

15521/0271yoo

شنبه ۱۴ میزان ۱۳۵۸
۶ اکتوبر ۱۹۷۹

نگاه مختصر بر ابعاد
وما بیت فعالیتها
جاسوس بریتانیا
در افغانستان

Ketabton.com

گفت و شنودی
باشاکردان ممتاز
لیسه عایشه درانی

حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير موفعيكه جمعيت كشيروزي بزرگان و اقوام مختلف هموطن مارادرقصر سلامخانه خانه خلق بحضور پذيرفته و ايشانرا از بيانات ارزشمند شان مستفيد ساختند.

اختصاص و قابليت مفته

تحت رياست و فيق حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان، شوراي وزيران روز هشت ميزان از ساعت چهارونيم بعداز ظهر تا ساعت ۹ شب در قصر گلخانه خانه خلق جلسا نمود.

در آغاز جلسه حفيظ الله امين اعضاي شوراي وزيران رابه وظيف و مسووليت هاي شان طبق رويحه جديد كه در طرز كار بايد تغيير انقلابي وارد گردد متوجه ساخته گشتند: در وزارت خانه ها بايد تحرك، تشبث و ابتكار محسوس باشد و كارهاي وزارت را وزير مربوط شخصا هميشه بر رسي نمايد.

• • •

مديريت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر ميدهد به مناسبت انتخاب رفيق حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان تلگرام تبريكيه از طرف چلاتماب فيدل كاسترو منشي اول كميته مركزي حزب كمونسٽ، رئيس شوراي دولتي و حكومت جمهوريت كوبا عنواني ايشان بكا بل مواصليت کرده است.

• • •

فيصله پلنيوم فوق العاده مورخ ۲۵ سنبله ۱۳۵۸ كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان مبنی بر انتخاب رفيق حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب

دموكراتيك خلق افغانستان، رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان و همچنان پيام خلقی حفيظ الله امين كه شام ۲۶ سنبله ۱۳۵۸ از طريق راديو و تلويزيون خلق افغانستان ايراد فرمودند روز ۹ ميزان نيز از طرف خلق شريف و نجيب كتور در مركز و ولايات با تدوير ميتسنگ هاي شاندار مورد تاييد قرار گرفته هر نوع حمايت و پشتيباني از آن ابراز گرديد.

فيصله پلنيوم فوق العاده كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان مبنی بر انتخاب حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير و همچنان پيام خلقی حفيظ الله امين روز هشت ميزان ضمن محافل شاندار در مركز و ولايات كتور تاييد گرديده و از آن پشتيباني عميق بعمل آمد.

• • •

حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير ساعت ۹ قبل از ظهر هشت ميزان چلاتماب هوانگ منگتا سفير كبير جمهوريت مردم چين، به ساعت ۹ ونيم قبل از ظهر چلاتماب توشيكازوميدا سفير كبير جابان مقيم كابل و همچنان به ساعت يك ونيم بعد از ظهر ان جون گون شارز دافير سفارت كبراي جمهوري دموكراتيك خلق كورباويه ساعت دوي بعد از ظهر ام اي هاويل شارز دافير سفارت كبراي برتانيه مقيم كابل رادر خانه خلق براي ملاقات تعارفي بحضور پذيرفتند.

• • •

بدستور حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان

رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك خلق افغانستان مساجد و مدارس علوم ديني ترميم، تزئين و رنگ آميزي مي گردد.

مديريت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر ميدهد كه: از طرف حفيظ الله امين منشي

عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير تلگرام تبريكيه به مناسبت روز ملي جمهوري قبرس عنواني چلاتماب سپيروس - كبريانو رئيس جمهور آن كتور به نيكوسيا مخابره گرديده است.

• • •

حفيظ الله امين منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك افغانستان ساعت دوي بعد از ظهر هفت ميزان جمعيت كشيروزي بزرگان، موسفيدان و نمايندگان اقوام افريدي، استوري خيل، زخه خيل، ملك دين خيل، مومند، توري و باجوو رادر حاليكه بريك شينواري معين وزارت امور سرحدات حاضر بود در قصر سلامخانه خانه خلق بحضور پذيرفتند و خطاب به آنها بيانيه عالمانه و ارزشمند شانرا ايراد كردند.

• • •

مديريت اطلاعات وزارت امور خارجه خبر ميدهد كه به مناسبت انتخاب حفيظ الله امين بحيث منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي ولومري وزير جمهوري دموكراتيك

افغانستان تلگرام هاي تبريكيه از طرف انوارد گريك سكرتر اول كميته مركزي حزب كارگران متحد پولند و هانريك يابلو - نسكي رئيس شوراي دولتي خلق پولند عنواني شان بكا بل مواصليت کرده است.

• • •

طبق اطلاع واصله دكتور شاه ولي معاون لومري وزير و وزير امور خارجه اخيرا در نيويارك باوزير كتور جمهوري خلق بلغاريا ملاقات نموده و روي موضوعات مورد علاقه مذاكره نمود.

هنگام اين ملاقات دكتور سهاك نماينده دايمي جمهوري دموكراتيك افغانستان در موسسه ملل متحد نيز حاضر بود.

• • •

به مناسبت آشنائي با المتيوت علوم اجتماعي حزب دموكراتيك خلق افغانستان در حاليكه يوهنوال دكتور عبدالرشيد جليلي وزير زراعت و اصلاحات ارضي، ديپلوم انجنير محمد صديق عالميار وزير امور پلانگذاري و عبدالقدوس غوربندی وزير تجارت حاضر بودند محفلي بعد از ظهر ۹ ميزان در ليده استقلال برگزار گرديد.

• • •

ملاي زيزنتون از يكصدو شصت و پنج بستر به دو صدو پنجاه بستر ارتقا یافته و بعد از ظهر ۹ ميزان طی مراسم توسط دكتور صالح محمد زيري وزير صحت عامه با قطع نوار افتتاح گرديد.

مصوبیت، قانونیت او عدالت هغه وخت عملی

معنی پیدا کوی چی زموږ هیوادوال تو لیدی

انکشاف ته هم متوجه وی

د انقلابی شورا رئیس اولومری وزیر حفیظ الله امین ملی سوداگرو ته په خطاب کی وو یل ، موږ په گران افغانستان کی دخپلوملی بانگوالو او خپلو ملی سوداگرو د پانگی اچونی تود هر کلی کوو

یوهی سره یی لکه خنګه چی بنایي سمه ارزیا یی کی یده چی زموږ ملی سوداگرو زموږ دویارلو وطنپالو نکو په توگه دکارگرانو ، بزگرانو او نورو زیار ایستو نکو په خنګ کی اغیزمنه برخه اخیستی اواخلی یی .

ستاسی او زموږ دگران هیواد گران افغانستان دنورو وطن پالونکو د خدمتگار په توگه زموږ عراض له علمی ، سیاسی او ټولنیز نظره له مسؤلیت خنګه دک او تل دهر ډول ملی علمی او بین المللی پوښتنو په وړاندی حاضر او چمتودی چه گران افغانستان خپل ملی سوداگر او ملی پانگه وال دخپلو خلکو دویاړلو عناصرو په توگه منلی دی اود لطفاً پانه واپوی

د افغانستان د خلکو ددمو کراتیک گوند دمر کزی کمیټی د عمومی منشی دانقلابی شورا درئیس او لومړی وزیر حفیظ الله امین دهغی وینا متن چی د هیواد د ملی سوداگرو استازو ته یی په خطاب کی وکړه .

آبادی د وطن په پر مختک او لوړ تیا کی ویارلی بر خه اخلی زموږ د هیواد په ویارلو خلکو کی د پیر درناوی خای لری .

گرانو او درندو وطنوالو تاسی د وطن په وړاندی دخلکو په وړاندی او دانقلاب په وړاندی له هغه ویارلی دریخ سره سم چی په افغانی ټولنه او زموږ په خلکو کی یی لری خپله وطن پالونکی وظیفه سر ته رسوی چی زموږ دگران هیواد دټولو

خلکو ددرناوی او ویار وړ گرځیدلی ده .

د افغانستان دخلکو ددمو کراتیک گوند چی خپله له مینی ډکه غیر یی دخلکو د بچیا نو پرمخ پرانیستی ده زموږ تاسی وطن پالو نکي د افغانستان ملی سوداگر د افغانستان د خلکو ددمو کراتیک گوند پدی توده غیر کی تل دویارلی بر خی امکان درلودی شی .

د افغانستان دخلکو ددمو کراتیک گوند ویار یی چی په خپلی ویارلی علمی رښتینی

د افغانستان ددمو کراتیک جمهوری حکومت دسوداگری دوزیر زموږ دمبارز ملگری عبدالقدوس غور بندی دتودی او دملگر تیا له وینا خنګه دخو ښی په خر گندولو سره په پوره ویار سره دخپل گران هیواد افغانستان دکرا نو وطنپالو نکو او رښتینو ملی عناصرو په حضور کی د وطن دټولو زیار ایستونکو خلکو دخدمتگار په توگه عرا یضی وړاندی کوم .

هغه وخت چی موږ د خلکو په باب غږیږو ویارو چی دخلکو دمفهوم د علمی خپرنی له نظره او زموږ دټولنی د اقتصاد ی او ټولنیز تکامل دپراو له نظره هغه وطنپالو نکي چی دملسی سوداگرو په توگه د وطن په

افغانستان دخلکو دمو کرا تیک
گوند اودافغانستان دموکراتیک
جمهوریت دهغوی درناوی
کوی .

گرانو وطنوالو !

لکه څنگه چی مو مخکی
ستاسی په حضور کی عرض
وکړ دافغانستان د خلکو
دمو کراتیک گوند او د
افغانستان دمو کراتیک
جمهوریت له تاسی زپورو
وطنپالو نکو سره اوږه په اوږه
دوطن داساسی دښمنانو په ضد

ټولو مبارزو ، خپلو آرزو گانو
او په خپل سلوک باندی په
صداقت خبر وو نودادی چی
دشریفوخلکو جزء تاسی وطن-
پالونکو ته په ډاگه وایو موږ چی
هرڅه وایو ، رښتیا وایو-
په هغو کی هیڅ ډول تیسر
ایستل غولول چل ول. نشته
موږ به له خپلو متحدینو له
خپلو وروڼو له خپلو ملگرو سره
هیڅکله بی وځایی ونکړو
او هیڅکله به درواغ ونه وایو
هغه ژمنه چی کوو یی له هغی

زموږ ملی سوداگرو زموږ دویارلو وطنپالونکو په توگه
د کارگرانو ، بزگرانو او نورو زیاریستونکو په
څنگ کی اغیزمنه پرڅه اخیستی او اخلی یی.

د انقلاب داساسی دښمنانو په
ضد، دخلکو داساسی دښمنانو
په ضد مبارزه کوی جنکیری
خپل دښمنان یی را نسکور
کړیدی او له مینځه یی وړی
زموږ دغه دښمنان هغه طفیلی
طبقات قشرونه او عناصر وو
چی له امپریالیزم سره په
لاس یو کولو او په دیکور
ورستو ټولنیزو اساساتو
باندی یی په اتکاء کولو سره
یعنی په فیوډالی اساساتو
یی تکیه درلوده او زموږ
دزیار ایستونکو وینی یی
څښلی او زموږ دملی پانگه
والو او ملی سوداگرو له
ټولو تشبثاتو څخه یی هم
طفیلی گټه اخیسته همدا دی
چی موږ او تاسی ټول دخلکو په یوه
لیکه کی په امپریالیزم پوری
دمربوطو دښمنانو زموږ
دفیوډالی دښمنانو په ضد ولاړیو
جنکیدلی یو جنکیرو او پر مخ
خو .

موږ دخپلو زیار ایستونکو
مبارزو او ویارلو خلکو په
وړاندی تل په علمی اساساتو
ولاړی وعدی کړیدی دهغه
تاریخی مسئولیت په منلو سره
چی تل پری وفادار پاتی شوی
یو موږ دلپچی دصراحت
وفاداری او صداقت ماهیت لرو
هیڅکله له منافقت څخه ډک
تمایل نلرو او له هرډول منافقت
څخه له ډک سلوک نه ډیره زیاته
کر که لرو موږ په خپلو خلکو
تکیه لرو ، خپل خلک به خپلو

چی هیڅکله به زموږ دهیڅ
یوه وطنپالونکی ملی پانگه وال
او زموږ دملی سوداگرو ژوند
نه یوازی داچی زیان ونه وینی
بلکی پر یماننه او زیاتس
گټی به ترلاسه کړی خو
گرانو وطنوالو له علمی نظره
موږ ژوری خپرنی کړی ییدی
هغه کسان چی دافغانستان د
ټولنیز تکامل په پړاو کی
ستاسی دښمنان وو او دی زموږ
دکارگرانو او بزگرانو دښمنان
وو او دی هغه کسان چی
ستاسی به وړاندی یی په
امپریالیستی سیالی سره
ستاسی له تشبثاتو څخه گټه
وړله زموږ دکارگرانو او بزگرانو
دښمنان هم وو او دی .

موږ او تاسی او زموږ
او ستاسی دوطن ټول زیار-
ایستونکی دوطنپالو نکو په
توگه دگډو دښمنانو په
وړاندی ولاړ یو .

موږ دخپلو گډو دښمنانو
په خلاف آگاهانه مبارزه کوو
زموږ ددښمنانو دغه تبلیغات
دامپریالیزم درواغ دی دا دهغو
کسانو چل ول دی چی اساساً
دملی پانگه والو او ملی سوداگرو

څخه هیڅکله نه تیر یوو .
موږ خپلو خلکو او نوری
ته اعلان وکړ چی موږ له مبارزو
کارگرانو ، زیار ایستونکو
بزگرانو ، مترقی روشنفکرانو
ملی وطن پالونکو پانگه والو
اوملی وطنپالو سوداگرو سره
یوځای او لاس په لاس دخپل
وطن دآبادی دپاره کار کوو پر مخ
خو او دخپلی هری طبقی
هر قشر او وطن پالو نکو
عناصرو گټی مو په نظر کی
نیولی دی دهغو ملاتړ کوو او
هغه تائید وو او دوطن دآبادی
دپاره ددوی دپریمانو تشبثاتو
او اقداماتو لاره اواروو .

پدی لحاظ تاسو گرانو
وطنوالو ته یو ځل بیا عرض
کوم چی موږ او تاسی ټول
دمسلکونو او خپلو وظیفوله
نظره دیوبل په یووالی سره په یوه
لیکه کی دوطن دآبادی په لاره
کی پر مخ خو کار کوو ، چی
خپل دښمنان له مینځه یوسو
او خپل وطن آباد او سمسور
کړو .

گرانو وطنوالو پدی کی شک
نشته چی موږ په افغانستان کی
داسی ټولنه جوړوو چی هرڅوک
د خپل وس په اندازه د خپل
قدرت او طاقت په اندازه کار
وکړی دخپل زیار او کړاو له
حاصل څخه دخپل رېښ او
تکلیف سره سم گټه واخلی
هغه وخت به پرمخ تللی ، مترقی
آباده او ویارلی ټولنه ولرو

والو ندی ، وطن زموږ او تاسی
ټولو گډ مال دی ، دو وطن
آبادی زموږ او تاسی ټولونه
ستری کیدو نکي رېږاو کړ او
او له خلکو سره زیاته مینه
او عشق غواړی ، موږ او تاسی
وظیفه لرو چی دخپل وطن او
خلکو په وړاندی تر زیاتس
اندازی پوری انسانی وظیفی
سرتو ورسوو ، خپل دښمنان
ویژنو او دهغوی په خلاف
مبارزه وکړو .

دافغانستان دخلکو دموکراتیک
گوند دملی سوداگرو او ملی
پانگه والو ددیر ښه خدمتگار په
توگه خپل دښمنان یی دخپلو
گډو دښمنانو په توگه پیر ندلی
او دخپلو دښمنانو اودوستانو
ترمنځ یی سره بیلوونکی
کړ ښه ویستلی ده ، دوطنپالو
ملی پانگه والو او ملی
سوداگرو په گډون ټول
وطنپالو نکو ته یی ښودلی ده
چی دسری کرښی یوی خوا ته
زموږ او ستاسی دښمنان او
سری کرښی بلی خوا ته
زموږ او ستاسی دو ستان ولاړ
دی تر څو لاس په لاس او په
گډه وطن آباد نه کړو په هر

موږ په خپلو خلکو تکیه لرو ، خپل خلک په خپلو
ټولو مبارزو ، خپلو آرزو گانو او په خپل سلوک باندی
په صداقت خبروو

یوه باندی جلا جلا دښمنان
گوزارو نه کوی ، دښمنان موږ
جلا جلا کمزوری کوی ، په خپلو
کی سره یو لاس او یو موټی
دی او زموږ په خلاف ولاړ دی ،
نو بیا خو زموږ او ستاسی
ټولو وظیفه ده چی دیوه کلک
سوک په توگه یوځای دښمنان
په خولی گوزار وکړو او دخپل
وطن دآبادی دپاره لستو ښی
را ونغاړو ، وطن په خبرو نه
آبادی پری په شعار نه میسر پری
دوطن آبادی دعمل ملاک
غواړی باید دټو لنی کارگران
او ملی پانگه وال ، دټو لنی
بزگران او ملی سوداگرو ، ملی
پانگه وال او ملی سوداگرو او
کارگران چی له خپل وطن او
خلکو سره زیاته مینه لری
خپل ټول مادی او معنوی جسمی

دښمنان هم دی چی وایی په
افغانستان کی ملی پانگی
ضبط پری ، دملی سوداگرو لاس
نیول کیری او دهغوی دانکشاف
دپرمختگ په لاره کی خنډو نه
اچول کیری دا هغه احمقان نه
درواغ دی .

موږ علماً پو هیډلی یو چی
زموږ له ملی پانگه والو زموږ
له وطن پالو نکو ملی سوداگرو
پرته به دوطن په آبادی کی
له زیاتو ستونزو سره مخامخ
واوسو .

موږ پوهیږو چی وطن ستاسی
وطن پالونکو ملی سوداگرو
او ملی پانگه والو نه ستیری
کیدو نکي کار او هلو ځلو ته
اړدی موږ پو هیږو چی وطن
یوازی دکارگرو او بزگرانو
یوازی دوطنپالونکو ملی
سوداگرو ، یوازی دملی پانگه

او اقتصادي امکانات ، پيسی او نوری طبیعی منابع دو وطن دآبادی په لاره کی په گډه په کار واچوی ، پدی تو گه دښمن نشی کولی رښتینی وطن پالونکی سره بیل کړی ، دښمن مایوسه کیري او پری موږ او تاسی ته راپه برخه دی پر مخ خو ، اوپه مطلق ډول خپل وطن آباد وو ، زه خپلو ټولو وطنپالونکو او ټولو گرانو وطنوالو ته په ټوله نړی کی په مسئولیت سره اعلان کوم چی موږ دکارگری دو لتونو له هغه ټیټ څخه یو چی علماً یو هیدلی یوچی ملی پانگه وال او ملی سوداگر زموږ دوطنپالونکو خلکو جزء دی له گډ صفت پرته ، له ټینک بیوستون پرته له ډله ییز صادقانه کار څخه پرته موږ هیڅ یو نشو کولی دخپلو وطنپالونکو لوږو اړمانونو ته ورسیږو ، نن د افغانستان دموکراتیک جمهوریت دوطن دآبادی دپاره پنځه کلن پلان طرحه کړیدی دافغانستان د اقتصادي او ټولنیزی پر مختیا پنځه کلن پلان زموږ د هیواد پالو ملی پانگو الو او زموږ د هیواد پالو ملی سوداگرو په گټوری ، پراخی او زیاتسې برخی اخیستنې باندی تکیه کړی ، پر مختیایي اقتصادي پنځه کلن پلان عادی سند نه دی قانون دی ، د هیواد قانون دقانون په توگه داطاعت او مراعات

وړگرځی ، له هغه څخه سرغړونه له قانون څخه سر غړو نه ده دخلکو وطن او انقلاب په مقابل کی جرم دی زموږ پنځه کلن پلان زموږ اقتصادي او پر مختیایي پنځه کلن پلان د وطن په ودانولو کی دملي پانگه والو او ملی سوداگرو برخه نه یوازی مهمه بللی بلکسی حتی یی بللی یایی په گټوره توگه ستاسی هیواد پالو نکو دبرخی اخیستنې خطاب کړی دپنځه کلن پلان دارما نونو په ترسره کولو کی ستاسودرول کمښت موږ او تاسو ټولو ته ستر مسئولیت منخته راوړی دا داسی کار نه دی چی دقانون په ضد وی دقانون مخالف

موربه له خپلو متحدينوله خپلو ورونوله خپلو ملگرو سره
هيڅکله بی وفایي ونکړو او هيڅکله به دروغ ونه وایو
هغه ژمنه چی کووی له هغی څخه هيڅکله نه تیریږو

او دوطن او انقلاب دکټومخالف وی ، نو هر څوک چی دا هجوی چی زموږ په ملی پانگه والو او زموږ په ملی سوداگرو گوزارو شی ، وطن ، خلکو او انقلاب ته خیانت دی او هر څوک چی په خاینانه تو گه ملی پانگه وال او ملی سوداگر تلقینوی او غواړی چی وتښتی چی دوطن په ودانولو ، دوطن په شرافت او دخپلی پلر نی خاوری په ودانولو کی لږه برخه واخلي هغوی هم خلکو ته خائن ، وطن ته خائن او انقلاب ته خائن دی ، نن ټوله نړی دآزاد دستر انقلاب په باب حیرانی کوی ، نړی په دوو قطبونو ویشله شوی ، یوه خوا ستاسو دفاع کوی او بله خوا ستاسو په ضد ولاړه ده زموږ او ستاسو ټولو ویاړ په دی کی دی هغه کسان چی په ټوله نړی کی دکارگرانو ، بزگرانو ، مترقی روشنفکرانو ، ملی پانگه والو او ملی سوداگرو په مخالف قطب کی ولاړدی او هغه کسان چی دتاریخ ډیر تور چلندی غوره کړی یو له بل سره یی لاس یو کړی زموږ او ستاسو په خلاف ولاړ دی .

هغه کسان چی تاسو ملی پانگه وال ، دخان دښمنان بولی او هغه کسان چی ملی سوداگر دخان دښمنان بولی او په بین المللی امپریا لیستی ټولنوکی سره تړلی دی زیاتې هلی ځلی کوی چی په هره ټولنه کی ملی پانگه وال کمزوری کړی .
ملی سوداگر له پښو وغورځوی ، هغوی زموږ او ستاسو دښمنان دی او زموږ او ستاسو په خلاف ولاړدی او هغه کسان چی دمد نیست

خصوصی پانگی چی اچولی کیري په خپله زموږ دملي پانگه والو او په خپله زموږ دملي سوداگرو بهوی ، موږ تاسو ته وعده در کوی ، نه یوازی وعده در کوی په خپله می دزړه له کومی ستاسو په حضور کی ویلی ژ او باور لرم چی ټول ملی پانگه وال او ټول ملی سوداگر په دی موافقه لری چی په خپلو وعدو او په خپلو خبرو باندی مو به سلو کی سل وفاداری ښودلی ده ، عمل مو پری کړی او له دی وروسته به هم په ډله ییزه توگه دخپل ویاړلی گو ته او دافغانستان ددمو کراتیک جمهوریت په نمایندگی دخپلو وعدو په مقابل کی تل وفاداری څر گنده کړم چی نه یوازی خپله وعده تکراروم ، نه یوازی دخپلو ملی پانگه والو او ملی سوداگرو دپانگی اچونی امکانات له مینځه نه وړو بلکی هر ډول داسی مرسته به په خپل ټول توان او وس سره وکړو چی دوطن دآبادی په گټه ستاسی ملی وطنپالونکو سوداگرو او ملی وطنپالونکو والو دپانگی اچولو په خاطر ممکنه وی زه ویاړم چی ټول هغه درواغ چی زموږ دښمنان یی زموږ دانقلاب په باره کی وایی داوبو په سر څک دی زموږ

او پر مختلو نکي ژوند ډیر کونچنی مظهر مخالف دی په ټوله نړی کی دنړی په ټولو هیوادو کی ټول هغه کسان چی دکارگرانو او بزگرانو په لیکه کی ولاړ دی دملي پانگه والو دفاع کوی ، دملي سوداگرو دفاع کوی او له هغوی سره دهیواد پالنې په یوه لیکه کی ولاړ دی او زموږ او ستاسو دفاع کوی او زموږ او ستاسو په پلوی دریدلی دی . نن په نړی کی هر څو مره ملی پانگه وال چی دی زموږ او ستاسو انقلاب ته هر کلسی وایی موږ هیله لرو چی دنورو هغو هیوادو دملي پانگه والو په شان چی کارگری نظامو نه لری زموږ ملی سوداگر او ملی پانگه وال هم وکولی شی زموږ د هیواد دکور نی تو لید په انکشاف او پر مختیا کی گټوره برخه واخلي او وکولی شی چی دپردیو ډیره لږه استثماري اغیزه هم له مینځه یو سی .

گر ان افغانستان خپل ملی سوداگر او ملی پانگه وال دخپلو خلکو دویار لو عناصر و په توگه منلی دی

وطنپالونکی او په ټولو نړی کی یی زموږ دوستان په خپلو ستر گوو ینی زموږ دښمنانو زموږ په خلاف ډول ډول درواغ ویل پیل کړی دی ، داسی چی وایی موږ په افغانستان کی دین له مینځه وړو دوی په تور مخ نړی ته رسوا کیري چی موږ نه یوازی په افغانستان کی ددین آزادی ته پراخه لاره آواره کړیده ، نه یوازی ویاړو چی په افغانستان کی داسلام دپیلو لطفاً پانه واپوی

موږ په گران افغانستان کی دخپلو ملی پانگه والو او خپلو ملی سوداگرو دپانگی اچونی تود هر کلی کوو او له مینې نه په ډک زړه دهغی دپراختیا او انکشاف زمینه برابروو ، خو په افغانستان کی دډېر نیو پانگه والو دپانگی اچونی کلک مخالف یو موږ یی نه پټوو بلکی په ډاگه وایوچی له دی وروسته به امپریا لیستان او بهر نی پانگه وال په افغانستان کی یوه پیسه هم پانگه وانه چوی په افغانستان کی ټولی هغه

هغه کسان چې ستاسې په وړاندې یې په امپریالیستي سیالی سره ستاسې له تشبثاتو څخه گټه وپوله زموږ د د کارگرانو او بزگرانو دښمنان هم وو او دی .

د تولیداتو په زیاتوالي کې زموږ هر وطن پالونکی ملي سوداگر وی که ملي پانکه وال کارگر وی او که بزگر او یا روشن فکر یا د دولت کوم بل کار کوونکی هر څوک چې وی او دمصونیت، قانونیت او عدالت په فضا کې زموږ د هیواد تولیداتو ته زیاته پاملرنه کوی او خپله برخه زیاته اداء کوی ډیر زیات وطن پالونکی دی نو بیا هم وایم زموږ او تاسې ټولو شعار د تولیداتو له زیاتوالي سره یوځای دی .

د تولیداتو زیاتوالی یوه شپه له نظر څخه نه لویږی.
د تولیداتو له زیاتوالي سره یوځای به مصونیت، قانونیت او عدالت له تولید څخه جلا د افغانستان د تولید په زیاتوالي کې له برخې اخیستو جلا د افغانستان پرمختگ، د افغانستان د انکشاف مصونیت، قانونیت او عدالت شعرا به د هغو استثماري ټولنو د شعرا بڼه ولری چې په هغو کې طفیلیان حکومت کوی .

مصونیت، قانونیت او عدالت هغه وخت عملی معنی پیدا کوی چې زموږ ټول وطن پالونکی دخپل گران هیواد د تولیدي انکشاف ته هم متوجه وی .

تاسې وطن پالونکی او ملي پانکه وال، ملي سوداگر زیات امکانات لری چې په عمل کې خپله وطن پالنه د افغانستان ټولو خلکو ته ثابته کړی خو تاسې ټول وطن پالونکی دغه ترڅه حقیقت ته هم متوجه کیږی هماغه شان چې د وطن په ودانې کې د برخې اخیستو امکان لری او د زیاتو ویاړونو د ترلاسه کولو امکان لری او په عمل کې دخپلې هیواد پالنې په ښودلو کې زیات

سلوک وکړی زموږ د هغو نسی سبب او ستاسې د خد متکارانو د زیاتو مرستو بڼه دلیل بلل کیږی .

موږ او تاسې پوهیږو چې د انقلاب پیل له ځان سره ځینی بی بندو باری راوړی ځینی بی اعتنایي احساس شوی کله کله زموږ له ځینو وطنوالو سره اندیښنه پیدا شوه خو ویاړو چې د افغانستان د خلکو دموکراتیک گوند مخکې تردی چې له علاج څخه ووځی هغه ته ملتفت شوویږی ځیرلی ویی سنجولی او په خپلو انقلابی اقداماتو سره یې د هر ډول فردی دیکتاتورۍ دغیر قانونی سلوک او د دولتي کار کوو نکو دغیر مسئولانه سلوک مخه یې ونیوله او تردی وروسته زموږ له ټولو وطنوالو سره پوره ډاډ او باور شته چې په افغانستان کې به هیڅوک زموږ د وطنوالو د هیڅ یوه وگړی په سر نوشت باندی لو بسی ونکړی .

زموږ هر یو وطنوال به په پوره باور سره زموږ د ملي تولیداتو په زیاتوالي او انکشاف کې اغیزمنه برخه واخلي .
د وطن پالنې معیار د ملي توب معیار، د افغانستان د تولیداتو په پرمختیا کې برخه اخیستل دی .

که چیرې زموږ هر یو وطنوال کارگر دی که بزگر روشن فکر دی که ملي پانکه وال یا ملي سوداگر د افغانستان د تولیداتو په انکشاف کې دخپلې برخې اخیستنې د امکاناتو د فیصدې په تناسب په خپلې وطن پالنې باندی ویاړ کولی شی زموږ هر وطن پالونکی چې زیاتې هلې ځلې کوی زیات زیار باسی چې گران افغانستان پرمخ ولاړ شی او د هیواد د پرمختگ ډیر بڼه معیار د تولیداتو زیاتوالی دی .

کوو او د وطن د خدمتگارا نو په توگه دخپلو ټولو خلکو او خپلو هغو وطن پالو په ویاړ سره خدمت کوو چې په عزت او پت سره په هرځای کې یی چې غوښتی وی د افغانستان په هرځای کې چې وغواړی خپل ژوند ته دوام ورکړی و وطن د ټولو هغو افغانانو دی چې له خپل وطن له خپلې ویاړلې تاریخي خاوری گران افغانستان له خپلو خلکو اوله خپل انقلاب سره وفادار وی .

هماغه شان زموږ د دښمنانو دغه ځاننا نه تبلیغات هم رسوا شوی دی او ټو له نړی یی ویی چې وایي په افغانستان کې دملي پانکه والو او ملي سوداگرو د پانگې اچولو مخه نیوله کیږی موږ نه یوازی خپلو ملي پانکه والو او ملي سوداگرو ته د دوی د خد متکارانو په توگه بلنه ورکوو چې آزادانه او په ویاړ سره په افغانستان کې پانگه واچوی هر ډول مرسته چې قانون او امکانات یی اجازه ورکوی نه سپموو او په ویاړ سره یی سر ته

بیلو مذهبونو پیروان آزادانه خپل مقدسات اداء کوی ، موږ د اسلام د سپیڅلې دین ننگه کوو لکه څنگه چې زموږ خانن دښمنان تبلیغ کوی چې موږ دینی عالمان له مینځه وړو او وژنوی ، خو ددوی له فتنی د کدرواغ زموږ وطنوالو او ټولې نړی ته رسوا شوی دی چې موږ نه یوازی خپلو دینی عالمانو ته چې په جوماتونو کې دخدا ی په عبادت بوخت دی څه نه وایو ، نه یوازی یی درناوی کوو ، بلکې دهغوی د هویت په پیژندلو سره د دولت له بودجې څخه تنخوا ور کوو او د بیسو مرسته ورسره کوو، لکه څنگه چې زموږ د وطن دښمنان تبلیغ کوی چې په افغانستان کې دهغو کسانو دپاره چې دامپریالیزم او فیوډالیزم د خدمت دپاره یی ملانه ده ترلی داوسیدو ځای نشته او زموږ دښمنان به خپلو دغو درواغو سره هم تور مخی شوی دی ، موږ خپلو ټولو وطنوالو او په نړیواله سویه اعلان کړی دی هر هغه افغان چې په خپله پلارنی خاوره کې دژوند هیله

پدی کې شک نشته چې موږ په افغانستان کې داسی ټولنه جوړوو چې هرڅوک دخپل وس په اندازه دخپل قدرت او طاقت په اندازه کار وکړی دخپل زیار او کړ او له حاصل څخه دخپل رېږ او تکلیف سره سم گټه واخلي

رسوو پدی لحاظ موږ نن ستاسې ملي وطن پالو سوداگرو او ملي پانکه والو په گډون دخپلو ټولو خلکو په وړاندی ولاړیو هرڅه چې وایو تاسې ته حساب هم در کوو موږ هغه شپه متاثره کیږو چې زموږ له تاسې وطن پالونکو څخه هر یو دخپل وطن دخپلو خلکو او دخپل ژوندانه په برخه کې بی اعتنا وی .
موږ هیڅکله ستاسې د بی اعتنایي هر کلي نه کوو او نه یی تائید وو هر څومره چې تاسې خپل ژوند خپل وطن او خپلو خلکو ته پام وساتی او له هغو سره په بوهه او باور

ولری موږ ورته دخپل هیواد په هرگوت کې دکار او ژوندانه امکانات چې غوښتی یی وی ورته برابر وو ددوی دځمکی کور به آبادولو او دژوندانه په نورو وسایلو کې مادی مرسته هم کوو په ویاړ سره ژوند کولی شی او ددنیا په هرځای کې چې وی کولی شی دخپلو خلکو، وطن او انقلاب د خدمت دپاره ملا وتړی موږ نه یوازی خپل هغه وطنوال چې زموږ د دښمنانو په دروغجنو او ځاننا نه تبلیغاتو غولیدلی وو بڅښلی دی بلکې ددوی په پلارنی گران وطن کې دهغوی دژوندانه تود هرکلی

امکان لری که چیری خنډ پکی راخی په هماغه اندازه ستاسو مسؤلیت هم زیات دی او تاسو په زیات مسؤلیت سره دخپل تاریخ او خلکو په وړاندی درېږی چی دخپل وطن په ودانولو کی پراخه امکانات ولری او په هغی کی سستی او یا بی پروایی کوی نو خپل ستر مسؤلیت ته هم متوجه اوسی تاسو په داسی حالت کی یاست چی هر څوک ستاسو د هیواد پالنی اغیزه په ښه توگه احساسولی شی ځکه د وطن په ودانولو کی مادی او څرگنده برخه اخلی هر څوک دا احساسوی چی تاسو زمونډو هیواد له ډیرو سترو وطن پالو څخه د ډیر ښه حالت په توگه په عمل کی په پانگی اچولو سره مادی ونډه واخیستله دغه راز د وطن هر وگړی چی تاسو پیژنی وینی چی تاسو د وطن په ودانولو کی دوښی اخیستنی امکانات لری خو خدای دی نه کوی که چیری دغه وظیفه ترسره نه کوی دخپلو خلکو دخپل وطن او خپل انقلاب په مقابل کی ستر مسؤلیت لری تاریخ تاسو له دی نظره تل محاکمه کولی شی او پوښتنه درنه کولی شی.

تاسو د تاریخ په مقابل کی په داسی حال کی سر لوړی کیدلی شی چی خپل ټول امکانات د وطن په آبادی کی په کار واچوی او مونډ ټول او د دولت ټول کار کوونکی دغه حساب تاسو خپل تاریخ او خپلو خلکو ته و رکوو چی ستاسو دیانگی اچونی لپاره ډیره ښه او لوړه زمینه برابره شوی ده .

مونډ هم تاسو ته حساب درکوو، خپلو خلکو ته حساب ورکوو تاسی هم خپلو خلکو او تاریخ ته حساب ورکوی او مونډ او تاسی یوځای په یو

سنگر کی خپلو خلکو ته حساب ورکوو چی د هیواد په ودانی کی مو څرنکه برخه واخیسته یا تاسی ته د برخی اخیستلو څه امکانات برابر شویدی چی تاسی دخپلو پلرونو له تودو احساسا تو نه په ډک زړه په وطنپالنی سره برخه واخیستله او خپل هیواد مو ودان کړی پدی امکان سره تاسی لکه څنگه چی د هیواد رښتینی بچیان یاست پدی هیواد کی په خپل ژوند ویاړی. وطن په تاسو ویاړی تاسو په وطن ویاړی. دغه ویاړنی ستاسو د هیواد پالنی په عملونو کی چی دخپل وطن په ودانولو کی مو برخه اخیستل دی څرگند یری پدی خاطر چی مونډ او تاسو ټول په تاریخی شیبو کی ولاړ یو نړی مونډ او تاسو ته کوری گرانو هیوادوالو متوجه اوسی چی د افغانستان دخلکو سر نوشت یوازی ستاسو په انقلاب او زمونډو ستاسو په برخی اخیستنی پوزی مربوط ندی د ټولی نړی خلک په تیره بیا له بنکله دیش څخه تر آمو پوری ټول هغه کسان چی

او سوکاله ژوند سره میالی وکړی په ویاړ او سرلو ډی سره به ودریږی چی د وطن په آبادولو کی یی برخه اخیستی ده او زمونډو د هیواد تاسی وطن پالونکی په پانگه اچولو او دخپلی ملی پانگی دپه کار اچولو له لاری او دخپلی پانگی په اچولو سره د ملی پانگه والو په توگه د سیمی او نړی د ټولو ملی پانگه والو دپاره لکه څنگه چی ستاسی انقلاب سرمشق دی تاسی وطن پالونکی هم د ملی پانگه والو او ملی سوداگرو په توگه سرمشق وگرځی.

مونډ او تاسی په عمل کی ښیو چی دخپل گران هیواد دخلکو د ویاړلو اجزاوو په توگه خپل وطن آبادوو او د خپل وطن د آبادی دپاره سولی ته اړیو مونډ له سولی سره مینه لرو مونډ ټولی نړی ته اعلام کړیدی چی په افغانستان کی دنور دستر انقلاب په بری سره درښتییانی سوله غوښتنی سور بیرغ هم د آسیا په زړه گران افغانستان کی ورپیده او سر یی راوچت کړی او مونډ ټول زمونډو ټول کارگران زمونډو ټول بزگران، زمونډو ټول ملی پانگه وال، زمونډو ټول ملی سوداگر دخپل دغه سره ملی

نن د افغانستان د سوکراتیک جمهوریت د وطن د آبادی

د پاره پنځه کلن پلان طرحه کړیدی

په دغه سیمه کی ژوند کوی وینی چی د افغانستان خلک څنگه کولی شی له هغی ستړی انقلابی ادعا څخه چی په نړی کی یی کړیده سر لوړی وو ځی او افغانستان د هغی ټولنی په لور پرمخ ځی چی د فرد لخوا د فرد استثمار پکی نه وی چی دخپل دغه لوړ ارمان په سرته رسولو سره د ټولو ملی پانگه والو او ټولو ملی سوداگرو ژوند هغه پراو ته رسیږی چی په نړی کی به له ډیر پرمین

بیرغ داوچت ساتلو دپاره چی په ویاړ سره رپانده وی کار کوی او مبارزه کوی دخپل وطن د آبادی او دخپل وطن د دفاع او دخپل انقلاب د دفاع دپاره مبارزه کوی چی مونډ او تاسی ټول د سولی او وطن د دفاع لپاره خپله مبارزه غوره کړیده مونډ هیڅکله په چا باندی تیری نه کوو مونډ خپل وطن دفاع کوو او د سولی دفاع کوو له دی امله ده چی د سیمی ټولو زیار ایستونکو

ته اود سیمی ټولو ملی پانگه والو ته او د سیمی ټولو ملی سوداگرو ته ، د سیمی ټولو کارگرانو ته او د سیمی ټولو بزگرانو ته چی په میرانه او ویاړ سره مو اعلان کړیدی چی مونډ او تاسو ټول په وروری سره په گډ سنگر کی د سیمی د سولی لپاره د گډ دښمن په مقابل کی جنگیږو چی مونډ هر یو وکولی شو په ویاړ او ډاډ سره دخپلو هیوادو په ودانولو کی بوخت اوسو .

مونډ خپله دغه ادعا په عمل کی ښیو. خو زمونډو د وطن دښمنانو په مونډ دا تحمیل کړی چی نن مونډ او تاسو دوه وظیفی په مخکی لرو هم خپل وطن آبادوو او هم دخپلو دښمنانو په ضد جنگیږو زمونډو د وسله وال پوځ قهرمانان د انقلاب د دفاع په سنگر کی ولاړی دی او زمونډو او ستاسو د ټولو دبی دریغی هیواد پالنی له ملاتړ څخه پر خوردار دی او کوری ستاسو د ټولو هیواد پالو او د افغانستان د

ټولو وطنپالو د هیواد پالنی په رول سره ستاسی وطن آبادیږی او لا سمسوزیږی . له دی امله ده چی د وطن زړور بچیان او د وطن قهرمانان به ویاړ اوسرلوږی سره د وطن او انقلاب د دفاع په سنگر کی ولاړدی او دخپلو دښمنانو په خلاف یی خپلی سینی ډال کړیدی او په خپلو دښمنانو باندی به یی باکانه او قهرمانانه توگه گوزارونه کوی او پرمخ ځی ځکه وینی چی

خپل ټول هیواد پالونکی یی یا په سنگر کی ولاړی دی او یا د هیواد په ودانولو کی ملی ځلی کوی خپل لاسونه تنه کی کوی. خپل ټول مادی او معنوی امکانات د وطن په آبادی باندی لکوی، ستاسی پدی عالی تصمیم، ستاسی د وطن پالنی پدی احساس پدی ویاړلی رول سره چی تاسی ټول یی د وطن په آبادی کی لویوی زه خپل ډیر د زړه له کومی اوله مینی ډکی منی پاتی په ۵۳ مخ کی

آهنگ

شعار مصونیت، قانونیت و عدالت

یا تکیه گاه قابل اطمینان برای خلق

آوازی که انقلاب اجتماعی و کاریگری مترقی در یک کشور پیروز می شود و قدرت از دست طبقات حاکمه می برگردد بدست طبقات متروقی و پیشرو انتقال میابد در پهلوی سایر مسائل مسأله خلق های زحمتکش و شریف برای موجودیت یک حیات مطمئن از اهم مسائل است در افغانستان انقلابی که بپیروزی انقلاب کبیر نور قدرت سیاسی از محافل و دست های ارتجاعی (سلطنت دست نشاند) پیوسته میزومد، بیرو کرات های فاسد و کجراه دوران محترک و نمایندگان امیر یالیزم - به کارگران، دهقانان و سایر طبقات واقفان مترقی و وطن پرست و به نمایندگی آنها به حزب دموکراتیک خلق افغانستان (پیش آهنگ طبقه کارگر کشور - انتقال یافت و با پیروزی انقلاب درین انتقال، قدرت بشکل انقلابی آن به جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان تا رسید یافت.

طوری که همه میدانیم طبقات حاکمه ارتجاعی که قدرت را از دست داده بودند آرام نشستند و به کمک او تجاع و امیریا لیزم بین المللی بنای توطئه ودمسیه و حتی تجاع وزات بیشتر ما نه را نهادند ولی با یا برندی خلق دلیر و زحمت کش ما این توطئه ها و دسائیس نقش بر آب شده و می شود و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان در پهلوی آنکه بشکل خستگی ناپذیر علیه دشمنان داخلی و خارجی خلق ما مبارزات پیگیر و دامنه داری را انجام داده و انجام میدهد یک لحظه هم از شگوفان ساختن و رشد کشور غافل نبوده است جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان هم از نظر مادی و هم از نظر معنوی درجهت اعمار و آرامی جامعه و خلق ما تلاش می ورزد.

در تاریخ هفده ماهه انقلاب پیروز منسد و شکست ناپذیر تصور، نقطه های بس روشنی را می توان دید فیصله های

پلنوم کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و پیام خلقی قوماندان شجاع انقلاب کبیر نور حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و لهی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان قابل تکرار است رفیق حفیظ الله امین در پیام تاریخی و خلقی شان که شام بیست و شش سنبله از طریق رادیو و تلو یزیون خلق افغانستان ایراد فرمودند منجمله چنین می فرماید: خلق دلیر و شریف ما بعد ازین در مصونیت کامل آزادی ها و حقوق دموکراتیک غیر قابل تجاوز که جهت منافع زحمت کشان را داشته باشند زندگی می نمایند تمام عناصر و سازمان های خود خواه و بدنام که زحمت کشان ما را به تشویش انداخته بودند نا بود شدند و تغییر عمیق کیفی می نمایند... حزب دموکراتیک خلق افغانستان پیش آهنگ طبقه کارگر کشور با اتکا به همبستگی شکست ناپذیر دهقانان و سایر زحمت کشان، جمهوری دموکراتیک افغانستان را در حالی رهبری می کند که از حمایت و سیع خلق زحمتکش ما بهره خوردار بوده و قوای مسلح فیر ما ن خلق، با شهادت و دلیری، با مردانگی و سربلندی و با احسان عالی وطن پرستی که از اجداد و راد مردان تا ریخبر افتخار خلق خود به میراث گرفته اند و با درک عالی و علمی حقاقت پیکار عادلانه راه پیش می برند... خلق ایجاد گر تاریخ، مهم ترین پدیده های تکامل اجتماعی را با انقلابات اجتماعی پیروز مند بوجود می آورد... خلق ما افتخار عظیم بر خور داری از خدمات صادقانه ی دولت خلقی خود را دارند...

حال لازم است که پیرامون شعار خلقی مندرج درین بیانیه یعنی شعار مصونیت قانونیت و عدالت بعد از آنکه طبقات زحمتکش و مولد جامعه قدرت حاکمه را بدست می گیرند موضوع مصون بودن همه خلق از اهم مسائل

اداره ی دموکراتیک محسوب می شود و این موضوع در پهلوی آنکه خلق را تشویش می کند که با اطمینان خاطر در جهت آباد دانی کشور خود دست بکار شوند عملی است مترقی و انقلابی چه در پرتو رزش های انقلابی، انقلاب کبیر نور علاوه از آنکه دشمنان خلق سرنگون شده اند و برای ابد بگور نیسی سپرده شده اند و با هر نوع توطئه ودمسیه ی ارتجاعی و امیر یا لیستی مبارزه صورت می گیرد دولت خلقی بابت خلقی و پاک خویش محیط امن و مصونیتی را برای حیات خلق فراهم و میباید سازد. دولت خلقی ما شعار مصونیت را از آن سبب بیان کشیده است تا خلق ما با طیب خاطر و روح سرشار از علاقه مندی و تقب نگرانی های قرون متوالی را با کار و پیکار انقلابی

و وطن پرستانه ی خود جبران کرد و خود را با کاروان تند روز ما ن همد و ش سازند احسان مصونیت هم چنان اجازه می دهد تا از تمام امتیازاتیکه قانون به افراد ارزانی داشته مستفید شده و هم چنان مکلفیت ها پیرا که به عهده ایشان است بسر رسا نند. مصونیت یعنی اخص کلمه عبارت از حالتی است که در آن افراد یک جامعه مصون می باشند که بد و ن ارتکاب کدام جرمی مجازات نمی شوند و نخواهند شد.

دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان مصونیت را بشکل انقلابی و مترقی آن اعلام داشته است زیرا مصونیت های موجود در جوامع طبقاتی و بورژوازی مصونیت بلکه آثار شیعی با شد زیرا برای بهره وری حیات خلق زحمت کش تنها مصونیت سیاسی کافی نیست بلکه مکمل و روح اصلی آن مصونیت مادی و اقتصادی می باشد لذا مصونیتیکه در پیام خلقی حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و لهی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان ابزاز و اطمینان داده شده همان مصونیت انقلابی و مترقی یعنی تا مین رفاه مادی و معنوی خلق های ما کن افغانستان می باشد پس برای خلق ما داشتن اطمینان از یک زندگی مصون به مثابه تکیه گاه مطمئن است.

و اما قانونیت در پر لسیب، قانونیت عبارت از شرايط و حالتی است که در تحت آن اعضای یک جامعه یا مراعات احکام قانونی کاملاً آزاد بدون تهدید و توییح حیات بسر ببرند و هیچ نیروئی نتواند بدون احکام قانونی و خلاف احکام آن و بدون ارتکاب عمل خلاف منافع جامعه، آنها را تهدید نماید. جمهوری دموکراتیک افغانستان با وضع قانونی

و مقررات دموکراتیک و مترقی اساس این حالت را گذاشت و پیام خلقی حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و لهی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان که در آن علاوه از ارمغان های خلقی دیگر، شعار قانونیت نیز داده شده و به خلق واضح گردیده که در یک حالت قانونیت حیات به سر می برند، این آرزومندی را تکمیل نمود حال دیگر خلق افغانستان با داشتن اطمینان از یک حیات آرام در پرتو شعار نوید بخش قانونیت کمر همت بسته اند و شب و روز در تکیه های ابا دانی کشور خود هستند.

و هكذا شعار عدالت به معنی انقلابی کلمه نیز جزء پیام خلقی رفیق حفیظ الله امین می باشد. عدالت به معنی مترقی کلمه عبارت از آن ودیده ای است که طبق آن همه افراد جامعه در برابر قانون و مقررات حقوق و وجیبه ی مساوی داشته می باشند یعنی افراد جامعه از امتیازات و مکلفیت های قانونی و اجتماعی مساوی با نه برخوردارند.

تطبيق شعار فوق با صداقت خلقی و مترقی از طرف دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان، حقیقتی است انکار ناپذیر زیرا دولت خلقی، نماینده ی اکثریت قاطع و قریب به اتفاق همه خلق های ساکن افغانستان می باشد. دولت ها در جوامع طبقاتی و استثمارگری و غیر دموکراتیک

بمثابه ائله سرکوب زحمتکش و وسیله باداری مشت های اقلیت مفت خوار است مگر قانون، حاکم و دولت در جوامع مترقی و انقلابی نقش بر عکس دارد یعنی در این جوامع دولت به معنی وسیع آن عبارت از آلنی است بدست اکثریت خلق برای سرکوب اقلیت های نا چیز استثمارگر و اعمار جامعه بدون استثمار فرد از فرد و با لایحه جامعه ی بدون طبقات. حال بر ما و شما خلق هاست تا از دل و جان در راه تطبيق شعار مترقی و خلقی فوق یعنی مصونیت قانونی و عدالت بکوشیم زیرا، پیام خلقی حفیظ الله امین منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و لهی وزیر جمهوری دموکراتیک افغانستان بصورت کل و شعار مصونیت، قانونیت و عدالت فوق به صورت مشخص به مثابه تکیه گاه قابل اطمینان است برای همه خلق های ساکن افغانستان یعنی برای آنها تکیه می خواهند و وطن خود را آباد سازند علیه منعم و ظلم در منطقه و جهان مبارزه نمایند و جامعه فاقد بهره کشی انسان از انسان را اعمار نمایند.

به پیش در راه عملی نمودن هرچه و سیع تر شعار خلقی مصونیت قانونیت و عدالت، زنده باد خلق، زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان

«تردی وروسته خپل سری او بی سری دنیا رامی احساس او د مصونیت
شتمالی او د خلکو په وړاندې دولت د کارکوونکو په نامه غیر مسوول چلند و نه بیخي له
منځه ځي هیڅوک به له کوم جرم نه پر ته بندی نشي»
«د افغانستان د خلکو د دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټې عمومی منشی دانهلابی شورا
رئیس اولومړی وزیر حفیظ الله امین له خلقي پیغام څخه.»

شنبه ۱۴ میزان ۱۳۵۸ - ۶ اکتوبر ۱۹۷۹

زموږ خلك اوس دمصوونیت، قانونیت او عدالت تر شعار لاندې دنوی ژوند په لور ډاډه روان دی

مصونیت، قانونیت او عدالت هغه عملی
معنی پیدا کوي چې زموږ هیواد وال تولیدی
انکشاف ته هم متوجه وي.

***

شعار مصونیت، قانونیت و عدالت په لیکه گام
قابل اطمینان برای خلق.

***

قالین افغانی تاهنوز رسالت زیسبایی و
نفاست خود را حفظ کرده.

***

دیدگاههای اجتماعی اقبال لاهوری

***

نقش زبان مادری در تعلیمات ابتدایی

***

طبقاتی نظامونو ته یوه لڼه کتنه

***

درباره جنگلات در افغانستان

***

جوانان و ارزبایی شخصیت انسانی در
اجتماع

شرح روی جلد:

صالح گل خواننده محبوب رادیو تلویزیون
رجوع به صفحه ۳۴

عکاسی فرید

***

پشتی اخیر دهقانان را در حالت استفاده از
ماشین زراعتی نشان میدهد.

عکاسی قاسم صاعد

له کوم وخت راهیسی چې د افغانستان په
شیرمان او حماسه هستونکی هیواد کسی
د افغانستان د خلکو د دموکراتیک گوند (د هیواد
د کارگری طبقې مخکین) د پرله پسې او نه ستړی
کیدونکو مبارزو په نتیجه کې ۱۳۵۷ کال د
لور ستر او ځنځیر ماتونکی انقلاب
پریالیږي ته رسیدلی دی زموږ په خلکو کې
په ډاډه او هوسا راتلونکی باندې پوخ باور
پیاوړی شوی دی.

که د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت
چم کلن انقلابی عمر ته یو څغلند نظر واچوو
یو ډاډه راته څرگنده شی چې پدغه انقلابی عمر کې
زموږ خلقي دولت د افغانستان د خلکو د دموکراتیک
گوند په لارښوونه ددی لرغونی او سپیڅلی
پاتوېی دفاع اکثریت په گټه داسې کارونه
پکې دی چې د تیرو ورسره او فاسد ورژیمونو
په ټول عمر کې نه وو ترسره شوی.

ددی پکې په پوره درک سره چې خلقي نظامونه
باید د خلکو هراړ خیزه سوکالی او هوساینه
په پام کې ونیسی او د خلکو ټولو معقولو
پوښتنو ته دامکان ترپولی پوری مثبت ځواب
پکې ددی د نور دستر انقلاب زوړ قوماندان
د افغانستان د خلکو د دموکراتیک گوند د مرکزی
کمیټې عمومی منشی د انقلابی شورا رئیس
اولومړی وزیر حفیظ الله امین د ۱۳۵۸ کال
سپټمبر په ۲۶ په خپل خلقي پیغام کې
د خلکو د هوسا راتلونکی او د خلکو د مصونیت او

د خلکو نه د عدالت او د قانونیت د نامین برمساله
پینکار وکړ او زموږ یو وکړه ډیر ژبه په
گران افغانستان کې د دموکراتیک جمهوریت
اساسی قانون جوړ شوی او زموږ خلک به د دغه
کارگری نظام د اساسی قانون د ارزښتونو په
رښاخیل هیواد د سوکالی او وطنوالو د هوسا راتلونکی
له پاره د مصونیت قانونیت او عدالت څخه
په ډکه فضا کې کار وکړی.
د نور د زغورنده انقلاب قوماندان په خپل
خلقي پیغام کې په یوه ټولنه کې د قانونیت
د ضرورت په باب وویل:
(قانونیت په ټولنه کې یو حتمي ضرورت
دی هر څومره چې د قانونیت په لاره کې تکامل
کوي په یوه داسې ټولنه کې چې خلقي نظام
ولری ډیره ښه قانونیت د اساسی قانون په
چوکات کې نامیندلای شی.)
د افغانستان د خلکو د دموکراتیک گوند
د مرکزی کمیټې عمومی منشی د انقلابی شورا
رئیس او لومړی وزیر حفیظ الله امین ددی
پکې په پوره او علمی درک سره چې خلک له
مصونیت، قانونیت او عدالت څخه په ډکه
فضا کې په ښه او ډاډه توگه د بی طبقاتو
ټولنی د جوړیدو پسر خوا وړاندې تللی شی

وړانده د مصونیت، قانونیت او عدالت د انسانی
شعار د لڼه غوړیدو او تطبیق په لور.

گفت

و

شنودی

با

شاگردان

ممتاز

لیسه

عایشه

درانی

به سلسله گفت و شنود های اختصاصی ماباشاگردان ممتاز لیسسه ها، این هفته پای صحبت دانشجویان ممتاز لیسسه عایشه درانی می‌نشینیم و باب سخن واپیرامون دوس و مدرسه می‌گشاییم ورشته سخن رادراختیار شاگردان برگزیده ، وبا استعداد لیسسه عایشه درانی میگذاریم گسه ببینیم این شاگردان جوان وهوشمند در مورد درس و تعلیم چه نظر دارند ؟ وجه تحولانی رادر بنیاد آموزشی ، خواستارند وجه آرزو و خواست دارند که در زیر دل، آرمان نجفش رامیکنند وسر انجام چه پیام وسختی به هم صفتان خود دارند ...

این شما واین هم گفت و شنود ویژه بر مابا شاگردان لیسسه عایشه درانی ....
صحبت را باشاگردممتاز ، کوبک صمدی، معلم صنف دوازدهم ب اجتماعیات می‌آغازیم واز او میپرسیم که شما بحيث شاگرد نمونه وممتاز راز موفقیت خویش رادر چه میدانید؟
** بصورت کلی وعنده، راز موفقیت من وهر شاگرد دیگر در گرو زحمت و پشتکار است . اگر زحمت وکوشش برای خواست خویشن مبنول داریم ، خسواه ناخواه به موفقیت میرسیم ....

* پاسخ روشن وقاطع ارایه کردید ...
حال، ازریلورمهای آموزشی چیزی بگو ییید؟
** بسیارخوب، در گذشته، شاگرد ومعلم را دیواری ازهم جدا میکرد ونحوه تدریس معلم به گونه یی بود که دیکتاتورانه بود ، شاگرد جز اطاعت وفرمانبری حرفی نداشت که بگوید ، ولی بهتر است که بگویم ، حرفی نداشت که بگوید ، بلکه برای گفتن زانداشت وانتقاد و اظهار نظری اصلا مطرح نبود وجه رسد به اینکه اگر میگفت : معلم صاحب، من بانظرشما، هم عقیده نیستم . میدانید چه میشد ؟ شاگرد از صنف اخراج میشد وبه اسم شاگرد نالایق و معرودمحسوب مگردید ... اما حال چنین نیست ، شاگرد حق پرسیدن را دارد، حق نظر دادن را دارد وبالاخره حق انتقاد کردن را دارد ...
* امیدوارم روش معلمان و استادان ، در مقابل شاگردان، همینگونه باشد وجز این انتظاری نیست، بهدنبال سخنان خود ادا مه میدهد :

تدریس علوم سیاسی گام مثبت دیگریست درروشنی افهان شاگردان جوان که فریب ایدیولوژی های ضد مرفی را نخورندوخوبتر درککنند که حقیقت کدام است وفروغ چیست؟

* راست بگو ییید، از انتقاد خوش می آید ؟
** همینطور که میگویم، خوب است بسیار عالیست.. اشعارش فردی داروخسته یی ییامی دارد ومطلبی .
* تشکر. وبگو ییید چه نوع کتابها میخوانید ؟
** چند کتابی بیشتر نخوانده ام واز آنچه «این است مذهب من» اثر گاندی .
* امیدوارم این قیسه را جبران کنید بیشتر بخوانید وتنباهه دروس مکتب اک نکند که ضعف فکری بارمی آورد .
** همینطور میکنم ...
رشته کلام رابه اختیار شاگرد ممتاز دیگ لیسسه عایشه درانی میگذاریم که خودرا چنین معرفی کرد :
اسم گل سیما است، ومعلم صنف دوازدهم الف رشته ساینس عایشه درانی میباشم .

* بسیارخوب، حال بگو ییید که برای شاگردان تنبل چه گفتنی دارید ؟
** میگویم که دروس خودرا بدقت بخواند وکار امروزه، که همانا دروس شان باشد بهفردا نگذارند کهفردا رادروس دیگر و کار

شفیقه الله یار بغلاشامرد ممتاز

فاطمه سلیم شامرد ممتاز

زینله نایب خیل شامرد ممتاز

دیگریست که آنگاه عقب می افتند و آهسته آهسته بیشتر عقب می افتند وجبران مافا گذشته را کرده نمیتوانند واز اینرو در رو امتحان بدبخانه ناکام می گردند . به این ترتیب بهتر است که امور کار و زندگی را با تقسیم اوقاتی منظم کنیم تا همه جی بروفق مراد انجام یابد .
* چه نوع کتابها مطالعه میکنید ؟
** بیشتر بقسامین ساینس - بیولوژی کیمیا، فزیک - رامیخوانم و اوقات بیکاری با خواندن روزنامه ایس میگذرانم .
* خوب میکنید، ولی کتاب روزنامه خواندن کار نفسی نیست . باید تنها بیکاری تاآرا کتاب خواندن نگیرد بلکه جی نیاز ونسرورتی به آن نگاه کنید وفهریرانه زندگی جایی برای آن وقف کنید وازخواندن کتابها استفاده برید .

وباین محک خوب میتوانند همه چیز را به درستی آن دریابند وقضایا را سبک وسنگین کنند وحرفهای دیگران را بآن معیار ها بسنجند که آیا درست است یا غلط ؟
* گاهی مجله ژونون را میخوانید، واگر میخوانید کدام صفحات آنرا می پسندید ؟
** مجله ژونون را همیشه میخوانم وبه طوری میخوانم که صفحات آنرا از صفحه یک به دو ورق نمی زیم ونمی خوانم بلکه مجله را ازوسط میگشایم وراسا به صفحه گلهای سرخ توقف میکنم وسر تابای ، نساام اشعار آن صفحه را میخوانم ولذت میرم وبعدا بالترتیب از آغاز شروع میکنم وصفحاتدیگر آنرا میخوانم .
* از نظر شما، اشعار این صفحه چگونه است ؟
** بسیار خوب، بسیار عالی ...

* ولی عده یی از شاگردان عقیده دارند که اگر استعداد نباشد کوشش ونلاش بیفرب است وبه سخن دیگر کوشش ونلاش گویی وسمه برابروی کوره، کشیدن است، چه نظر دارید ؟
** موافق نظر این شاگردان نیستم گسه استعداد رابهبانه قرار میدهند و گناه غفلت وسهل انگاری رادر نداشتن استعداد وحضور ذهن حوالت می کنند ... بسیاری ازادیسن مخترع برق، مردهزارچهره یی علوم، پرسیدند که اینهمه اختراعات شکفت آور ودرد بخور را مرفون چه میدانی ؟ ا وگفت مرفسون ۹۸ در صد کار وپیکار وکوشش وپشتکار .. مجددا از او پرسیدند ، مگر استعداد چه ؟ گفت : در اختراعات من دو در صد نقش دارد که آنهم چشمگیر نیست، از اینرو سخن سهل انگاران بلوه ویسوده است .

فلا از تغییرات آموزشی چیزی بگوید؟
 بعد از انقلاب کبیر نور تغییراتی در
 ساحت تعلیم و تربیه به مشاهده رسید که
 در خورد یادآوری است. از آن جمله باز گردیدن
 مجدد درهای مکتب بروی شاگردانیکه به اسم
 کانکور صنوف هشتم از درس و تعلیم باز
 نگهداشته شده بودند و دیگر تدریس علوم
 سیاسی در لیسه ها که برای آگاهی و شناخت
 شاگردان کاریست عالمانه و در خورد قبول.
 رمز موفقیت و پیروزی خویش را در چه
 می جوید؟
 از نظر من موفقیت يك شاگرد بویخصوص
 از خودم، در تلاش و کوششی است که برای
 يك هدف معین صورت میگیرد مثلا از دوره
 مکتب مثال می آورم که هدف ما فرا گرفتن
 دروس و در نتیجه موفقیت ماست. هرگاه
 همه کوشش در دور همین هدف بچرخد با
 قاطعیت میتوان گفت که کامیابی و پیروزی
 از آن ماست، چونکه برای آن زحمت
 کشیده ایم، تلاش ورزیده ایم، ولی در
 غیر آن ...
 راست میگوید و شاگردان همین وسال
 خود را خوب مشوره دادید، چونکه هدف روشن است
 و رسیدن به آن فقط به خواستن بستگی دارد

اول نمبر باقی بمانم ...
 * تاثیر انقلاب کبیر نور رادر بهبود دروس
 چگونه توجیه میکنید؟
 قابل یاد آورست که بعد از انقلاب کبیر
 نور تغییرات شگرفی در ساحت تعلیم و تربیه
 بوجود آمده است که میتوان از لغو کانکور
 منحل و بی اساس صنوف هشتم نام برد که
 شاگردان جوان را در حین بالندگی و شگوفایی
 از دانش اندوزی دور میساختند ..
 بعد از انقلاب کبیر نور، تمام موسسات
 مسوول در گسترش سواد و تربیه مجدد جوانان
 مناسب با خواست زمان کمر همت بستند
 و سازمانهای را به راه انداختند که در تنویر
 اذهان جوانان نقش انکار ناپذیری دارد،
 میتوان از سازمان خلقی زنان و سازمان خلقی
 جوانان طور نمونه یاد کرد.
 * از مجله زوندون چیزی بگوید که آیا
 میخوانید یا نه؟
 * بلی، مجله دوست داشتنی زوندون را
 میخوانم و صفحه جوانان آن خیلی مورد علاقه
 و پسندم است.
 * چه انتقاد و اظهار نظری در جهت بهتری
 مجله دارید؟

کند و او در جواب میگوید:
 اسم فاطمه سلیم است و شاگرد صنف
 یازدهم بساینس لیسه عایشه درانی میباشم..
 * خوب فاطمه سلیم، آیا میشود که کلید
 راز موفقیت و پیروزی تان را به دیگران هم بدهید؟
 * چرانه. این کلید را فقط، مطالب
 زیر میسازد:
 - داشتن يك تقسیم اوقات روزانه.
 - خواندن دروسها بصورت همه روزه.
 - مرور درس های گذشته.
 - پرسیدن برای بیشتر فهمیدن.
 * تفاوت درسی را با گذشته چگونه ارزیابی
 میکنید؟
 * در گذشته، در قطار مضامین، مضمونی
 بنام علوم سیاسی نمی خواندیم و از اینرو
 باسیاست سروکاری نداشتیم ولی بعد از انقلاب
 کبیر نور برای سیاسی ساختن مردم، آموزش
 علوم سیاسی در مدرسه ها صورت میگیرد که
 شاگردان جوان ما را بس بکار می آید ...
 جذب بیشتر شاگردان دولیده باس ما به
 بوختن و زمینه ایجاد کار به شاگردان
 فارغ التحصیل صنوف دوازده، اقدام دیگریست
 که با نحوه تعلیم و آموزش گذشته تفاوت
 میکند.

دست گیر! این، خود سلاخی است ...
 یعنی اگر کتاب خواندیم عامل و علت اصلی
 را پیدا میکنیم و دیگر از گرسنگی و بیخانگی
 رنج نمی بریم و از همه چیز واقف میگردیم
 که چرایی خانه مانده ایم و چرانی برای
 خوردن نداریم. انوقت با خواندن کتاب و یا
 درست فکر کردن رنج اصلی را درمی یابیم
 و میدانیم که کی ما را استخمار کرده بود که
 ناهنوز اثرات آزربه رای العین می بینیم،
 آرزو داریم که هم نظر باشیم و اختلافی درین
 نباشد.
 * چرا، واقعا همینطور است.
 دختر ممتاز و جوان دیگری را به شما معرفی
 میکنیم که اسمش زبیده و تخلصش نایب خیل
 و شاگرد اول نمبر صنف دهم رشته اجتماعیات
 عایشه درانی است.
 او به پاسخ سوالی چنین گفت: راز موفقیت
 و پیروزی من در درک و فهمیدن دروس است
 بطوریکه درس ها را نکته به نکته و مو بـ مو
 فرا میگیرم بلکه لب و فشرده آنرا از بیانات
 معلم و خود کتاب استخراج میکنم و می آموزم
 نه اینکه طوطی وار و نادانسته به اصطلاح
 « پخوبه » کنم که چندی بعد به فراموشی سپرده
 شود. در پهلوی اینها از تشویق پدرم باید
 گفت که مرا همین تشویق او بسیار اثری کرده
 است و نیم از موفقیتم را مروهون احسان و لطف
 و مرحمت او میدانم که باری نسز، در اینجا
 از او تشکر میکنم.
 * تاثیر انقلاب کبیر نور رادر ساحت تعلیم
 و تربیه چگونه توجیه میکنید؟
 * از نظر من، عمده ترین تاثیر انقلاب کبیر
 نور برداشتن کانکور کور و بی ارزش صنوف
 هشتم بود که جوانان ما را در سن و سالی از
 مدرسه خارج میکرد که هنوز شناخت درستی
 درین لبک و بد نداشتند و سر گردان و بی
 پناه، آن نونپالان جوان ما را به سوی لجنزار
 کثیف مفاسد اخلاقی را هنمایی میکردند.
 در آینده آن جوانان بار خوش جامعه
 میگردیدند ... لیکن امروز جای شکسرس
 باقیست و آن به گونه ای که از همه شاگردان
 کانکور زده دعوت گردید تا به پشت میز
 درس بنشینند و دانش اندوزند و نیروی سازنده
 شان به هدر نرود.
 نظر دیگر اینست که تدریس علوم سیاسی
 در جهت تنویر اذهان شاگردان لیسه ها بسیار
 موثر است و شناخت بهتری به شاگردان
 میدهد تا همه چیز را بهتر و خویتر بدانند و
 بفهمند.
 * در مورد عود و فیشن چه نظردارید؟
 * یگانه چیزی که باعث غیبتی و پسمانی
 ما میگردد، همین موفیشن است ... دانشجوی
 مکتب بیش از آنکه درس بیاموزد به پای
 آینه، عبادت میکند و به ضرب تبلیغات
 تجاری سرمایه داران جیب بر، گاهی چند
 بطلون به تن میکنند و زمانی چند مینر ژوب ...
 و صباخر دیگر ماکسی ژوب .. هر لحظه به
 طبل فروشندگان مال به قسمی و رسمی لباس
 بقیه دو صفحه ۵۷

گل سیمیا شاگرد ممتاز

نظیفه شاگرد ممتاز

کوبه صمدی شاگرد ممتاز

و خواستن از سویی نیم توانستن است یعنی
 وقتی که میگویم میخواهیم نیم توانستن انجام
 یافته است مشروط بر اینکه واقعا بخواهیم نه
 اینکه بخواهیم. بگویم و هیچ کار و کوششی
 انجام ندهیم. واضحاً که موفق نمی گردیم.
 * شاخورد معرفی میکنید؟
 * بلی، نام نظیفه است، و متعلم صنف
 یازدهم ج رشته اجتماعیات لیسه عایشه درانی
 میباشم.
 * چند سال میشود که اول نمبر صنف خود
 هستید و بطور شد ایسن موقعیت را حفظ
 کنید؟
 * از صنف اول تا حال اول نمبر صنف
 خودم که دلیلش درس خواندن زیاد در
 جوکات يك تقسیم اوقات معین است و از
 سویی هم تشویق و مهربانیهای فامیل است
 که مرا بیشتر از پیش قوت و آمادگی میدهد
 تا موفقیت گذشته را حفظ کنم و درایم و بوسه

* فعلا که عیبی نمی بینیم تا چیزی بگویم ...
 تنها يك کمی ناوقت از طبع می برآید که
 علاقمندان را قهر میسازد.
 * خدا نکند که دوستداران مجله فیه و آزرده
 گردند اما به پاسخ شما باید بگویم که
 مساله طبع و چاپ مجله بلوش اعضای مجله
 زوندون نیست و این کار به اهتمام مطبعه دولتی
 انجام می یابد که گاهی به نسبت تراکم کارهای
 جاری از وقت معینه آن دیرتر بچاپ میرسد و
 از اینرو شکایت دوستان مجله را فراهم میکند
 که چرا مجله زوندون وقت تراز
 چاپ نمی برآید و راست هم میگویند، آخر
 مجله هفتگی است نه ما هوار! از
 این بعد به همت و همکاری
 بیشتر مطبعه دولتی کوشش میکنیم تا این
 نقص را نیز برطرف کنیم و خوانندگان خوب
 خود را راضی نگهداریم.
 از دختر دیگری میپرسم که خود را معرفی

شگرف دارد که باید یادآوری کرد ..
 * غیر دروس مکتب، دیگر چه مطالعه
 کرده اید؟
 * کتاب معروف بنوایان و ویکتور هوگو
 و چند کتاب دیگر را خوانده ام که نامش
 در خاطرم نیست.
 * بیشتر بخوانید و چیز های دیگری
 بخوانید و بخصوص شاگردان هفصنف و
 هفطهار خویش را به کتاب خواندن علاقمند گردانید
 که همه بسوی کتاب خواندن بسیج شوند
 و سراغ کتابخانه هارا بگیرند و گردگیری
 از کتابها بکنند که برویشان خاک و غبار
 نشسته است و بفول برست «ای آنکه بی -
 خانمانی، دربی درس و مدسه باش!»
 ای آنکه از سرما می لرزی، چیزی بیاموز!
 ای آنکه گرسنگی می کنی، کتابی به

قالینچه جای نمازی که خیلی ظریف بافته شده

قالین یکی از تولیدات صنعتی و خیلی قدیمی کشور ما است و از جمله اقلام درشت صادراتی کشور عزیز ما افغانستان محسوب میگردد .

از نگاه سیر تاریخی در دوره های قبل از اسلام در زمان سکندر مقدونی و در دوره اسلام مخصوصاً در عصر غزویان خاصاً در ام البلاد (بلخ امروزه) قالین منجبت فرش و سامان زینتی منزل مورد استفاده قرار می گرفت. و بعد از آن طی قرون متمادی در صفحات شمال مملکت پخش گردیده و از آن جابه حواشی شمال غربی و غرب مملکت ما ترویج گردیده .

صنعت قالین در افغانستان در طول سده ها همواره در تحول بوده و در قرن های هفده و هجده میلادی انکشاف زیاد نموده است .

از شواهدی که بدست آمده می رساند که این صنعت ظریف و هنر متدانه که بنابر شواهد تاریخی ابتدا روی احتیاج و رفع مشکلات بوجود آمده اساساً به اقوام کوچی و سوار کار مربوط میشود که از اینرو شرط اساسی و مهم این صنعت ظریف و پرمایه را رمه داری و داشتن بشم کافی که قابلیت بافت آنرا داشته باشد میدانند . اهمیت تاریخی دوهزار سال قبل قالین که لیلی و سرخ به صفت رنگهای اساسی شمرده میشود در کتاب انجیل آمده است و این امر قدامت این صنعت ظریف را می رساند .

قدیمی ترین قالینچه، جای نمازی است که در موزیم صنایع مستظرفه اسلامی در قاهره موجود است که در (۹۰۳) هجری در خراسان بافته شده است . اصالت قالین های افغانی در طول قرن ها حفظ شده است و این امر از جمله خصوصیات و ویژگی های این صنعت صنعتی در کشور ما است .

قالین های افغانی با زیبایی و نفاستی که دارد حتی در قرن نهم میلادی از جمله بهترین اشیاء زیبا و زینتی محسوب میگردد چنانچه اعراب در دوره سامانیان بهترین تحفه و هدیه

را قالین و یا قالینچه های افغانی میدانستند افغانی کمتر میتوان دیزاین های خارجی را از همین رو در دریا سلطین آن عصر گرافیکها دید از همین رو اصالت قالین های افغانی در ترین اشیاء قیمتی قالین افغانی بشمار طول زمانه حافظ گردیده .

میرفت . گفته میشود که در بسیاری از قالین های قالین افغانی در طول تاریخ دیرپای خود افغانی از قابلو های میناتورری کار گرفته و با وجود یکه تحولات زیادی را دیده است استفاده بعمل می آید . ریزه کاری های که با آنها اصالت و زیبایی و نفاست خود را حفظ در قالین های افغانی دیده میشود بیانگر این کرده است و همیشه از جمله بهترین اقلام حقیقت است .

صادراتی کشور بوده و مقام خویش را همچنان میگیرند قالین های افغانی دیزاین های حفظ نموده است .

متنوع و بشیاد هنر خیالی میراثی داشته یعنی خریداران قالین و علاقمند این آن علاوه تخنیک رهنمایی شده بخصوصی ندارد و از دوام و زیبایی و نفاست قالین افغانی رنگهای دختران و قالین بافان توسط رهنمایی های زیبایی آنرا می پسندند . مخصوصاً رنگ و آلودین شان و یا اسلای شان تمام جریبان سرخ و دیگر رنگها که هرگز مرور سالها و کار را از آغاز تا انجام رسیدگی میکنند و از

کجا بافته شده است ؟

میگوید : این قالین را که میگوید مور نام دارد البته موزیک تازه است که در اندخوی بافته شده .

آیا مور در دیگر مناطق کشور ما بافته میشود ؟

چرا نه ، بلی در اندخوی، در دولت آباد ، در بلخ ، هرات و غیره ...

این قالین ها (مور) با دیگر قالین ها چه تفاوتی دارد ؟

شما بگویید چه تفاوتی دارد ، منکه جز رنگ و ریزه کاری و نفاست آن کدام تفاوت با دیگر قالین هائی بنیم . پس میخواستید چه تفاوتی داشته باشد .

به قالین فروشی دیگری سر میزنم این

قالین افغانی تاهنوز اصالت زیبایی و نفاست خود را حفظ کرده است

تحولات جوی بر آن تأثیری وارد نمی سازد مورد پذیرش علاقمندان این صنعت اند .

باید خاطر نشان کرد که در زمان های قدیم برای رنگ آمیزی قالین از الوان مختلف استفاده میشد .

الوان از مواد طبیعی و مخصوصاً از گسل و ریشه نباتات استحصال میگردد و همین خاصیت پر دوام این رنگ ها است که ارزش قالین های افغانی را در مارکیت های خارجی بلند برده است .

نقش و نگار و اشکالی که در قالین افغانی بکار برده میشود بیشتر سیغه محلی داشته و خاص خود کشور ماست یعنی در قالین های

سینه به سینه و از نسلی به نسلی دیگر باقی می ماند . به همین ترتیب این فرآورده که صنعت و هنر هر دو در بوجود آمدن آن دست هم داده و ایجادگر آن است تا امروز توسط هنرمندان که با پنجه های هنر آفرین شان قالین می بافند و کوشش و تلاش می ورزند تا این فرآورده هنری را به بهترین شکل آن عرضه نمایند تا امروز جریان دارد .

برای تهیه راپور تازی سری به مکان های قالین فروشی میزنم . قالین های خوش رنگ و خوش بافت که با هنرمندی خاصی بافته شده است توجه مرا جلب میکند از فروشندگانی می پرسم این قالین چه نام دارد و در

قالین فروشی هم قالین های زیبایی دارند . چند مشتری که یکی دو قالینچه را با دقت نگاه میکنند و گاهی به روی آن دست میکشند و در قسمت قیمت آن با فروشنده چنه میزنند سرگرم معامله اند . پس از چند دقیقه ای سودای آنها میگیرد و قالینچه ها بفروشی می رسد . از فروشندگانی در مورد قالین هایش، در مورد بازار قالین سوال میکنم .

میگوید: بازار فروش قالین خوب است . می پرسم بیشتر مشتری هایب چه کسانیند؟ جواب میدهد : کسانی که آرزومند خرید قالین اند و بیشتر مشتری هاهم سیاحین خارجی میباشند .

طرح های که در قالین های افغانی بکار میرود خیلی زیباست

در مورد قالیان های درجه سوم و چهارم چه عقیده داری ؟
 يك مطلب را باید به صراحت خدمت تسان عرض کنم که ادبی ترین قالیان ما از بهترین قالیان های ماشینی برتری دارد . هم از نگاه رنگه و هم از نگاه دوام خود .
 قالیان در گذشته بهتر بود و یا حالا ؟

در گذشته ساحت کار این صنعت خیلی محدود بود و تعداد قالیان بافان هم به همان پیمانگی کم و محدود بود ابتداء این صنعت را مردان از پیش می بردند ولی بعدها زنان و خوشبختگان به این صنعت رو آوردن و با ذوق و استعدادیکه در این قسمت دارند توانستند کار های شان را بصورت عالی انجام دهند .
 و باید علاوه کنم که این صنعت برخلاف گذشته بیشتر وسعت یافته و در قسمت رنگ و دیزاین آن نیز تحولاتی پدید آمده که این تحول از نظر کمی و کیفی تأثیر زیادی بر قالیان وارد نموده است .
 از قالیان فروش دیگری می پرسیم بهترین قالیان کدام قالیان است ؟

میگوید : هر قالیان که خوب بافته شده باشد و دارای رنگ پخته و زیبا باشد از مشخصات يك قالیان خوب است .

بقیه در صفحه ۵۰

قالیان های افغانی روز بروز ارزش خود را می یابد

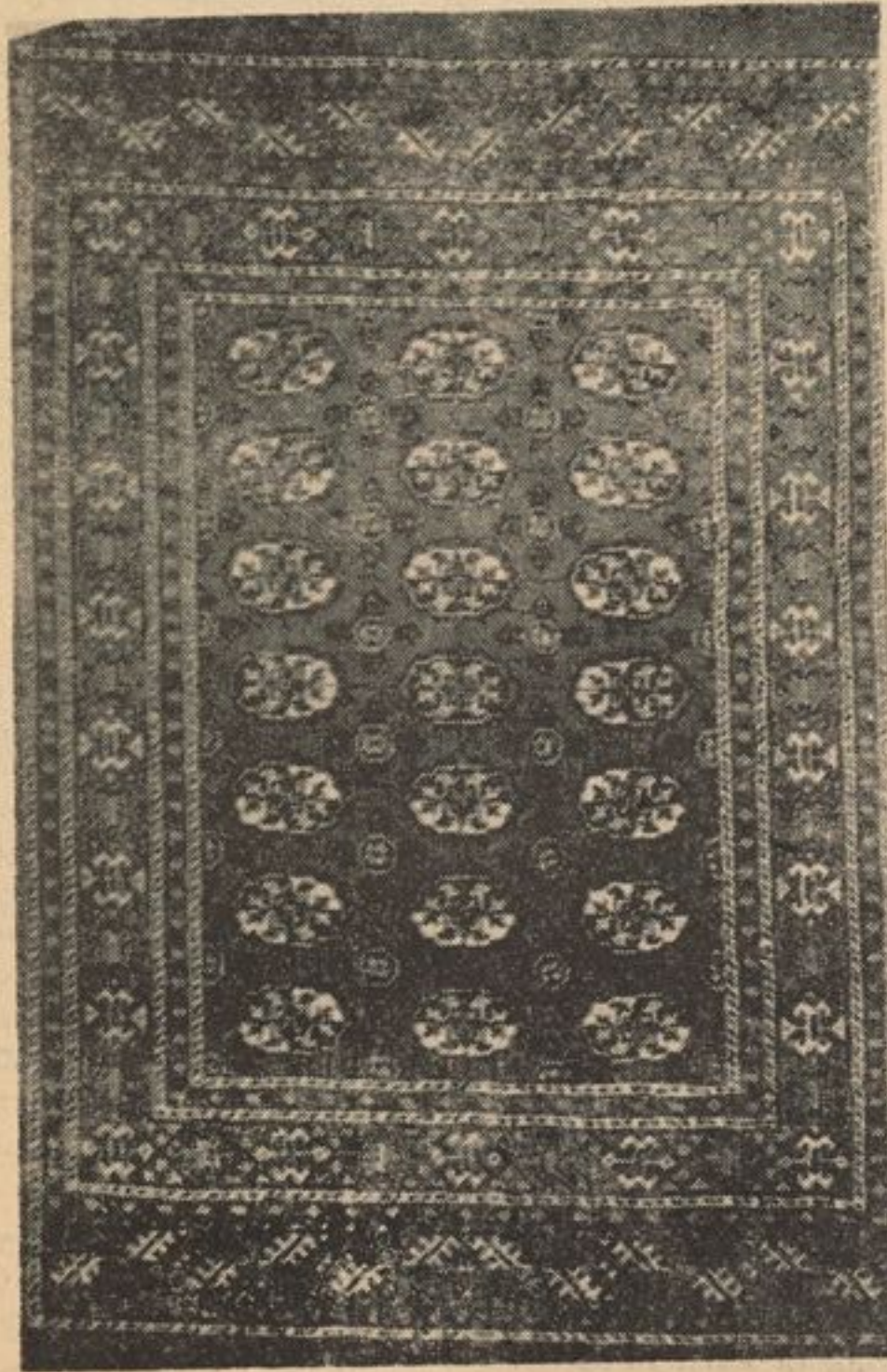
های ماشینی که در جهان بافته میشود ولی علاقمندان قالیان های افغانی کم نشده است .
 قالیان های که با دست بافت شده چه تفاوتی با قالیان های ماشینی دارد ؟
 مهمترین تفاوت بین قالیان های که با دست بافته میشود و قالیان های ماشینی دوام و رنگ دیزاین و زیبایی قالیان افغانی است که هیچ قالیان خارجی نمیتواند با آن همسری کند .
 دوام قالیان افغانی را هیچ قالیان دیگر ندارد و این در عمل ثابت شده .
 در مورد تاریخچه قالیان چه معلومات داری ؟
 قالیان در کشور ما تاریخچه خیلی قدیمی دارد ، تاریخ سرزمین ما از گذشته های بسیار دیر شاهد استعداد های فطری و نبوغ مردمان ما بوده که ما اثرات آنرا همیشه با وجود ساحت خیلی محدود شان مشاهده

می پرسیم قرار اطلاع یکی از محصولات مهم صنایع دستی کشور قالیان است که به پیمانگی وسیعی بخارج صادر میشود در این مورد نظرت چیست ؟
 بله ، در این جای شکی نیست که مهم ترین صنایع دستی کشور ما قالیان میباشد .
 و باید برای بدست آوردن اسعار به خارج صادر گردد .
 چه چیز در مورد فروش و بازار یابی قالیان ها کمک میکند ؟
 تبلیغات دامنه دار برای بازار یابی قالیان در داخل و خارج خیلی ها پراهمیت است .
 آیا گفته میتوانی اتحادیه قالیان در کدام سال تاسیس شده خوب بیادندارم ، فکر میکنم در سال ۱۳۴۶ باشد .
 در مورد نمایشگاه های قالیان در داخل

صنعت قالیان در افغانستان در طول سده ها همواره در تحول بوده و در قرن های ۱۷-۱۸ میلادی انکشاف زیاد نموده است

میکنیم .
 تاجای که اطلاع دارم شناختن قالیان کار ساده نیست یعنی هرکس نمیتواند قالیان خوب را از قالیان خراب تشخیص نماید .
 شما چه اندازه معلومات در این قسمت دارید ؟
 این يك واقعیت است که هرکس نمیتواند قالیان را شناسد یعنی قالیان خوب را از قالیان بد تمیز نماید . این کار تجربه زیاد میخواهد .
 من خود قالیان باقم و از این هنر تا اندازه دسترس دارم . بعضی ها ممکن است به این هنر دسترسی نداشته باشند و لسی نمیتوانند قالیان خوب را از قالیان خراب تمیز نمایند .
 گفتید قالیان خراب چرا میگویند خراب منظورم این نیست که قالیان های خراب هم داریم و می باقیم ، منظور قالیان های درجه سوم و حتی چهارم است .

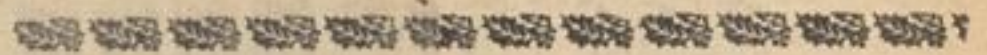
و خارج چه نظرداری ؟
 نمایشگاه های بین المللی چه در خارج باشد و یا در داخل برای بازار یابی قالیان های ما خیلی ها موثر است و برای شما معلوم است که تبلیغات و اعلانات در قسمت فروش هر صنعت مؤثر است .
 در مورد قالیان های ماشینی چه نظرداری ؟
 آیا قالیان های ماشینی خطرناک برای قالیان های افغانی نیست ؟
 من به این عقیده هستم که خریدار هر چیزی خوب و عالی را نسبت به چیزی که کمتر ارزش داشته باشد ترجیح میدهد . درست است که قالیان های ماشینی نسبت به قالیان های که با دست بافته میشود ارزان تر تمام میشود ولی هیچگاه جای قالیان اصیل افغانی را گرفته نمیتواند از همین رهگذر است که با وجود قالیان

ریزه کاری که در قالیان های افغانی است کمتر در قالیان های خارجی دیده میشود

نگاه مختصری بر ابعاد و ماهیت فعالیت های جاسوسی استعمار در افغانستان

کارنامه های شوم استعمار و تحریکات و تجاوزات مسلحانه آن با همه بکار انداختن شبکه های جاسوسی و دامن زدن تبلیغات دروغین و مغرضانه در برابر خلق و وطن و انقلاب ظفر آفرین ما در دو دهه گذشته گسترش پرورده این انقلاب نویست بلکه پیش ازین و نیم قرن پیش که استعمار انگلیس و دیگر دشمنان طبقاتی خلق ما در عرصه منطقه و جهان با انواع تکنیک ها و اسالیب ضد ملی و ضد دموکراتیک در برابر منافع بلند پایه خلق حماسه ساز و علیه مصالح علیای وطن محبوب ما، افغانستان شاندار از هیچگونه تجاوزات مسلحانه، تحریکات تخریبی، نفاق اندازی های ملی و مذهبی و فعالیت های غارتگرانه و رهنزانه دریغ نکرده است. زیرا از پژوهش واقع بینانه تاریخ یک و نیم قرن کشور ما بهتر می یابیم که عملیات و تحریکات استعمار در برابر انقلاب کبیر تور چه از لحاظ هدف و چه از جهت وسایل و محمول های ذهنی و عینی با تمام تحریکات، تجاوزات و اهداف شوم استعمار در طی همین یک و نیم قرن در کلیت امر همسنگ و مشابه میباشند. زیرا استعمار در طی نفوذ مستقیم و غیر مستقیم خود به کشور عزیز مانده هدف، بلکه اسالیب و پالیسی های خود را وقتا فوقتاً تعویض نموده و بمنظور حفظ نظام مندس طبقاتی فئودالیزم و بظواهر حراست از مواضع و سنگر های ضد ملی و ضد دموکراتیک خود در بین کشور بیومته در پی دریافت وسایل و امکانات موثر و عوام فریبانه بوده است تا به حفظ و دوام مواضع شوم و نادرانگیزانه اش درین سرزمین ادامه دهد. ولی میتوان سیاست استعماری و درونمایه ضد خلقی و ضد ترقی آنرا در طی همین یک و نیم قرنیکه در برابر خلق و وطن ما می افکنده بوده است منجبت المجموع بدو بخش تقسیم بندی کرده. ولی نه بصورت مجرد و انتزاعی، بلکه یکی را متمم دیگری باید باز شناخت این دو بخش همانا عملیات نظامی و مسلحانه و پالیسی های کثیرالجواب و محیله سیاستی میباشند که از او اخر قرن هجده و تا اکنون بانحوی از انجا ناسف و چشمگیر بوده است، در میان این دو سیاست

با انبوهی از سلاح و وسایل مدرن جنگی یورش می آورد بوده های ملیونی خلق ما با بیل و داس و چوب و سنگ و کتو و تنگ های عادی شان چون موج چپنده آتش برین انبوه سلاح و سلاح برداران انگلیسی استیلا می یافت و به اسرع وقت قوای دشمن را چون خر منسی از علوفه مابه خاکستر تعویض داده و بر ساط خاک فرو می نشاندند، حتی به گواهی تاریخ زمانیکه قشون متجاوز از چهار آسیاب چهل ستون در بحیوچه جنگ دوم افغان و انگلیس از کویچه های این محلات سرازیر می شدند زنان با شهادت افغان بر فراز بامها اوج گرفته و با نغاره ها، کوزه ها، آب داغ و کلسوج و سنگ و چوب به دشمن پاسخ میدادند. آری! تاریخ بیاد ندارد که خلق رزم آور و وطن پرست ما در برابر حملات و هجوم رهنزانه اجانب و استعمار یون بزانو در آمده باشند، بلکه این سکندر بود که در سراسر امواج کنترل ناپذیر و تند آهنگ مقاومت و بیگانه های ملی خلق ما برای اولین بار در سر زمین افغانیا بزانو نشست و آن قوای درنده خو و وحشی خصال چنگیز بیان بود که از غرش و رعد و برق عصیان و خشم بنیان کسین و دلبره افکن خلق دلاور ما در بساط خاک فروغلتیدند. و این را نیز تاریخ فراموش نکرده است که امواج فتوحات عرب تاچه حد در برابر کوهپایه های فلکسای افغانستان درهم پیچیده و راه نفوذ برین سرزمین کهنسال، این جایگاه عقابان بلند پرواز و آزاده خلق آن بازمی یافت.

مگر متأسفانه آنچه که در روزگرو خود های خلق ما با مهاجمین اشغالگر جهان، خاصتا در ستیز و جدال های یک و نیم قرینه استعمار علی الرغم خواست این خلق، برایشان موثر و کارگر اقدام و زمینه گسترش و حفظ طومار استعمار رادر سر زمین محبوب آنان مساعد نمیکرد مجموعه پالیسی ها و اسالیب غیر نظامی بود که نامحوی شیا دانه و عوام فریبانه آن، استعمار بر خلقی ما تحمیل کرده و با استفاده از فقدان رهبران واقعا ملی و خلقی و نسبت نفوذ بیسواد و فزولیت سطح آگاهی سیاسی و طبقاتی، تا که توانست نطفه آزادیخواهی، جوانه ترقی و کلمبرگ های همسنگی این خلق را لگدمال کرد.

استعمار انگلیس از بررسی سوابق تاریخی خلق ما و از خلال تحریکات خود که در عرصه کارزار مستقیم در برابر این خلق قرار میگرفتند به زودی آموخت که خلقها را، بخصوص خلق غیور، آزاده و وطن پرست افغان را نمیشوان با شرب گلوله و خودباروت و شعله های سرکش جنگ در اقیاد کشید و بدین نحوه استعمار انگلیس در قبال حملات نظامی و تجاوزات مسلحانه خود بیشتر متکی بر پالیسی ها و اسالیب عوام فریبانه و تر استعماری گردیده و از همین طریق بود که تا سبیده دم انقلاب کبیر تور قادر گردید بساط نفوذ و غارتگری های خود را در وطن محبوب ما حفظ نماید. چنانچه تجربه نشان میدهد که خلق رزمنده و سلحشور مادر هیچ حربه داغ و بیگانه باد دشمن شکست نخورده بلکه همواره شاهد پیروزی و انتصیب شوم و برعکس به دشمنان متجاوز شان شکست ها و ضربات فاحش و قاطع وارد

آورده اند که بسورترین مثال میتوان سه جنگ افغان و انگلیس را ارائه داشت. امکاس قهرمانی یکی ازین جنگها را که حاکی از شهادت وطن پرستانه خلق ماست مولسلف افغانستان در مسیر تاریخ از قول بنیادگذار ایدیالوژی علمی و انترناسیونالیزم اول پرولتری در همین کتاب چنین نقل میکند: «ملاحظین از بالای دیوار تپون شاز شخصی را دیدند که با لباس رسمی انگلیس اما پاره پاره براسپ لاغری سوار بود، سوار و اسب هر دو سخت مجروح بودند. این داکتر برآیدن بود و او یگانه آدمی بود که از جمله بازنده هزار نفر (عسکر انگلیسی) که سه هفته پیشتر از کابل حرکت کرده بودند به تپون شاز رسیده».

از شجاعت و جانبازی و وطن پرستی واقعی خلق ما به جهانیان مطلع اند که بدوام این افتخارات پیروزی انقلاب کبیر تور به جهانیان باز دیگر ثابت کرد که خلق ما واقعا آزادی دوست، وطن پرست و قهرمان بوده که با این انقلاب طومار استعمار و بساط طبقات استعمارگر را برای ابد از جامعه خویش دور بردیدند تصادفی نیست که بنیادگذار انترناسیونالیزم دوم خلق ما را اینگونه توصیف میکنند: «افغانها مردم شجاع و با انرژی و آزادی دوستند».

روی صرفته باید افغان کرد که استعمار و هر فاشی از دشمن طبقاتی و ملی خلق و وطن مادر ملی یک و نیم قرن گذشته بیشتر از طریق پالیسی ها و اسالیب نو استعماری توفیق حاصل نموده اند که بساط چور و چپاول و غارت خویش رادرین سر زمین گسترده و حفظ نگه داشته است که اینک مابه بررسی موجز و فشرده ابعاد و جهات عمده آن می پردازیم که تا خلق ما پیش ازین به ماهیت اسالیب، تکنیک ها، توطئه ها، و دسایس دشمنان خویش در گذشته و حال تسلط افدیده باشد.

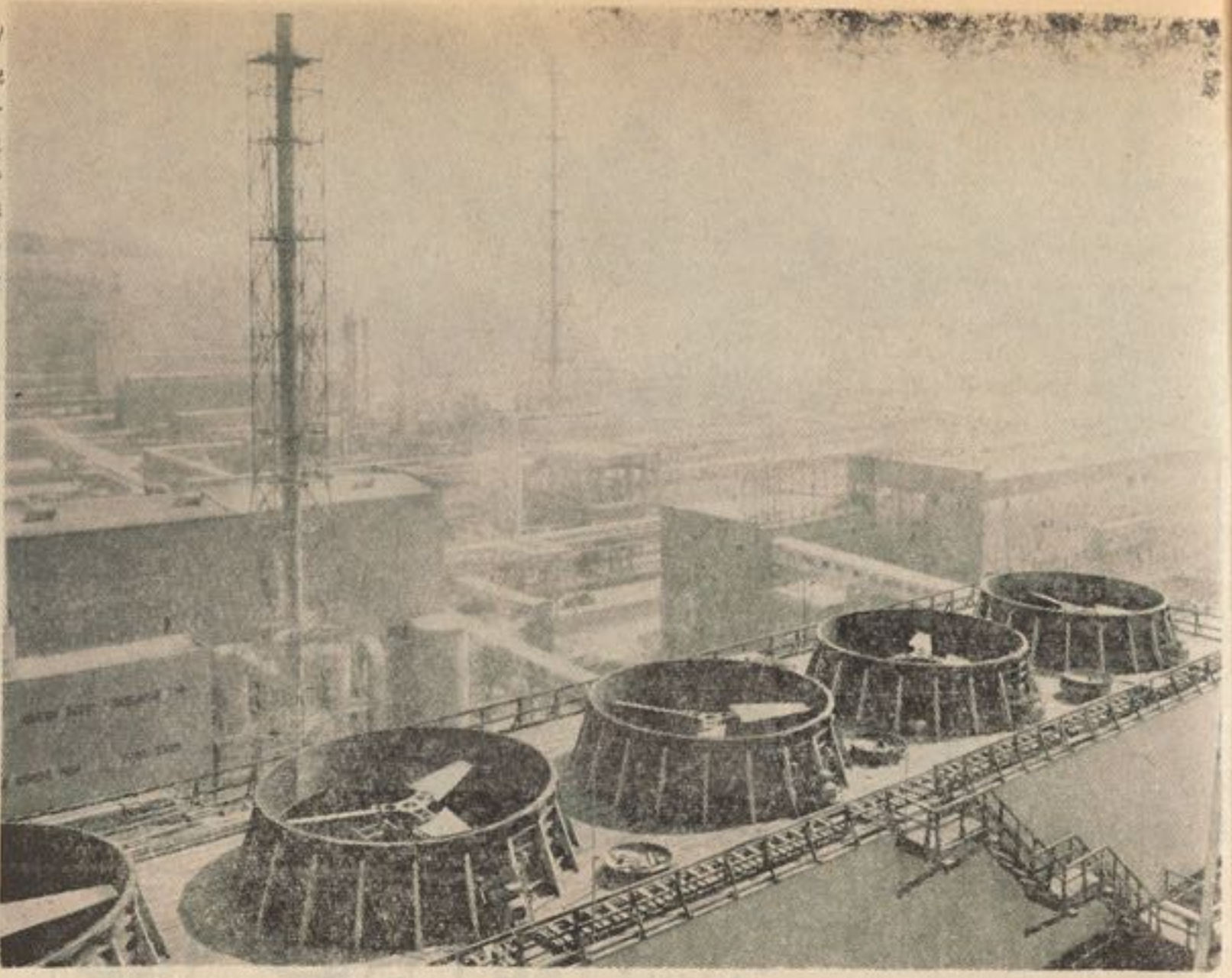
آنچه که استعمار انگلیس بمنظور در اسارت کشیدن خلق قهرمان و استعمار شکن افغانستان، عملا در موارد مختلف پیاده کرده و تحقیق بخشیده است عبارت اند از:

- الف: تحریک، تجویز، تطبیع و تمویل مرتجعین کشور های همسایه ما، جهت مداخله مستقیم و غیر مستقیم در افغانستان تا معاصر امیال شوم استعمار اوضاع و احوال جامعه ما را به نفع این غول جهان خوار حفظ نماید.
- ب: پرورش، تطبیع، تمویل و حتی تسلیح و تجویز برخی از عناصر سست اراده، وطن فروش و زرد پرست از زمره مسکوتین همین خاک مقدس ما که بارها این چنین شده است.
- ج: فرستادن جواسیس و نمایندگان خالص و وابسته به استعمار انگلیسی که بزودی بنا بر عدم آشنایی به فرهنگ و عیتمات خلق ما افشا و رسوا میگرددند.
- د: فرستادن جواسیس و نمایندگان غیر انگلیسی ولی وابسته به استعمار به لباس های دین و مذهب که تا دوران امان الله خان بیشتر از نمایندگان هندی استعمار انگلیس بودند.
- ه: تطبیع، تخویف و یادادن وعده های به قدرت رساندن این و یا آن شهزاده و سردار جاه طلب و وطن فروش که در بدل گرفتن از زنگ شاهی سر به استعمار ساییده و بر د

لاس به گر یوان دی ، یوا خی به روا نه
 پیری کی دسلو ملیو نو تنونه زیاتو
 خلکو به جنگو نو کی قربان شویدی ،
 به ملیوانو نو تنو دنیا سی ، مذهبی او اقتصاد
 دی آزادیو خخه مجروح او د آزادی توپیر
 غوښتو نکو دسو مو غر سو نو خخه
 قربان دی او به زیبا تره تو لئو کسسی
 تکنا لوژیکی نو وینتونه دښخو په مابل
 کی د جنا پتو نو نوی ټولو به زین وی ایا
 مونږ کولای شو له دغو ټولونیمگر تیا وو
 سره سره خانونه متعلم وپولو؟

هدا او س به نری کی یو زیبا تشبیر
 انکشافات د خنډونو سره مخا هخ دی .
 مونږ به هغو شرا یواز کی ژوند کورو چی
 به نری کی دانرژی دبحران دمخنیوی دپاره
 کلکی هلی خلی روانی دی .
 زمو لیر به جا پیر یا ل ټول برا نسه
 طبیعی زایر می هخ به خلا صیدو دی . اود
 نری دیو زیات شمیر هیواد ونو اقتصاد
 دنورسو دچنگی ودی تر خورا کلک اغیزی
 لاندی دی . و سلوا لی مسا بی د نری
 دټولو او سید و نکو ژوند لیدیدی .هدا
 رنگه به نری کی پولی انفلاسیون (نورم)
 دنری یو الو هو سایته او آرامی د خطیره
 مخا هخ کی یده .

به نری کی دانرژی دبحران دمخنیوی دپاره کلکی هلی خلی روانی دی

دیر یالی ملی زاد ژباړه

ایا بشري تمدن دسا یمنس

او تکنالوژی زیو فنده گپل کیری؟

دایو منلی شوی حقیقت دی چرانسانی
 هلی خلی دسا یمنس او تکنا لوی
 قوا وی د بشری ټولنی دپاره گماری . لکه
 خنکه چه معلوم به شویده صنعتی پر مخکږته
 او نرو ښتونه دنوی اختراعا تو په بر ننه
 خوځو خلی زیات دی چی حقیقت مو نردیو
 سو کاله او هو سا راتلو لکی ز بر یسه
 زغر ده توگه راکوی .
 لدی نه وروسته مونږ دنیوتون دزمانی
 دخلکو به شان دیو شمیر څپرو نکسو
 د څپر او نسجو ته لاس تر زلانه کینو بلکی
 ددنه کړی دیو او سید و لکی به تو گه
 لکه خنکه چه ښانی خپل ډول سو پو واو
 خپل را سبا زل شوی دندی او هغه
 بودی مربوطی جاری دوخت او زمان دغو
 ښتی سره سم سرته رسو و او لیر یوالو
 نه دسو کاله ژوند دتامن به مقصد سر
 راز قربا نیو ته چمتو یو .
 لکه خنکه چه لیدل کیری اوسنی نری
 ثابت نه بلکی پولی بشمیر وپه زده پوری

بدلو نونو ، تحولات او پر مخکونه یکی
 روانی دی چی دټول انکشافات د نری
 دټولو او سیدو نکو یعنی نارینو و او ښخو
 دنه ستر یا کیدونکی علو خلوبه نتیجه
 کی را منځ کیری انسانی هلی خلی
 او لیر یو دی چی سا یمنس او تکنا لوی
 د بشری ټولنی دغو ساینی او هغو ته دسو
 کاله ژوند دتامن دپاره هماری
 او بشری ټولنی ته دسا یمنی او سوکالی
 ټولنی دلر او ار معان ورکوی .
 چه دپاسه ټوه لسیز مخکی انسان دسیو
 زمو لیر هخ په پلي کیدو بر یا لی شو دهغو
 هلو څلر خخه په نتیجه کی لی انسان دسیو
 پنی ته وختل بشیر لاس ته راغلی نتیجه
 یوا خی دنه وچی انسان دسیو پ
 پر هخ پلي شو بلکی دهغه حقیقت مو لیدل
 وچی مونږ کولای شو دخپل ستوری (مخکی)
 خخه نورو ستورو ته ملر و کړو . او دلیری
 خخه مو ولیدو چی دنه گز هر مانند فضائی
 پیری (مخکه) چه مونږ ورته خپل کور وایو

خومره ښکلی او ښایسته ده په حقیقت کی
 مو لیر او س یو هیرو چی د مخکی مسخ
 دنردی خخه دلیری نه ښکلی ښکاری .
 یاد وویل شی چی ساینس او تکنا لوژی
 دتامن ضمانت نکوی، دوی یواخی او یو -
 اخی دتامن امکانات نایمنوی .
 کپ ندی مو ټرونه ، گرنندی الو لکی او
 ټول ټول صنعتی محصولات نسی کو لای
 یو تمدن منځ ته راوړی ، تر خو دخپل
 ما ډول او هغو مادی شیا نو سره چه زمو لیر
 په جا پیر یا ل کی دی بشیره ییز ند نسه
 پیدا نه کړو او دهغه خخه دخپلی ټولنی د
 سوکالی په مقصد کته وانه خلو اودخپل
 ژوند مادی اړخ به بشیره او گه بهای ونه
 گر خو و خانله متعلم نشو و پلي .
 پدا می حال کی چه دخنکی د هخ دټولو
 او سیدو نکو څلور مه برخه دیو ز لسیز
 ودرستوب، وز کار تیا او بیسوادی سره

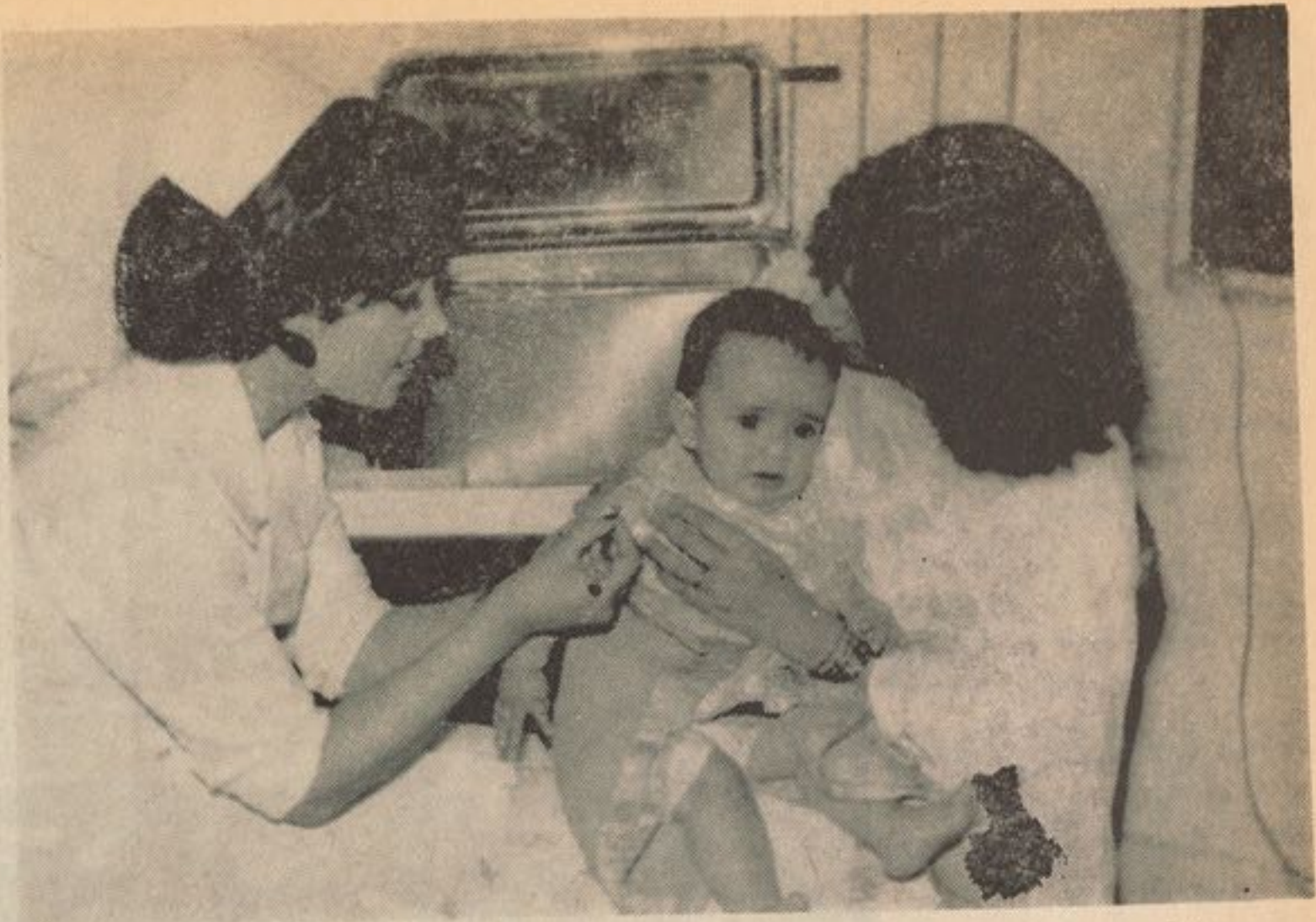
آیا داتول ددی معنی ورکوی چی زمو نریژوند
 بشیر وده کړی ؟

آیا مو لیر به ریښتینی توگه دسا یمنس او
 تکنالوژی دټولو امکاناتو خخه د بشری
 ټولنی د سو کالی په مقصد گڼه اخذ
 یالیر تر لیره روحی قناعت مو حاصل
 شویده ؟ که به زوره تو گه خیر سو دغه
 حقیقت جو نه کیری چه نه ژوند مو بشیره
 وده کړی او نه روحی قناعت حاصل شویده
 او نه دلیری د ټولو هیواد ونو تر منساره
 هغه لیر یوال بیو ستون د پاره چی د یواز
 نریوالو دگرو مبارزو په صورت کی را منځ
 ته کیدای شی دخپل نه ستر یا کیدو لکی
 ما رزو او خپل نه منو لکی تصمیم خخه
 مولاس اخیستی دی .

که دلیری او منی او ضاغ به ژوره توگه
 وڅپر ودا به په زغرده توگه راته خوړنده
 شی چی مو لیر په یوه نا قصه نری کسری
 او سیرو ، داڅکه چی به هغه کی ټو لیر
 اقتصادی اړیکی دتوپیر غوښتنی دپا لسی
 بر بنسټ ولادی یعنی دسایو او نیستمنو
 هیواد ونو دا قتصادی اړیکو او منا مبارزو
 تر منځ خوړ گند توپیر ونه شته .

د تکنالوژی نریوال چټک وده ، چټک
 څپور اودهغی خخه دکټسی اخیستلو دښی
 لاری تا مین ټولنی هغی ستو نری چی د خلکو
 داکتریت دسو کالی په لاره کی خنډیوی
 نه بیخه بامی او دینستی کندی ته نس
 غورځوی . تراوسه پوری مونږ د علمی
 مزیتونو اوداړتیاو د تکنالوژی تر منځ
 دښیر یو والی به حقیقت نه یو یوه شوی .
 پاتی په ۵۳ هخ کی

واکسین بی سی جی در دوره تطبیق میشود ، یکدوره بعد از تولد، دوره دوم در وقت سهولیت به مکتب .

اطفال خود را با واکسین نمودن در مقابل مرض وقایه نمایید

امراض مهلك و خطرناك وجود رابه اینس حال می کشاند

ویاماده سمی يك عامل مرضی كه مكروب مذکور ویاماده سمی حاصله قدرت تولید مرض ویانائیر زهری نداشته واکر در وجود انسان یا حیوان زرق گردد باعث تسریع مرض نشده بلکه عناصر مدافعی عضویت را تحریک نموده باعث تشکل آنتی بادی و مواد معافیت دهنده در وجود انسان یا حیوان گردد. که بالاخره بدن انسان ویا حیوان در مقابل مکروب مذکور معافیت کسب میکند . واکسیناسیون عبارت از عملیه تطبیق واکسین است که بنام های مختلف خال کوبی ، سوزن زدن یاد میشود و بهترین راه برای نجات دادن اطفال تان از شر چند مرض خطرناك و مساری شمرده میشود . همانطوریکه گفتیم واکسین انسان را در مقابل امراض مقاومت می بخشد گرچه در مقابل تمام امراض واکسین موثر در اختیار نیست باآنیهم برای هشت مرض خطرناك دوره طفولیت واکسین های موثری در اختیار طب قرار دارد این امراض عبارت انداز : مرض سل (توبرکلوز) ، دفتری، سینه سرفه، تینانوس، فلج اطفال، سرخکان، چیچک و محرقه است واکسین های امراض فوق در تمام مراکز تطبیق واکسین طور رایگان در خدمت خلق شریف ماقرار دارد .

برای معلومات بیشتر شما خوانندگان ارجمند میبراهزم به شرح مختصر واکسین هر مرض :

مرض سل یا توبرکلوز : این مرض راهه از زمانه های قبل شناخته اند و مردم را عقیده برین است که درین مرض شش هاگل می زند ویا هم شش های تکد . مگر این درست نیست این مرض شش و تمام اعضای مختلف بدن را مبتلا ساخته میتواند انسان را لایق و ضعیف میسازد همچنن عرق، تب های شبانه ، سرفه ودر حالت پیشرفته سرفه بلم دار از جمله امراض و علایم عمده مرض می باشد ضمنا مرض سل همیشه احساس خستگی کرده قدرت کسار را نمیداشته باشد و این سرریضی بصورت تدریجی مسبب مرگ عده مردم در سنین مختلف می گردد خوشبختانه امروز این مرضی توسط واکسین ضد مرض سل وقایه شده میتواند .

بر علاوه واکسین چیز دیگریکه در وقایه این مرض در خور اهمیت است ایست که مریضان سل باید در وقت عطسه و سرفه

واکسین بهترین وسیله بخاطر جلوگیری از امراض است .

کرد. سال بین المللی طفل با بیستمین سالگرد اعلامیه حقوق طفل که در ۲۰ نوامبر ۱۹۵۹ از طرف ملل متحد به تصویب رسید مصافح می باشد . به اساس این اعلامیه کسودک حق استفاده از غذای لازم و مناسب ، مسکن، خدمات صحی، تحصیل، معلومات و آموزش و پرورش و غیره شرایط را که بهوی زمینه رشد و پیشرفت جسمی و روحی معمول و طبیعی را مهیا می سازد دارا می باشد .

ما که با پیروزی انقلاب کبیر و ظفر آفرین ثور باب جدید تاریخ زندگی اجتماعی خود را آغاز نموده ایم متیقن هستیم که هر گونه نابسامانی های اجتماعی و اقتصادی از زندگی مردم رخت بسته و حیات نوین و سعادت مندی بروی مردم بلا کشیده ما نبخند خواهد زد ودر برتوارزش های جامعه نوین زمینه سسر گونه رشد و انکشاف جسمی و روحی برای اطفال ما میسر خواهد گردید .

برای اینکه جامعه آینده ما از نگاه صحی یک جامعه مضنون باشد لازم است که اطفال امروز را در مقابل امراض قابل وقایه، وقایه نماییم . همین منظور لازم است که آنها را واکسین کنیم برای اینکه در زمینه

اطفال امروز که نسل های آینده جوامع بشری را تشکیل داده و مسلما سازندگان زندگی فردای جامعه بشری می باشند تربیه و پرورش جسمی و روحی و اعزاز شخصیت آنها مستلزم توجه دقیق و اهتمام بس عمیق است تمام بشریت مترقی به این نونهالان دیستان آدمی توجه خاص و شایانی میگوید میدارند تا با تربیه و پرورش جسمی و روحی و آماده ساختن هرگونه زمینه رشد و انکشاف سالم آنها چنان نسلی را تقدیم جامعه آینده نمایند که بتوانند حافظ تمدن و دست آورد های علمی و انسانی املاق خود باشند .

بالملاحظه همین اصل مرسومه ملل متحد سال ۱۹۷۹ را بحیث سال جهانی طفل مسمی

مریض آهسته آهسته زیاد شده بعضاً همراه سرفه بلغم نیز میداشته باشند . مریض سیاه سرفه سبب سرفه های رنج آور شده و قتیکه مریض سرفه می کند رنگش کبود میشود از همین سبب این مرض را بنام سیاه سرفه یاد می نمایند . سیاه سرفه تل های شش را خراب نموده و بعضی اوقات دردمع و دیگر قسمت های وجود سبب خورمیزی میشود اگر ندای درست صورت بگیرد امکان دارد که مریض در هفته اول بهبودی حاصل کند . اما بهترین راه نجات از شر مرض سیاه سرفه تطبیق واکسین آن یعنی (دی پیرتسی) است .

مرض تیتانوس :

این مرض توسط یک میکروب که به چشم دیده نمیشود بوجود می آید این میکروب زیاده در خاک و فضله حیوانات موجود می باشد .

بعضی هموطنان عزیز مادر موقع خراشیدگی های جلدی جرحه و تصادم ترافیکی بالای زخم ها خاک می ریزند میکروب تیتانوس توسط خاک از طریق زخم داخل خون شده چند روز بعد یک قسم شخی در وجود مریض پیدا شده مریض دهن خود را باز کرده نمیتواند و در نتیجه مریض از خوردن غذا و نوشیدن مایعات می ماند .

اطفال نوزادی که نای آنها تحت شرایط صحنی و مراقبت لازمه قطع نگردد دیده باشند احتمال مصاب شدن شان به این مرض زیاد بوده و اگر مصاب شوند حالت گتندگی را باز می آورد مطالعات نشان داده که فریب سه بر چار (۳) این واقعات بعمرگت می انجامد . این مرض عامل عمده مرگت و میر اطفال رادرماه های اول حیات تشکیل میدهد با قطع شناق تحت شرایط صحنی و جلوگیری از داخل شدن گردوخاک که حامل میکروب های مختلفه بوده میتواند وهم با واکسین نمودن مادران در زمان حاملگی در برابر این مرض میتوان طفل را که حمل می نماید برای روز های اول حیاتش معاف ساخت برای بوجود آوردن معافیت دائمی نزد اطفال استفاده از واکسین تیتانوس نتایج فوق العاده قناعت بخش بدست خواهد آمد .

واکسین دی پی پی یا واکسین ضد دفتری سیاه سرفه و تیتانوس :

طوریکه در مورد واکسین ضد این سه مرض فوق (دفتری، سیاه سرفه و تیتانوس) از (دی پی پی) نام گرفتیم بدین شرح واکسین هر سه مرض را یکجا و به شکل یک واکسین واحد درآورده اند تا تکلیف اطفال را از رهگذر تطبیق آن کم ساخته باشند . تطبیق واکسین دی پی پی اطفال شما را در مقابل سه مرض فوق و قایه می کند .

واکسین دی پی پی سه مرتبه تطبیق میشود: دوره اول بعد از سه ماهگی .

دوره دوم شش هفته بعد از دوره اول .

دوره سوم سه تا شش ماه بعد از دوره دوم .

در صورتیکه اطفال ثان ازین سن گذشته باشند و واکسین نشده باشند در صورتیکه هیچیک از امراض فوق درانه گذشتانده باشند باید عینا مثل شرح فوق واکسین دی پی پی برایشان تطبیق گردد و یا اگر طفل شما سیاه

بقیه در صفحه ۴۷

واکسین تی پی برای تمام خانم های بین سن ۲۰-۵۰ ساله خصوصاً خانم های حامله در ماه ۶-۷ حاملگی دودوره بفاصله بکاه تطبیق میگردد

دوره اول واکسین بر سرحی بعد از تولد برای طفل تطبیق میگردد و دوره دوم آن در وقت شمولیت بمکتب تطبیق می گردد .

اگر هموطنان محترم ما اطفال خود را واکسین تطبیق نکرده باشند لطفاً هر چه زودتر اطفال خود را به مراکز تطبیق واکسین برده و طور رایگان اطفال شان را واکسین پی پی سی جسی نمایند .

مرض دفتری :

متلایان این مرض در ابتدا یک گلسون دردی شدید داشته شروع مرض آن بسوده است . بی اشتها بی سردردی و درد تمام بدن همراه بوده ضمناً مریض رنگت پریده نظر میرسد . دهن مریض اکثراً باز بوده از بینی مریض یکتوب مایع چرکین هم خارج میشود . همچنین یک بوشتش یا بسردد سفید خاکی رنگ در داخل گلو مریض تولید میشود که اکثراً سبب نفس تنگی نیز میشود همچنین فعل خورد و نوش را نیز برایش مشکل می گرداند بر علاوه میکروب این مرض سبب قسم ز هر از خود تو لید میکند که سلالی اعصاب و قلب تا اثرات بدی دارد می کند برای اینکه اطفال ثان به این مرض مبتلا نشوند اطفال ثان را واکسین دی پی پی نمایند .

سیاه سرفه :

این مرض را بنام (سرفه کبودیا) سرفه صد روزه (همیادمی) گفته . سیاه سرفه درممالک مانند کشور عزیز ما بعد از سرخکان از سبب مرگت و میر زیاد در درجه دوم قرار میگردد . این مرض بعضاً تا صد روز دوام کرده میتواند اگر مریض شفا پیدا کند سال های بعد بسا سرماخوردگی مریض تکرار شده میتواند . این مرض اطفال را ضعیف ساخته ، سرفه

لازمست نامریض هر چه زودتر خود را به شفاخانه برساند و بندای منظم خود الی مدت یکسال ادامه بدهد .

پی پی سی یا واکسین ضد مریض تو بر کلوژ : این واکسین برای وقایه و امحای مریض سل کمک زیاده می کند از بسرو تطبیق واکسین پی پی سی جی برای هر کس جنسی است .

بیش دهن خورد دستمال بگیرند مریضان هر جا و بیجا بلغم خود را تف نکند برای این کار مریض همیشه بلغم خود را در یک تفتانی جمع نماید و قتیکه تف دانسی پرشد بلغم آنرا خارج از حویلی زیر خاک گور نما بسد و با هم آنرا بسوزاند . همچنین ظروف و اشیای طرف استفاده مریض باید جدا ساخته شود و برای اینکه جلو پیشرفت مرض گرفته شود

کسور
ولید
وجود
سوالی
ویست
و با
جوان
هر
دند
کسین
سوزن
دافن
ساری
در
ر
ختیا
دوره
ط
ر
ف
و
تمام
مت
سان
سن
مل
ی
س
ن
ت
و

فصلنامه ختم

یادآوری و آموزش :

با عرض معذرت از خوانندگان محترم و نویسنده گرامی - سهوا در صفحه دوم نمائشنامه «ختم خلق» در ستون سوم و چارم، از سطر سوم ستون سوم تا به آخر، دنباله قصه به ترتیب صفحات نبوده بود. اینک به تسلسل سطر سوم ستون سوم یعنی جمله بی «برابر تخت زانو میزند» بقیه اش را بخوانید و آن دو ستون صفحه دوم شماره قبلی را نادیده انگارید»

سلطان - امین اطلاعات در بار ما، تو بگو چه خبر داری ؟
 امین الاطلاعات - حضرت سلطان آرامین همان آهنگر پہلو ان است که مدتی زندان بود و حالا دشمنان سلطنت را به دور خویش جمع کرده است. همه آهنگران بیرو اوشده اند. و همه مدتیست که در فتن های سرخ ساخته اند.

سلطان - در فتن های سرخ ؟
 امین الاطلاعات - بلی سلطان در فتن های سرخ.
 سلطان - برای چه ؟
 امین الاطلاعات - زبا نم لال حضرت سلطان اگر بداند برای چه ... شما بد برای آرایش دکا تنها نشان سلطان و با شما بد برای آنکه به کار و کسب شما چشم زخمی تر شد سلطان ...

و گو یا میخواهد از دیگران پنهان کند، و مدتیست به فرمایش دربار زولانه و دستبند نمی سازند سلطان ... بیل و کلنگ هم نمیشد زدن سلطان ...
 سلطان پس این آهنگران چه میسازند ؟
 ... کار و کسب شما چیست ؟

امین الاطلاعات - طوریکه میخواهد معرمانه عرض کند مدتیست که همشهر میسازند سلطان ... همی ستان برای نیرزه های درواز میسازند ... همی میسازند و همی می سازند ...
 زبا نم لال اگر فهمیده باشم سلطان که شمشیر برای چه ... نیزه برای چه ... در بار ما ... عجب ... معلوم است که برای چه ... این که نفهمیدنی ندارد ... چه امین الاطلاعاتی !

سلطان - (به درباریان) این تاج وازگون یعنی چه ؟
 درباریان اول - (به شما گفتند گمان) به کدام زبان بگویم ؟ ... توبه ... توبه (به سلطان) حضرت سلطان ! من ... عرض کنم ... به به خود مت سل سلطان

که که ... آه ... (بیبوش می شود و اورا بیرون میبرند) درباری دومی (به شما ساکنند گمان چطور عرض کنم ؟ ... بیم دارم از گفتنش ... (به سلطان) به پیشگاه حضرت سلطان تصور بر تاج وازگون یعنی سر تگو ... خاک بد هم ... خاک به دهنم ... چه عرض کنم ... چه غرغر می شود

او را هم بیرون میبرند ... درباری سومین - «تماشاکند گمان، من هرچه با دایاد این مطلب را توضیح خواهم کرد ... اگر سرم هم برود ... (به سلطان) نهایت ترس عمر سلطان دراز باد تصور تاج وازگون یعنی ... (میشی دیو آب می خواهد) سلطان خوب ... خوب ... اینطور است ... چه خیال خامی احسن !

این تصویر را تو نقاشی کرده ای (حسن آری سلطان) سلطان و در چهار سوی بازار گذاشتی تا آهنگران دورش جمع شوند ... کسب بسز نند و سرود بخوانند ... ام تو بنا دسته را مینچه بیوند داری ؟
 حسن - حضرت سلطان : من برادر امینم استم ...

سلطان - میراجل این نفاس را بیسردو بند از بندش جدا کند این فرمان با لای تمام را مینیان هر وقتیکه به جنگ آمدند تطبیق شود !
 (جسلادان حسن را میبرند. درباریان به سلامت سلطان جام دیگری را بلند میکنند. و حسن را دو باره می آورند.)

میراجل - حضرت سلطان احسن نقاشی در آخرین دقایق زندگی میخواهد آخرین سخنی را بیه پیشگاه حضرت عرض برساند. سلطان مشروط بر اینکه آخرین باشد.

حسن سلطان بزرگ این به پر مشبای شما صادقانه با من گفتم. و به فرمان نیز اگر دن نباده ام اما میخواهم یک نکته را تو صیح کنی تا از روز باز خواست آن جهاندار عادل بی جواب نماند.

سلطان - بگو !
 حسن - درست است که من این تاج را نقاشی کرده بر سر بازار گذاشته ام اما بدینگونه که در برابر شما گذاشته اند تصویر نکرده ام.
 سلطان - چگونه تصویر کرده ای ؟
 حسن - (تصویر را بر داشته و به حال عادی میگذارد) اینطور سلطان ...

من اینطور نقاشی کرده ام سلطان. (غوغایی از تعجب در میان دربار پیمان با لا میشود)
 سلطان - پس چه کسی آرا سر تگو ن کرده است تا رمز سر تگو نی سلطنت مسا باشد ؟ بگو که آرا وازگون کرده است ؟
 حسن - اگر راست عرض کنم جان من در امان خواهد بود ؟
 سلطان - در امان خواهد بود ... زود بگو !

حسن - تصویر تاج را فرا ولان به دستور میرا جل سرنگون کردند و از تمام بازار سر تگو ن گذاشتند و سر تگو ن به دربار آوردند.
 سلطان - ام ... میراجل کینز هندی ما را هم کشته است ... او چاکر و فاداری نیست ...

این کار به کار او میماند ... میرا جل و آن چند فر اول را بندها جدا کنند. مگر ترا هم آزاد نمیکنم. جانت را امان دادیم ... در زندان خواهی بود تا ارامین به دست ما افتد ... آنگاه رها خواهم شد ... او را بزندان کاخ ... (حسن را میبرند و این تصویر اینجسا باشد ... زیباست نه ؟
 در بار ما - خیلی عالی نقاشی شده حضرت سلطان ... (جلاد با شمشیر خون آلود داخل میشود) جلاد - عمر سلطان دراز باد ! میرا جیل باهشت نفر فراول بندید جدا شدند.

سلطان کدر او ج مستی است تا وسط تالار میبود) سلطان - شمشیر خون آلود ... من از رکن الدین هراس دارم ... از رامن هراس دارم ... در بار ما منفور ... بروید ! (در حالیکه کتیزان با زواتش را گرفته اند تکا ن خورده بیرون میروند)
 نطق اعلان میکند :

با زار : رسته آهنگران
 چند دکان آهنگری باز است و یکی از دکاها قفس مست، بر در دکان قفل پارچه سرخی آویخته اند.
 چند مرد زیر پارچه سرخ قفل میزنند و میخوانند :

آن شنیدستی که روزی زیر قفس با آلبس گفت کین والی شهر ما گدای بیجااست

گفت چون باشد گدا آن کز کلاهش تکمه بی - صد جو ما را روزها بل ما لها برگشت و تو است
 گفت ای نادان غلط اینک از اینجا کرده ای

آهنگر برگشت و تو دانی که آنجا از کجاست
 در و مروراید طوفانی است اطلال من است لعل و باقوت ستایش خون ایتم شمامست، آنکه تا آب سبو پیوسته از ما خواست
 گر بجوی تا به مفر استخوانی را نمانست

خواستن کز به است خوا هر شتر جوان خواهی خراج
 زانکه مرده نام باشد یک حقیقت را رواست - چون گدایی چیز دیگر نیست جز خواهندگی هر که خواهد گر سلیمان است و گسر قارون گداست
 والی شهر و قرا ولان در رسته آهنگران از اسب پیاده میشوند

والی - بزینسه این از اذل و او باش را از اینجا دور کنید !
 (قراولان با نازباناه به مردم حمله ور میشوند و آنها را گنده میگردند.)
 والی - دکان رامن کدام است ؟ (سکوت) شما مگر زبان ندارید، همه گنگ شدند زبان تا ترا بریده اند؟ (به دکانداران بگو بید آخر کدام است دکان را مین؟ (سکوت) (قراولی پیش می آید)

فر اول اول همین است جناب والی ... من دیده ام ... همین که درش قفل است. والی - آهان ! ... این هم از همان درفش های سرخ است که را مین بعد از خودش به یادگار مانده است. این یادگارش سر خودش را خواهد خورد. (پارچه سرخ را کنده به سوی یکی از قراولان مسی اندازد) پشت باشد ... خوب چه معطلید ؟
 (روبه قراولان) بشکنید قفل دکان را ... (قفل دکان را می شکند و دکان را مین را باز میکند) همه چیزش را بیرون بریزید (روبه تماشا کنندگان) من و ا لسی شهر اسم آمده ام تا رسته آهنگری را به تل خاکی بدل کنم تا این سرشته مست مسا بداند که یک تا ن چند قفسر میشود ... (چند چکش، چند بیل و داس، چند در فتن سرخ و یک پیشبند آهنگری را بیرون می اندازند)

والی - دیگر چیزی نیست ؟
 قراول اول - نه ... دیگر هیچ چیز نیست. والی - خوب بین ! ... (به دکان دیگر میروند) تو هم از این درفش ها داری ؟
 آهنگر اول - نه ... من ندارم.
 والی - اگر بایندیم و باقیم ؟
 آهنگر اول - سالتنه اگر بایند مسری یا بید ... مگر چه سودی به شما دارد در فتن ها را چه ج کنید دیگر درفش ما خسته خواهد شد.

والی - سافرفش داران راهی جمع میکنند ... همه را جمع خواهیم کرد ... همه را ... آهنگر اول - مگر در فتن داران دیگری به وجود نخواهند آمد ؟

گفت کین والی شهر ما گدای بیجااست

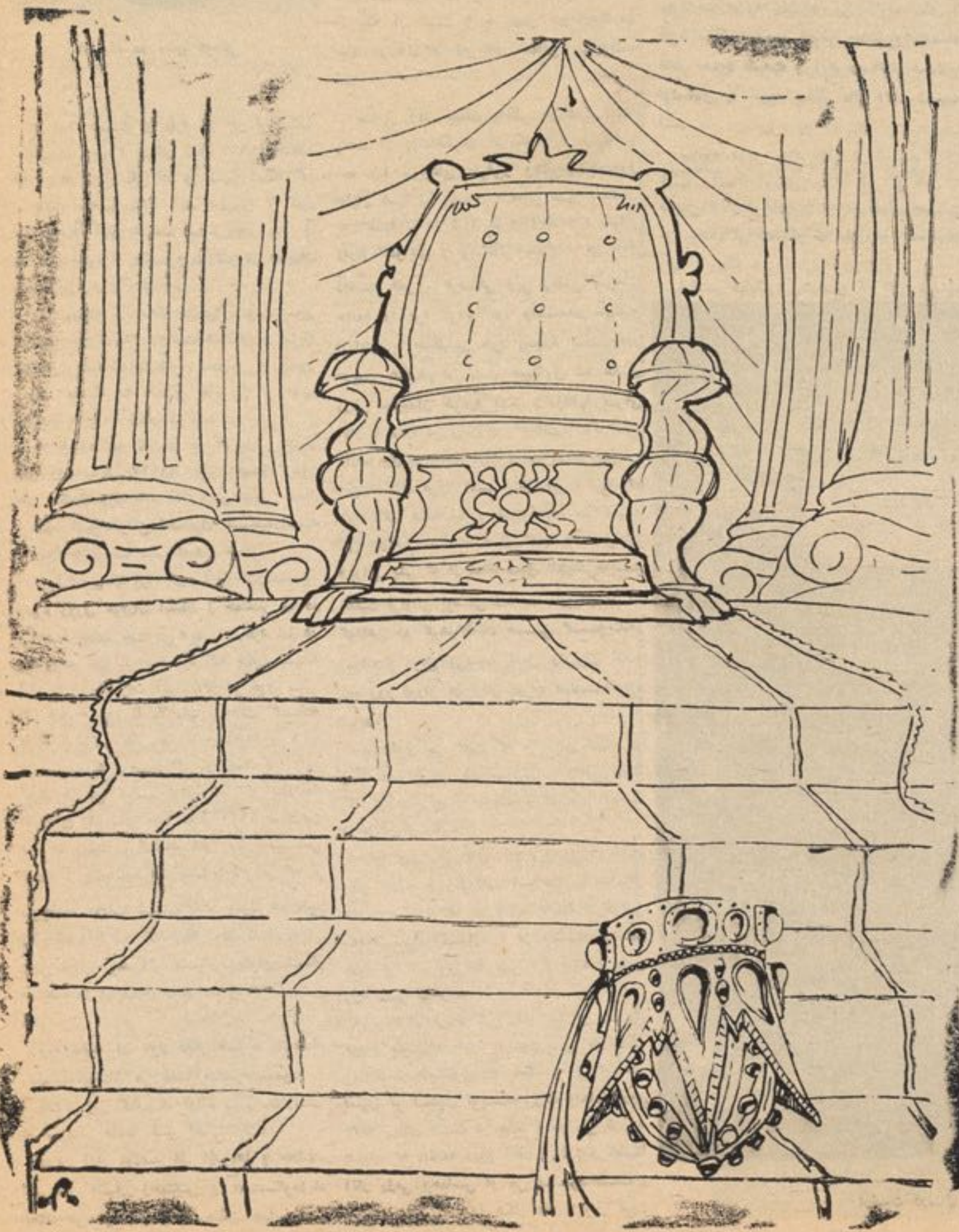
بگو که با صفوف بتک دار های سپهر
 متحد شوند
 و با گروه کاوه زادگان
 به کاخ دشمنان خود یورش برند
 و تخت و تاج را به قهر و ازگون کنند
 بخیز! بخیز!
 اگر چه تو ضعیفی و توان تو توان السد
 کیست
 وقت را حث تو نیست
 نجات خلق تو به کار اندک و تلاش اندک
 تو
 نیز بسته است
 (بیر مرد بر خاسته تهازلان به راه می
 افتد.)

(ادامه دارد)

مرد های کار
 به بند های آهنین فزاده اند
 توان تو توان اندکیست
 مگر نجات جاودان مرد مت
 به کوشش کم و توان اندک تو نیز بسته است
 بخیز! ای علیل و نا توان!
 وای چراغ چشم تو خموش
 برو به روستا
 به کوچه های ده عشا زنان برو!
 به روستائیان بزرگم
 زدستیای خالی و غم گران شان
 و از تمام ظلم ما لکا به فسه کن
 ز شهر فسه کن
 ز زندگی تلخ کارگر بگو

خشک ... یک چاینگ چای و نان گرم ...
 شما که دست و دل باز داشتید چه شد
 که صدا بتان نمی بر آید؟ ... هه! مثلک
 با من شوخی میکنید! ... صدای خنده مس
 شوم ... این خنده آن کله کله است که
 همیشه چای بچو شش بالای زغال میجو شد...
 بخیز! ... تو جای دم کن!
 همسرایان از پشت سن میخوانند:
 تو ای که پیرو ناتوانی ای که کوری
 تو ای که لور چشم ها بتو
 براه راستی و جرف حق زدستی رفته
 است.
 بخیز! بخیز!
 وقت راحت تو نیست
 رسته از صدا نیست
 صاحبان دستبای بسته بسته

والی فرس کهنه آهنگر را در بازار
 می اندازد
 والی دکانش را جستجو کنید!... (جستجو
 گران در فتنی از دکان می یابند)
 ... خوب این هم از آنهاست... دستپایش
 را به پشتش ببندید!
 (به دکان دیگری میروند.)
 والی - تو هم دیروز در زیر درخت سرخ
 را مین و تسمو بر تاج و ازگون سرودمی
 خوا ندی و والی شهر را آبله مینا میدی؟
 آهنگر دوم - نه ... حضرت والی ... من
 نمیخواندم ... دیگران میخواهند من معض
 کف میزدم
 شاگردان آهنگر دوپ و اما ما میخواندیم.
 والی - شاهنشاه دکانش را بیرون بریزید
 دستبای خود و شاگردانش را ببندید!
 فر اول اول شاه گردان که کودک اند
 ... هیچ چیزی را نمیفهمند ... چطور ببندیم
 جناب والی؟
 والی - هرچه را تفهمنند یک چیز را خوب
 میفهمند که والی شهر را تبا بد آبله
 گفت ...
 (به دکان آهنگر سوم میروند)
 آهنگر سوم - سلام علیکم ... خوش
 آمدید ... بفرمائید جای براتان دم کنما
 والی - شاهنشاه دکان اینرا هم بیرون بیندازید!
 آهنگر سوم - چرا سامان و اسباب را بیرون
 بیندازند؟
 والی - چرا معطلید؟ دست تان شکسته!
 آهنگر سوم - جناب والی! ... شما میتوانی
 دکان مرا هم درهم بریزید ... میتوانید
 مرا هم غل و زنجیر کنید ... مگر بیبوده
 است ... همین چند آهنگر
 رسته آهنگران تمام گروه را مین بستند
 در آن هزاران دیگر شامل اندک نشه
 شما میشناسید و نممن ... آزار چند تن
 آهنگر کاری نمیکند ... بهتر است دست
 از سر مردم بردارید! ...
 والی - ترا آفتاب دلیر ساخته اند که
 به خود حق میدی که مرا نصیحت کنی!
 ... من حالانسانت خواهم داد که حدو حدود
 نشناسی یعنی چه ... بی معطلی دستت را
 ببندید و کالا و اسباب دکانش را به
 بیرون بیندازید ... تو با بوز سیا هست
 آیین مملکت داری میدانی و من که عمر م به
 کار دولت گذشت از تو باید درس بگیرم.
 (آهنگران را میبرد و در قفا پشان بازار
 درهم ریخته و خاموش باقی میماند)
 (جارچی جار زنان می آید.)
 جارچی - ساهل بازار را واضح خاطر باد که
 هر که از گروه آشوب طلب را میشی کسی
 را دستگیر کند و به دیوان عدالت بسپارد
 هزار روپیه مکافات خواهد داشت و اگر
 سر زامن را بیاورد پنجاه هزار روپیه از
 خزانه دربار صاحب خواهد شد ...
 (جارچی میگذرد و بیای آن پیر مرد
 کور می آید)
 پیر مرد - (صدا میکند) آهنگران آزاده!
 ... کدام تان پیر کور را به جایی و نانی
 مهمان میکند؟ (به پاسخ صدایی شنید نامی
 شود) آهنگران آزاده و سخاوتمند چرا
 خاموشید؟ تشنه ستم ... حلقم خشک است

ارنست همینگوی نویسنده

شاهکار آفرین قرن بیستم

ارنست در زمان کودکی

زندگانی ربا نستی و طبری مردم نیز استاد عالیقدری بود . ارنست اغلبا او قات بیکاری خود را بیک شکار ماهی ، سکی ، نشان زدن و گسار بازی سپری می نمود .

ارنست همینگوی در تمام آثار خود در اعمال مضحک و ظلمت زای اربابان قدرت برده می بردارد .

وز داستان بردازی جعلی ، خود پرداخته ، انتقادی دوری می گزیند و آنرا بسه یاد انتقاد می گیرد .

بعدا او آثار مشهور دیگر خود را «تیمه های سبز افریقا» «مرکز هنگام بعد از ظهر» «کلبه سرخ بوستان» و نوشت . در این داستان ها او بطور آشکارا از منا فسح طبقات پائین و زحمتکش دفاع نموده است .

کنیف ، یادداشت های یان شبکار چسی و راکه سراسر از روح مبارزه و قیام های ضد بردگی آمریکا وارو با در سال های (۱۸۵۰-۱۸۶۰) انباشته بود . بسیار ستوده است .

در مورد پیروی او از سبک کلاسیک تو لستوی با بد علاقه شود که او نه تنها بطور همه جانبه دنیا له روی نکرده بلکه آنرا عمیقا بررسی نموده و با نبوغ و ابتکار خاص خود طبیعت و روح ریسالزم هنر تو لستوی را به وجه بسیار عالی اکتساب نموده است .

چنانچه درین مورد یکی از نویسندگان مشهور اتحاد شوروی چنین نظر می دهد : «تجلی آثار تو لستوی را در اعماق هنر نو بسندگی همینگوی میتوان جستجو کرد . ارنست همینگوی همچنان در هنر ترسیم

اول به اینا لبیا سفر نمود . و در آنجا و طبعه روانه گی امبولانس مجروحین ، انتقال مجروحین به عهده وی بود . یکبار در حین انتقال مجروحین جراحت سنگینی برداشت ، و مدال طلایی نظامی اینا لبیا بخاطر با دلی خود متا و بوی داده شد . در سال (۱۹۲۷) دوباره به آمریکا بازگشت و به عضویت اتحادیه نویسندگان آمریکای شمالی پذیرفته شد .

بعد از آغاز جنگ داخلی در هسپانیا با عده از روشنفکران آمریکا وارد هسپانیا شد و با نیروهای مرفی و وطن پرست جمهوری طلبان هسپانیا پیوست . درین هنگام دهقانان هسپانیا در شرا پها و قاعده د شوار ، ملوک الطوائف و زندگانی عشیر ه بر قرار داشتند فقر ، گرسنگی و بی رمقی سراسر جامعه را فرا گرفته بود و استبداد و استعماری اربابان به حدنهایی خود رسیده بود . در همین هنگام ارنست همینگوی شاهکار رزمی جاویدان خود را بنام «زنگها برای که به صدا در می آیند» انتشار داد . این کتاب وی به هزاران تیراز بیچاپ رسید قهرمان این داستان مردی است بنام رابرت آردن که در جنگ هسپانیا بر ضد قدرت حاکمه می جنگد ، و با دسته از گور بلاها برای ویرانی پلی که از لحاظ سوق الجیشی حایز اهمیت فراوانی بود می شتابد . و برای مدت کوتاهی در گوهها اقامت می گزیند و سرانجام موفق می شود که پل را ویران کند و به زور او را آن زمان ضربه مهلک وارد نماید .

همینگوی می گفت که «تر بیت اما می و منا سب برای یک نویسنده واقعی همانا کا نو ن رنج و عشقت زمان طوبیست و جوانی اوست»

آثار همینگوی دارای یک صفت عمیزه است و آن اینکه هر خواننده آن خود را در اعماق همان رو یداد های ناول و داستان خواهی نخواهی غرق میسازد . از جمله داستان های کوتاه وی «قا تلین» و «مردان بدون زن» شهرت زیاد دارد .

او هیجانی و شور آفرین او بنام «وداع با اسلحه» او را به اوج شهرت رساند . ارنست همینگوی به سبک و متود ادبی لسون تو لستوی نویسنده بزرگ اتحاد شوروی علاقه زیادی داشت در هنگام جوانی خود همواره به مطالعه عمیق آثار تو لستوی خاصا آثار رزمی و حماسی او می پرداخت و همچنان یکی از شاهکار های ایوان تور-

ارنست همینگوی معروفترین نویسنده جهان بنا بر ریخ ۲۱ جولای سال ۱۸۹۹ در دهکده اوک یازک در نزدیکی های شهر شیکا گو ایالات متحده دنیا آمد . پدرش دکتور طب بود و آرزو داشت پسرش نیز روزی داکتر شود . ازینرو در اکثر از معاینات بر رضای ارنست با او بود .

ولی مادرش بر خلاف میخواست پسرش موسیقی دان شود . ارنست همینگوی از ایام کودکی پسر شوخ طبع ، متجسس و جسور بود . تحصیلات ابتدائی خود را در همین دهکده به پایان رسانید .

در پانزده سالگی از خانه پدرش فرار نمود و در سال (۱۹۱۷) بجهت تصدی امور خبر نگاری روز نامه کا ترانس سیتی سنتر (ستاره شپه گانزاس) مشغول گسار شد او بعدا به فرانسه سفر نمود . او قوا تین جا برانه زور آور انومستبدین و تیره روزی هزاران انسان زحمتکش را در فرانسه بچشم خود می دید . و خود شا هد معا رزات خلق فرانسه بود که چگونگی قیام ها و مبارزات آنها ترقه در خون می گر دند . این نا ملایبات و حالت گسیخته اجتماع و زندگی گمانی حرمان آورد وی برای رشد استعداد نویسندگی او کمک فراوانی نمود بدین ترتیب اولین اثر او بنام «سه داستان و ده شعر» در سال ۱۹۲۱ در پاریس بیچاپ رسید . ارنست همواره میسسی گفت : «به خواننده ات چیزی بنویس که از سرچشمه حقیقت سیراب باشد و عینا همان طور واقع شده باشد که تو آنرا به رشته تحریر درمی آوری» بعد اثر مشهور دیگری بنام «سیلاب های بهاری» در سال ۱۹۲۶ منتشر شد .

و به تعقیب آن ناول دیگر خود را بنام «خوشبختی همان می دهد» منتشر نمود . با انتشار این کتاب ها آوازه و شهرت ارنست در سراسر جامعه طنین انداز شد . درین آثار او غصه ها ، انبوه ها و محنت کشی های انسان زحمتکش و محکوم زیاد بچشم می خورد او هنگام جنگ جهانی

ارنست در سال ۱۹۴۰ هنگام شکار

دیتافت شالوده خلع سلاح میباشد

الدول تاجه جدائر ناگوار می گذارد گامیلا واضح و روشن است . در برابر چنین نظریه ای موضع گیری اتحاد شوروی بوسیله لیونید بریزف چنین تصریح گردیده است . «اتحاد شوروی همیشه مخالف چنین نظریه بوده و می باشد . سیاست ما ایستاد مانع ضربه اول و دوم ناشییم و حتی از جنگ اتمی بصورت قطع جلوگیری می نمایم برای قبل چنین مامول خط مشی ما زیلا خلاصه میگردد :

قدرت دفاعی اتحاد شوروی باید تا اندازه باشد که به کسی اجازه ندهد که سعی بخرج دهد تا زندگی صلح آمیز ما را مختل سازد . سیاست ما داشتن اسلحه موثر زیاد به مقایسه دیگران نمی باشد بلکه ماسیاستی را تعقیب می نمایم که مسابقه تسلیحاتی را تقلیل دهد و خطر تصادمات نظامی را از میان بردارد .»

کشور های عضو پیمان وارسا سال گذشته در مسکو طی اعلامیه تاریخی ۲۳ نوامبر یکبار دیگر تصریح نمودند که آنها در پی برتری قدرت نظامی نمی باشند و اینرا نیز تصریح نمودند که در ساحت نظامی سیاست آنها تنها متوجه تامین قدرت دفاعی بوده و چنین خواهد بود

ولی هر چند که اتحاد شوروی و کشورهای دیگر سوسیالیستی و صلح دوست خواهان صلح باشند باز هم نمیتوان از آنها چنین توقع شود که بصورت جداگانه و منفرد دست به خلع سلاح بزنند . برای آنکه مسابقه تسلیحاتی پایان باید لازمت تا تمام کشورهای همکاری یک دیگر در این راه گامیای مشترک را دنبال نمایند .

میرهن است که میان دیتافت سیاسی و تلاش های که برای خلع سلاح صورت می گیرد رابطه دیالکتیکی موجود است اگر دیتافت سیاسی با چنان اقدامهای توأم گردد که باعث کاهش تنشجات نظامی گردد این امر به تنها مانع تصادم اتمی خواهد شد بلکه در تمام جهان به عادی شدن مناسبات مساعدت خواهد نمود .

ولی اگر نیرو های ارتجاعی فایق آیند که دیتافت سیاسی را متوقف سازند و بکوشند وقایع جهان را به مرحله تشنج و جنگ سرد بکشانند بطور میتوان در راه خلع سلاح گام برداشته شود ؟

در چنین شرایطی بشریت بطور خواهد توانست این معضله را که موجودیت و بقای انسان با آن ارتباط می گیرد حل نماید ، در چنان حالتی که تنشجات جهان همه روزه انسان را در فکر جنگ می کشاند ممکن نیست جلو مسابقه تسلیحاتی گرفته شود . تجارب قبلی و بالخصوص تجارب سالهای ۱۹۵۰ این حقیقت را اثبات می رساند .

پایان دادن به مسابقه تسلیحاتی و بویژه مسابقه تسلیحاتی اتمی بدون شك و تردید یکی از مهمترین و با اهمیت ترین برابلمهای عصر ما به شمار میرود . این مسابقه از مدت زمان طولانی ادامه دارد و حتی مسابقه تسلیحاتی اتمی نیز دارای سابقه طولانی می باشد که در سال ۱۹۴۵ از بمباران اتمی هیروشیما و ناگاساکی آغاز یافت .

در زمان حاضر اگر به این مسابقه پایان داده نشود کیفیت و جهت جدیدی را میتواند احراز نماید . اتحاد شوروی در آن پیشنهادی که به منظور برداشتن گام عملی در راه خلع سلاح برای اجلاس مخصوص مجمع عمومی ملل متحد نمود بر این امر تاکید ورزیده است . در این پیشنهاد تذکار یافته است :

«سرعت و گسترش بیرویه تولید و جابجا کردن سیستمها و انواع جدید اسلحه ، روز بروز خصوصیت وخیم و خطرناکی را کسب مینماید ، نیروی تخریبی روز افزون دولت ها همین اکنون در صورت فعالیت میتواند موجودیت انسان را بروی مباره ما تهدید نماید .» نکات نظر پیشنهادی فوق اتحاد شوروی در صورتی میتواند بدرستی درکشود که دانسته شود قدرت یک بمب بزرگ تخریبی اتمی مساوی به مجموع نیروی تخریبی مواد منفجره است که از جانب تمام گروه های جنگ طلب در جنگ جهانی دوم بکار برده شده است و قادر شد نایه هشتی و زندهگی پنججاه میلیون انسان خانه بکشد .

باید نظر داشت واقعت فوق نیز به تنها مسابقه تسلیحاتی ادامه دارد . بلکه سرعت آن به مقایسه موفقیت های که در راه جلوگیری از مسابقه تسلیحاتی بعین آمده است به مراتب زیاد است .

با آن هم همین اکنون آنچنان نظریات استراتژییک عرضه تبلیغ می یابد که واضحا صیغه تعرضی را بخود گرفته است نظریه «دوران ضربه اول» از جمله همین دکترین بشمار میرود که از جانب کشورهای امپریالیستی بصورت جدی تحت مطالعه قرار گرفته است . ولی خطر استراتژییک ضربه اول کاملا روشن است . اگر کشوری قادر شود که چنان توان ضربه اتمی را کسب نماید که بوسیله آن امکان انتقام را از میان بردارد و یا کم از کم چنان اندیشه ای را باز آورد که گویا این قدرت را دارا می باشد . این کار باعث خواهد شد که این کشور به آغاز یک جنگ تعرضی تشویق خواهد شد . اینکه تاجه حداینکار امکانات تعرضی اتمی را فراهم می آورد و بالای روابط بین-

خواهند گمان پیشتر دارد . به تعداد بیش از صد جلد از آثار او در اتحاد شوروی ، به بیش از بیست زبان بجا ب رسیده است . کتاب های «کب هندی» و «قا نلیسن» وی در سال (۱۹۳۴) در اتحاد شو روی بجا ب رسید . در سال ۱۹۵۹ مجموعا از آثار او در اتحاد شوروی به تعداد بیش از صد هزار تیراژ بجا ب رسید .

او درست همینگوی از نظر نو یسته گمان عا صر شو روی ، نویسنده توانا و پرنیوخ کلاسیک قرن بیستم است ولی این بدان معنی نیست که مطالعه آثار او امروز خالی از دلچسپی است . آثار گرا نیهای او در او درست همینگوی مقام عالی خاصی را در نتیجه ادبیات جهان دارد .

رمان تیزم آثار همینگوی را برای انگیزه های حماسی و موضع گیری آشکار انسان دوستی عدالت خواهی و هو ما تیزم انسانی است . او از زندگی گمانی رویا انگیز طبقات استثمارگر و اشرف نفرت دانست .

هشتادمین سالروز تولد این نویسنده مشهور در سراسر جهان و از جمله در تمام شهر های اتحاد شوروی به گرمی تجلیل گردید .

او درست همینگوی ظلم استبداد و بیروکراسی را نکوهش می کرد . و در سرتا سر عمر خود جنگجوی مجرب بود بخاطر کسب دیموکراسی او درست همینگوی چهار بار از جواج نمود و در او اخر عمر خود از فشار خون و سرطان جلد شکایت می نمود . چندین بار تو سفا شوک برقی ندای گردید . ولی زندگی این داستان نویس ، ژورنالیست بی همتا به شکل عجیبی پایان یافت .

او درست آزادی را گرامی می داشت و بار صامسی گفت « آزمایش آزادی و حتی بدبختی آید که انسانها فقدان آنرا احساس نمایند»

همینگوی در سال ۱۹۵۳ جایزه پو لیترز را رسود . و در سال ۱۹۵۴ نلمی که از داستان معروف زیبای او «مرد پیر و دریا» تهیه شده بود جایزه نوبل گرفت . داستان «مرد پیر و دریا» او سرشار از مبارزه ، شجاعت و بیگری یک مرد پیر است که با وجود کوهساری از مشکلات ، روح امید واری و پیر وزی در او خلق می گردد . قهرمان داستان یک مرد پیر کب با کی است که به مدت هشتاد روز متوالی از شکار نامید برمی گردد . ولی سرانجام او ما عسی بزرگ شارک را صید می کند .

در بین راه قایق کوچک وی مورد حملات شدید شارک ها قرار می گیرد . ولی او با تانت و بر همه آن پیروزی جا صل می کند . و مردم را از صید بزرگ خود بحیرت می اندازد . درین داستان وی حقایق فطری و شپامت انسان را به نحو معصومانه ای بیان می دارد .

علت گرامی داشتن آثار همینگوی همانا قدرت و توانایی طاق فرسای او در نوشتن آثار و عشق وی به انسان ، و هدف زندگی او آزادی انسان را زیبا ترین و مطلوب ترین در به طبیعت می داند . چنانچه میگوید « انسان برای شکست آفریده نشده است . انسان میتواند بمیرد و بنا نابود شود ، ولی هیچگاه و در هیچ صورتی مغلوب شده نمیتواند .» آثار همینگوی در سراسر جهان

او درست همینگوی در پاریس سال ۱۹۵۸

دیدگاه‌های اجتماعی اقبال لاهوری

اوریشه های بردگی را وین به اسارت دادن
هارا در نادانی می جوید چه انسان آنگاه که
سرشت خود را می شناسد و کرامت خویش
را سرتسلیم در پیشگاه اربابان زر و زور
فروشی آرد و از چکاد های بلند غرور خود
فروید نمی آید .

آدم از بی بصری بندگی آدم کرد
گوهری داشت و نذر فیاد و جم کرد
یعنی از خوی غلامی زسنگان خوارتر است
من ندیدم که سگریش سگر سرخم کرد
اقبال به آفرینش های شگفت و غرور انگیز
انسان و قوت بازوی او ایمان دارد به نظر او

اگر خدا شب آفریده این انسان است که
جراغ آفریده اوست که از سنگ آینه واز
زهر نوشینه می سازد .

اقبال دلپسته ی عاشق بلندی ها و اوج ها
و آسمان های کیود است او مانند آن عقاب
بلند پرواز است که خورشید هر باعداد بومه
به بال اومی زند . این بلند پروازی ها بدان
معنی هم نیست که علایق او از زمین و خاک

قطع شود ، او شاعری اجتماعی است و ایمان
آورده به قانونمندی های تکامل و پیشرفت
او مرد مردان و مرد میدان است . آهنگ
بیداری و اتحاد ملت های در خواب رفته
و بریشان را صادقانه می خواهد . عقاب
بلند آشیانی است که دل به پستی های

هستی نمی بندد و مانند مرغکان بی همت چشم
بر خون دیگران نمی دوزد و تلاش دانه در
خاشاک نمی کند . در پی آنست که قیای
زندگی را بدوزد و به بی سامانی های آن
سامان دهد . او روحی نا آرام ، ستیزه گر و

سرکش دارد . از آرامش و سکون سخت
گریزان و فراری است . زندگی را در خطر
زیستن می داند . هر لحظه خویش را بر فغان
می زند و مانند نیغ پاک گوهر برنده تر می
گردد . از نظر اقبال در خطر زیستن است که

غبار ممکنات جسم و جان آشکار می گردد .
اقبال همواره آهنگ اتحاد انسان را می
خواند و می داند که از اتحاد است که :

می توان مغان و دیر مغان را نظام تازه بخشید
و بنای میکده های کهن را فرو باشی از اتحاد
است که می تواند از راهزنان جنس انتقام
لااله را گرفت و بزیم غنچه و گل طرح دیگر
انداخت .

اقبال به این بلور نیست که بیکار و کار
انسان به پایان رسیده اولای چمن را هنوز
آلوده به خون می بیند و فریاد می دارد که
پسر از دست میندازید که جنگ به پایان
نرسیده .

گمان بر که به پایان رسید کار مغان
هزار باده ی ناخورده در دست ناک است
بخود خوریده و محکم چو کوهساران زی
چوخس مزی که هوا نیز و شعله بیباک است .
و اما کوتاه اندیشان را و آنانی که هنوز

پای بند دستور های خشک شمس قیس رازی
اند و ذهن شان پر شده از مطالب قرار دادی
و کهنه بر دو بیتی های اقبال ایرادها و اعتراض
هاست که در پاسخ آنان حرفی رسانسر از
گفته ی دکور عبدالحمین زرین کوب نمی توان
یافت که نوشته :

(۰۰۰) دویستی های او گرم ، تیدار و آکنده
از تیش و شور است معجونی از درد و اندوه
بقیه در صفحه ۷

و سرامر آثار او سرشار از امید است ،
این آرزو است که انسان را به نکاپو و جستجو
وامی دارد ، نا امیدی را در اندیشه و آنچه را
اقبال آفریده نمی توان یافت در سرود های
اقبال ، مقاومت ، سر سختی و تلاش است .
تلاش برای ساختن دنیایی دیگر ، جهانی
دلخواه و زیبا ، او ویران می کند تا آباد
نماید ، دل بسته آزادی است . بیداری و ایمان
خست های نخستین گام اندیشه ی اقبال است .
او را مذهبی است که در کعبه نماز دارد و در

دیر نیاز از همین خاکی که بروی آن راه
می رود جهانی دیگری می سازد . در دل شعله
فرومی رود و نمی سوزد با شیر سوزده دست و
پنجه نرم می کند و غالب میشود .

زندگی ، در صدق خویش گهر ساختن است
در دل شعله فرو رفتن و نگذاختن است
عشق ، ازین گنبد در بسته برون تاخن است
ششهی ماه ز طاق فلک انداختن است
حکمت و فلسفه را همت مردی بایسد
تیغ اندیشه بر روی دو جهان آخن است

مذهب زنده دنان خواب پریشانی نیست
از همین خاک جهان دگری ساختن است .
اقبال مانند نسیمی است که از سر بر و بحر
و کوهستان می آید اما توفان در نفس نهفته
دارد به طایر غمزده پیام بهار می دهد و با سبزه
و گل ولاله می آمیزد ، با آنکه در صدایش
صلابت کوهساران نهفته است و شیپور آزادی

و برابری را می نوازد خاطر کسی را با برکت
گلی نمی آرد و از بال و پر غبار تمنا و هوس
های زود گذر را زوده است . نابرابری های
اجتماعی اقبال را خشمگین می سازد و به
فریادش وامی دارد از مزد مزدور کرباس پوش
است که خان لباس حریر می پوشد و اشک
کودک یتیم است که خاتم والی شده است .
فریبی کلبسایان از اشک و خون تیره بختان
است و عرق ریزی در ماندگان .

ز مرد بندگی کرباس پوش و محنت کش
نصب خواجه ی ناکرده کار رخت حریر
زخوی فغانی من - لعل خاتم والسی
ز اشک کودک من گوهر ستام امیر
اقبال به روابط کهن تولیدی می نازد و چاره
را در آن می بیند که "حقیقت" وار طرحی نسو
درندازد :

بیباکه تازه نوامی تراوداز رنگ ساز ،
می که شیشه گدازد ، به ساغر اندازیم
مغان و دیر مغان را نظام تازه دهیم
بنای میکده های کهن بر اندازیم
ز رهزنان جنس انتقام لاله کشیم
به بزیم غنچه و گل طرح دیگر اندازیم
اقبال با اسارت و بندگی در ستیز دایمی
است او عاشق آزادی و سرودگر رهایی است

آزادی ، مبارزه و اتحاد است . اقبال خواستار
شور مولانا و سوز خسرو دهلوی است آن مرد
دل سوخته ای که نظام الدین اولیا نسرک
سر می نموده و آن ترکه زاده رها نمی کرد .
گرچه ترک ترکم ازه بر نازک نهند
ترک نازک گویم و هرگز نکویم ترک ترک
اخلاص سنایی را می جوید و در این بندگی
حتی خدایی را نمی خواهد . اقبال به دنبال
سنایی و عطار و مولوی آمده ، دانش بوعلی را
هم در مقامی که مولوی است نمی پذیرد .
بوعلی اندر غبار ناله گم
دست رومی برده ی مجمل گرفت
این به دریا رفت و ناگوه رسید
و آن به گردابی جوخس منزل گرفت

اقبال شاید یگانه شاعری باشد که حضور
مولانا در آثارش حس می شود . گذشته از اینکه
بیشترین کار های او از نظر اندیشیدن مولانا
واراست حتی از نظر قالب و شکل هم شباهت
های فراوان با کار های مولانا دارد . ترکم های
مولانا آن اوج گیری ها ، آن شور و حال
و جاذبه ، آن فراز و نشیب سخن مولانا را می
توان به وضوح در کلام اقبال یافت .

خورشید به دامانم انجم به گریبانم
درمن نگری هیچم ، در خود نگری جانم
در شهر و بیابانم ، در کساح و شبستانم
من منبع جهان سوزم ، من چشمه ی حیوانم
و یا :

ناله ی سیار من ، آهوی ناآر من
درهم و دینار من ، اندک و بسیار من
دولت بیدار من ،
نیز ترک گام زن منزل مآبور نیست .
اقبال با وجود تحصیل در غرب و آشنا
با فرهنگ آنجا از آن سامان دل کنده است
و ستاره ی بخت او در حال غروب مدینه به
نظر او هنگامی زندگی از آن دیار برجیده
شده است و در ختی است که از بالندگی و
باروری و امانده و این روز های شرق است که
آفتابی است و روشن می شود و گریز و گریزی
از آن هم نیست .

پس چه باید کرد ای اقوام شرق
باز روشن می شود ایام شرق .
اقبال شرقیان را با آوازی رسا ندا در می
دهد که از مکر غرب غافل نباشند و فریب این
گرگ سالخورده که در لباس بره ظاهر شده
است نخورند .
او ادامه زندگی را در حرکت ، رفتن و
پویندگی می داند .

ساحل افتاده گفت گرچه بسی زیستم
هیچ نمعلوم شده آه که من کیستم
موج ز خود رفته ای نیز خرامید و گفتم :
هستم اگر می روم گسر نروم نیستم

شعر درمی از سبیده دم پیدایی آن ناکنون
فراز و فرود هایی به خود دیده است . گاهی
مردانی توانند آنرا پاس داشته اند و زمانی
در دست بی هنری چند روندی انحطاطی
داشته در سده های نخستین شاعرانی راستین
این هنر ارجمند را به باروری و شکوه مندی
کشانده اند . شاعر این روزگار با طبیعت
ارتباطی مستقیم حاصل و تجربه های خویش
خویش را باز گو می نماید . تشبیهات ،
ترکیب ها و ابعاد های شعر در این دوره عینی
و محسوس اند . سخن آریان این دوره واقعا
تقلید گران طبیعت اند و به این تعریف ارسطو
از شعر مؤمن که گفته : شعر تقلیدی از
طبیعت بیش نیست .

گرچه شاعر این زمانه رسالت اجتماعی
خویش را نمی شناسد و شعر برای او وسیله
است وسیله ای برای رسیدن به اسب
و کنیز و قیاء ، نه بیان واقعیت های دردناک
اجتماعی اما نمی توان از اصالت کار این
شاعران انکار کرد .
و اما اقبال با در نظر داشت اینکه ز بیان
عاشقانه درمی اشن نیست در شمار سر آمدان
ادبیات درمی قرار می گیرد و این درخت تناور
را صمیمانه با صدای می کند . او با آنکه
وز های جوانی خود را در کوچه های لندن
و پاریس وین گم کرده و آشناترین انسان
شرقی در تفکرات غربی است چشم به راه
آن ستاره است که از مشرق سر بزند و آن
بادی که از طرف خاوران بر خیزد .

اقبال مرد سیاست و فلسفه و شعر است ،
آتنی از نیاکان شرق در دل دارد ولاله آسا
در خیابان های شان می سوزد .
چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
ای جوانان عجم جان من و جان شما
غوطه ها زد در ضمیر زندگی اندیشه ام
تابه دست آورده ام افکار پنهان شما
عبر و مه دیدم نگاهم برتر از پروین گذشت
ریختم طرح حرم در کافرستان شما
تا سنانتی نیز تر گردد فرو پیچیدمش
شعله ی آشفته بود اندر بیابان شما ،

فکر رنگینم کند نذر نهد ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبولگل ،
آتنی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

فکر رنگینم کند نذر نهد ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبولگل ،
آتنی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

فکر رنگینم کند نذر نهد ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبولگل ،
آتنی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

فکر رنگینم کند نذر نهد ستان شرق
باری لعلی که دارم از بدخشان شما
می رسد مردی که زنجیر غلامان بشکند
دیده از روزن دیوار زندان شما ،
حلقه گرمین زیند ، ای بیکران آبولگل ،
آتنی در سینه دارم از نیاکسان شما ،
گرچه سنایشگری های اقبال از امیران
و پادشاهان روزگارش لطمه ی به شخصیت
اجتماعی او می زند و کاش چنین نبود اما بازم
او شاعری قدرتمند است و پیام او پیام رهایی ،

نقش زبان مادری در تعلیمات ابتدایی

از هر يك هزار شاگرديكه در صنف اول شامل میشوند. صرف چار صد آنها تحصیلات ابتدایی را تکمیل میکنند. البته این ضایعات عوامل متعدد دارد از قبیل شرایط نا مساعد جغرافیایی، وضع رقتیاری اقتصادی، شرایط غیر عادلانه اجتماعی، فقدان مواد درسی موثر و وسایل تعمیر و معلمان مسلکی و رسیدن واز همه مهمتر انگیزه تحصیل. اما آنچه قابل تذکر است این میباشد که این فیصدی ضایعات بصورت کل وضع شاگردان مکاتب ابتدایی را در افغانستان نشان میدهد. بدون شک فیصدی ضایعات در ولایات نسبت به مرکز حتما بیشتر است. در ولایات کشور نیز باید فیصدی ضایعات در بین آن محلاتی که زبان مادری اطفال غیر از پشتو و دری است بیشتر از دیگر محلات باشد چه این شاگردان

مطلوب علاوه ازان مشکلاتیکه دامگیر اطفال دری زبان و پشتو زبان است به یک مشکل دیگر نیز مواجه اند. آنها در مکتب مضامین راه زبان غیر از زبان مادری خود یعنی پشتو یا دری میخوانند. این البته معنای آفرادارد که هم مضامین وهم وسیله آموختن آن برای آنها پدیده های جدید است. در چنین شرایط جای تعجب نیست اگر اکثر آنها نمیتوانند به تحصیلات خویش ادامه دهند. نتیجه آن میشود که از تحصیل محروم میگرددند و باینک عالم مایوسی و عقده به زندگی فلاکتناز خود درزراعت و یا کدام کار دیگر به شکل مزدور و دهقان ادامه میدهند. این هانه برای جامعه و نه برای خود و قایل خود چندان مفید واقع میشوند. بدتر آنکه دیگر اطفال محل از درس

و تحصیل دلبرد گردیده و در شمولیت بمکتب تعلل نشان میدهند. این وضع ناسف آور و غیر انسانی دوام کرد تا آنکه خوشبختانه

انقلاب کبیر و برهشت ناپذیر شور به پیروزی رسید و در ضمن اقدامات دیگر علمی و خلقی در ساجه معارف به ارتباط حل مساله ملی تحصیل راه زبان مادری برای اقلیت های هموطنان ترکمن، ازبک، بلوچ و غیره حتی لازمی شمرد و به مقامات مربوط هدایت داده شد تا در زمینه اقدام لازم صورت گیرد. در وزارت تعلیم و تربیه دیپارتمنت های ازبکی ترکمنی و بلوچی تاسیس شد و کار تهیه کتب و مواد درسی آغاز گردید و همچنان در اداره ملی مبارزه با بیسوادی در تهیه کتب به این زبانها برای اکابر پرداخته شد بر علاوه در وزارت اطلاعات و کلتور نشرات از طریق رادیو و تلویزیون، روزنامه و مجلات به این زبانها آغاز شد.

هدف ما از نوشتن این مقاله این است که درباره اهمیت تحصیل به زبان مادری بحث کنیم تا فهمیده شود چرا دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان به این کار مهم که در منطقه بی سابقه است اقدام کرد. برای این منظور ما این موضوع را از نگاه زیانشناسی، روانشناسی و پداگوژی بررسی میکنیم. در قدم اول انواع تفکر را به اختصار ذکر کرده و در باره امکانات تدریس آن به اطفال مکاتب ابتدایی ابراز مینماییم. سپس مفهوم سازی را که هدف عمده دوره ابتدایی میباشد تشریح مینماییم. بعد در آن تدریس مفاهیم علمی را به ارتباط پروگرام مکاتب ابتدایی به اختصار ذکر میکنیم و در اخیر ارتباط زبان و فکر را مورد بحث قرار میدهیم خواهیم دید که در همه این فعالینهای ذهنی نقش زبان مادری اساسی میباشد.

انواع تفکر :

تفکر به چند نوع است ؟ آیا اطفال و کلانسالان یکسان فکر میکنند ؟ آیا امکان دارد همه این انواع تفکر را به اطفال مکاتب ابتدایی تدریس کرد ؟

۱- اهداف تحصیلات ابتدایی :

انواع تفکر :

اکثر روانشناسان به این عقیده اند که فکر کردن به سویه ها و سنین مختلف از نگاه عملیه و میخانیکیت تقریبا یکسان است اما در محتوی و کیفیت به انکشاف ذهن مربوط میباشد. اکثر عملیه های تفکر را میتوان به شش دسته تقسیم کرد.

تفکر ادراکی :

که عبارت از آگاهی میباشد از اشیا و حوادث این نوع طرز تفکر را که میتواند ساده یا معلق، انفسی یا آفاقی باشد به اطفال و اکابر تعلیم داد.

تفکر ارتباطی :

در این طرز تفکر ارتباط انگیزه و عکس-العمل اهمیت دارد عکس العمل های مورد نظر میتواند در شخص تقویه گردد تا آنکه بعد از تکرار زیاد عمل مطلوب به شکل عادت

درآید. این طرز تفکر که بنام امر-آر نیز یاد میگردد و پیروی از پاووف فیزیولوژیست اتحاد شوروی به شکل یک تیوری جداگانه در روانشناسی درآمده است بعد ها در این مقاله با مثالهای از زبان و ساینس و اجتماعیات بیشتر توضیح خواهد شد.

اطفال درسی راه زبان مادری شان خوبتر و بهتر می آموزند

مفهوم سازی :

مفهوم سازی در بحث جداگانه بعد ها به ارتباط زبان و مفاهیم علمی به تفصیل مورد بحث مقرر خواهد گرفت. در اینجا همینقدر باید گفت که عملیه تفکر به چندین مرحله صورت میگیرد و از دریافت مفهوم شروع شده بعد از خود ساختن به مرور زمان متدرجا تقویه میگردد و انکشاف می کند. در اینجا لازم است به این نکته اشاره کرد که اطفال بعد از سن هفت یا هشت سالگی مفاهیم متعدد را در سنین مختلف از طریق خواندن و مطالعه کسب می کنند.

حل کردن پرابلم :

این طرز تفکر که بوسیله آن طرق مختلف حل یک پرابلم دریافت میشود در زندگی شخصی اهمیت فراوان دارد. شخصیکه مجهز به این نوع تفکر است حایز یک سلسله مشخصات میباشد. که فکر کردن منطقی، استدلال منطقی و محکم بودن و اشتیاق زیاد داشتن مهمترین آن است. ریسرچ در ساجه حل کردن پرابلم نشان داده است که قدرت خواندن، ذکاوت، تضاد، شناخت پرابلم همه نمایشگر قوه حل کردن پرابلم میباشد. همچنان تحقیقات نشان میدهد که حل پرابلم در ساجه شناخت کلمات، ذک مفهومی و مطلب موضوعی که خواننده میشود حتی در صنف اول ابتدایی تقویه و انکشاف داده شده میتواند.

تفکر انتقادی :

این طرز تفکر که میتوان آنرا در صنوق ابتدایی تدریس کرد دارای خصوصیات و مشخصات آتی میباشد : قوه تجرید کردن و تنظیم و ترتیب دادن معلومات، قوه نتیجه گیری کردن، جستجوی مطالب و ارتباط در موضوع مقایسه و ارزیابی ماخذ، فرق کردن واقعیت و حقیقت از نظر شخصی، تشخیص پروباگند و تطبیق صحیح قواعد استدلال منطقی.

طرز تفکر ابتکاری :

این طرز تفکر مقایسه با دیگر انواع تفکر آنقدر ها بدرستی وقت لازم تعریف نشده است و چنان مینماید که عملیه آن خوب فهمیده نشده اما اهمیت فراوان برای آن قایل شده اند اینقدر این روشن است که در این طرز تفکر از همه انواع تفکر استفاده میشود و زبان نقش مهمی را در آن بازی می کند.

با تشریح مختصری از انواع مختلف تفکر توجه خواننده را باید به این نکته جلب کرد که اکثر این انواع تفکر میتواند جز پروگرام درسی به شمول خواندن شود و آنرا به شاگردان تدریس کرد. همچنان طوری که در بحث مفاهیم علمی و ارتباط زبان و تفکر خواهیم دید عملیه تفکر از هر نوعی که باشد در اطفال و کلانسالان موجود است منتی به سویه های مختلف تفکر از نگاه محتوی، کلیت، مجرد بودن و هدف فرق می کند.

مفهوم سازی :

در همه انواع تفکر که قبلا بدان اشاره شد از مفاهیم استفاده میگردد. اکنون باید دید که مفاهیم چگونه در ذهن طفل ساخته میشود و چگونه میتوان آنها را به وی درس داد. برای این منظور نظریات (وایگاتسکی) را در زمینه به اختصار شرح میدهیم:

تأتمام

دگرينا دا

دگار ايبين په سيمه کې دگرينا دا داپو-
بيز هيواد پيژندنه او دامير ياليزم په
مقابل کې ددغه هيواد دميرنيو خلکو دمبارزو
لنډه يادونه:

گرينا دا د کارايبين په بحيره کې دټولپورډ
دټاپو گانو په وروستۍ جنوبي برخه کې
موقعيت لري. دغه کوچنی ټاپو بيز هيواد
په غرب الهند کې د ترينيداد له کوچني
هيواد څخه ۹۰ ميله واټن لري. دگرينا دا
ټاپو ۱۲۰ مربع ميله پر احوالي لري. ددغه
ټاپو بيز هيواد شمالي خواته دگار يا کلاو
په نامه يو لړ ټاپو گان هم پراته
دي چې ۱۳ مربع ميله پراخوالي لري او په
گرينا دا پورې اړه لري. په دې ټاپو گاه
دگرينا دا هيواد د کار يا کلاو د ټاپو گانو
په شمېر جمعاً ۱۳۳ مربع ميله مساحت لري.
گرينا دا بيشوي ټوله طبيعي جوړښت
لري. په دغه هيواد کې يو لړ مات غرونه
له شمالي برخې څخه پيل شوي او د هيواد
تر جنوبي خوا وو پورې يې ادامه موندلې
ده. نو موږي غرونه دکوچنيو درو لاسه
امله پري شوي او ځای ځای دهغي او بيه
سمنډر نه رسوي. دگرينا دا د غرونو
نو په څوکه دستت کاتر يې په نامه
ياديزي چې ۲۷۵۶ ټنه جگوالی لري. دگر-
ينا دا ټاپوله اصله اورښتونکی دی چې
دهغي په بيلا بيلو سيمو مخصوصاً دټاپو
به وروستيو شمالي برخو کې داور غورځولو
فعا لبت ډير گر لندې دی او ټوله سيمه په
ريکي سور بخونو لادايي ډبرو پوښله
شوی ده.

دگرينا ددغرونو په مينځ کې دگراند-
ايتانگ په نامه د ۳۶ ايکرو په پراخوالي
يو جيبيل پروت دی چې دسمنډر له سطحې
څخه ۱۷۴ ټنه جگوالی لري. همدغه راز
دگرينا داپه شمالي برخو کې دانتيون په
نامه يو بل کوچنی جيبيل هم موقعيت لري
چې لوړ والی يې د بحر له سطحې څخه
هومره زيات نه دی او ټيټه جوړښت لري
دگرينا دا په ټاپو کې د څو ډبرو ډبري
جيني ليدل کېږي.

دگرينا دا دټاپو بيز هيواد اقليم لوڼد
او استوا يې دی چې د ټو دوڅو درجه ږد
سيمو دجگوالی يا ټيټوالی سره جوخت توي-
بېرمومي ٠ دتودوڅي منځني درجه يې دظار-
نېا ټ ۸۲ درجې اټکل شوی ده چې دسانتي
گراد له ۲۷.۷ درجو سره سمون خوري.
ددغه هيواد کلتی منځني اورښت ۷۵ انچه

ټبت شوی دی چې د ۴. او ۱۶۴ په مينځ کې
نو سان لري، د گراند ايتانگ دجيبيل
شا او خوا د کاله ۱۶۴ انچه ورښت
لري په داسې حال کې چې دگرينا دا په

جنوبي ما حلی سيمو کې صرف ۴. انچه
با ران اوري، دگرينا دا د هيواد لوڼد
فصل دغیر گولي له مياشتې څخه پيل کېږي
او تر ليندې (مې- دسمبر) پورې ادامه
مومي.

دگرينا دا دواو سیدو نکو شمير په کال
۱۹۶۰ کې ۸۶۰۰۰ ته وچي تر کال ۱۹۷۸
پورې يې ۱۱۰۰۰۰ تنوته زيا توالی موندلی
دی. د هيواد پایتخت د سنت جورج ښکلی
او کوچنی ښار دی چې د ۱۹۷۸ کال د
ارقا مو له مخې ۱۲۰۰۰ تنه او سيد و نکی
لري. دگرينا دا يان د رومن کا تو ليک

د خلکو

مذهب پير وان دی او اکثراً يې په انگليسي
زبه خبرې کوي، خو د هيواد په کليسي
او با ټاپو کې ډير کرولد گر په فرانسوي
زبه خبرې کوي.

دگرينا دا زيا تره و گړي توپوستکی
نيکرو ويان دی. تر اکثریت نيگرو يا نو
وروسته ميلو نوز نژاده خلک دی او لږ-
سپين او مستکی هم پکې مېشت دی.
گرويف سو يکتوريا سمارت ز او گرونيبل
په سکور کې په کار بوخت دی. پښه

کنان کسي، ککا و او ميوې مخصوصاً
کيله دگرينا دا له مېوې زراعتي
محصولاتو څخه شميرل کېږي. دگرينا دا
نيمايي ما دراني محصولات يوازي انگلستان
ته ما دريدل. دگرينا دا ښکلو طبيعي
منظر او په زړه پورې تاريخي آثارو ودغه
هيوادته دزرگو نو تنو بهرنيو سيلانيو
لاره ور خلاصه کړې ده. له همدې امله
توريزم دگرينا دا يو ستر عايدا نسی
قلم شميرل کېږي. دگرينا دا په پایتخت
کې يو عصري او ستر هوايي ډگر موقعيت لري
چې ددروني کرښه يې يوميل اوږدوالی لري
اوډرتش اير لاینز داستفادي په منظور
جوړ شوی و.

دگرينا دا د هيواد ځمکنی ترانسپورت هم
ښه وده کړی او نژدی ۵۰۰ ميله لومړی درجه
ډمبر سر کونه لري. ددغه هيواد په ضايعو
کې دکب نيولو او دکبا نو ډبرو مس صنعت
ديا دولو وړ دی.

گرينا دا په کال ۱۴۹۸ کې دکرېستف

برياليتوب

کولمبو س له خوا کشف شوه.
نوموړی دا ټاپوگان په لومړي سر کې

دکانبش په نامه ونومول. دغه ټاپوگان
دکشف له نيتي څخه بيا تر ۱۶۲۷ کاله
پورې خپلواکه و او دوخت استعماري قدر-
تو نويعنی انگلستان او اسپاني لاسونه نه و

دگرينا دا د هيواد لوی ښارونه دی چې د هيواد
ډيرو سیدو نکی پکې استوگنه لري.
دگرينا دا د هيواد اقتصاد پر کونه ولاړ دی
تر پنځوس فیصده زيات وگړي يې دکرني

ور غزولی.
په ۱۶۵۰ کال کې د مارټيننگ دټاپو
گور تر دا ټاپو گان په بيه واخستل او
ټول قلمرو باندی يې خپل تسلط ټينگ کړ.
هغه ځايه چې دمارټيننگ ټاپو دانگليسا
په واک کې و اوددغه ټاپو گور تر هره
دانگليسانو له خوا ټاکل شوی و دمارټيننگ
دگو رنرله خوا دگرينا دا اخستل په
حقيقت کې دانگليسا نو داستعمار خو نړيو
منگو لوته دگرينا دا لوړيدلو معنی
در لوده او په دې توگه دگرينا دا دخلکو
خپلوا کې سلب او پر گرينا دا باندي
انگليسي استعمار غلبه وموندله.

پر گرينا دا باندي دانگلستان د غير
مستقيم او بيا وروسته مستقيم استعما ري
تسلط په تعقيب ددغه ټاپو داستعمار لاس
پاره دوخت ددوو سترو ير غلگرو قوتو او
يعنی انگلستان او فرانسې تر مينځ رقابت
پيل شو. ددغه رقابت په لومړي سر کې
فرا نسی غلبه وموندله او دگرينا دا داپو-
گا نو اختيار يې د هند غربي فرانسوي کمپني
لاس ته ولير داوه. دگرينا دا تر دغې نيتي
وروسته ۹ کاله دلو يدیز هند دفرا نسوي
استعماري کمپني له خوا اداره شوه. په
۱۶۷۴ کال کې دگرينا دا دانداری اوکنترول
جاری له نو موړي کمپني، څخه په مستقيم
توگه دفرا نسو ټاپو سلطنت ته ولير خو ل
شوی اوپه دې توگه گرينا دا دفرانسوي
استعمار په لومو کې ښکيل شوه اودفرانسوي
استعماري سلطنت تر بشپړ کنترول لاندې
راغله. فرانسې پر گرينا دا باندي دخپل
مستقيم تسلط له هغو لومړنيو شيبو څخه
بيا تر ۱۷۱۴ کال پورې په دغه هيواد کې
ديني-ککاو او قهوي کولسو ته پراختيا
ورکړه او تر نيمايي زيات توليدات به يې
دخپلو اړتيا و د ليري کولو له پاره فرانسې
ته لير تول. د ۱۶ ميلادي پيري ټول کلونه
دگرينا داپه تاريخ کې له تورو حوادثو
څخه ښکلو نه دی څخه چې په دې ټاپو له
اورده موده کې دخپلوا کې او ملسي
استقلال له پاره دگرينا دا دخلکو مبارزې
دوخت ددوو سترو ير غلگرو استعماري
هيواد و (انگلستان سرفرانسه) له خوا خپل
کيدی او غلی کيدی. په دې اوږده موده
کې له گرينا دا څخه دانگلستان او فرانسې
د زور از مويلو يو ډگر جوړ شوی و. هر
يوه هيله درلوده چې پر گرينا دا باندي خپل
تسلط ټينگ او دهغه بل اقتدار له مينځه
يو سي.

په ۱۷۶۲ کال کې دفرا نسی او انگلستان
دشخړو په جريان کې دگرينا دا ټاپوگان
دانگليسيا ټوله خوا ونيول شول. پسر-
گرينا دا باندي دانگليسي استعمار داير-
غل هومره پياوړی ووچي فرا نسويان يسی
له ماتي سره مخامخ کړل. دهمدې ماتي
له امله فرا نسو ټاپو پر گرينا دا باندي
دانگلستان تسلط رسماً قبول کړ خو په
پته يې دگرينا دا دبيا نيولو په پاره نقشې
کاږلې. دفرانسی دا نقشې په کال ۱۷۷۹ کې
دعمل ډگرته را ووتې او گرينا دا بيا
دفرانسې لاس ته ورغلی.
پر گرينا دا باندي دفرانسوي تسلط له

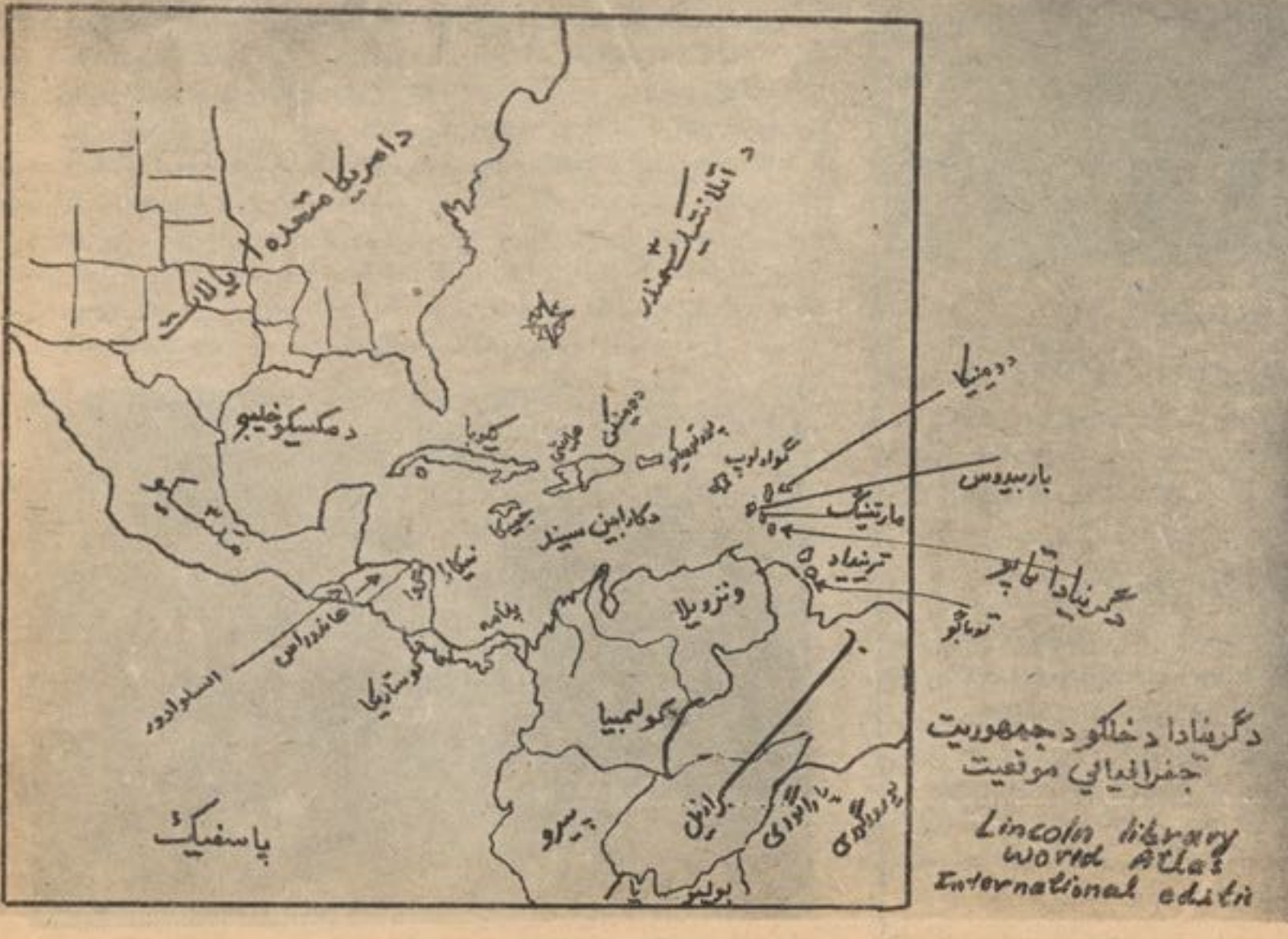

پنجگت سره جوخت انگلیسیانو پیا
 دگر ینا دا دنیو لو هشی پیاوری کری اود
 فرانسې په خلاف یی کلکه دیلو ما تیکه
 چگره پیل کړه .
 په دنه دیلو ماتیکه چگره کی انگلستان
 بریالی شو او د (ور سا یلس) د ترون له
 مخی یی دگر ینا دا د کنترول واک اختیار
 تر لاسه کی (۱۷۸۲) دنه ترون له مخی چسی
 دانگلستان د دیلو ماتیک فشار له امله د
 انگلستان او فرانسې دولتو نو تر مینځ
 لاسلیک شو د فرانسې دولت دگر ینا دا د
 کنترول اوتسلط چاری انگلستان ته ورو-
 سپارلی او گر ینا دا انگلستان له مستعمرو
 څخه وشمیرل شوه .
 پر گر ینا دا باندی دانگلستان له پیا
 تسلط سره جوخت دگر ینا دا دخلکود
 خپلوا کی نهشت ییا یو مو تی او پیا و پی
 شو، دنهشت مشرتابه چاری والسف
 اییر کامپی په غاږه اخستی وی، ده هڅه
 کوله چی دانگلستان او فرانسې له رقابت
 څخه خپل هیواد دخلامون په گټه کار
 واخلي له همدی امله یی له فرانسوی مقاماتو
 څخه په پټه دهرستی غوښتنه وکړه ، دی
 نهشت د ۱۷۹۵ او ۱۷۹۶ کلو نوبه موده کی
 دخلکو دپا خون له پاره لاره اواره کړه . دا
 پاخون هومره پیاوړی وچی تر دی یو کال
 پر دوام وکړه او دانگلیمی استعمار را عا ملین
 یی یو څی مدا خلی ته مجبور کړل .
 په ۱۷۹۶ کال کی دخلکو دپا خون له
 خپل کیدو څخه ۴ کاله وروسته دگر ینا دا
 غلامانو نو په یو بل ستر پا خون لاس پوری
 کړ ، په دنه پا خون کی په زر گو نونسو
 گر ینا دای غلامانو داستعمار دتورو کړ یو
 دشلو لو له پاره ملاو ترله او توری ته یی
 لاس کړ خو دا پا خون هم داستعمار ریوسلی
 له خوا وټکول شو اود گر ینا دپا تا ریخ
 کی دخلوا کی دلاری دمیپ نیو شپیدا شو
 په وینو یوه بله ستره پیښه هم ثبت شوه .
 دغلامانو دستر قیام تر خپلو وروسته ،
 پر گر ینا دا باندی دانگلیمی استعمار د
 دوام له پاره ښه زمینه مساعده شوه او له
 بلی خوا فرانسې دگر ینا دا له نیو لوسو
 څخه صرف نظر وکړ او په دی تو گه یی
 انگلستان ته دگر ینا دا د استعمار په برخه کی
 (دیکه تازی) میدا ن ورکړ .
 گر ینا دا تر ۱۸۸۵ کال پوری دیر تله
 نوی د (ولپورد) دپا یو گام نو د استعمار دمرکز
 حیثیت در لود . په دنه کال کی گر ینا دا په
 برتانوی شرق الیند فدراسیون پیوری
 ونړل شوه اود و نپورد دپا یو گام نو پاتی
 برخه (بار بید و س او د لیوارد ټاپوگان)
 دیوی نوی اتحادی د جوړولو له پاره هشی
 پیل کړی .
 په ۱۹۶۷ کال کی تر یوا لو مساعد و
 شرایطو سدوسالیستی که هیوادو پیا وړ-
 تیا په نری کی دمر قی افکارو دخیریتو
 اود ملی خپلو اکی غو ښتونکو نهشتو نو
 بر یا لیتو یو نو د گر ینا دا دخلکو
 دخپلو اکی غو ښتی مبارزی پیاوړی کری
 او هغه یی یو نوی پر او ته ورسولی . له
 همدی امله انگلیسی استعمار یو گام په
 شا لار اودگر ینا دا خلکو ته یی نسبی

آزادی ور کړه او گر ینا دا دانگلستان
 دیوه دومنیون هیواد بڼه غوره کړه .
 دگر ینا دا دخلکو دخپل دنه لوسو مسی
 بریالیتوب په تعقیب خپله مسی هونیاری
 لاپیاوړی کړه او په یوه غږ اوپوره یو-
 والی یی د خپلی بشیری خپلو اکی غوښتنه
 وکړه او خپلو مبارزو ته یی دوام ور کړ، دی
 پراخه او تودو مبارزو انگلیسی استعمار رپوبل
 گام شا تگ ته هم مجبور کړ اود گر ینا دا
 دبشیری خپلو اکی له پاره زمینه مساعده
 شوه .
 د گر ینا دا دپا یو گام نو بشیره خپلواکی
 د ۱۹۷۴ کال د فبروری په ۷ نیټه اعلام شوه
 او انگلیسیانو دگر ینا دا دکنترول اوداداری
 چاری پر ښودلی .
 دگر ینا دا دخلوا کی له اعلامیدو سره
 جوخت ییا هم قدرت دخلکو ته په لاس ورنغی
 بلکه دانگلیمی استعمار دا صو او سره سم
 مخامخ او مستقیم استعمار په غیر مستقیم
 استعمار بدل شو او انگلیسیانو گو دا گسی
 عنا صرو دگر ینا دا د هیواد دچارو وا گسی
 تر لاسه کری چی په راس کی یی از بیک
 گیری د صدارت چاری پر مخ بیولی .
 دگیری دحکومت په ټوله دوره کی یو
 مو تی اشرافی عنا صرو مهمی دولتی څو کی
 انحصار کری وی چی یوازی اویوازی دلسوټ
 اودخپلو شخصی شتمنو دپیرولسو په فکر
 کی و. دخلکو غو ښتنو ته توجه نه کیده
 اود هیواد اقتصادی ژوند له کلک رکود سره
 مخامخ شوی و. گیری چی دامیر بالیزم او
 ارتجاع په گټه یی دخلکو ضد سیاست
 چلاوه په ټوله گر ینا داکي دو پری او دهشت
 نظام ټینگ کړ او ټول ضد دولتی ، وطنپالو-
 لکی کسان یی دخلکو جا سوسی یو لیسې
 ارتجاعی شبکو په واسطه ونیول ، وټکول
 حتی یی جیلونو ته واچول او حتی یی په داروخیزول

دگیری دحکومت وحشی پولیسو په هیواد کی
 د ترور او اختناق شرایط مسلط کری
 او ځلک یی له کلکی ویری اوددهشت
 سره مخامخ کړی و . دیولیسو
 وحشت هومره پراخه وچی په رڼا ورځ به
 یی دولت دمخا لڼو هشی والو دکا نو نه تالا
 کول اوبه او ر سیزل .
 دگیری حکومت په گر ینا دا کی دخلکوهر
 ډول آزادی سلب کری اوسیاسی فعالیت
 یی تر کلکی څارنی لاندی ایسار کړی و .
 په هیواد کی دننه یو مو تی پانگه والو او
 شتمنو اشرافو د دخلکو داستعمار له لاری
 ژوند کاوه اوبه بهر کی رژیم دامیر بالیستی
 مخالفو په خو ښه له مرتجعو او گو دا گسی
 ټو لڼو او دولتو نو سره اړیکې ټینگی
 کری وی او گر ینا دای دیوی اید یولوژیکی
 اقتصادی او سیاسی اړی په تو گه دامیر بالی-
 لیزم په واک کی ورکړی وه . دگیری دکنا-
 توری فاشیستی رژیم دجنوبی افریقا له
 ارتجاعی او نژاد پالو لکی دولت دخپلی
 له فاشیستی او غیر قانونی دولت اود جنوبی
 کوریا دلاس پوځی او گواندای رژیم سره
 یی نزدی اړیکې درلودی اود خپل باینت
 له پاره یی له هغو څخه مرسته تر لاسه کوله .
 دگیری دارتجاعی رژیم خلقی ضد او
 ارتجاعی اعمالو اوله بین المللی امپریال-
 لیزم سره دهغو اړتیاو دگر ینا دا دمیرونیو
 دخلکو د مبارزی مقدمات برابر کری و،
 په کال ۱۹۷۴ کی دگر ینا دا له خپلواکی
 سره جوخت دگر ینا دا خلک وپو هیدل
 چی انگلیسی استعمار خپله بڼه بدله کړی
 او قدرت دخلکو نمایندگه گام او ته به
 لاس ته دی ورغلی ، له همدی امله پر (د نوی
 جول) په نامه نهشت مینځ ته راووست او په

سری اوعلنی توگه یی دگیری دارتجاعی
 دولت پر ضد خپلی مبارزی منسجمی کری او
 هغو ته یی دوام ور کړ . ناویلی دی پا نی
 ته وی چی د جول کلمه (د هو سا ینی-
 ښوونی او روزنی او آزادی له پاره گلبه
 مبارزه) دخپلی له مخفف څخه تر کیب شوی
 ده . د جول دنهشت مشر موریس بیشاپ
 یو ۲۳ کلن وکیل مدافع وچی څو ځلی دگیری
 دوحشی پولیسو له خوا ونیول شو او ووهل
 شو دجول نهشت چسی دگر ینا دا دخلکود
 پراخه پر گڼو ملاتړ ورسره و زر پیا و پی
 شو او د گیری د رژیم دجا سوسی پراخه
 شبکو او وحشی پولیسو دژورزیاتی سره سره
 یی دگیری د حکومت پر ضد خپلو مبارزو
 ته ادامه ورکړه او په نیرو ۶ کلونو کی یی
 گیری رژیم ته درانده گوذارونه ورکړل .
 دموریس بیشاپ په مشری - دگیری د
 دکنا توری رژیم پر ضد خلقی مبارزی ۱۹۷۸
 کال دمارج په میاشت کی خپل اوچ ته
 ورسیدی . دغی میاشتی په ۱۳ نیټه یو ی
 ډلی انقلابیو نو دیوه انقلابی پر غل به
 نتیجه کی د گر ینا دا دپا بنخت منت
 جورج دینار ټول پوځی مرکزونه و نیول
 او دگر ینا دا د یوازی را ډ یو یی شبکی
 برنشراتی مرکز یی تسلط وموند ، دغی
 قهر مانانه حملی دایم ساعت په موده کی
 ددوتوبه تلفا تود گیری ۶ کلن ارتجاعی
 فاشیستی دکنا توری رژیم را نسکو ر کړ او
 قدرت یی دگر ینا دا دخلکو ته ولید او .
 گیری په ۱۹۷۴ کی گر ینا دا دصدر اعظم
 په توگه د هیواد دچارو واگی انحصار کری
 ده د ۱۹۷۶ کال په عمومی انتخابو
 کی ددولتی قدرت ، ټینگ او فریکاری
 له لاری د رژیم دمخا لڼو اویو ز ښوون ته
 ماتی ورکړه او دخپل (مانجو ست) په مرسته
 پاتی په ۱۹۷۴ کی

بدون کار سازنده به سر منزل مقصود نمیتوان رسید

تحول و پیشرفت جوامع مستلزم کار و بیکار متدوام و خستگی ناپذیر جوانان همان جامعه است . هر قدر کار و تلاش در يك جامعه بسرای نوسازی آن جامعه صورت میگیرد به همان اندازه سرعت پیشرفت آن جامعه قویتر خود را می بیناید .

متأسفانه در کشور ما تا قبل از انقلاب کبیر نور تلاش و سرعت کار آنقدر بطی بود که نمیتوان به آن حد و مقیاسی قایل شد . علت این سکون درجه بود ؟ چرا جوانان ما که نیروی پرتحرک شمرده میشوند در گذشت خود و جمود بدون کوچکترین تحرک و تلاش برای نوسازی کشور شان زندگی رابه می - تفاوتی سبزی میکنند ؟

علت وانگیزه که جوانان ما کمتر به کار و تلاش برای بهبود جامعه خود علاقه میگیرند رژیم های مستبد گذشته بود . جوانی که علاقه مند کار بود ، کاری برایش وجود نداشت ، مسلک و تخصص به هیچ شمرده میشد ، آنکه قدرت داشت و نفوذ ، میتواند در ادارات کار قوس نزولی خود را ببیناید .

یابد و به مدارج عالی ترقی کند . و برعکس جوانی که صاحب استعداد بود و قدرت کار را داشت ولی پول و صاحب قدرت نبود نمیتوانست کار مطابق استعداد و ذوقش بیاید .

ما شاهد هزاران جوان تحصیل کرده خویش بودیم که دیپلوم بدست داشتند از این وزارت خانه به آن وزارت خانه ، از این موسسه ، به آن موسسه می رفتند ولی کاری برای شان نبود . با اینکه صد ها بست و چوکسی خالی بود ولی اینها نمی توانستند این خالیگاه هارا پر کنند ، برای چه ؟ برای اینکه این چوکسی ها و بست ها فروخته میشد ، این بست ها به فلان آقا زاده تعلق داشت و ...

گذشته ازین در رژیم های گذشته کار را بکنوع عیب میدانستند ، اگر کاری پشت میز وجود میداشت برایش میتوان گفت کار ولی سایر کار ها و مشاغل جسمانی بست و مردود شمرده میشد از همین رو در کارهای تولیدی جوانان کمتر علاقه می گرفتند و این باعث میشد که انکشاف و ترقی در کشور ما قوس نزولی خود را ببیناید .

کار دسته جمعی امروز از وظایف اخلاقی هر انسان شمرده میشود

خوشبختانه با پیروزی انقلاب سستی که نور جوانان ما در روشنی انقلاب در یافته اند که بدون تلاش و کار متدوام نمیتوان به سر منزل مقصود رسید . از این رو امروز جوانان ما با شور و علاقه انقلابی در کار های تولیدی سهم با دزی میگیرند و برای شکوفایی کشور شان هر چه بیشتر از پیش تلاش می ورزند . امروز

جوانان ما بخوبی ملتفت این حقیقت گشته اند که کار به هر شکل و نحوی که باشد مقدس است و باید برای آبادی و ترقی کشور و جامعه کار کرد و با زهم کار کرد . تا خدا بخواد همه که بزودی کشور و جامعه خود را در قطار سایر کشور های مترقی قرار دهیم و این آرزوی هر جوان وطن پرست و انقلابی است .

احترام متقابل و سعادت فامیلی

احترام متقابل در سعادت و خوشبختی فامیل هائش بسزایی دارد . در آن خانواده ای که حسن تفاهم و احترام متقابل وجود نداشته باشد ، سعادت و خوشبختی به معنی واقعی کلمه نیز وجود ندارد .

میشناسیم يك عده پدر و مادر ان را که در زندگی روزمره شان متأسفانه کوچکترین اهمیتی به این موضوع نمیدهند و اصلاً معتقد به آن نیستند . برای همین است که صلح و دوستی و تفاهم در آن خانواده وجود ندارد . در آن فامیلی که این امر مراعات نمیگردد و مخصوصاً بین زن و شوهر رعایت آن کمتر میشود اطفال آن خانواده ، پژمرده بدبین ، ترسو و گریزان از همه بازمی آیند بنا بر همین علت والدینیکه خواهان سعادت آیندگان کودک شان اند نباید در نزد اطفال شان گفتگر و جدال نمایند .

بعضی از پدر و مادر ها بدون در نظر داشت تربیت سالم کودکان شان اختلافات جزئی را که گاه گاهی بین زن و شوهر پدید می آید در پیشروی کودکان مطرح میسازند در حالیکه برای رفع آن میشود در غیاب کودکان به جروبخت بردازند . ولی متأسفانه قسمیکه دیده میشود یکعده از خانواده ها و والدین به این امر خطیر و مهم چندان توجه نکرده و با کمترین مساله و مشکلی شدیداً عصبانی شده به گفتگو و جدال می پردازند و حتی کب به ل و کوب و تهدید همدیگر میکنند . این هابدون رعایت مقام و شخصیت خود در نزد کودکانشان که زود تاثیر پذیر اند بیکدیگر شان فحش و دشنام میدهند . تا جاییکه دیده شد . بیشتر مردان عصبانی شده و رعایت مقام پدری خویش را فراموش میکنند و این فراموشی در حقیقت سهل - انگاری در تربیه کودک و یا اطفال شان است .

پدر و مادریکه میدانند کودک شان چه قدر حساس و زود رنج و تاثیر پذیر است هر گز در نزد وی اظهار شکایت از زندگی نمیکنند . برعکس آنانیکه تنها به خود فکر میکنند و تربیه کودک را جز از زندگی خانوادگی نمی دانند بزرگترین اشتباهی را مرتکب میگردند ، اشتباهی که جبران آن ممکن هرگز میسر نشود .

در دهپهلوی خانواده های پر جنجال و بی مسئولیت هستند فامیل ها و خانواده هایی که سخت طرفدار تربیت درست کودکان شان اند .

این خانواده ها مخصوصاً پدر و مادر های این خانواده بخوبی این نکته را ملتفت شده اند که بگویم که های خانوادگی باعث برهم خوردن تربیت درست کودکان میگرددند . از همین رو هر مشکل و پیروپلمی که در محیط خانواده ایجاد گردد کوشش میشود که کودک از آن کمتر متاثر گردد اگر چه نباید کودک را از بعضی مسایل خانه بدور داشت و بایستی کودک رابه مسوولیت های زندگی آشناساخت ولی این موضوع جد از مسایلی است که قبلاً در باره آن تذکر دادیم .

از خانواده پرسیدیم که علت خوشبختی شما در چیست ؟

این خانواده برایم گفتند : تفاهم و احترام متقابل .

این دو عنصر حیاتی بزرگترین راز خوشبختی يك خانواده محسوب میگردد . البته باید بگویم این بدین معنی نیست که در خانواده ما کوچکترین اختلاف پدید نیامده ، خیر گاه گاهی به مشکلات و پیروپلم های برخوردیم که باعث ایجاد اختلاف در بین اعضای خانواده گردیده است ولی با معقولیت و سنجش و تفاهم توانسته ایم که این گره های زندگی را بکشاییم بدون اینکه از همدیگر آزرده گردیم . اگر آنان اختلافات جزئی را که گاهی در زندگی هر انسانی پیش می آید جدی بگیرد بدون شك دامنه این اختلاف ها بیشتر شده و بالاخره به بگو مگوها و جدال های خانوادگی کشید . میشود که نتیجه جز بدبختی و ازهم پاشیدگی روابط خانواده ندارد . بدین ملحوظ کوشیده ایم تا از یکطرف زمینه اختلافات خانوادگی را کوتاه سازیم و از جانبی تفاهم و احترام متقابل را در خانواده طوری پرورش دهیم که همه از آن مستفید گردند . و خوشبختانه که امروز شما ما را خانواده خوشبخت میدانید علتی جز این ندارد که همه اعضای خانواده باهم تفاهم دارند و این بزرگترین راز موفقیت و سعادت بسک خانواده محسوب میگردد .

اگر می خواهید زندگی

سعادت باری داشته باشید

نقش سازمان جوانان

در تجدید تربیت

باید نظر داشت و یزگیهای عصر ما وسیع تکامل جامعه مادرپرستو اندیشه های سوسیالیزم و انترناسیونالیزم در این مرحله اساس تاریخی که قدرت سیاسی از دست طبقات حاکم ستمگر و نمایندگان اشرافیت فیودالی و دست نشاندگان امپریالیزم جهانی به حزب ساء حزب پیشواز طبقه کارگر کشور ما، حزب دموکراتیک خلق افغانستان انتقال کرده است مبارزه خلقها در کشور ما مطابق شرایط نوین انقلابی جامعه ما پیش از پیش کسب اهمیت نموده و از اشکال ساده سازماندهی به اشکال و شیوه های متکاملتر و پیشرفته تر آن گام گذاشته است. این وظایف که از ساختمان انسان نوین مجبزی با ایدئولوژی دورانساز طبقه کارگر، امروز به ساختمان یک جامعه نوین مجبزی با تیوری انقلابی و پیشرو عصر ما و مجبزی با سلاح پروتاریای سراسر جهان تبدیل گردید، بیکار مبارزه دولت خلقی ما و همه سازمانهای خلقی وابسته به حزب مارا بر مسوولیت تر ساخته است.

سازمان خلقی جوانان یگانه سازمانی در برگیرنده قشر و سیع و پیر تحرک جوانان است که در آغوش کسرم و محبت آمیز حزب پیشواز ما رشد میکند و به پیش میرود.

وظایفی که درین مرحله از تکامل جا معه مادر برابر سازمان خلقی جوانان افغانستان قرار گرفته است کدام ها اند ؟ از جمله وظایف عمده سازمان خلقی جوانان مایکی هم سازماندهی انقلابی و تجدید تربیت نسل خروشان و نیرو مند جوانان است. نسلی که همیشه با پختی ایدئولوژی ارتجاعی و خرافات به بیراهه ها کشانده میشد و از زندگی سالم اجتماعی بدور میماند و بالاخره نسلی که با همه نیرومندی و توانایی به هیچ گرفته شده بود و باید پختی های اجتماعی دست و پا میزد.

سازمان خلقی جوانان افغانستان به حیث یگانه نیروی متشکل کننده جوانان کشور به

بقیه در صفحه ۵۰

آیا این حقیقت دارد که پس از ازدواج عشق و علاقه زن و مرد به پایا ن میرسد و یا ضعیف میگردد؟ در حقیقت این يك اشتباه بزرگی است اگر چنین تصور شود، زیرا در دوران نامزدی امر از مهر و محبت واقع از طرف زن و مرد صورت میگيرد. چه يك جوان حداكثر تا دوسال با دختری در دوران نامزدی بسر میبرد و پس از آن ازدواج می نمایند که ممکن است این ازدواج بیشتر از چهل تا پنجاه سال ادامه یابد. بنابراین بر واقع زن و شوهر در طول زندگی مشترک خانوادگی ده ها برابر بیشتر از دوران نامزدی با مهر و محبت توأم است.

علت اینکه میگویند پس از ازدواج محبت زن و شوهر کمتر میشود در اینست که بعضی از شوهران در دوران زندگی زن و شوهری به همسرش کمتر هدایا می خرد و زن ها هم که سخت شیفته گرفتن هدیه از طرف شوهران

نسبت به زن پس از ازدواج میان زن و شوهر را از میان می برد و زندگی خانوادگی زن و شوهر را بشکل يك وظیفه خشک و خالی درمی آورد که زن در طی آن مانند يك مجسمه بیروح و یا خدمتگذار بیش نخواهد بود.

و شوهر هم آهسته آهسته از زندگی خانوادگی دل سرد شده و بالاخره دشمن خانه میگردد. طبیعی است که همه راز و نیاز های عاشقانه در دوره نامزدی در دوران زن و شوهری و طی زندگی زناشویی، نه میسر است و نه طبیعی. پس بگوئید آنچه را که در این دوره طبیعی نیست به یکسو گذاشته از تجربیات جدید خویش استفاده کنید.

برای اینکه همسر خویش را از خود آزاده نساخته باشید تعریف از خوبی ها و محاسنات زن باید بطور غیر مستقیم و گاه گاهی از طرف شوهر صورت بگیرد، مثلا وقتی به شما غذای

شان میباشد این وضع را دلیل به کم شدن محبت ایشان نسبت به خود میدانند، درحالیکه حقیقت غیر از اینست. باید به این عمده شوهران که مشهم به بی علاقهگی نسبت به زندگی خا نوادگی میگردند خاطر نشان ساخت که: اگر شما در دوران نامزدی عادت داشتید که به مناسبت جشنها هدیه ای به نامزد خود بخرید، چه عیب دارد که این عادت را در طول زندگی مشترک خویش داشته باشید. شما که در گذشته دایم از نامزد خود تعریف میکردید و او را ستایش مینمودید چرا وقتی ازدواج کردید این ستایش ها و تعریف ها را کنار میگذارید و همه آنها را فراموش میکنید. توجه داشته باشید که این وضع در روحیه همسر شما تاثیر فوق العاده دارد مخصوصا که همسر تان زن زود رنج و حساسی هم باشد. زیرا قطع حالات عاشقانه

خوش مزه پخت کرچه آن غذا مطابق میل تان نباشد از دست پختی و از ذایسته اش تعریف کنید.

اگر پیراهن تازه برای شما دوخت یا خرید از فوق و سلیقه اش تمجید کنید، این عادت باید در هر حال زندگی مشترک زن و شوهر مراعات گردد.

شوهر باید همواره در پی کسب فرصت برای تعریف از زنتی باشد تا بدین وسیله وی را شاد خسرم و روحش را راضی و بانشاط نگهدارد.

عشق بین زن و شوهر در حقیقت همین خوشی و مسرت و رضایت است. این احساس در نزد زن که خیلی حساس و در عین زمان باریک بین است پیدا نمیشود تا اینکه اونزد خود احساس رضا و مسرت نکند شاید علت آنرا بررسید که چرا ؟

دوره مختلف در زندگی دارند و مرد باید در طرز رفتار و سلوک خود، متوجه این تفاوت و اختلاف باشد و همین تفاوت زن و مرد است که پایا به خانواده را میسازد.

زن خیلی مسرور میشود وقتی که شوهرش او را در مسایل زندگی خانوادگی و غیر خانوادگی شرکت دهد و از او نظرش را بخواهد و مشورت جوید.

ادب و اخلاق در بین زن و شوهر خیلی ها با ارزش و پراهمیت است اما نه به آن اندازه که بین زن و شوهر شکل رسمی بخود بگیرد و زن و شوهر خود را نسبت به همدیگر بیگانه احساس کنند.

یکی از راز های موفقیت و سعادت مرد در زندگی خانوادگی اش اینست که او نباید در پیش زنتی از زن دیگر تعریف کند ولو این تعریف از روی بی غرضی هم باشد نکته دیگر خیلی با ارزش تر است و آن اینکه زن را نباید در مقابل هم جنسان شان تحقیر کنید و خورد سازید. این مر خیلی در سعادت و خوشبختی خانواده تاثیر دارد. و آنالیکه در بی سعادت و خوشبختی خانواده اند باید متوجه این دو نکته بالا باشند.

زنان و دختران

گزارش از: لگهت دستگیر زاده

عوامل تعصب مقابل آزادی زنان چیست؟

درباره موارد بین جوانان مخصوصاً زنان و مردان روشنفکر ماکلمه تعصب به مباحثه گرفته می‌شود و بطور مشخص سر تعصب مقابل آزادی زنان، جروب بحث هائسی صورت می‌گیرد و چه بسا که به نتیجه یسی نمی‌انجامد. برای اینکه موضوع را بصورت علمی و همه‌جانبه بررسی کرده باشیم خبرنگار ما با چندتن از استادان و محصلان پوهنتون کابل پیرامون عوامل تعصب مقابل زنان صحبت نموده‌است که اینک اشرف آن تقدیم می‌گردد.

پوهنمل رسول امین استاد پوهنځی ادبیات و علوم بشری در این مورد گفت:

عمق این مسئله را باید در حیات زن در جریان تاریخ جامعه افغانی مطالعه کرد و برای دریافت عوامل موجود این عمل باید نقش فارمسیون حاکم اجتماع را بررسی نمود. تعصب در مقابل آزادی زن، دانش زن و موجودیت موقف اصلی زن نظر به عنعنات و رسوم ناگوار است که زن حیثیت ملکیت خصوصی را اختیار کرده‌است.

در فارمسیون فیودالیه موقف اجتماعی شخص وابسته بزمن بوده و ارزش او محدود به مقدار جریب زمین و تعداد بزرگ و دهقانان

مالک آن قسمت از کار هاییکه در مزرعه به انجام رسانده نیست بلکه وسیله ایست برای انجام کارها.

پس دیده می‌شود که زن (ملکیت خصوصی) ویا (وسیله تولید) بوده و جزء کلتور شان بود و همچنان که زمین و مال را وابسته بخود میدیدند زترا نیز، ودر زمینه برای وی آزادی عمل و مجال تصمیم گیری مستقل را نداده‌اند و خیلی جدی مقابل آزادی زن عکس العمل نشان داده‌اند. و این عکس العمل همان تعصب است که شما از آن نام بردید و این جز نتیجه ضابطه کلتور معنوی این گونه جوامع نمیتواند باشد.

دکتور رحمت الله زیرک یار استاد پوهنځی حقوق و علوم سیاسی در مورد می گوید:

یادآوری شوم که انتقال کلتور مادی به سرعت صورت می‌گیرد ودر اینجا میتوان به مردمی بر خورد که انتقال کلتور مادی را به آسانی پذیرفته اند ولی کلتور معنوی و ی به همان گونه باقی مانده است مثال میدهم: شخصی را می بینم که زندگی خود را به مدرن ترین شکل تنظیم میکند از وسایل ارتباط جمعی مخصوصاً رادیو و تلویزیون بهترین اش را هم دارد ولی همین‌ادم به ظاهر متهمن دخترش را اجازه نمیدهد از صنف ششم به بالا درس بخواند چون انتقال کلتور معنوی بطی تر صورت می‌گیرد و این انتقال مدت زمانی طولانی لازم دارد تا شخص از زیر ضوابط یک فارمسیون خودش رابه فارمسیون دیگری وضوابط زاده آن فارمسیون تطابق دهد.

حرف این است که در فارمسیون فیودالی «زن» متاع است و متاع هم که آزادی ندارد پس زن نباید آزاد باشد! وزن بدین دلیل در قبضه و اختیار مرد است و متحمل حاکمیت بی موردش! در این خصوص تعصب به نا مطلوب ترین شکل تسلط دارد. و از بین رفتن تعصب در اینگونه محیط ها خواهان تغییر مادی آن جامعه است و بطور کلی تغییر مطلق فارمسیون اقتصادی آن منطقه.

سلطان حمید نارون محصل پوهنځی حقوق و علوم سیاسی:

راجع به مسئله که شما متذکر شدید باید بگویم که: محیط سازنده ترین عامل در ساختمان شخصیت افراد است: افراد اجتماعی از روابط حاکم اجتماع و خصوصیات و عنعنات جامعه خویش به هیچ صورت دور و جدا مانده نمیتواند بهترین مثال در این باره تفاوت جوان با جوان روستا است: چه جوان «ده» از محیط کوچک و محدود خویش، و جوان شهر از محیط پرسرو صدای خویش تا تر

یر داشته اند ودر عمل هر دو تابعیت از محیط خود وضوابط حاکم محیط خود میکند و اگر مسئله را از شهر وده بیرون کنیم و آنرا در اجتماع بزرگتری مطالعه کنیم دیده می‌شود ارزش های مسلط جوامع جوانان را به گونه‌های مختلف در آورده است، مثلاً در فیودا لیزم، جوان طوری ودر سرمایه داری جوان به

گونه دیگری مسائل را بررسی می‌کند و به نظر من مسئله تعصب بیشتر زاده فیودالیزم است جوانان در این گونه اجتماع بدون در نظر داشت واقعیت های عینی، عکس العمل های بی جا از خود بروز میدهند بطور مثال عده از جوانان دوست دارند با دختران روابط داشته باشند و برای برپا نمودن این رابطه هزار زحمت را هم متحمل می‌شوند تا با دختری طرح دوستی بریزند ولی غافل از اینکه پسرانی دیگری مثل خودش در پی ایجاد رابطه با خواهر روی است، در مورد خودش این مسئله را خوب و پسنندیده می‌گوید ولی اگر خواهرش را با پسری دید شدید ترین عکس العمل را در زمینه نشان میدهد! اگر این جوانان این عکس العمل را با بقا طر حفظ آبروی خانواده اش انجام میدهند باید بدانند که او توانست تا به گونه های پبتری زشتی ها و پستی های اجتماعی رابه خواهر روشن سازد ولی موضوع این نیست زیرا وی زیر تسلط همان روابط کهنه فیودالی میخواهد تملک و حاکمیت خویش را به الیات رساند و سگرنه باید نگهداری آبروی خانواده را از خویش شروع کند!!

عقیده «بها» کاکر محصل سال اول پوهنځی اقتصاد درین خصوص چنین ابراز نظر کرد: به عقیده من «تعصب» زاده جدل بین دو کلتور متضاد است آنجاییکه کلتور نو میخواهد جانشین کلتور کهنه شود!

کلتور حاکم هراجمعی در همه موارد بر زندگی

افراد سایه افکن است و افراد جدا مانده نمی‌توانند از قبول آن گریزی ندارند جز در مواقعیکه کلتور تغییر یابد من این موضوع را از شروع پدرسالاری به مطالعه می‌گیرم بعد از اینکه مرد صاحب وسایل تولید شد حاکمیت حیات اجتماعی را بدست گرفت و زن را که اتکای اقتصادی نداشته و فاقد هر نوع ملکیت بود برای خانه داری برگزید و ویرا جدا از فعالیت های اجتماعی نگهداشت زن را محصور در قلعه‌ها کردند و به گفته

پروین اعتماسی (نور دانش را ز چشم زن نهان میداشتند) وزن جامعه افغانی در طول تاریخ و گذشت سده ها زیر ضربات تازیانه خرافات پسندی مرد قرار داشت ولی از آنجاییکه نظام طبیعت در تحول است کلتور حاکم جامعه نیز پایه پای سایر تحولات تغییر می‌نماید و در این گذار است که تعصب زاده می‌شود. در جامعه ماکه در مسیر تحول قرار دارد زن (حتی بسویه لیسانی) محکوم تفوق طلبی مرد است هر چند که مرد نیز از نگاه دانش همپای وی است.

و این اصل آشکار گردد که «زن» و مرد باید نقش حاکم و محکوم را نداشته باشند و امر و مامور و انداخته باشند بلکه با ید نقش همان در ایجاد جامعه نوین داشته باشند. نقش همسان در ایجاد جامعه نوین داشته باشند.

زنان و جهان امروز

کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای اروپا ECE اخیراً سمپوزیومی در باره نقش زنان در انکشاف اقتصادی جوامع بشری در پاریس دایر نمود. هدف اصلی این سمپوزیم عبارت از جلب توجه حکومت‌اشتراک‌کننده به پرابلم‌های جهان است. زنان که سهم فعالانه‌ای در انکشاف اقتصادی جهان دارند، نیمی از اجتماع بشری را تشکیل می‌دهند.

روی همین ملحوظ درین سمپوزیم حقوق زنان بادر نظر داشت سهم شان در فعالیت‌های اجتماعی مورد ارزیابی قرار گرفت.

وقت نابرای زنان نیز وقت کافی برای تفریح و استراحت ندارد. چنانچه از مطالعات جامعه‌شناسی برمی‌آید اوقات تفریح و بیکاری مردان سه چند و چهار چند نسبت به وقت تفریح زنان بیشتر است و همین علت است که اورگانهای دولتی بلغاریا می‌کوشند راه‌های سالمی را برای زنان مهیا سازند تا به تفریح اطفال خود رسیدگی بهتر نمایند.

در سمپوزیم پیشنهادات و تقاضاهای نمایندگان اشتراک‌کننده در مورد پرابلم‌های کنونی که زنان جهان به آن روبرو اند مورد بحث صورت گرفت.

بادر نظر داشت پرابلم‌های متذکره بود که

ماریا دیلوردیز پنتاسیلگو

ماریا دیلوردیز پنتاسیلگو

اولین‌زن پرتگالی است که تابعال به پست صدارت رسیده است و ی در ۱۸ جنوری ۱۹۳۰ در شهر ابرا نیمیس تولد شد. بعد از آنکه بحث انجیر کیمیا از استیتوت تخنیک عالی لوزن در سال ۱۹۵۳ فارغ گردید و ی بحث محقق در ریاست‌انژی هستوی شامل کارشد و کارهای تطبیقی تسی خود را در استیتوت های علمی آلمان غرب سو ایس سوامریکا انجام داد. پنتاسیلگو هرگز عضویت کدام حزب سیاسی را نداشته است مگر از دوران تحصیل حسود تاکنون باحلقه های کاتولیک از نزدیک تماس داشته و در اورگان های ملی و بین المللی زنان کاتولیک سهم فعال خود را انجام داده و بحث رئیس جنبش بین المللی زنان کاتولیک انتخاب شده قبل از انقلاب اپریل ۱۹۷۴ و بعد از آن عضو هیات نمایندگی پرتگال در اما میله عمومی ملل متحد بوده است از سال ۱۹۷۵ تا وظیفه فعلی اش نمایندگی پرتگال را در یونسکو عهده‌دار بوده است. موصوف در سال ۱۹۷۴-۷۵ سرکر دولت و بعد از آن وزیر امور اجتماعی

دردیست اول حکومت وقت انقلابی بوده است. وظیفه اخیر پنتاسیلگو (پست صدارت) از طرف دست چپی های پرتگال مورد استقبال گرم و همه جانبه قرار گرفته است.

زنان نه تنها نیم تمام جمعیت جهان را تشکیل می‌دهند بلکه در تعمیر اقتصادی جوامع دول اوزنده ایفا میکنند. این عملیه درازین بردن پرابلم‌های که زنان جهان به آن مواجه اند کمک و مانع به میان آمدن مشکلات جدید میگردد. و به همین دلیل بود که در سمپوزیم پاریس روی سه گروپ جداگانه (شامل موضوع استخدام زنان در موسسات، کارگاه ها و فواری، تعلیم و تربیه زنان و جلوگیری از ضیاع وقت آنان) بحث و مذاکره صورت گرفت. اشتراک‌کنندگان توجه جهانیان را به محترم شمردن حقوق زنان و مشکلات آنها معطوف نمودند و از آنها خواهان حقوق مساوی زن و مرد شدند.

زنان هنوز هم در اکثر گوشه های جهان از حقوق مساوی تعلیم و تربیه که حق مسلم هرافسان است بهره مند نبوده بلکه تحت فشار های گوناگون قرار دارند. در بعضی از کشور های جهان زنان هنوز هم تحت فشار کار های کمر شکن عمنوی میباشند. به‌عده کمی از آنان فرصت دست یابی به کار های

در عکس عده ای از اعضای سازمان رفاه بلغاریا را مشاهده میکنید. این سازمان سی سال قبل در بلغاریا تأسیس شد. در تابستان امسال در حدود ۸۲۰۰۰۰ محصلین و متعلمین در فعالیت های این سازمان مجدانه سهم گرفتند. آنها با کارگران، صنایع قطعی سازی، کارگران زراعتی و موسسات ساختمانی کار مشترک انجام دادند.

خطاب به دختر افغان

چونکه روزنیره و تارت گذشت آن همه تحقیر بسیار گذشت	دختر افغان مبارک گویت میتلای رنج بودی در فروش
چونکه انسانی و بسائی محترم گر خریدش کسی به دینار و دم	در فر و شت نیکدارد دگر غزت انسان فرو ریزد از یسن
کی تواند تا ترا سودا کند بول بماند و جباه ویا کند	دیگر آن ناپخرد دختر فروش بی ر ضا با پول بفر و شد ترا
توده را از غفلت بیدار کن سعی در اصلاح و در اعمار کن	شمع سان امروز در محفل بسا با کلام و با پیام آتشیسن
با برادر های خود همکار باش پیش تاز و جاهد سر شار باش (عبدالحی ضیاء)	رستخیز خلق می باشد کنون در بنای اجتماع با شکوه

گر مه وینه مینه

خنگه زه اونه اشنا شو
خنگه مووکاته یوبل نه
خنگه سترگی شولی خوینی
لکه کتیبینی یورا گل نه

خنگه زهونه سره نلو شو
خنگه تنگ شوه په سینه کی
خنگه اوپنکی خوچیدلی
د سرو کا پو رنگینه کسی

تاته یاد دی زما گلی
هاغه پته پته مینه
۱ - زاری د بنو لادی
غلی غلی پته شیرینه

تا ته یاد تی بنکلی ورخی
لا چه زهوکسی لیبو لری و
هاغه خانله ز پید نه
پوچه بل نه سپیلنی و

خومره خوند کوی نازولی
چه د مینسی درد د پیری
د زونون په مزه پوه شو
چه پیری لا خو پیری

خو : خه ناولی چاپیریال دی
دلته مینه نا روا ده
د لته شوه زهونو یووالس
دا خطا لوی به گناه ده

هو : قسم می منا په مینه
چه به دا طلسم مات کړم
یا به زه هم در لوگی شم
یا به دا لاره ایسات کړم

یا بسه و شیند مه وینه
چه را و تو کی گلونه
یا به گر مه کوبه زمکه
چی شی یو داغلی زهونه

یا به کتیبیده سور خال زه
به تند ی به لیکم مینه
یا به غاږ و غم نا به
سی گیم به نا زینه

د خلکو شاعره

ای شاعره ای خلکو ارجمنده
د آوتسو ترجمانه او پسونده

طبیعت او په بنکلا یی لا مینه
ای په ژوند کی دسیغلی مینشی خونده
ستا له سوزه سازو هره نغمه ده
ای فنکاره او خلاقه هنرمنده
ستا په ژبه د بنکلا نمانځنی کیری
ای د مینشی له عقیقه بهر مند
د علمی جهان بڼی په پلوشو کی
تا فکرونه آزاد کړی دی له بنده
د سپرو او زیار ایستونکو خلکو زونه
په خوره مینه می ماته کړه داننده
رنگینی طبیعت رانه تعریف کړه
تا خوالی می توری لیری کړه له ژونده

ای شاعره : پدی خلکو دی تل ویاړه
خه چی غواړی نوددوی په نوم یسی غواړه
رازلی لریوال
ژوندون

پوښتنې ځای یك کار گر باسواد

چه کسی شهر هفت دروازه «تب» را بنا کرد ؟
در کتاب ها ، نام فرمانروایانی آمده است
آیا فرمانروایان ، نخته سنگ ها را به عوش کشیدند ؟
و بابل را که چندین و چند بار ویران شد ،
چه کسی باز ساخت ؟

قلعه های شهر زوین «لیم» خود در کدام خانه به سر می بردند .
در آن شب که دیوار بزرگ چین
تمامی گرفت ،

بنایانش به کجا رفتند ؟ روم بزرگ ،
پراز تالی نصرت هاست . چه کسی آنها را بر باد داشت ؟
وقبصر هارچه کمانی بیروز شدند
آیا بیزانس پر آوازه ، برای ساکنانش فقط قصر داشت
در آتلانتیس افسانه یی

حتی در آن شب که دریا به کامش کشید
به دریا افتادگان ، بر سر بردگان خود نعره می کشیدند
آیا اسکندر جوان ، هند را تسخیر کرد ؟
به تنهایی ؟

قصر که «گل» هارادر هم گوید ،
حتی آتشیزی هم به همراهش نبود
فلیپ اسپانیایی ، به هنگامی که ناوگانش
غرق شد ، گرفت .
جزا ، آیا هیچکس گریه نکرد ؟

فردریک دوم در جنگ های هفت ساله پیروز شد
آیا هیچکس در این پیروزی ، سهمی نداشت .
بر پشانای هرورقی ، يك پیروزی
چه کسی شام پیروزی هارا می پخت ؟
هرده سال ، مردی بزرگ .

چه کسی خزینه ها را می برداخت ؟
این همه روایت
این همه پرسش

«پرشت»

خط سرخ

انقلاب از چه تراويد ؟

از آن شيبه باد ،

آنكه ز آشوب قرون

به لياش فرباد

وآنكه از بهر بر افگندن باروى قصور

ز زمينهاى لگد كوب ستم مى آيد

• • •

رگزن حاذق بى مثل زمان بر تو درود

ز تن تو س نب آلود زمين

خون حق بود كه چون آيت بهبود شهاب

بر لب نشتر نصميم سحر چارى شد

• • •

در كمينگاه قرون

ببر زال گنه آلودى هست

او كه تكرار خودش رابه مزارع زمان ميكارد

و در اعصار قديم

او كه از حلق تنور شرر اباشته اش

مد تو فاني در باى نها جيم رو بيد

نوح الفسانه بى ببر كهين را بدود

نوح آن روزى را

كه به كشتى نجات

زهر آن جا نورى

جوره بى را برداشت

• • •

وبه نصري ديگر

زال آماج ملامت هاباز

ورد تكرار خودش رابه خجالت ناليد

مد ديگر رو بيد

ناوبانى آمد

ناوبانى ديگر

ليك فر هيخته تراز هر نوح

نه زافسانه نه دور

و در آن كشتى پندرا مش ما

خلفها را ديديم

هنگى خنده فر مز بر لب

دستها شان به سلامت و سباس

به هوا با لا لا لا

قلبها شان همه با شوق رهايى ها گرم

• • •

انقلاب از دل مردم برخاست

انقلاب از دل آزرده مردم برخاست

باز مغز آگاه

باز با زوى سطر ويدن داغ عرق پرورشاد

با يكر دست رها گشته خشك

بخت بيداد تپى ماندن را

ز نفس ميخاريد

و تنى سست زهر بند به خاك افتاده

خواب نان را ميديد

كه هزاران كاوه

هنگى از پولاد

انقلاب از چه درخشيد ؟

زندگانه ابر

ز صفيير باران

وزرعد طاغى

آنچنان آذو خشمينه حوال

كه بگو بند به طيل ظلمت

هنگى در پولاد

در هيو طى زازل

تا كرانهاى ابد

خواب آن گر سته را

يافتند از لب خاموش زمان نعبيرى

وجه روشن

چه فرست ا

• • •

من كف دست زمين را ديدم

پيش از لحظه ميلاد كه بود «من» خويش

و در آن دست سپيد

همه خط ها :خط لرون خط قلب

خط عمر

همه اش يك خط بود

همه اش يك خط سرخ

همه اش يك خط «من»

انقلاب از سر آن خط برخاست

و هنوز آن خطها

بر كف دست تما مى زمين ميبينم

تنازع

بقا

از: بهار

زندگى جنگست جانا بهر جنگ آماده شو
در ره ناموس ملك و ملت و خویش و تبار
بهر كام دوستان و بهسر طبع دشمنان
همچو شير سخت دندان يا عقاب تيز جنگ
تارود صبت خوشتر هرسو، چوسرو آزاده باش
علم يكتا گهر است و كاهلى كام نپنگ
حاصل فرهنگ جز مبرو محبت هيچ نيست
خشم و شپوت پالنگ گردن آزاد گيست
با كدامن باش و ايمن ورله با سر كوب دهر
چون جوان مردان بيكرنگى مثل شودر جهان
گويگيتى علم و دانش رانجستى رنگ رنگ
اى بسركتب هنركن تا كه نام آور شوى
خيزو باورزش بر آر اين كموت زرد از بدن
گرتكردى با زوى خود را بورزش همچو سنگ
ورتن و رزنده ات را ورزش جان يار نيست
رستى اربا رهروان رفتى و گرمائى بجاي
بارياقت ميتوان ز آيينه جان برد رنگ
نيست ممكن پاس كشور بى كتاب و بى تفنگ
دهر در هر كار كردى ميزند رنگ خطر
تارسى از راستكارى با سر مقصود خویش
ساز چو گانى ز رسم مشرق و علم فرنگ
اين بنا آماده شد بهر توبه اين ارج و سنگ
اينك اين ميدان ورزش عرصه علم و هنر
سال تاريخ بنا را زد رقم كسلك بهار

نيست هنگام تأمل بى درنگ آماده شو
با نشاط شير و با عزم پلنگ آماده شو
در مقام خویش، چون شهيد و شرتنگ آماده شو
تا مراد خویش را آرى بچنگ، آماده شو
تا رسد آوازه ات هرجا، چو جنگ آماده شو
تا برى اين گوهر از كا منپنگ آماده شو
تا از اين فرهنگ يابى فرهنگ آماده شو
تا ز گردن بنگنى اين پالنگ آماده شو
چون قميص شوخگن بهر گدنگ آماده شو
ورنه بهر ديسدن صدر و پورنگ آماده شو
تيره بخنى رانگيتى رنگ رنگ آماده شو
ور بهماندى از هنر هابهرنگ آماده شو
ورنه چون شلوك مسكين بهر رنگ آماده شو
اى بلورين ساق و ساعد، بهر سنگ آماده شو
چون ستوران از بى الفار و رنگ آماده شو
سنگلاخ عمر را با پاى لنگ آماده شو
تارود يكسر از اين آيينه رنگ آماده شو
بهر كشور با كتاب و با تفنگ آماده شو
پيش از آن كايد بگوشت بانگ رنگ آماده شو
زير اين چرخ نفوس چون خدنگ آماده شو
پس براى بردن گوى از فرنگ آماده شو
هم توبه اين بنا با ارج و سنگ آماده شو
شير مرده با غريس و با غرنگ آماده شو
زندگى جنگ است جانا بهر جنگ آماده شو

از سنگفتی

رابطه نوع خوراک با بیماری

سرطان

کار شناسان غذایی درین اواخر دریافته اند که نوع خوراک رابطه نزدیکی با ابتلاء به بیماری سرطان دارد. بدین معنی که مصرف بعضی از خوراکیها انسان را در معرض ابتلاء به بیماری سرطان قرار میدهد. ازین جهت به عقیده آنان ضرورت دارد از مصرف برخی خوراکیها دوری جست. میدانید که یکی از غذاهای روزانه آدمی گوشت است. گوشت های چرب گوشتدوگاو برای تندرسی انسان زیان دارد. برعکس گوشت مرغ و ماهی جو راکی است که به صحت و تندرسی آدمی بی افزاید. در مصرف گوشت سعی شود چربی آن جدا گردد. هیچگاه گوشت را در روغن سرخ نکنید بهتر است گوشت را آب بپزید و آبکباب شده مصرف نماید. همچنین از مصرف شیر پرچربی بپرهیزید و مصرف تخم مرغ را بحداقل کاهش دهید. در عوض میوه، سبزی و حبوبات، مصرف کنید. علاوه بر خوراک بصورت مری و شیرینی که از شکر ساخته میشود پرهیز داشته باشید. خوراک های غلیظ از کولسترول خون میکاهد و از اضافه وزن بدن جلوگیری می کند. به عقیده پروفیسور «آرنست ویندر» رئیس رادار در خدمت ناپینایان فقط به عوض امواج الکترو مقناطیس، امواج صوتی تولید می کند. در دستگاه گیرنده بی که ناپینایان در دست دارند میتوانند این ابداع را احساس کنند. این ابداع بوسیله یک شاسی که در دست ناپینایان جا میگردد بدستگاه متصل میشود و با اثراتی که روی انگشت شخص ناپینا می گذارد ناپینا میتواند اشیاء را تشخیص دهد. ناپینایان حتی میتوانند باتکان دادن دستگاه فاصله و اندازه مانع سر راه خود را تشخیص دهند. قیمت این دستگاه قرار است در حدود دوسدوینچاه مارک باشد.

رادار در خدمت ناپینایان

یک دستگاه کوچک رادار در آینده نزدیکی در عسای ناپینایان تعبیه خواهد گردید که کمک آن ناپینایان میتوانند موانع سر راه خود را احساس و تشخیص دهند. این دستگاه را دانشجو یان پوهنتون «فوت وانگ» در شوارتس والد آلمان ابداع کرده اند و هدف آنها اینست که برای هشدار هزار ناپینایی که در آلمان وجود دارد یک دستگاه ردیاب قابل استفاده بوجود آورند. این دستگاه که باندازه یک چراغ قوه سی است مانند رادار کشتی ها کار می کند. قرار است در حدود دوسدوینچاه مارک باشد.

وسیله شگفت انگیز

دانشمندان دست به تهیه ابزار شگفت - جنگک یاصح ، به همراه داشته باشد. انگیزی زده اند که قدرت فوق تصور آن اگر امواج اشعه معمولی را بیک جمعیت میتواند دست آورد های انسانی یا اهرمنی- پراکنده تشبیه کنیم امواج یکنواخت لیزر را

میتوان مانند یک ستون سر باز دانست که بانظم خاص قدم بر میدارند زیرا اشعه لیزر مانند نور معمولی موج نمی زند. اشعه لیزر میتواند متمرکز شود و بجای هدفتاشانه گیری کند. بدیده لیزر برای اولین بار توسط دانشمندان شوروی و آمریکا در دهه پنجاه مرحله آزمایش درآمد. در ممالک متحده «چارلسزنان» و «آرتور شاولو» متوجه شدند که نور یک لامپ جرقه زن (فلاش) باعث می شود که مالیکول های بعضی از عناصر کمیاب در زمین بقوت متشعشع شوند و یک انفجار نیرومند و غلیظ را ایجاد کنند.

در اولین لیزر که عملا در سال ۱۹۶۰ بکار گرفته شد از کریستال های یاقوت مصنوعی استفاده گردید اما امروز لیزر کمیاب و الکتریکی ابداع شده است که از هرو نوع ماده گازی، مایع و جامد استفاده می شود (باید دانست که دانشمندان شوروی از دوگاتونیک

معبد آتش پرستان

یک معبد بی نظیر مربوط مذهب آتشی پرستان (مسرکز تصویر) که تاریخ آن تقریباً به قرون ۱۷ و ۱۸ میرسد در دامنه های خارجی شهر باکو مرکز آذربایجان موقعت دارد. در آنجا در گذشته های دور راهبسن یک معبد را اعمار کردند که آتش آنرا با روغن می افروختند و اجرای مراسم مذهبی شروع میگردد. در قرون هجدهم زابریسن از بغداد خوارزم و بخارا در اطراف این معبد جمع میگرددند و بتدریج توجه مسافرن کم کم به این معبد جلب گردیده اکنون هزاران سیاح ازین ساختمان معلق شگفت انگیز دیدن مینمایند.

فیصد تراید بعمل آورد.

کشف یک طریقه جدید

امید بهترین نتیجه از متود فوق را زمانی میتوان داشت که محلول اسید تری-بنزویک دوبار بالای نبات متذکره پاشیده شود. البته بار اول در زمان شکوفه و بار دوم دو هفته بعد از محلول پاشی اول، قراریکه معلوم گردیده تمامی مصارف محلول پاشی یک هکتار زمین معه معاش پرسونل آن در حدود بیست لیوا (پول بلغاریایی) میباشد در حالیکه سودا صافی در صورت استفاده از متود فوق در حدود پنجاه لیوا تخمین گردیده است.

مسدت چهار سال میشود که انستیتوت فزیولوژی نباتات مربوط اکادمی علوم بلغاریا بصورت تجربوی جهت بلند بردن سطح حاصلات یکنوع نمناع و برای رشد هرچه بیشتر و بهتر این نبات از تری - بنزویک اسید استفاده نموده و مینماید. در نتیجه تجارب انستیتوت متذکره که در لابراتوار و کشتزار صورت گرفته به اثبات رسیده که با استفاده ازین متود میتوان در حاصلات نباتات مذکور سی و چهار فیصد و در تیل خام آن سهون

های

رنگی رنگ

هرم کیوپس، یکی از عجایب بشری

این عکس هرم شاهی قصبه بگراویا (۲۰۰ کیلومتر دور از خرطوم مرکز سودان واقع است) را نشان میدهد. در بجا در حدود ۳۵۰۰ سال پیش از میلاد وجود دارد که گفته می شود آرامگاه امپراتوران «مریتین» (قرن سوم قبل از میلاد) قرن چهارم بعد از میلاد) بوده است

هرم بزرگ «کیوپس» در غزه واقع در مصر در سال ۲۶۹۰ ق.م در زمان فرمان روایی «فوه خوفو» بنا شده است. بسیاری محققین جهانی در جریان مطالعات خود به تحیراندر شده اند زیرا نمی توان تصور کرد که چنین بنای عظیم الجثه در پنج هزار سال قبل یعنی زمانی که دانش تئیک و ساینس مردم دره نیل محدود بود چگونه اعمار شده است.

هیچ سر رشته واحدی بدست نیست تا روشن سازد که معمار این هرم مرتفع (۴۹۰ فوت) کیوپس چگونه آن زمین سخت پوشیده از ریگ را در آن صحرا بسرای این عمارت که شش و نیم میلیون تن وزن دارد، انتخاب کرده است. تپه‌ها و یا زمین صخره‌ای که بروی آن این هرم بنا شده

هرم بزرگ کیوپس مصر که در ۲۶۹۰ ق.م بنا شده است.

یک دیوار به ارتفاع سه متر وضخامت یک متر اعمار گردد کنایت خود کرد. اگرچه در مورد چگونگی اعمار این هرم کدام معلومات مؤثق در دست نیست مگر ورق پاره‌یی که از یک محل باستانی سودان (گفته میشود دوهزار سال قدمت دارد) توسط «فریدریخ منکل» مهندس پوهنتون برلن که اخیرا کشف شده است شاید بتواند کلید معلوماتی باشد در مورد اینکه هرم مذکور چگونه دیزاین و اعمار شده است. گفته می شود که این نسخه شاید پلان یا نقشه کار همین هرم باشد این اولین بار است که چنین یک پلان عمارت (نسخه مکتوبه) از یک هرم کشف گردیده است. مهندس مذکور این سند را هنگامیکه بالای بزرگترین هرم در قصبه «بگراویا» که

است کاملاً هموار و مسطح می باشد. یکی از محققین بنام «اریخ وان دانسکن» در کتاب خود بنام «کارپوت های خدایان» اظهار میدارد که: هرم کیوپس نه تنها قاره ها و اقیانوس هارا بدو قسمت مساوی تقسیم مینماید بلکه مرکز ثقل قاره هارا تشکیل میدهد. چنین معلوم می شود که جای این بنا توسط کسی انتخاب گردیده بوده است که راجع به شکل گروی زمین و تقسیم قاره ها و ابحار معلومات داشته است.

نمونه تئیک کار این هرم دیدنی بوده و ساینس دانان امروزه مارا به حیرت افکنده است. امروز هیچک از ملل جهان هر چند اگر تمام منابع تئیک جهان در اختیارش

بی هوشی

بکس را به دقت کامل باز نمانند. اما در بکس چیزی نبود که از کار انداخته شود. آسای برنس به سادگی فراموش کرده بود که تیبب ریکارد درش را خاموش کند.

برنس ترنس دانشمند انگلیسی حین رسیدنش به سیدنی (آسترالیا) باعث جنجال بزدگی شد وقتی به پولیس گفت که شخص در بکس دستی اش بمب خود کار گذاشته است از بکس دستی وی صدای خرخش بیرون می شد. پولیس بلافاصله هتل را از مهمانان تخلیه نموده و از متخصصین رشته خواست تا

جهان

صالح گل دراديو تلویزیون تکړه سندرغاړی

اوس هنر د خلکو دپاره دی او ټول خلقي هنرمندان شپه او ورځ دخلکو په خدمت کې دی

گراو لوستونکو او محترمو هنرمندانو! اوچر چې به یې پری کولی هنرمندان به یې دژوندون دمجلې کارکوونکي و یاړي چې ناستوته هغه هنرمندان درېژني کوم چې واقعا هنر دخلکو دپاره غواړي او خلکو ته یې وړاندې کوي .

څرنگه چې په تیرو فاسدو رژیمونو کې هنر او هنرمندان د یوې خاصې طبقې د پاره په خدمت کې ؤ، کوم چې درباریان، خاندان او دهغوی تالی ختی ؤ، شوی نه غوښتل چې هنر دخلکو دخدمت دپاره وی په تیره بیا هغه هنر چې دزیار ایستونکو ذهنونه یې روښانه کاوه، هروخت هنر ددوی او هنرمندان به ددوی شخصي نوکران ؤ، هنرمندان محبور ؤ چې دربار در باریان او ټول ظالم واکداران په خپل هنر کې وستایي، او که داکار یې نه کاوه دهغه وخت هنرمندانو له ډلي نه ایستل کېده هغه هنرمندان چې هنري دخلکو دپاره غوښتل او دزیار ایستونکو دردونه او کړاوونه به یې خپل هنري ډله کې تمثیلواوه، هغو ته دهنر په ډگر کې هیڅ ځای نه و .

زیار ایستونکي به دایمادکار لاندې مېړ او دوی به دزیار ایستونکو دکار په محصول خپل شان لپاره دعیش او نوش زمینه برابروله

اوچر چې به یې پری کولی هنرمندان به یې غوښتل او ددوی دهنر څخه به ناوړه استفاده کوله . اصلا دژوندانه هر نعمت ددوی په برخه ؤ او زیار ایستونکي به ددوی په نظر انسان هم نه ؤ داخولاشه چې دهنراو دژوند دنورو بسپکونو ګټه واخلي . دغه دانسانان دشرق ضد انسانان او ددوی ظلمونه و چې دزیار ایستونکي بچیان لاسونه یې سره ورکړل او ددوی په ضد نه ستړي کېدونکي مبارزې یې پیل کړې او د خوارولو کولو د مبارزې په نتیجه کې داور ستر او خنځیر ماتونکي انقلاب یې بریالی کړ، او هغه یې شرمه اودانسانیت ضد سرداران اوباداران یې چې ټول دانگلیس استازی او تالی ختی او د افغانستان ټوله شتمني یې په انگلیسانو باندې پرودلې دي، دتاریخ کندی ته وروسیارل . داور دخنځیر ماتونکي انقلاب نه راپدېخوا دژوند هره نیکمرغي دزیار ایستونکي او د زیار ایستونکي دپچیانو دپاره دی .

اوس نو هنر دخلکو دپاره دی او ټول خلقي هنرمندان شپه او ورځ دخلکو په خدمت کې دی .

زیار ایستونکي او ددوی بچیان چې د

هنرمندانو مخونه یې هم نشو لیدای اوس هغه ټول هنرمندان ددوی په خدمت کې دی او خپل هنر شوی ته وړاندې کوي . چې داټول دزیار ایستونکي د نظام له برکته دی .

هغه هنرمندانو ته چې دهنر په ډگر کې شای نه ورکول کېده اوس دراديو تلویزیون دروازه هروخت ددوی په مخه خلاصه ده او ټول خلقي هنرمندان کس لاسی شوی چې د افغانستان دخلکو دراديو او تلویزیون له لاری خپل هنر خپلواکه ته وړاندې کړي چې دوی لایسې تشویقېږي او داخبار او مجلو له لاری نوره هم زیار ایستونکو ته ورپیژندل کېږي، دژوندون دمجلې خبريال ددغو هنرمندانو ډولې نه یو هنرمند سره چې صالح گل شو میږي مرکه کېږي چې ددای تاسی درنو لوستونکو ته وړاندې کېږي :

گراو لوستونکو! څو ورځې مې راديو تلویزیون ته تېلفون وکړم چې صالح گل پيدا کړم او دهغه نه خواهش وکړم چې دژوندون دمجلې اداری ته تشریف راوړي ولی چې زه په خپله هم نښل شوی وم اوهم غوښتل مې چې دژوندون ټول کار کوونکي دغه بسا استعداد هنرمند له نژدی نه وگوري او سره معرفي شي، مگر صالح گل به مې دتېلفون له لاری نه شو موندلی، زمانیتلفون سره ورځ د صالح گل لپاره راديو تلویزیون سره د څو ترڅو چې ومې کړای شو صالح گل سره خبرې وکړم او ورته وایم چې یو پلاژوندون اداری ته راشی، زموږ بڼه د صالح گل لخوا منظور شو اودی دهرمې په شاوخوا کې و چې دژوندون اداری ته راغی دښتیا ووايم ماصالح نه ولیدلی او تلویزیون مې هم نه لرله چې دتلویزیون دپردې له لاری دی مې لیدلی وای .

اوس نو صالح گل راغلی دی او ما سره دمرکې انتظار باسې صالح گل څرنگه چې تاسو دمجلې په پستی کې دهغه عکس گوري یوشکلې ، بشاش، شورین تندي خاوند او یومبارز ځوان دی پس لږینه چې سره یوځای ددوی خوږو خپله مرکه تاسې ورسره شروع کوم .

ستارانک دژوندون اداری ته په راغلا ست وایم اوس که مخکې لههرڅي نه د ژوندون لوستونکو ته خپل ځان معرفي کړی خوشحاله به شم ؟

- زمانوم صالح گل دپکتیا ولایت د خوست داسماعیل خیلو اوسیدونکي يم .

- څو کاله کېږي چې سندرې وایم ؟ او هغه انگیزه چې ته یو تکړه سندر غاړی شې څه ؤ ؟

- اته کاله پخوامې له سندرو ویلو سره مینه پیدا شوی او په سندرو ویلو مې پیل کړی دی . زمانوسندرو ویلو انگیزه زما د ملگرو تشویق ؤ چې له شعر ویلو او سندرو ویلو سره مې زما مینه پیدا کړه هر کله چې ماشهر ویلو نو دخپلو ملگرو لخوا به پور تشویقیدم او زما مینه ورځ په ورځ شعر او سندرو ویلو سره لایسې زیاتیدله او دغه راز کله کله به چې دوستانو او خلکو منځ ته تلم دهغوی له خوا به مې ډیر درناوی کېده خودادی هم پته پاتی نشی دیوشمیر مرتجعینو او اخواښیانو له خوا به پدی علت چې زما سندرو خلقي رنگ درلود، پرېدنامه یادیدلم خو هغه سندر غاړی چې دوطن او خلکو دشمنانو پر ضد به یې هیڅ نه ویل نو

مرجعینو به دهغوی قدر کاوه . هر څومره چې زه مرتجعینو له خوا ټکول کېدلسم او پروباکندبه یې را پس کاوه په هماغه اندازه په دخپل هنر سره به زمانینه پیدا کېده ، او عقیده به مې لایخیده چې داد خاوري او خلکو دشمنان زمانه هنر څخه بدوړی نو باید زه نورهم دوطن او خاوري دشمنان په خپل شعر او خپلو سندرو کې وټکوم، رسوايې کړم او دوی دسپینو جامو لاندې نور زړونه اوتور نیتونه خلکو ته په ډاگه کړم .

- دغه اشعار چې ناپه خپلو سندرو کې ویلي دي او وایم ستا خپل شعر دی که څرنگه ؟

- هو! دخپلو ټولو سندرو شعر مې پخپله جوړ کړی دی ، مخکې مې هم وویل چې هروخت دخلکو دشمنانو لخوا ټکول کېدل مگر زما عشق او علاقه ورځ په ورځ خلکو سره لاسرعت موندله او زمانینه دشعر ویلو سره زیاتیدله ، چې دخپلو خلکو کېدلې حالت به شعر کې بیان کړم .

- ترڅوصنغه پورې دی تحصیل کېږي ؟

تردریم ټولکې پورې مې درس لوستی دی ... پدی وخت کې مې پخوانی خاطرې اواقصادی ستونزې چې دده دتحصیل مانع گر خیدلسی ورپیدا شوی اوپه ناکر سره وایې چې داقتضا دی ستونزو له امله مې نورونکړای شول خپل لوست ته دوام ورکړم ...

- تاسې مې اوریدلی دی چې ته دانقلاب څخه مخکې درتجاعي واکمنو په وخت کې سندی شوی وی آیا دازانه ویلای شې چې ستا دسندی کېدو علت څه ؤ ؟

کله کله په شونډو باندې زه تیسروې او سترگې یې یو نامعلومې ځای ته نیو لې دی تاسې وایم : هو، زه دداود په ارتجاعی حکومت کې لدی امله بند شوی وم چې ما خپله په خپلو شعرونو کې طبقاتي ټولنه تمثیلوله اودغه رنگه هغه یې عدالتي او ظلمونه مې چې دهغو ټولنو خاصیت ؤ فندل نو لدی امله کوم وخت چې په (۵۵) کال کې د خوست لوی ولسوال زه دداودی نظام دجشن مراسم له پاره وروغوښتم او هلته دخوست په عسکري کلب کې یې مشاعره جوړه کړه ، له ماشخه یې چې ماخپل داشعر په سندره کې ووايه:

چې ماخپل دشعریه سندره کې ووايه :

شبه اوورځ کارونه کوي ټول غریسان دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خاندان دی شبه او ورځ کارونه کوي هر څه گټینه علت یې څه دی ؟ هیڅ نه لریښه دوی نه چا پسره ډیر د ښمنان دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خاندان دی شبه او ورځ وهی پنی او لاسونه

ټول یې ټناکې شول کسوی کار و نه ددوی د لاسو محصول وړی باداران دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خاندان دی دغه ظلمونه به ټول هله بدل شسې چې مظلومان ټول پورته یو ځل شې نن کامیابی ده یو هم ټول مظلومان دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خاندان دی زما دی سلام وی په مظلومانو چې شمه تندز په ظالمانو صالح دبل په غم کې ډیر په خپل ځای دی چې څوک بیکاره ناست دی ولی خاندان دی کله چې سندره مې خلاصه کړه نو پولیسو ته مې وویل چې دا توقیف نه بوشی کله چې زه یې توقیف ته وتلم نو استعمالونه یې را څخه

(پاڼې په ۵۸ مخ کې ژوندون

عشقری با قریحه ذاتی ای که داشت علمبرغم دور ماندن از معارف زمانش - فقط توانست بایوستن به حلقه های ادبی و آمیزش با ادبا و شعرای عصرش - از فهم شعر بهره مند شود تا دانش شعر - بر صاحب نظران پوشیده نیست که فهمیدن و شناختن را با دانستن فرقی است - و این دو اصل فرهنگی را میتوان در بسا موارد روشنتر و قانع کننده تر بیان کرد. اگر شاعری توفیق انشاد و ابداع شعر همه کسی پسند و همه کسی بخوان را پیدا کند، پیروزی او را باید ناشی از استعداد شگوفان و قریحه بیدارش دانست ، که توان بال و پر دادن اندیشه خود را در فضای نا محدود تخیل دارد، نه از دانشی که پیرامون موازیسن علم الشعر اندوخته است .

اگر خوانندگان محترم این مقاله به شخصیت عشقری از نزدیک آشنایی داشته و آن مرد وارسته را در حین زندگی ملاقات کرده، و از محیط زیست ، و شرایط زندگی و گذشته برماجرای او اندک مایه معلومات فراهم کرده باشند، بدون شک باین مطلب - که عشقری واقعا شاعر بود، و فقط استعداد و قریحه او را در زمینه شاعر شدن یاری کرد، متیقن میشوند.

از نیلاب رحیمی

شعر تجلی اندیشه شاعر است

و باور پیدا میکنند - که او از کسانی نبود که در نزد استادان ادب - زانو بخواندن آثاری مثل : ترجمان البلاغه اثر محمد بن عمر را - خوانی - حدائق الشعر رشید الدین «طوطا» المعجم فی معانی الشعراء العجم - شمس قیس «رازی» و غیره آثار و کتبی که در زمینه و موازین و صناعات لفظی و معنوی شعر تدوین گردیده زده باشد، بلکه در پرتو ذوق و تلاقح ای که در این راه داشت، قادر به گفتن اشعاری شد که امروز بدون شک با اشعار چیره دست ترین سخنوران زمان ما پهلو میزند . این عطیه را فقط از ناحیه فهم رموزات شعری نصیب شده - نه دانش موازین و صناعات ادبی .

عشقری بدست یاری فهم و شناختی که از شعر داشت - فقط شعر سرود - شعری نغز و جذاب، او از کلمات و اصطلاحات و اشاراتی در آذین بستن شعر خود استفاده کرده که مردمش به آن عبارات بیشتر مانوس بودند درین راه سعی مزید مبذول کرد تا بیشتر شعرش بیان ارزشهای بلا فصل زبان مردم باشد از آرو شعر این سخنور هر دمی در دو سطح مختلف قرار گرفت که نگارنده

ما کم تر گوینده می را میتوان پیدا کرد که قادر به آفرینش مضامین شاعرانه و هنرمندانه از فرآورده ها و زواید های روزانه زندگی و محیط زیست باشد .

(اگر قرار باشد ما استعداد تصویر آفرینی عشقری را ارزیابی کنیم - ایجاب نگرش و دقیق تری را در اشعارش مینماید که بایست مقاله بسط دیگری در زمینه روشن شدن آن مطلب نگارش یابد که این مختصر حوصله گنجایش آنرا ندارد .)

او بکنک ادراک و تخیل، حالات ذهنی و فرآورد های عاطفی خود را در پدیده های محیطی که تجارب و اندوخته های حیاتی، اندیشه اش را در شناخت ابعاد آن مجال تحلیل داده است، انعکاس میدهد. و در همان مظاهر عینی، حقایق ذهنی خود را منعکس مینماید . این حقیقت در آینه ارزشهای هنری شاعر آنگاه بازتاب میکند، که موصوف بیوند شاعرانه خود را با اشیای ماحولش بلا فصل تر مینماید و آن اشیا برای بیان حقایق تردید ناپذیر زندگی در شهر خود استفاده میکنند. مثلاً -

عزیزان آنقدر من بی سرانجام و پریشانم
که از چشمشک باشد چراغ بیت الاحزانم

این بیت گذشته از آنکه تبیین هنرمندانه صفت مبالغه - که جلوه ای از پهلو های هنری شعر است - میباشد - بلکه مبین چگونگی زندگی رقیب شاعر نیز شده میتواند و یاقطعه ذیل :

تنها شدم از آنکه به تنها نساختم
چون دیگران به مردم دنیا نساختم
عمرم گذشت هر چه به گرمای روز گذار
یک خارخانه ای لب در یا نساختم
و از این قبیل اشعار در دیوان عشقری که الله الحمد بقلم خودش تدوین و تنظیم گردیده بوفرت موجود است - اما مستلزم کاوی بیشتر - تردخلال وقت بیشتر میباشد .

هرگاه روح مطلب را دنبال کنیم بایست اعتراف نماییم که در ادبیات راستین معاصر - مآله عشقری چهره نا آشنای نیست - زیرا این شاعر عصا و هشتاد و هفت سال حیات پویا و پر تلاش خود را در بیان اشعاری ریخت که امروز در اختیار اهل تحقیق و سایر دوست داران شعر قرار دارد . موصوف همانطور یکه در بیان اشعار نغز فلکلوری ید طولای دارد، از همتن و پرداختن اشعار بی جواب ادبی نیز عاجز و نارسا نمی باشد. چیره شستی ایس - گوینده عذب المنان را در غزلیات و قصایدی میتوان دریافت که او باشکل و محتوای سخت عالی سروده است مثلاً بیت های ذیل :

بدین تمکین که ساقی باده دریمانه میریزد
رسد تادور ماد بوادر این میخانه میریزد
جز دل من که بی صدا بشکست
هر شکستی به خود صدا دارد
عشقری مو فناده در چشمست
و در نه آن شوخ را کمر نبود
با چه حسرت این سخن را دوش میگفت کاکلی

ای خط مشکین شکستی روز بازار مسرا
- عمر ها بودم امیر مشکلات زندگی
عشق آسان کرد اخیر کار دشوار مرا
بسرور بازار هستی سیر عبرت میکنم
بی عنای ها جلوس رنگد کانه بس است
ایات بالامثل قریحه بیدار و سخن پرداز
عشقری در پهلو های ناب ادبی است که نظیر آن ها در غزلیات و قطعات و مثنوی های دیوان صوفی عشقری طور چشم گیر وجود دارد، و میتوان اندیشه نقادان ادبی را در شناخت ارزشهای ادبی کلام این شاعر توانایی بخشید، و یاری نماید .

نشان دادن بعد فلکلوری کلام عشقری مستلزم مطالعه و دقت در خلال اشعار موصوف است . او از اصطلاحات و تعبیرات عامیانه تا ضرب المثل ها و حتی زبان محاوره مردم را در شعر خود ماهرانه و استادانه آورده است . اگر از حق نگذریم بایست اعتراف نماییم که بازتاب این هنر از زبان عشقری شاهد وسعت معلومات و بیوند استوار او با مردمان سرتاسر افغانستان میباشد . مثال ها و نمونه های که در ذیل ذکر میشود تاجای تبیین استعداد هنرمندانه و تخیل سازانه عشقری شده میتواند .

هرزه گر دویبیاک ست - جاهل و بیخ چاک ست
با چه تا کمر بالا شرف فرو تر از ساق است
گرده پاس شوخیها - داده دادی باکی
کنش می نهد بر سر بامیان طلباق است
بر فلانش و بی شطرنج - شب نمی برد خوابش
هر طرف که میگردد - به جل به طیراق است
طبع او نمیخواهد نان تاوگی هرگز
عسادت دوام او شیر و کیسک و بسراق است
عشقری با ساده پردازی های که ناشی از طبع و قادتش بود - از اشیای دور و پیش خویش برای بیان رموزات شعری، هنرمندانه استفاده کرده است - مثلاً در بیت ذیل :

زرد آلوی جنت را بر لب زنی زاهد
ای خام طمع بگذر از اشکته اشتیاق
و یادر ایات ذیل :

دیدنی و تغافل زدی و اوا چقدر خوب
سویم سرو کامل زدی و اوا چقدر خوب
صد نوت صدی در گیسوی مرغ گلنگی
دو همره شاقلی زدی و اوا چقدر خوب
یک شانه ز شوخی زدی ام بر سر دریا
یک شانه سر بل زدی و اوا چقدر خوب
از جام می بیغتم از ناز گشتنی
بشک همه جاول زدی و اوا چقدر خوب
و همین طور قطعه زیر نشان دهنده رنگ
فلکلوری شعر عشقری میباشد .

شکار تو سر تابه بسا خوشنماست
سگ و با ز و تیر و تفنگ تو خوش
ترا بزم عشرت بود جا و دان
الهی همیشه ترنگ تو خوش

اگر از این قبیل نمونه ها را در این مقاله درج نماییم - سخن به طوالت انجامیده شیوه موجز نگاری تقص میشود چون نگارنده در کتاب «شرح حال و تحلیل اشعار صوفی عشقری» بیواون پهلو های مختلف شعری و بیوند های اجتماعی او گسترده و مبسوط سخن رانده و بسک و اسلوب سخنوری اش را بر قواعد زندگی او طوری شرح داده که مورد پذیرش خودش نیز واقع گردیده بود خوانندگان محترم را در شناخت جنبه های زندگی شاعر توام با محیط زیست اش به مطالعه کتاب مزبور - که در سال ۱۳۵۷ در مطبعه دولتی طبع و به بازار عرضه شده است ، تشویق میکنم - اما همین قدر بحث که از شعر عشقری بعمل آمده احتمال دارد که معرفی او، یعنی بعد ادبی و بعد فلکلوری ، او شده بتواند گرچه از کلیه آثار این شاعر وارسته در نظر نقادان و پژوهندگان همین دو بعد روشنتر تبارز میکند باز هم مابطور مثال از هر دو بعد، دو نمونه را در پایان این مقال ضبط میکنیم تا مورد اشعای بالا شده بتواند .

طبقاتی نظامونو ته

یوه لنډه کتنه

دولت یوه خاصه سیاسي آله ده چې دیوی معنی طبقی به لاس کړی او دخپلو کتو او تلاقو دسر ته رسو لو دپاره ور څخه کار اخلي . په اصل کې اقتصادي حاکمان په خپله سیاسي حاکمه طبقه جوړ وی ځکه چې ددولت موجودیت بیله یسوی طبقی نا ممکن دی .

ددولت پیاوړی عنا صر په خپله سیاسي سازمانونه دی په هغه ټولنه کې چې دد ځی ټولنی اقتصادي جوړښت او طبقی مناسبات بیا نوی . دولت هغه وخت مینځ ته راځي کوم وخت چې په لو مری کمو ن کې دټولنو په مینځ کې دډیری برخلائی په اساس طبقی وویشلی شوی . چې ورو ورو ددی ټولنی څخه یوه داسی ټولنه جوړه شوه چه هلته د مریو ب ښا نی څر گندی شو ی او ددولت موقف ډیر ښه روښا نه شو چې پدی تو گه دولت دهغه ټولنی دغی و دپا ره دظلم او ستم یوه آله وگر زیډله چې دپور تنی طبقی سره په تضاد او یاد بنمنی کې وی ددولت وده دانسا نی ټولنی دودی سره سم دهجی مور دکنه دری ټپ یادوله استثماری دوری ټولنی او یا دری لوی تاریخی استثماری دولتونه گڼلای شو . اول دبادارانو دولت چه په تلامانو دیکتا توری کید له . چې دلومری کمو ن په اخیر کې مینځ ته راځی .

لو مری کمون :

دانسا نی ټولنی لومړ نی تاریخی اقتصادي ټولنیزه دوره ده .

لومړی کمون بر له طبقو ټولنه وه چې پدی ټولنه کې اجتماعي مالکیت په تو لیدی وسایلو باندي موجوده وه پدی ټولنه کې تولیدی قوی ډیره وده نه وه کړی اودکار تقسیم هم ورو ورو تکامل کاوه په دغه دوره کې دولت موجود نه و کله چې خصوصی مالکیت په تولیدی وسا یلو باندي مینځ ته راځی چه دغه خصوصی مالکیت په تولیدی وسا یلو باندي مینځ ته راځی چه دغه خصوصی مالکیت باندي ددی سبب شو چه اقتصادي فرق موجود شو او په نتیجه کې نه یخلا کیدو لکی طبقی مینځ ته راغلی چې پدی ډول ددولت رول دلته رو ښا نه او په ټولنه کې استثماری ظلم اونوری ناوړی خرا بکاری مینځته راغلی چه دلومړی کمون دور ختمیږی او دولت مینځته را تلل او قدرت دحاکمی طبقی په لاس اخستل په اصل کې ددی استثماری دوری یسول کول وه .

برده داری خصوصي مالکیت په تو لیدی وسا یلو باندي فرد څخه ددود پو اسطه استثماری هم مینځته ته راوړو دغلامانو ډیر کار ددی سبب شو چه اقتصادي حاکمه طبقه طبقی تو تر مینځ تضاد لاسی روښا نه کړی چه دوه اصلي طبقی چه یسوه استثماری گره ظالمانه طبقه او بله محکومه استثماری شوی مظلومه طبقه مینځته راغلی . ددی دو-ومتضادو طبقو په څنگ کې نور قشر و نه لکه کوچنی بزگران او لاسی کار کونکی چه دخپلو متو د کار پواسطه نی ژوند کاوه هم پیدا شوه دغلام دکار تولید دومره زیات نه و مگر د با دارد شکنجی او په ده با ندی درو حی او غیر انسا نی فشار راو ستل ددی سبب شو چه دی دبا داردپاره تر آخری قوت پوری کارو کړی له بلې خوا حاکمی طبقی ددی دپاره چه د گاونډی دولت خلک دغلامانو په ډول یوه گوله مری پیدا کسې نو جنگونه یی کول اودولت به یسې د یسوی سیاسی قدرت دالی په د ول استعما لاره چه پدی ډول طبقاتی مبارزه ډیره سخته شوه او دحاکمی کوچنی طبقی او محکوم لوی طبقی تر مینځ تضادونو لوده هم وگره چه په نتیجه کې یوه بله اقتصادي دوره چه په تاریخی لحاظ مترقی وه مینځته راغله .

فیو دا لیزم :

اقتصادی ټولنیزه دوره چه دسره داری دوری دله مینځه تلو او پالو م لوی کمون دودی په اساس مینځ ته را غللی ده خصوصي مالکیت د فیو دا لی حاکمه طبقی په ځمکه چه دلته هم دوه متضادی طبقی فیو دال یا حاکمه استثماری طبقه او بزگران یا محکومه استثماری شوی طبقه مینځ ته را ځی .

دفیودالانو په لاس کې ځمکه وه چې بز گرو ته دهغه دتولید ډیره کمه برخه په یسوه اوددغی ځمکی په تولید با ندی ور کول کیده اونوره ټوله برخه به دفیو دال په جب کې لوید له فرق یسې دغلامی ددی سره داوه چه غلامانو ته د کار دپز د کومه برخه نه ور کول کید له او علاوه پدی هېڅ فردی آزادی نسی نه در لوده مگر په فیو دالی دوره کې یوه کمه اندازه دپز گر دکار قوی څخه ور کوی اوتش په نامه محدوده آزادی ور ته ورکړی شو یده .

دپز گر کورنی یا خپله بز گر چه شبه او ورځ به دخان او فیو دال په خدمت

کې و نه یوازی بز گری به نی ور ته کوله بلکی دکور نی ټول کار به نی ور ته کاوه او نور وخت به نی ورته کا وه او نور وخت به نی نه درلو د چې دبل ځای کار وکړی ده نه شوا ی کولای چې یسوی یسی دکور نی ژوند وپا ندی پوزی نو مجبوره به شو چې بیرته خان او یا فیو دال ته ورشی او دپور اخستلو خواست ورڅخه وکسی چه دغه پسر به د لو ډ کړیدت سره یعنی سود پواسطه دومره لوډ شو چې بزگر به ددی کار دوام او فرضی اخستلی او په غیر مستقیم ډول مریتسوپ ته شا ملیدل و یعنی ده به نور دا قدرت نه درلود چې دفیو دال پور ورکړی نویسو ډال ته به داموقع مساعده شوه او یا به یسی خان ته مساعده کړه چه دپز گر کور نی ژوند او ټول کارو نه دی په خپله گټه استعمال کړی دمثال په تو گه دده لور او یا زوی حق نه درلود چې په خپله او دده دپار او یا مور په خوښه واده وکړی چې فیو دال کولای شوا ی چې په تی پوری نجلی څرخه کړی او یسی نی په خپل جیب کې واچوی اوداسی ډیر مثالونه شته چې یوه فیو دال چې (٦٥) کلن به وه دیوی معصومی انجلی سره چې (١٦) کلنه به یوه په زور واده کاوه ځکه چې دهقان به دده دفرسرداری په اساس دفیو دال غیر مستقیم مری گرز پدی وه له بلې خوا دفیو دال دخپلی طبقاتی حاکم در یځ پواسطه دولت به لاس کې نیولی وه نو هر شی نی دخپلی گټی دپاره استعما لاره مثال :

د مذهب څخه بده استفاده . مطلق فیو دالی هیرا ر شی سیستم دلسودل . د بین المللی ارتجاع او امیر یا لیزم سره د خپلو کتو دپاره لاس یو کول او دهمو کرائیک جنبش او پر مخنگ سنډل وده فیو دالی تولیدی قوی سره ددی چې ډیری استثماری کیدلی دومره مخ ته نه و تللی دفیو دالی لیزم دکار ویش یعنی د ځمکی په مختلفو څو ویشل او ددغو منطقو مهمی برخی دمرکز و نو په شکل کدیو نیو لی وود ډیری بخشی ودی مثال دترانسپورت دتنگر اتک دخبر و نو د ر سیدلولات دپورو اغیز منو فعالیتونو اجازه نه ورکول لکه دکسبه کارو انعاد یو-نشوا لی او دود او د ستور (دترا د بستون) ناوړه فشارونه اویو ډیر کلک کنترول داید یا لیستی کلیسا و یاد کلیسا و قدرت په اید یا لیستی فضا کې یعنی دغه ټول دکامل مخه نیو لکی فکتور و نه او په تیره بیا د عادی فیو دالی شرا یطو وده د بلې اقتصادي دوری دپاره لاره امانه کوی چې خپله دولت همیشه پدی لټه کې وی چې په اوله مرحله کې څنگه استثماری شوی طبقه په کار واچوی او په دو همه مرحله کې کوچنی ددی کبیری چې دتولیدی وسا یلو ښه کید لو د پا ره ددی دپاره کوچنی کوی چې ښه گټه په لاس را شی نودکسار دو یش چکتیا اویسو اوکالو اورتباطات او دانوی ما ر کیتو مینځته را تگ ددی سبب کبیری چې په تولید کې هم نوی شیان ور زیات شی . په ښار ونو کې لاسی کار اونجات هم وده کوی چې پدی ډول ددو-

واصلی طبقو په څنگ کې کسب کراو سوداگر موجودیت ښه ښکاره کبیری .

پور ژوا ی کبیتا لستان . د کبیتا لیستی ټولنی حاکمه طبقه او په مقابل کې یی محکومه او استثماری شوی اساسی طبقه کارگران دی د کار گرانو سرما په یوازی او یوازی کار کول دی نور هېڅ نلری . بورژوازی طبقه چې خصوصي مالکیت یی په تولیدی وسا یلو لکه (فابریکی -تقلیهو -سا یل-خام مواد اوداسی نور) وی دبورژوازی موجودیت او پرمختک دکار گرانو په استثماری پوری تعلق لری دبو رژوازی او کار گری طبقی آرزو گار نی دیو بل سره نه یو ځای کبیری او په سخت تضاد کې دی چې همیشه په طبقاتی جنگه کې سره یو وخت وه او دا به تر هغه وخته ادامه لری تر څو بورژوازی طبقه له مینځه ولاړه شی . زه دلته یو ډیر ساده مثال دراوم چې و لی بورژوازی طبقه له مینځه ځی او کار گره طبقه قدرت اخلی : بورژوازی دولت همیشه کوچنی کواوه لکه نور استثماری دی دتو نه چې کار گره طبقه د یوه قوی استعمارلاندی راولی مگر هېڅ وخت اړونلری چې ددی له مینځه ولاړی شي او پر-مخکی مو وویل چې دبور ژوازی وجود او پر-مختک په کار گری قوی پوری تعلق لری نو له بله خوا کارگران همیشه د مختلفو مبارزو له لاری غواړی چې بورژوازی له مینځه یوسی او په ځای نی خپل قدرت ټینگ کړی په دغه لیکل شوی دلیل واضح لیدل کبیری چې بورژوازی له مینځه ځی له بلې خوا بورژ-وازی عینی یوه تاریخی تلو لکی طبقه ده .

بورژوازی کوچنی کواوه لری چې دسویا لیزم مخه ونیسی نو په تر یواله سو په هڅه کوی چې خپل ارتجاعی فشار په لسونو او هېوادو نو راولسی اوازه شوی استثماری میتود ونونه په لری کې ادامه ورکړی . دوی په هر ډول چې دیو څو ورځو پا ته کیدو د پا ره دهری ناوړی لاری څخه استفاده وکړی لکه تعرضی جنگونه ، دانتقلا ب ضد عملو نه او د مختلفو افکارو څخه په خپله گټه استفاده او داسی نور پور ژوازی په کبیتا لیزم کې دازاد رقابت پواسطه یومترقی ډول ولو باوه کوم چه دتولیدی قوی پرمختک او یا تولید په ډله ایس ډول مخ ته پوزی .

یوه لو په برخه د بورژوازی په یوه فعاله او عامه ډله باندي اړول شو یده چې دوی نور هېڅ په تولید کې برخه نه اخلی چې هغه یوازی د تولیدی رهنا نی کوی او دوی دعالی تحصیلا تو خا وندان دی چې دمنیجرا نو په نامه یاد یری چې دغه په بورژوازی پوری تړ لی د لالان یوه طبقی طبقه تشکیلی جی د انحصاری بورژوازی سره ځان ویلی کوی . چې دا ټول اقتصادی قدرت ټینگی یعنی به عین وخت کې به دوی پوری تړ لی دولت تقو په کوی او ساتی چې په نتیجه کې یو ډیر خطر نا که ارتجاعی او تعرضی امیر یا لیستی قدرت جوړ وی چې ټول زحمتکسه خلق اوان هغه هیوادو نه پاتی په ٥٠ مخ کې ژوندون

وداگر
سی
حکومه
گران
زی
طبقه
بلو
مواد
فختک
سری
نی
سخت
تره
خه
سه
اووم
سی
زی
نما
قوی
لری
شی
یر
له
دزو
سی
دغه
سی
ر
یا
سه
وی
ه
سو
ه
ب
ه
ی
ی
ل
ه
ی
و
ی
ی
ل

راديو- جرايد نثريه های اختصاصی -
فلم ها و تاسیس جرگه های محلی حفاظتی
منطقوی دريك کشور فعالیت مداوم و مفیدی
داشته باشند . این مامول در چهار چوب
سرویس اطلاعات و ارتباط عامه جنگلات بخوبی
تأمین میگردد .

خاك ها و ترکیبات کیمیای و فزیک آن در
فراهم آوری امکانات احیا واحداث نقش مهمی
دارند . حفاظه خاك و مراقبت از فرسایش و
تنظیم آبریزه ها تهیه و آماده نمودن خاك
گامهای ابتدایی اما نهایت اساسی پروگرامهای
احیا واحداث جنگلات محسوب میگردد .

موقفیت دريك طرح سر سبزی وابستگی
کامل به مراقبت و رفع عوامل کلی امحای
جنگلات دارد که هیچ يك از آن عوامل را نمی
توان بدون ارتباط عوامل مرتبط به آن وسیله
رفع مشکل و ولیقه موفقیت دانست .

بر سبیل مثال وزش باد های شدید -
انتقال ریگ های سیاره لغزش زمین درمناطق
دارای شیب های تند، سرا زبر شدن سیلابها،
برف کوچها ، عدم توزیع مناسب و مداوم
مقدار آب از منابع ذخیره وی و محور گونه
های مختلف حیوانات و پرندگان و حشرات

تهیه و ترجمه . م . ف

جنگلها - محیط و نیاز متمدنیهای انسان

بومی يك منطقه همه در اثر عوامل موجود
در منطقه واقفیم عمومی آن معلول تغییرات
فاحش تا سرحد امحا میگردد که از میان
همه نقش انسان و ضرورت استفاده آن از
جنگلها خیلی بارزتر میباشد . زیرا احیای
طبیعی و یا مصنوعی جنگلات مستلزم گذشت
وقت و زمان زیاد و بهره برداری انسانها از آن
در کوتاه ترین فرصت میباشد مخصوصا
وقتی که این بهره برداری غیر فنی و ناسالم
باشد .

ساینس و تکنالوزی همراه با ازدیاد روز-
افزون نفوس امکانات تهاجیم سریع را بر
جنگلها و کلیه منابع قابل استفاده آن فراهم
آورده از جانی رعایت جوانب تعاللات غامض
و همبهم متناسبات اجتماعی در کشور های عقب
مانده و روبه انکشاف بزرگترین و موثر ترین
مانع حفاظه - بهره برداری واحداث و تثبیت
شکل عملی مالکیت میگردد - در يك مقطع
طولانی زمان موجبات تغییر سریع و اکولوژیک
را فراهم و بیگمان این تغییرات بر منابع
طبیعی و بیجان سطح تولیدی در جهت رفیع
نیازمندیهای ملت ها عامل مهم و باعث تغییر
بالیسی عمومی بهره برداری همانوقت میگردد .
امحا و تخریب جنگلها نه تنها تعطیل ادامه
حیات نباتات بلکه تملب حق ادامه حیات
هزاران موجود زنده و وحشی که جنگلها ماوای
آنهاست میگردد .

بقیه در صفحه ۵۰

جنگل از غرضه ملیون ها سال حیثیت
بناگاه و ثروت های ملل مختلف را از بدویت
الی عصراتم و راکت داشته است .
جنگل جزوی از مجموع عوامل محیط زیست
بوده اثرات حیات بخش آن بر این مجموع
انکار ناپذیر است .

وسعت پهنای نقش جنگلات در تنوع وامور
حیاتی از اسکیموهای شمال الی چنگیز خان
مهاجم را احتوا میکند .

تحلیل ریشه های تاریخی موجودیت
جنگلها بحثی است مطول اما مشحون از دلالت
ها و شواهد مبنی بر موجودیت اراضی و
ساحات وسیع از جنگلها و روئیدنی های مفید
که بنابر عدم وقوف بشر بر طرز و پیمانانه
استفاده از آنها امحا و جهانی از آثار حیات
در آن یکجا ناپود گردیده است .
آیا میتوان جنگلات ناپود شده را دوباره
احیا کرد ؟

پاسخ به این سوال بدون در نظر داشت
پروگرامهای احیا واحداث وسیع بافداکاری
خستگی ناپذیر اتباع يك کشور و احساس
مسئولیت در طرز استفاده و بهره برداری از
منابع باقیمانده جنگلها و حفاظه سالم آن
دشوار و ناممکن است .

وصول به اهداف احیا واحداث و حفاظه
سالم مجزا از تعلیم و تربیت کتله وی دردهات
و قراء همچوار جنگلها نقش بر آب خواهد بود
مگر آنکه سیستم های ارتباط جمعی مانند

جنگلها ثروت طبیعی هر کشور است

هغوی پي ژوندی دی

ژان لافایت

تیرپسی

هو پ یواخی د (او منو پل) دبر ج بندیان نه یو . زمو پ دیند یخا نی جنو بیسی خوانه او لسم نمبر بند یخا نه مو قعبت لری، چی پدی ورستیو ور خوکی (دوب) دسیمی پار تیز آنان یی هلته راوهی شی. او روبرت ماته وایی :

دندوی په منخ کی یوه عجیبه سری شته چی شخصاً (هیملز) دلوستلو لپاره د هغه دوسیه غوښتی دی. دغه عجیبه سری (بی پر زور) نو میری . (خو او نسسی وروسته یی پر زور دیند یخا نی خخه و تینتید او وروسته بیاد (کلل فابین) په انسانوی نامه سره په ټوله فرانسه کی شهرت وموند. دغر می خخه وروسته ، دغو می گرخید نسسی په وخت کی پی پر زور چی بیگا ری کوی زمو پ له ختگه تیر یری او دتیریدو په حال کی وایی :

(فریزه) خو بی ندی . درو سیه د جیبی یو . نشه یی نن زما د کالیو په منخ کی مینده کیری دی ، خو دا لا دکا رپیل د .

له همدی امله دی او دده انځ یو ا لان دورخی گر خید نی او د خو پلو د شیا نسو خخه چی د سره صلیب او کوا کر له خوا ور کول کیری یی پر خی شو پدی . ورو- سنی محرو میدل زینت زیات داهمیت ویدی داخکه چی دغه د خوا په شیا ن زمو پ سره مرسته کول چی دلوی خخه مړه نشو. هر کله چی دیوسری خوراک یواخی درو منسو- یل دیند یخانی په جیره منحصر شی د هغه معنی داده چی دی په تدریجی مرگ محکوم شو پدی ، دورخ تر ورخ زیاتید و تکی او په تدریجی تو گه دخپلی قوی د لاسه ور کول. خو له نیکه مرغه اوس بنخی شته دی، دبنخورسته نور محدود پتو نه جیره کوی. بنخو! نشو کولای چی نورچپ پاتی شو . پهسل ها و بنخی درو منو یل په برج کی بندیان دی . دری او نی منخ کی دانیل کازانو او ماری کلو دوا یان او کو توریه لادهغوی په منخ وو . خو هغوی یی دیوی ډلی بندیا نو سره آلمان ته یو هل . خود هغوی د مېر- با او زهونو خخه یو شی پاتی ده هغه داجی هغوی دخپل د خنخیر بنخی یی په مبارزو بنخو بدلی کیری دی . زما بنخه چی دری میاشتی منخ کی له مانه بند ی شوی وه د هماغسې ډلی په منخ کی یی آلمان ته یوړل . زه ډیر وروسته ورسیدم اوو می نشو کرای چی هغه یو خل بیا و گورم (هغه ۱۹۴۳ دنوامبر په میاشت کی د (آشو- تیز) په اردو گاه کی مړه سوه). د پیل

بنخه (هانریت) هغه انځیواله چی د هغی سره وه په رومنیول کی پاتی شوه او ما وکرای شول چی هغه یوخلی و گورم . ما هانریت دداسی یوی بنخی په صفت پیژندله چی دخپل کور او کورنی سره ډیره مینه لری هغی په هروخت ماته ویل.

تا سوله خپلو دغو سیا سی لو بوسره ما آزاروی . کله چی او منو یل ته ور سیدم و مسی کرای شو چی یسوه د خوگرښو لیک اولتم پیغام هغی ته واستوم ، په خواب کی می دا انتظار در لود چی ډیری گیلی او شکا پتو نه به و کیری . داخکه چی هغی له دی امله بند ی شوی وه چی زه او بنخه می زما دمور لیکونه او غوډی اوکاغذو نه مودهغوی دکور خخه لاس ته راوړل. او پولیس دهغی پسته زما دبنخی په دستکول کی د پستی درسیدونوپه منخ کی مینده کیری و خوبه ډیر حیرانتیا سره د لیک دخواب خخه یی یو ه شو م چی هغه بیخی تغیر کیری ده او یوه بله بنخورخی جوړه شوی ده. په خواب کی می لیکلی وه . (کمان می نه گول چی ته به لا ژوندی یی... خورمه خوشحاله یی چی یو خل بیا تا مینده کو م... زمو پ له ختگ خخه ډیر کمان تللی دی... برسیره پر دی نه لاتر اوسه نه یو هیبری چی زه د گو ندغری شوی یی ... باور وکړه چی ژوند می نوی پیل شوی دی ۰۰۰) نه، دا بنخه اصلا بدله شوی ده ، سبا دهغی په ابتکار دهغو شیا نو خخه چی د بهر نه بنخو ته را وړل کیری مون ته هم خوا په ټولیری. د خواپه نه ډک یو بکس زمو پ بند یخا نی ته رسیری ی بدغه بکس کی دیسکوت ، مریا سگرت ، ساپه او خودانی ډوډی او نسور هر شی شته . مون ددغه صادقانه او سپیڅلی نمونی په وپاندی هک پک پاتی یو. دشیی یسوه هیلمستیا تر تیبو و چی په هغی کی زمو پ دیند یخانی ټول بند یان گډون کوی. مون دخپل خا ن لپاره شو روا اوککو جوړکیری دی، اوما خپله بند یانو ته نور سنی خل لپاره خوږه ډوډی پنخه کیری ده. دهغه بنخینه مېر بانیسو خخه چی مون سره شوی خوگ نشی یو هیدلای ترخو چی درومنیول بند یخانه یی نه وی لیدلی ماهغه ورخ داسی نارینه ولیدچی ټول یی البته یوا خی زمو پ خارنه او پالنه نه کوی . بر سیره پردی زمو پ له ډلی خخه خوگسه یوه اندازه شیان له بهر خخه لاس ته را وړ او پس له هغه نه مو پ په ډیره جدی تو گه په دی لټه کی شولو چی

خپل ټول قوت دخپل د خنخیر له ملگروخخه کو م چی په ۱۷ نمبر بند یخا نه کی و . په کار واچوو . هره ورخ ۱۷ نمبر بند یخانسی دیند یا نو د قهر مانانه اعما لو خخه خه د غو ټو د لیز لو د لاری او یاد لیکو نو د استولو له لاری ستاینه کیری . س پی ورو ورو دغی نتیجی ته رسیری چی دلته ټولی بنخی یا خویندی دی او یا میندی .

دایو میاشت کیری چی په رو منو یل کی یو . زمو پ دیند یخانی گو، ندی هغه ټولی بند یخانی د لارینو دنلی له مرکز سره مستقیم او مرتب او یکی آتکی کیری دی زما یو پخوانی ملگری چی (تاتار) نو میری ددغه مشر تابه په ډله کی دی. تاتار هماغسې چی زمو پ مینخو کی مصطلح دی (بیر بیران) ده. هغه په یوه حیرانوو نکسی تو گه د دارد جو یی خخه بیج شو . (زهون ملگری یی په ترتیب سره د نو مو نو دلیری ټکی په اساس اعدام کړل خو دغه لری دهغه پر نو م یا ندی همداسی تم با ته شوه). هغه په اختصار او په ډیر احتیاط سره بهرنی خبرو ته راته استوی.

د مارچ دمیاشتی په ۲۱ نیته د هغو اویا کسو وطن پالو په ویاړ یسو مجلس جوړو دغه کسان په بو رنو کی جا نواری شوی و، او په دی ترخ دهغو ملگرو نه هم یاد کوو کو م چی شپږ میاشتی منخ کی په (مون والرین) کی دآلمانیا نو له خوا وژل شوی و . زمو پ ملگری دیند یخانی په هره کو ټه کی دهغو شهیدا نو خخه دیو شهید نو م یادوی چی داعدام په وخت کی سرودویس ټول بند یان یعنی نارینه او بنخی په یووخت کی خان د سرود لپاره چمتو کوی اود (مارسی سیز) سرود درومنیول بند یخانسی دټولو خا یونوخخه پورته کیری. زمو پ مفا هری چی د شهیدانو په یاد سرته ورسید بسی له گو می پیښی خخه پای ته ورسید . سره له دی هم مو پ نه غواړ و چی د شهیدانو رول ولوبوو ، بایدوخو خیر- و او تکان وخورو ، له همدی امله خنی نقشی جوړوو. دراهروگرکی منخ په ډیران خلا صیری ، دابه کافسوی چی دیوال سوری کړو ، دکړ کی میلی و سو لوو، اووتبتو. خو یوا خی تصمیم کاسی نده ، با ید دنورو بندیا نو موافقه لاس ته را وړو ، ډیر امکان لری چی بر یا لسی شو . خو فرصت نه پیدا کوو . د مارچ په ۲۹ ددیر شو کسانو نومونه لولی، زه هم

په دغه ډله کی یم.

کالی موټول کیری ا اولس د فیقی وروسته باید دیند یخا نی نه ووخی .

هره مرو به لس د فیقی وروسته ووباسی یوړل په غیبه کی نیسو ، هغو کسا نو سره چی دلته پاتی کیری د را تلو تکی لیدنی کتنی وندی پرتو .

سای هلکانو ا له له یاده و نه باسی، مون به (ماین) د کو چنی وات ته مخا یخ سره ټو لیزو .

پرون منخ کی له مون نه دیرش کسه نور لاپل ، رو برت دهغو په منخ کی و ، دهغوی پرخای یوه بله ډله راغله . برخلاف دهغه شی چی مو انتظار درلوده مون ډیر لری خای نه نه بیا یی . یواخی دگاونوی بند یخانسی سره زمو پ خای بدلوی .

اندره له لږ اضطراب سره وایی . دا خلی زمو پ وار را رسید لی، وروړه. سوچ کوی چی آلمان ته به مو یسو سی چی شه .

بند یخانه ډیره لویه ده. دپخوا نسسی بند یخانسی نه لویه ده. په دغه کت بانسی چی زه اوس نامت یم . نن سهار دغه ټکی یی لیکلی دی . مو پ شپږ خلو بیت کسه یو او په ډیر نا رینتوب او زهه ورتیا سره د مرگ انتظار با سو . دد غسی لیکنی تر لاندی دډیرو لاسلیکونو په منخ کی یواخی یونوم لوستل کیری (دوران).

دپورتنی جملسی تر لاندی یوه بله لیکنه چی ښه روښانه نده داسی ده:

ژوندی دیوی تووژ، ژوندی دیوی فرانسه! زه دوران ښه پیژنم هغه دکمو لیستو خوانانو په ډله کی وو. مون دور وستی خخل لپاره دپاریس په یوه خلود لاره کی سره ولیدل هغه د شو ر او زوړ خخه ډک ووکله چی یو بل نه بیلیدو ماته یی وویل:

دبیا لیدو په هیله!

مانور هغه ونه لید. دی دهغو شپږ خلو- یشتو کسانو په ډله کی و چی د شپږ نوی کسانو داعدامیسو خخه وروسته چی (لوی تو رز) هم دهغو په جمله کی وو، جا- نواری شول .

دغه فوه ډله ټول دغه بند یخا نی نه تیر شوی دی .

هغه خواپه او توشه چی راپاتی ده خپلو مینخوکی و یشو، دله منخ ته راوړو، ما- پشین زمو پ سره یوه بله ډله یو خای کیری . ددغی ډلی په منخ کی ډیر کمان پیژنم . د (والی) ډله (هغه ملی چریکی ډله چی دپاریس په سینما ر یکس باندی او د (سنت اسیز) دبرجونو دنړولو- له میرانی نه ډک فعالیتو نو سره مشهور شوی و) اکتلا ټول دلته دی . د غر می نه وروسته ددر یو بچو په شاو خوا کی دکړکیو په منخ کی دپنځی دوه موترونه دریری . شین رنگ یونیفورم گشتا پو دخنخرونو غږ پورته کیری بندیا نوته ناری وهی اودهغوی لاسونه په دوه کسیره تو گه خنخرونو سره تری . دباندی آلمانی ژاندارم

دنيارسي او بر چه پند په حال
 كي زموږ په گرد چاپير كي ولاړدي ، بنديان
 دوه دوه كسه مو پر ته اجوي ، كو نجسي
 په كولپ كي خرخپري زه او هم خنځير مسي
 پواخي پاني كپړوي د پر په زړه پو ري
 سيري ده چي زموږ په منځ كي د(پتي لوي)
 په نامه مشهور سوي و . دغه پتكي سري
 چي ونه بي زما تر اوږور سيري په رسا
 ورځ كي بي يو آلمانې افسر چي دخپلي
 معشوقې سره يي چكر واهه ووازه ، سره له
 دي چي په پيره و حشيانه تو كه جزا
 وركړي وه خوان يو پتكي يي دخو لي خغه
 نهوه وتلي .

په دي شكله هغه ماته وويل .
 د پيره پنه لاره داده چي سري پيو
 پكي و نه غږ يري ، داسي د ډاډو ډده .
 انسان وژونكي نازيان دهغه پنه اډولسي
 ده . خه زړه ورسري . دهمدغو كو چي
 سري يو خغه دي چي سري كو لي سسي
 ستر سر بازان وروزي .
 يو وچ فر مان صادر يري . در وازي
 تړل كيري او موږ ونه چا لانيري .
 زموږ موږ هم روانيري . داوولسم نمبر
 بنديخاني خغه يو غږ هغه سري چي زه
 به يي په ټول عمر كي هير تكريم او ريدل
 كيري . دغه غږ د (راستينو سرود) وايي
 له سرود سره برياليتوب ، ټول خنډونه
 زموږ د مخي نه له مينځه وړي .
 خپلو اكي زموږ د دغا موږو لار پيو تكي
 ده .

دغه غږ د (بي پرورد) غږ ده موږ هم
 ورسره يو خاي وايي . له هري خوا نه د
 (خدای پامان هلکانو) اوږده ورتيا غږو نه
 اوريدل كيري .
 ستر گي مې د بند بخاني ددر وازي ووږ
 سو ري شا نه ډدم او دپا رزو پنځو وروستي
 كتل كوم چي زموږ لاره خاري په خاطر كسي
 سا تم ، لاسونه او دستمالونه پكمان خوري .
 فرا نسه د خپلي زر گولو پتو سره موږ ته
 خدای پاماني وايي .
 (پتي لوني) وائي د(سري زړه تخنيري) .
 دادی دپاريس خغه تيريو . دپل وويل
 (وان ، ود لسيون بوليواروان) ، دسگرنان
 وان خلك په جويتيا سره مو پرونه خاري .
 ملگري مې يو بستنه كوي . (موږ چيرته
 وړي ؟)

صبر وكړه همدا اوس معلوميري .
 هغه دوه لاري چي دويت له ميدان خغه
 بيليري زموږ سر نوشت به وټا كي . دد غو
 نوو لارو خغه يوه د يو لوار لاره ده چي (مون
 والرين) ته خي دغه لاره د مرگك لاره
 ده دابله لاره دلافايت دوات خغه (نور)
 نه خاي سره يو خاي كيري داسي پيكاري
 چي مو تر ديو لوار خواته خي ، لكه چي
 تر ديد لري ، مگر نديتو ب يي كيري -
 دلافايت وات .... دتبعيد لاره .
 موږ آلمان ته وړي ، پتي لوني !
 پكان نه خوري ، هماغسي مسكي دي . كه
 د(مون والرين) سرواڼ پساندي هم

تلو ، همدا سي مو مسكي بهوو او پكان
 به يي نه خوږ .
 - مو تپوژن -
 يوي نا معلومې خواته .

يو ه دريمه در چه اور گانې يا ندي
 چي گرگي يي هم په اوسيتزو سيخونو
 سره بند سوي دي ، سپاره يو . موږ اته
 كسه يو چي دوه دوه په خنځير وټو يو ډبل
 سره تړل سوي . يو پوزاندارم ورتري ، وچچي
 غږ پورته كيري . شا ولسو دخپل دخنځير
 ملگري سره ورو ستي كسان دي چي راخي
 شار لسو ، دصدف په خير غاښونه ، سور
 بغون ويستان او سني سترگي سري پيسر
 سري سني مان پيكاري خود دي لپاره
 چي موږ سره يو خاي دي خاندی .
 زه تاپسي وم ، خومره زيار مسي و كتي
 چي له نا بيل نشم ، كله چي موږ تير يډو
 دخلكو په وړاندي سد جوړ كړي و ، ماخپل
 سرچك ونيوو .

سروعه : (آلماني لغت يعني چي)
 دگشتا يو ديو ليمو يو تن دخپل ماشين
 كن سره موږته كوښي كوي .
 اوكله چي خپل سر گرځوي دشارلو هم
 خنځير چي په آلمانې زبه يو هيري ورووايي .
 پتايي چي احتياط وكړو خكه چي دوي
 دهغو آلماني سپاهيانو سره كوم چي په اولمنويل
 كسي و و د پيسر لسري
 رښتيا ده چي دوي لكه نا زيان دي . زه
 كړ كي سره نامت يي او گورم چي پيو
 شمير كسان دوزخسكارانو په بنه پداسي
 حال كي چي سپك ماشين گنو ته يي په اورو
 يا ندي اچي لي دي گزبه كوي . شوي
 نوي او شنه رنگه كالي اغوستي او پيو
 خنځير هم په لاس كي لسري . ددوي پيو
 تن په ډير زور سره ور خلاصوي او هغه
 خنځير ونه خلاصوي كوم چي موږ يي ورسره
 تړلي و خود هغه پر خاي زمونږ لاسو نه
 سره تړي او دلاهم زيات رپړونكي دي پتي
 لوني خپل لاسو ته پداسي حال كي چي يو
 ډبل نه لري نيسي وړاندي كوي .
 سواس ؟ (آلمانې لغت يعني خغه ؟)
 دغه انسان وژو تكي نازي ، دهغه پنه
 سر په زوره وهي او لاسونه يي لاهم پيكان
 كيش كاري دپته لويي بنه بد لسري او د
 شونډو خغه يي ونسي بپيري خو له خپله
 خايه پكان نه خوري .

دا هم دو مره بد چال چلند ندي !
 پتا يي چي شپه وي . دوه ساعت كيري
 چي اور گانې لارو هر خو موږ هڅي ئي نه
 وينو دپخوانه زموږ دكړ كي پردي يسي
 بندي كړي دي . دهغه خراغ رها ئي چي
 دننه په اور گانې كي بليزي زموږ د سترگي
 آزاروي . هڅي امكان نلري چي سري و ډده
 شي ، نو دو خي هم دسري ساه بندوي ،
 خنځير ونه موږه غو پيو كي تنوو خي او هر
 كله چي دهغه د خاي په خاي كولو لپاره
 پكان خورو درد لاهم پسي زيا تيري . دانور
 دطاقت خغه لري او هزيان يا روتكي دي .
 زما په وړاندي شار لو لكه سپين مسري

په شان پروت دي خو هڅي شكا پت كوي
 او هر كله چي ورته گورم مو مسكي كيري .
 دسر او مخي خغه مو خولي بپيري هوا درنده
 ده . پخوا ئي يا دونه را ژوندي كيري ، كله
 چي په خپلو اكيه توگه مسافر ت كسه
 تلم تل به دواړو سره دويډم اونازه هوا
 بهمي تنفس كوله ايا پسته له دي خغه
 چي سري داسي بندي وړ خي وويني امكان
 لري چي د هغو ورځو خو ند باندي په پنه
 شان پوه شي ؟ پدغه خبه كو وتكي هوا كي ،
 ددغه سو زو تكي كوري په منځ كي دوي
 طبعي نا راحتي احساس سري آزاروي . اوس
 يا يد خپل ټول قوت او قدرت ددغي طبيعي
 لغوښتنې دهغ نيوي په وړاندي په كار وا چيوو
 كوم چي زموږ د كو ليو باندي فشار اچوي .
 آلبرت زموږ په غو بستنه هغه سپاهي
 ته چي زموږه خغه ستر گي ته پورته كوي
 او موږ ته خبر دي ، غږوكړ اودهغه نه يسي
 و غو بستنه چي موږ مستراح نه يوسي ، آلماني
 په خواب كي وويل .

شبانتر ، اين مال اين درناخت
 (وروسته ، شپي يو خلي)
 زه دخپل دگري غږ په دهغه پر منځ
 تعقيبوم ، خه اوږده شپه ! لاشپه نيمه
 سوي نسه . وروسته ، داسي پيكاري چي
 مخكني سني لزي ډير لري ، تري موږ باندي
 فشار را وړي ، خو پتا يي چي يو غږ باو
 فشار را وړي ، خو پتا يي چي يو غږ باو
 په موږته را كړي ؟ اوس اوس ددغو دوو
 او تيا و لري كو ل زموږ لپاره ستره نيكمرغي
 ده خو اوس بايد انتظار ويا سو او صبر وكړو
 دلمي شپي خغه دوه ساعت وروسته ، وخت
 يي را رسيد لي ده در وازي يو ډبل پسي
 خلاصيري ، ختي په پيره بپري ته خي اوږر
 بپريته راستنيري اوس زمونږ وړاندي ، په
 وار سره مو لاسونه خلاصوي ، موږ لامل
 وهي .
 - شتل ، شتل (زر ، زر) .

يو نازي سپاهي د سا را نامني د دروازي
 خوله كي ولاړدي ، په ډير دكسرگسي خغه
 پك غږ سره موږ د پير نيانه هڅوي ، بسوي
 هغه آزاروي .
 شتل لري ، شتل لري (زر تروره ، زرت تروره)
 خلاصه شوه ، هچا و نشو كړاي چي
 آن يو غږ ب اوبه و خكي ، پتا يي چي
 ترسبا پوري مقاومت وكړو . سپاهي دا سو
 بچو په شاو خواكي اور گانې ودر يد ، موږ
 يي پلي كړو او په بل كار وان كي موږ
 ته خاي را كړ د نقل او انتقال په وخت
 كي زه پدي بريالي شوم چي په تم خاي كي
 يو نوم ولولم . (تربر) بايد د ترو و پنازيم
 خاي وي ، اوس نو دآلمان په خاوره كي يو
 پنځه پنځوس كسو ته يي په يوه وا گون كي
 خاي وركسري دي دا واگون د معمولي
 واگونونو خغه ډير اوږدي ، هغه كالي
 مو چي خان سره راوړي و زموږ سره دي ،
 كو لاي شو چي تگك راتگ وكړو ، سگرت
 و خكوو ، پري و خو ، وروسته دتيري شپي
 نه داسي آرامي زموږ په خيال كړنه گرځيده

دواگون په دوو خواوكسي دسا سو تكي
 خايونه دي . ددوي پني دپخواني ساتو تكي
 پنيو په خيراندي ، خودواگون په دووواو پيو
 كي دوه ماشين گنو نه زموږ خواته نيول
 شوي دي . دغه ماشين گنو په د (داوكلس
 توري) په خير زموږ په سر باندي گر خسي
 او دوي محيط واقعيو نه موږه ياد شوي . دسا
 نو تكي امرو نه غوڅ اوبه خر گنده تو گه
 ده ، آلبرت موږته زياره كوي .

سخر وازي نه لاس وپل منع دي ، دهغه
 يولي خغه وتل چي راته ټاكل شوي دي منع
 دي . اوسپنيو ميلو ته او هغو سوږيو ته
 لاس وپل چي رها ئي ورڅخه راخي منع دي
 سا توتكي د كو چي تخلف په صورت كي به
 يي له خنده او رو كړي . پرله تر ديد ه
 زموږ مسافر ت به يي ساري توگه او پسي
 له پيش پيني خغه سرته رسيد لي دي . دخو
 خيدو خغه مخكي مو داسي سوچ كاوه چي
 په يوه اور گانې كي او د خا روږو سره په
 يو وا گون كي به مسافرت وكړو اوله همدې
 كبله موږ دوي احتمالي تبتي په شكله
 مونقشه جوړه كړي وه اندر ه موږ ته
 ويلي وچي دواگون دخونخو وويستل به

كا ئي وي چي خانونه د لاندې واچوه ، ان
 زموږ يو تن اړه لرونكي جوړ كړي هم له
 خانه سره راوړي وه . اودادي دهغه خارني
 له امله چي زموږ د خغه كيري زموږ تبسته
 هم ناممكن پيكاري .
 دتر مې دپوږي په وخت كړهر يو ته يوه
 كاسه پيوړاوور كوي . دغه كاسه پيوړاو
 چي دپتا پيو خوتوي ورسره دي زمونږ دوي
 لسو نو لپاره ډيره مز ناكه او په زړه پوري
 ده . په هر حال دا زموږ يو خا طره ده دهغه
 پناز خغه چي په خلو ربه پيري كړي د
 دو هم رو م) په نامه شهرت درلو د . ددي لپاره
 چي تاوده سو پنځه كسه پوخاي سره خپلو
 پتي لولي ، ريموند ، اندره شارلسو او زه
 شا رلو خپل سر زما په اوږه باندي ايښي او
 دماشوم په شان په خوب كي ډوب دي ،
 خوهغه ماشوم چي په چگري كي يي ډير ژر
 دخپل پلار خاي پك كړي دي . هغه ماشوم
 چي دغليم پرضد په وسله واله تو گه
 جنگيري . هغه ماشوم چي دزير ندي خاي
 كړد ملي چر يكا نو ليري ډله يي منځ ته
 راوړي وه .

شپه تيره شوه ، سوچ كسوم چي
 يو خه ويده شوي يم ، خون پر ساهه وكيده
 آندره په فيلمو فانه توگه وايي .
 دغه سپاهي د پروني شپي خولي پيو لوبه
 بدل كي .
 سيمون چي هر خه ته پنه خير كيري نه
 يو هينم پدي چي موږ ديو رنير گك خغه تير
 شوي يو ، خنگه يو هيد لي دي . سيمون
 سو سيا ايست او د يو ه پيو ونځي پيوونكي
 دي . هغه يي د (دا لابه) فرمان او د ۱۹۴۸
 كال دانتصاب له امله دكار خغه ايستلي و
 دده دژوند كيسه په اور يډو اړزي .
 (نور پيا)
 صفحه ۳۹

سرگرمی‌ها

کسبایفتا

تهیه و تنظیم از صالح محمدکهنار

این شاعر کیست ؟

دلیل با افکار آزاد خویش توانست که خواننده اشعارش را باعشق خصایل انسانی، عشق و دوستی، اعتماد بنفس و سلامت روح آشنا سازد حالا شما نظر به بیوگرافی و عکس او اسم او را برای ما ارسال دارید .

بعد از تجربه علت آنرا برای ما بنویسید .

تجربه اول - چشم هاویننی خود را محکم ببندید بعد یکعدد سگرت را گرفته و آنرا دود کنید درین حالت متوجه خواهید گشت که آیا سگرت را که میل نموده اید روشن است و یا خیره .

کودکی که در سال ۱۸۸۹ در خا نه - معبری درجزیره معروف به «لنگ ایلند» دم برمه وجود گذاشت وی همان کسی بود که تاریخ ادبیات جهان به آن افتخار میکند و دنیا او را شاعر دیوگراسی، لقب داده اند این شاعر بزرگ گفته است که : «ملنی و دولتی درین دنیا که یکبار اطاعت بی چون و چرا کند ، و یکبار به غلامی ن دردد، دیگر روی آزادی را نخواهد دید، این شاعر هرگز از میهن خود قدم بیرون نگذاشت و تا پایان عمر از محیطی که زندگی میکرد خارج نشد دوستان و اطرافیانش، مردم ستمدیده، رنج - کشیده، و کارگران بودند او از معاشرت با آنها و دوری از طبقات اشراف و ثروتمند خوش میبود زندگی او کا ملا شاعرانه بود و بهمین

تجربه دوم - چوب کاک را بسر بوتل که در آن گاه ریخته اند بگذارید و بوسیله لوله نازک «نیجه فانتا» بداخل بوتل بفرستید درین وقت گاه ها متر اکم شده به چوب کاک فشار میاورد .

شور بدهید تا سفیدی با زردی آن خوب مغلط گردد در آن وقت تخم به بسیار آسانی ایستاده میشود .

تجربه سوم - اگر یک گلوله را با انگشت سیابه دوردست خود لمس کنید درین لحظه متوجه میگردید که حتما دو عدد گلوله زیر دستتان قرار دارد .

تجربه چهارم - اگر تخم مرغ را بتوانی بروی نوک تیزان قرار دهیم آیا شده میتواند؟ بله! زیرا یک عدد تخم مرغ را گرفته خوب

تجر به پنجم - دست خود را بروی سرتان بگذارید به شکلیکه کف دستتان بروی سرتان داشته باشد بعد از رفیق خود بخواهید که دست تان را بطرف بالا بکشاند شاید عسب این عملیه را نتواند که انجام بدهد و اگر هم

بتواند با مشکلات زیادی .

کاگتس، نمره هر کدام را برای ما بنویسید .
۳- از فلمهای شان نیز نام ببرید .
شعبه جواب های صحیح یک قطعه فوتوی خود را نیز برای ما ارسال دارید .

۲- این اسما بکدام نمره عکسها مربوط هستند : شرلی تمبل، سیهون سیون، کاترین هیورن، ویرجینا بروس، نیرون پاوره گای - بوزله، کی فرانسیس، جینجر وجرس، چیس

درین جا چاپ شده است درین عکسها به سوالات ذیل جواب بگویید :
۱- آیا درین این هفت ستاره کسدامش مشهور است ؟

کدام ستاره های جهان ؟

درین کلیشه هفت ستاره سینما از کشور های مختلف جهان را مشاهده میکنید که

مساله شطرنج

درین مساله شطرنج سفید، بازی را آغاز و در دو حرکت سیاه را مات میکند تنها از شما میخواهم طریقه بالا را مد نظر بگیرید و نگویید که سفید یکدام طرق سیاه را در دو حرکت مات نمیکند زبانه از آن . بعد از حل مساله را برای ما ارسال دارید .

کدام فلم ؟

بعد از اختراع سینما کسانی های فلمبرداری برای شهرت خود هزاران فلم را از آثار ادبیات جهان ن فیلم برداری کردند ما صحنه یکی از فلمهای را که از هیچ ترین فلمهای جهان، بشمار میرود چاپ کردیم خوب شما این صحنه فلم را بدقت دیده و تنها اسم فلم و کهنی آنرا برای ما بنویسید .

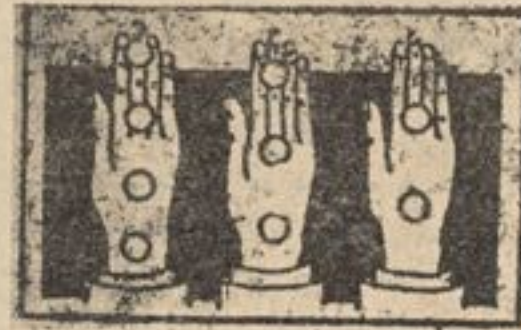
این دختر را می شناسید ؟

این دختر که چک که هنگام خواندن کتاب دیده میشود بعدها از مشهور ترین ستاره های جهان شد ما از شما نه میخواهیم که او چرا به سینما و تیاتر رو آورد تنها از شما اسم او را میخواهیم همچنان اضافه کنید که او در کدام سال به سینما رو آورد ؟

آیا میتوانید ؟

بهعکس پایین خوب دقت نمایید و آنرا تجربه و طریقه آنرا برای ما نیز ارسال دارید :-
خوب کاری که انجام میدهند اینست باید اول دوسکه دوافغانیکی را پشت دست خود بگذارید و آنرا بهوباندازی و یکدانه یکدانه آنرا دوباره بگیرید زمانی این عمل را یاد گرفتید این عمل را باسه و چهار سکه بصورت یکجایی و همزمان انجام دهید .
آیا شما میتوانید علت آنرا بگویید که چرا پول ها یکی پشت دیگر پایین شده و آنرا به نوبت میفایید .

بگنجانید ؟

۲۷۴۴	۴	۹
۸	۱۷۱۶۴۴	
	۴۴۱۴	۴۵۴۰
۶	۴۴۴۶۱۲	
۴۵۱۸۲۰		۴
۵	۴۴۱۱۰	

در بین این جدول اعداد گنجانیده شده و چند خانه آن هیچ نمره ندارد شما باید این نمرات را : - ۱-۷-۱۱-۱۳-۱۵-۱۹-۲۱-۲۸-۲۹-۳۱-۳۳-۳۶ را در خانه های خالی آن بگنجانید تا حاصل جمع آن نمودا و افنا و از هر طرف آن مساوی به (۱۱۱) گردد .

کدام نوع عکاسی ؟

هنر عکاسی هم مانند هنر های دیگر روز بروز تکامل مییابد مادرین جانوعی از عکاسی را برای شما چاپ کردیم آیا میتوانید بگویید که این کدام نوع عکاسی جدید بشمار میرود .

آیا میتوانید آب را ذریعه برف

به جوش بیاورید ؟

تجربه ذیل را عملی و علت آنرا برای ما بنویسید:

نصف ظرف را از آب پر کنید و سپس آن را در آب سوری که میجوشد غوطه نماید وقتی آب ظرف شیشه یی جوش آمد، ظرف را خارج نمایید و فوراً سر آن را با جوب کالامحکم بسازید بعد ظرف شیشه ای را طبق شکل چیه نموده و بگذارید تا جوش آن خاموش گردد وقتی آب از جوش افتاد روی ظرف آب جوش بریزید ، آب ظرف جوش نخواهد آمد . اما کمی برف روی کف ظرف بگذارید با بطوریکه در شکل نشان داده شده آب سرد روی آن بریزید ، آنوقت خواهید دید که آب ظرف جوش می آید و برف کاری را انجام داد که آب جوش نمی تواند انجام بدهد! حالا شما برای ما بنویسید که چه علت است که برف آب را بجوش می آورد؟

آیا میتوانید ؟

به این عکس خوب متوجه گردید آیا میتوانید بدون اینکه لعنه به آن خوب متوجه شوید در ظرف چند تاییه تعداد جوهره های حروف انگلیسی را بشمارید و برای ما بنویسید که در ظرف چند تاییه تعداد همه را حساب نمودید؟

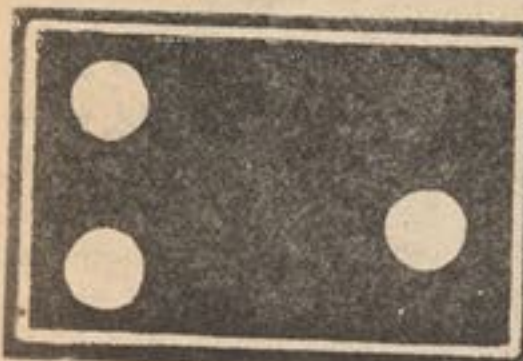
کدام کسب ؟

درجهان برای کسب پول از هزاران نیرنگ و مارگیری، به همین قسم کسب های دیگر - عاقرین جا یک صحنه عجیب و غریب را برای نان چاپ کردیم آیا میتوانید برای ما بنویسید که این مرد یکدام طریق برای پیدا کردن پول کار میکند . تنها اسم شغل آنرا برای ما بنویسید .

کدام مساله ؟

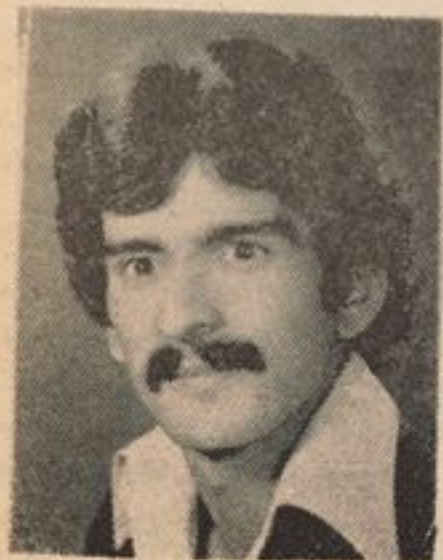
به این عکس خوب متوجه گردید سه دایره کوچک را مشاهده میکنید که دو تایی آن پهلوی هم دیگر و یکی آن دور تر واقع شده است . خوب شما برای ما بنویسید که مساله بین دایره تنها و دو دایره دیگر چقدر بوده و مساله کدامش زیاد است برای ما بنویسید .

حل کنندگان جدول و دیگر

مسائل صفحه مسابقات و سرگرمی های ژوئنون :

عبارت انداز: عین الدین از حری بیونوشی محمدنسی و غلام حیدر از خیرخانه مینه، و محمد یوسف قریشی که فقط فوتوی محمدیوسف قریشی رسید که اینک آنرا چاپ نمودیم .

محمدیوسف قریشی

مختی پیرامون روانشناسی

ماو مشکلات نو جوانان

جوانی را علمای روان شناسی دوره پرشور و مرحله طوفانی زندگی خوانده اند که همه ما آرا بنو به خود بست سرگذاشته ایم و نمیتوانیم اکنون خودمان را بجای آنها قرار دهیم و نارامی ها و اضطرابات درونی جوانان را احساس کنیم و مجدداً در پانزدهم که این مرحله چه مرحله آتین و پر بلاطم است .

چه اگر جوانان درست رهنمایی نشوند زوداست دستخوش هیجانان پسرشورو هو سهای بیجا و بیجای خود گردد نوظینه مریبان چه والدین وجه معلمان دانایوتواناست وجه سایرکلان سالان و نوظینه مسو و است دارند نادرین مرحله دربرابر جوانان از حوصله ، صبر و تحمل کار گیرند تا آنها را چنان رهنمایی و معاف و تست کنند که در زندگی خط سیر مثبت و مطلوبی را برای هر يك از خود تثبیت دارند و راه راز چاه فرق و تمیز نمایند . بر ما است که نباید جوانان را با همه مشکلاتی که دارند از روش نند و پیش آمد های ناگوار خود بیشتر آزرده سازیم زیرا بر تحمل اینهمه و واقع شدن جوانان در سر چهار راهی های زندگی و گرفتار شدن تصمیم و تمایل اراده که تا کدام يك از آن را انتخاب کنند که بسر منزل مقصود رسند ، کار سهل و ساده نیست و ایجاب زور و قوت توانائی و رسائی فکر و رهنمایی در دست را می نماید ، از آنجا است که گفته اند :

«گرچه هم دلی نشوی بیشتر مباحث»
 علمای روان شناسی دوره بین دو ده سال زندگی را مرحله جوانی تعریف کرده اند که از ده تا بیست سالگی است . دختران بین ۱۱ تا ۱۴ سال حیات علی العموم ۸-۱۰ یا ۱۱-۱۳ سال جوانی می گذارند اما پسران از ۱۳ سال حیات به بعد یعنی دو سال بیشتر از دوازده سال جوانی می شوند و بعضی که مرحله جوانی آنها به تاخیر می افتد تا سن نوزده و بیست و جوانی می رسند .
 همچنان روان شناسان مرحله زندگی را بین دو ده سال حیات جوانی را مرحله حساسیت ، بقراری و نارامی (سیلاب طبیعی) و آگاهی از خود نامیده اند و علاوه کرده اند برای شور جوانی او ضایع روانی ، نو جوانان و آرزو های آتین آنها نمیتواند محدود و خط درستی را تعیین کرد و برای آن نام و عنوان درستی را تثبیت نمود . زیرا جوانان گاه بین دو نهایت قرارداده و هیچگاه وسطا اختیار نمی کنند ، مبارزه و تلاش آنها نهایت ندارد ،

آرزو های آنها پایا ن نمی یابد و خود را تابع مقررات ما نمی میداند . گویا زمانی آتندر خود و زندگی را با نشاط و مملو از فرط امیدواری ها می بینند که گویی جهان از آن آنها و چرخ فلک یکام آنها است و گاهی آتندر خلق تنگ و ما بوس به نظر می آیند که گویی تمام روزنه های امید و در پیچه های آرزو بروی آنها بسته شده باشد .

عسر ب العثلی که گاه انسان به بغل نمی گنجد و زمانه به مشت جا می شود در حصر مرحله حیات جوانی خوب مصداق پیدا می کند . ازین جا است که علمای روان شناسی جوانان گفته اند که جوانان در دو نهایت قرار دارند .

ناگفته نباید گذاشت که برای همه جوانان نمیتوان یک سبب کاملاً خاص و صد درصد خواص مشترک وصفات یافت . سان را سراغ کرد زیرا هر کدام آنها دارای استعداد ها ، خصوصیات ، تمیزات و محیط مختص به خود می باشد که مرحله جوانی را بر اساس صفات خاص و با رز خود پشت سر می گذارد و شخص منحصر بخود بار می آید اما وجه مشترک بین آنها طی مرحله جوانی است ، جوانی قدم نهادن بر حله جدید و پر مسو ولت زندگی بدون داشتن آمادگی کامل است تا آنها به اقتضا آن و وجایب این مرحله حیات زندگی را بتوان آبرو مند بر آورده ساخت حصول این آمادگی و رسیدن به حد رشد ایجاب رهنمایی مزید را می نماید که با سنگین والدین خیر را سنگین تر می سازد ، تا جوانان را آماده تر در میدان مجادله حیات و عرصه جوانی تقدیم نماید و جوانان را قایل از پدر یدار شدن تحولات جسمانی و رسیدن بسر حد جوانی برای پذیرش آن و قبول و جایب این دوره زندگی آماده سازند تا وظایف مادری و پدری را بنو به خود بدرستی انجام داده باشند .

شاید به نظر ما بی عجب آید که هر آن ویوسه در نظر داشته باشیم که نو جوانان مانند ما محتاج به کمک های مادی و معنوی اند ، آنها چون گیاه های نوسرسته و خود رو نیستند و نه مانند حشرات و حیوانات دیگر می باشند و نه جوانی مریضی و نه جنون زندگی است که در صدد علاج آن برآمد . بلکه جوانان فرزندان ما اند که با تحولات ناگهانی جسمانی و روانی معالجه نشده اند که در

آوان طفولیت از آن آگاهی و آشنا نی نداشتند و هنوز برای توافق به این مرحله نوین زندگی ، کمتر بن آمادگی نداشتند و قابلیت راکب نکرده اند زیرا باید مهارت های زندگی را از مواجبه شدن بهمچو مسائل مشکلات فراموشی درین جا است که کلان سالان و خانها ما والدین همه آزادی را که برای نو جوانان قایل هستیم و میدهم با زهم نظری به آنها داشته باشیم تا نشود در گریه و در زندگی و بلاطم های حیات غرق گردند بلکه باید آنها مطمئن شوند که در همچو فرصت های نازک زندگی و اولد سن برای حمایت آنها حاضر و آماده است نادر حین مواجبه شدن بخطر ان و مشکلات تا بهنچار از آن حمایت و دستگیری کنند . باید بر پرده گفت که در سالیان پیشین بلکه هنوز هم در دهات ما مروج است که هینکه تحولات جسمانی در نو جوانان پدید می آید ، از دواجمی کردند و می کنند ، اما امروز نظر به اقتضای عصر و زمان و نسای حقوق زن و مرد در شهرها و مرکز ، این چندا ن معمول نیست زیرا حیات صنعتی و شهری اقتضات جدا گانه در باره از دواج داشته و برای آن فرصت و آمادگی ها بی بکار است .

سپس تحول نظام اجتماعی در ناخیر از دواج در حقیقت مانع يك امر طبیعی شدن است که مشکلاتی را در قبال دارد . زیرا شدت تقاضای تمايلات جنسی در سالیان بین دوده جوانی است .

در حالیکه نو جوانان در مرکز شهرها این مجرای طبیعی را بروی خود بسته می یا بند در راه ساله آن که از دواج است نظر بر مسووم اجتماعی به تاخیر افتاده و برای آنها میسر نمی باشد ، طبیعی است که آنها به مشکلات مواجبه می شوند که با بند تمايلات جنسی را سر کوفه نگاهدارند از جانب دیگر با یاد متذکر شد که اکثر از دواج های نو جوانان که برای شناخت و تجارب درست صورت نگرفته و به درنگ را درک کرده نمی باشند و فقط بروی هوس های جوانی آنها از طرف والدین ترتیب می شود ، اینگونه نه از دواج های اجباری که بر پایه احساسات و هیجانان بنیان می گذارد ، در نتیجه مشکلات دیگری را در کلان ساله بار می آورد ، یکی از روزنامه نویسان معالک انکشاف یافته در باره مشکلات جوانی را بر می دهد که او در طرف هفت سالگی کار خود تقریباً چهار میلیون مکتوب گرفته بود که از آن جمله يك میلیون آن از مشکلات جوانان حکایت می کرد . بیش از نصف نامه های جوانان بنا بر علت ترس ، رسوا یی ، خجالت و بی میلی بدون نام تحریر یافته بود اما حقایق و مشکلات آنها بدرستی و کامل وضاحت در آنها درج و ثبت شده بود . نو جوانان حقایق و مشکلات را در میان می گذاشتند که هرگز جزایات اظهار آن را با والدین ، اطباء ، رفقا و روحانیون نداشتند . گاه آنها پاسخ های عاجل و رهنمائی های آنی را از آن مطالبه می کردند

طوری که در رادیو افغانستان همچو مکاتیب

ار سال میشود و یا سخ های مناسب داده می شود و قسمتی از آنها صرف بر ای عقده گشائی و فارغ ساختن سینه ها از بار حقایق و هیجانان مطالبی را می نوشتند و در صدد جواب آن بر نمی آمدند ، اکثریت این نامه ها را مشکلات سرگیج کن جنسی جوانان احتوا می کرد و حکایتی از فریب خوردن ها ، اسیر و فریفته شدن های هو سهای جوانی را دربر داشت .

واقعاً جوانان ما از باره حقایق اساسی و راز های بسیار ساده و واقعیت های جنسی اطلاع ندارند و نه با اینکه نه از اکت ها و راز ها از طریق ساله آن آشنا می شوند ، زیرا نه خانواده ها ، نه مکتب و نه موسسه تربیتی دیگر به این حقایق مسلم حیات طبیعی توجه میبندد داشته و آنها را علت آن می سازند ، بلکه آنها این حقایق را از کسانی می آموزند که شایسته نیست همچو مطالب را از آنها فراموش .

درباره مشکلات جوانان که از سد ریس روان شناسی جوانان آشنا نی حاصل داشته ام که نه تنها محصول مطالعات من است ، بلکه نمره مشاهدات و مسکلات کرات من با جوانان و نو بلوگان کشور می باشد اکنون آن ها را برای مزید معلومارت خوانندگان زودتون اهدا می کنم :

۱- نخستین مشکلی که جوانان ما به آن مواجبه اند ، جلب اعتماد و اولدین است . زیرا هینکه جوانان تا وقت تسربخا نه بر می گردند چه پسران و چه دختران باشند ، طرف باز پرس عجیب و غریب قرار میگیرند و گاه هم مورد تآب و شتاب واقع می شوند . دو شیوگان نظر به پسران بیشتر طرف کنجکوی و پرسش قرار می گیرند .

البته جامعه رو بانکشای و نورس مسا ایجاب مراقت نو جوانان را همیشه بد اما نه بعد یکه آنها را در حصر اعتماد ما برایشان مشکوک و ناآرام سازد و از این نا حیه مشکلی مواجبه گردند .

۲- مشکل دیگر نو جوانان ما قمار در نبودن آنها به اخذ تصمیم در مسائل بسیار ساده زندگی است . علت آن واضح است و همیشه ما برای آنها تصمیم گرفته ایم و حتی بو شنیدن لباس جای رفتن بای تصمیم ما فرمایان بوده است حتی بسویه یو هنتون من سوالی را طرح کردم که کیست که قدرت تصمیم گرفتن از دواج را بهرضا و رغبت خود داشته باشد و یسار برای خواهران خود همچو اجازه را بدد ؟ از صنف آوازی بر نخواست .

جواب این سوال را تحریری خواستم بجز عده بی قلبی که جواب مثبت دادند باقی اکثریت آنها گفتند که این امر به تصمیم والدین ما ارتباط مستقیم دارد و ما نمیتوانیم مسوولیتی را در آینده متقبل شویم .

۳- همچنان چه دو شیوگان وجه پسران ادایه تمايلات جنسی را بجنس مخالف مشکل می بندارند .

و بلکه آنرا گناه بی احترامی بر حساب می کنند پس بی سبکی بغود و دیگران تسلی می کنند پس بیولوژیکی آنها را بیقرار می سازد اما اقتضای اجتماع این نوع پلانت را سر کوفته نگاه میدارد که سرانجام باعث تشکل عقده های روانی می گردد.

موضوع ما ختم بدن مشکلی دیگری است که نو جوانان را رنج میدهد از بسیار جانی منازگی شده شکایت بسیار است ها سر می دهند از بسیار لاغری هم آواز شکوه و شکایت آنها بلند می شود. بخصوص بدید از شدن جوانی در آن ها بروی و پیشانی زیاد تر باعث نا آرامی های آنها می گردد در حالیکه این مسائل طبیعی است ساختمان جنسی هر کسی برای او زیبا و مقبول است و باید آن را پدید آورد تا از چنگال این تشویش و اضطراب رهایی جوید.

مفید و بیست زیاد را که باعث سلب ازادی لازمه جوان شود از مشکلات دیگر خود قلم داد کرده اند و شکوه ها سر داده اند آنچه والدین دیگران برای فرزند خود مجاز میدانند و والدین ما اجازه نمیدهند و بسیار سخت گیرند چون رفتن به سینما اشتراک به کلاس نرسد ها و نا وقت آمدن بخانه رفتن بخانه های هم عسافان و اعمال آن.

مشکل دیگر جوانان حق ندان آنها در انتخاب همسر و شریک زندگی است و حتی از آنها پرسشی هم بعمل نمی آید و ازدواج هائلی اکثر از طرف والدین صورت میگیرد و حتی چنین مجال برای آنها و خاصا دوستیزگان داده نمی شود تا در این باره اظهار رای و نظر کنند چه جای آنکه خود ایشان تصمیم بگیرند و اراده خود را تمثیل کنند.

میتوان درین مورد مثال های زنده و پراکنده داد.

لاستپورت خواهی و جاه طلبی عده بی از جوانان در بیسن همقطاران خود از روی دیگر است که بر آورده شدن آن مشکلاتی را برای او ایجاد می کند و باعث رنجش خاطر او می گردد. جوانی که خواهد نادر بسن گروه همسالان و حتی کلان سالان مورد قبول و مقبول خاطر همگانی واقع شده و ازین لحاظ شپرتی حاصل دارد.

خطر بزرگ حس شهرت خواهی آن است که جوان را از انجام وظایف انسانی باز می دارد و از عضو مفید جامعه شدن که واقعا منتشا خوش بینی در جوانان است محروم می سازد. همچنان این شهرت خواهی جوان را از انتخاب پیشه حیاتی به دور نگاه می دارد.

این همه و جایب اجتماع و مسوولیت های حیاتی تحت شعاع شهرت خواهی قرار گرفته که در نتیجه این ارزش بیسی قرار گرفته که در نتیجه این ارزش بی

ارزش روزگارانی جوان را ملتفت اشتباه آن می سازد که از پیشه های سودی حاصل نمی شود که چاره عمر تلف شده و فرست های از دست رفته را بکنند تا اینکه جسته جسته مشکلات جوانان را بر سر دوش می نهد. نیز چشم پوشید زیرا که عمل و عکس العمل های نو جوانان امروز انعکاس طرز روش و ذوق خانواده های جامعه و سر زمینی است که آنها در آن زیست دارند.

از آنجا که نو جوانان نمایندگان واقعی ثقافت ذهنی کشور و خانواده های خود اند بنابراین آینه تمام نمای جهان کلان سالان و بخصوص والدین خود می توانند قرار گیرند. بقول فردوسی:

پسر گو ندارد نشان از پدر
تو بیگانه خواهش مغواش پسر

پس نو جوانان از یکطرف در تحت فشار ثقافت خانوادگی قرار داشته و از جانب دیگر از اقتضات نوین عصر جدید و حیات معاصر بارک ها و جاده های مراکز شهر ها اقتضا می کنند گویا آنها از والدین سال همسالان را امتثال مینمایند. خاصا درین اواخر قدرت مادر مراکز شهر ها رویه افزایش است و نفوذ بیشتری را بر جوانان پختن کرده است.

غریب المثال دیرینه و زبان زد قدیمی عام و خاص است که:

«دستیکه گهواره ایرا می جنباند جهان را تکان میدهد» پس کدام دست و نازوی تو نا است که اینکار بزرگ را انجام میدهد. در روز این قدرت را دست ما در می گرفتند اما روزی توسط فشار صد ها گهواره در جنبش می آید. اما باز هم از قدرت و نفوذ پرورش دست توانای مادر زده کما سته نشده است زیرا اختراع این دکمه هم زاده دست و دماغ فرزند یک مادر است.

نه تنها امروز در جهان اکتشاف یافته و مترقی قدرت گرفتن تصمیم رادر حیات خانوادگی مادر دارد بلکه در معالک روبا اکتشاف و خاصا در مراکز شهر ها گرفتن تصمیم قدرت مادر دانا و تواناست.

پدر بخت یک نان او در بیرون از منزل مشغول انجام خدمات اجتماع خود است اما مادر است که تمام امور تربیت فرزندان و نوجوانان را در داخل و خارج منزل بدوش دارد و مثال قدرت در خانواده بشمار می رود.

مگر باید به این حقیقت مسلم که انعکاس آن در کردار و بند ارثو جوانان پدیدار می شود و ازین ناحیه مشکل تا راه ایرا بارمی آورد اشاره کرده جوانان از روی و نداشتن مثال اتلائی مرد در خانه بیوسنه محرومیت می کنند اما امروز و حیات عصر حاضر مقتضی آن است که از نداشتن بیکر فرشته نمای مادر هم در خانه محروم گردند زیرا مادران امروزه اکثر در بیرون از منزل در مزارع فابریکه ها و دفاتر ما نند مردان مشغول کار اند در

حالی که کودکان ها و مکتب به پیمانها وسیعی که بتوانند از حوا بیج جسمانی و روانی اطفال و نوجوانان پر رسی کنند و جای مادر و پدر را مریبان و معلمان مهربان بگیرند نه بعد لازم توسعه یافته و نه به آن پیمانها مجهز می باشند و نه میتوانند این وظیفه طبیعی و اصل پدری و مادری را انجام دهند و خدای بزرگ را پر کنند. از آنجا است که کودکان صد دایه مهربان بیک خانه نامهربان و صد خانه مهربان بیک مادر نامهربان می رسد. پس ازین ناحیه و رنج برین از مثال اتلائی و کمبود مادر و پدر مشکلات تازه برای اطفال و نو جوانان خلق می شود که باعث بر بند و باری نسل ها و پر هم خوردن و در هم شکستن سیرازه های خانوادگی و فاسد سازی میگردند با بسن روش و طرز العملی که مادران و پدران امروزی اشتغال دارند و نمیتوانند از عهده وظیفه اصلی پدری و مادری بدرستی بدر آیند چه نتیجه بار خواهد آورد وجه احساس عمیق گناه در آنها ایجاد خواهد شد. خاصا هر گاه والدین نه تنها بکار های عوار وقت خود را صرف می نمایند و اطفال و نو جوانان که نیاز مند محبت صحبت تربیت و رهنمایی آنها اند محروم نگاه داشته به سینما ها میبمانند کلب ها شب نشینی ها و مجال آن بروند چه گناه عظیمی است که مرتکب می شوند این اطفال که بیکه و تنها بدون مددگار و سر پرستی در خانه مانده شده و والدین از وظایف اصل خود در برابر خود شگردانی و عیاشی ا همسال و روز نشد و وظایف ما در پدری را فراموش کنند واقعا خطای بزرگی می کنند. جهان تا امروز بکمال تا سقف مثال های از همچو والدین را در خود دارد. پس اگر همچو اطفال و جوانان داری مشکلات بی حد و عصری بار آیند دور از واقعیت نخواهد بود نتیجه چنین والدین بی بند و بار فرزندان بی بند و باری را بار دوش جامعه خواهد ساخت و به مشکلات نسل جوان و جامعه خواهد افزود.

بهین اساس مشکلات دیگر جوانان از ناحیه داشتن والد بیسی است که در اوان جوانی با عشق سوزان و فراوانی شد بگریه استقبال می کردند اما در سالها که می روی این آتش را خاکستر می گیرد احساس سردی نه تنها در آنها نمودار شده و نمیتوانند کیفیت جوانی را سر از نو احیا کنند بلکه زندگی موجوده خود را وقت تربیت سالها اطفال و نو جوانان خود نمی کنند و ترک خانمان و در منزل می کنند و همد بگر خود را که از روی بی مبری طلاق داده اند رسماً نیز از هم جدایی اختیار می کنند. اطفال و نو جوانان رادر میدان زندگی و عمر سه حیات با جهان محرومیت تنها می گذارند و خود ترک بار و دیار می گیرند.

این دسته بی پرو بال این اطفال و نو جوانان نه تنها احساس بیگونی و تنها بیسی و محرومیت می کنند بلکه به مشکلات گوناگون دچار می شوند که در نتیجه هم برای خود وهم برای جامعه درد سرها و نسا

آزاد میبای خلق می کنند. همچو والدین نا غالب اندیش است که در واقع چنین مشکلاتی را برای نسل جدید و جامعه ایجاد کرده است که نمونه های آن در جوانی معنری دیده می شود.

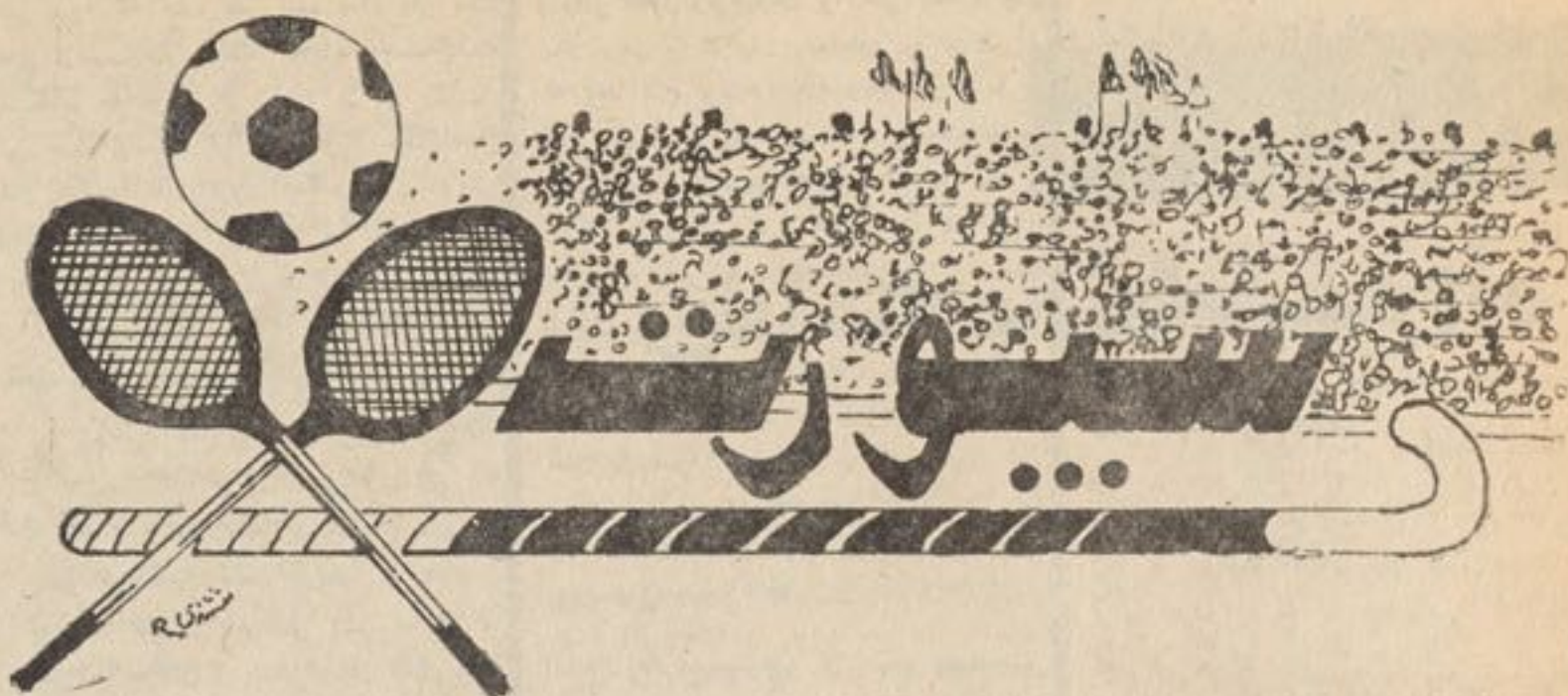
طرز نو و نمود جدید دیگری که در بر هم خوردن سیرازه خانوادگی و آواره شدن اطفال و نو جوانان معمول است اینست که عده از زنان و شوهران تا سالیان بین چهل تا چهل و پنج حیات با هم بخصوشی و مسرت زندگی می کنند اطفال و نو جوانان تا رسی آورند اما در بین این سن و سال نا گهیبان عشق تازه آنها شکوفان می شود و عوس سیر و مساحت و جهان گردی بد و ن کردار فتنار اجتماع و محیطی به سر آنها می زند که در نتیجه اطفال و نو جوانان را برای همیشه یا مدت طولانی تنها گذاشته دل خوش هوا سر به سیر و سفر می زند و مانند هر حله بین فوده سالگی خود را بدست اوادگی و جهانی گردی می سپارند و بدون احساس مسوولیت اخلاقی و قانونی می گزارند تا نسل جوان بهر شکل که مواجه شد و بهر شکالی که برای خود و دیگران مشکلات و مزاحمت ایجاد کرد بگذرد. تازه ترین نما یل زن و شوهر جوان چنان است که هیچ طفل بار نیا ورنه تا از نزد سر تربیت و تکلیف اطفال و پرورش آنها مصون و بکنار مانند که این خود گناهسی است عظیم و نا بخشودنی که در نتیجه همجو تصمیم آنها باعث انقطاع نسل بشر می شود. زیرا مقصد از ازدواج تنها و تنها نسلی و تسکین قدرت جنسی و لذایز جسمی نیست بلکه اصل هدف تشکیل خانواده است که مهد پرورش احساس از دست با همی و تربیت جوانان و نسل های سالم آینده کشور و جهان است تا بکمال ایثار فساد کاری و جو صله این وظیفه انسانی را باید بر ما رسد.

در یکی از جراید مکتوبی را خواندم بودم که دو شیوه (۱۶) ساله از روز نامه چنین برسیده بود:

«لطفاً بمن وانمود سازید که عشق چیست و چه مفهومی را افاده می کند! در پاسخ بمن نگویید که جواب این سوال را از مادرم بگیرم زیرا او خودش در صد گرفتن سومین طلاق خود است. مادرم بسن (۳۶) سالگی قرار دارد و هنوز هم در تلاش دریافت عشق تازه خود می باشد و این گم گشته اش را تا اکنون نیافته است. پس او چگونه به این سوال من پاسخ خواهد داد».

از خلال این نامه چنان برمی آید که باعث مغشوشیت ذهنی این دو شیوه مادر او شده است و مادر او است که ذهن او را بدارک مفهوم واقعی عشق مغشوش ساخته است و برای او مشکلی را خلق کرده است. والدین دیگری را سراغ داریم که میخواهند به مشکلات نو جوانان خود هر چه بیشتر رسیدگی کنند تا آنکه غرق جهان مشغولت ها و دلبازی روبا نیک خود بقیه در صفحه ۵۶

پرو تو کول ورزشی بین افغانستان و بلغاریا

دوست داران ورزش اطلاع خواهند داشت که چندی قبل یک هیئت ورزشی افغانی تحت ریاست عبد القیوم علمزوی رئیس عالی ورزش بنا به دعوت شورای مرکزی اتحادیه سپورت و فرهنگ کشور دوستانه بلغاریا جهت مذاکرات مقدماتی پیرامون مواد پرو تو کول ورزش برای سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ به آن کشور رفته بودند اخیراً بوطن باز گشتند.

رئیس هیات افغانی طی مصاحبه‌ای گفت: در مذاکراتیکه صورت گرفت شورای مرکزی اتحادیه سپورت و فرهنگ بلغاریه و مقامات ذیصلاح دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان برای استحکام مزید روابط دو کشور بین هر دو کشور توافق نمودند تا در ظرف سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ را جمع به تبادل هیات های ورزشی و تبادل سپورتی به اقدامات موثر دست بزنند.

رئیس هیات افغانی گفت: قبل از اینکه هیات های مملکتین مذاکرات شانرا پیرامون مسائلی که در مذاکرات آغاز کنند طرفین با ملاحظه مواد پرو تو کول ورزشی برای سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ تصمیم اتخاذ نمودند که به منظور تبادل افکار و تجربه بیشتر، ابراز نظر در بین ورزشکاران دو مملکت دوستانه یعنی جمهوری دموکراتیک افغانستان و بلغاریا به سوی تبادل صورت بگیرد. تبادل متخصصین ورزشی و فرهنگ به منظور تعلیم سپورت در مسابقات مختلف ورزشی، تبادل هیات های ورزشی به صورت دو جانبه و متعدد در رشته های مختلف، قسمتی از مواد پرو تو کول فوق و مذاکره هیات های افغانی و بلغاریه بود است. در مساجه روابط بین المللی تمامیندگان هر دو کشور موافق و نظر های خود شانرا به منظور

استحکام وحدت نهضت بین المللی سپورت مطابق به اهداف المپیک که به حیث یک حادثه مهم اجتماعی به امور حسن تفاهم دولتی - برابری - صلح و احترام متقابل بین ورزشکاران و جوانان همه کشورها خدمت می نماید ابراز داشتند. شورای مرکزی و اتحادیه ورزشی بلغاریا تعهد نمود که راجع به تمام تشکیلات ورزشی و فرهنگی و کلتوری خلق بلغاریه به خلقهای افغانستان عند الوقوع معلومات اراسته میدارد. در مذاکرات و انبوه گردید که مقامات ورزشی بلغاریه کمک های تربیتی را برای پذیرفتن محصلین افغانی و به مقصد ارتقای سویه معلومانی آنها در انستیتوت های عالی ورزش در سالهای تعلیمی ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ به اساس موافقه کلتوری و فرهنگی مهیا سازد.

رئیس هیات افغانی گفت: مقامات ورزشی کشور دوستانه بلغاریه در یادداشت مواد پرو تو کول ورزشی سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ تعهد شانرا نشان دادند که مقامات بلغاریایی متخصصین مختلف کلتوری - فرهنگی و ورزشی خویشرا در مسابقات برای مدت دو ماه به افغانستان اعزام میدارند البته این تصمیم بعد از امضای پرو تو کول در مرحله تطبیق قرار داده میشود که البته طرف افغانی است ضرورت متخصصین خویشرا در مسابقات فوق به مقامات بلغاریه تقدیم میدارد.

در مواد مذاکرات پرو تو کول تصریح گردید که مقامات ورزشی بلغاریه به سلسله مقامات ذیصلاح خویش در فرستادن متخصصین ورزشی برای مدت طویل به افغانستان حسب تقاضا و ضرورت مقامات افغانی آماده است. و همچنان در صورتیکه مقامات افغانی خواسته

ورزشی افغانی افزود: همچنان مقامات ورزشی بلغاریه آمادگی خویشرا در حصه قبولی ورزشکاران افغانی جهت اشتراک آنها در مسابقات بین المللی و یا جلساتی دو جانبه که در سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ در بلغاریا صورت بگیرد اظهار میدارد. در این خصوص ورزشی بلغاریه در خواست در این خصوص ورزشی افغانی را جهت عضویت آنها در فدراسیون بین المللی تا تبدیل نموده این اقدام را یک اقدام نیک و موثر خواهد بود. طرفین افغانستان و بلغاریه طی مذاکرات مقدماتی مواد پرو تو کول ورزشی موافقه دارند که همکاری فعالانه خود را در مسابقات بین المللی متعاقباً بین دو کشور و تبادل نظر راجع به مسایل ورزشی بین المللی و نهضت المپیک را به عهده خواهند داشت.

در مذاکرات مقدماتی که روی چشمه پرو تو کول ورزشی برای سالهای ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ در بلغاریه صورت گرفت محمد امین حکم رئیس تربیت بدنی وزارت تعلیم و تربیه و عبد الهادی معاون امریت ورزشی بوهنتون کابل نیز شامیل بودند.

باشندگان متخصصین ورزشی خود را برای کسب تجربه و تبادل افکار (هر یک را برای مدت یکماه) به بلغاریه بفرستند در سال ۱۹۷۹ دو نامه تفریح و در سال ۱۹۸۰ هم دو نامه تفریح و موضوع ورزش آن با بد نشان داده شود طرف قبول واقع میگردد.

علمزوی رئیس عالی ورزش و رئیس هیات

ترجمه بریالی علی زاد

میزبان مسابقات المپیک سال ۱۹۸۰

قرار است علاوه بر رمسکو در چهار شهر دیگر این کشور یعنی در شهرهای تالین، لیتنکرا، کیف و منسک نیز یکمده مسابقات المپیک صورت گیرد. امور مقدماتی برای برگذاری بازیهای المپیک سال ۱۹۸۰ به بیامانه وسیع در حال اجرا اند. تمامی جمهوریهای شوروی بیشتر از پنجاه وزارت و دوازدهولتی،

بعد از مدت کمتر از یکتیم سال تمامی جهانیان شاهد آغاز برگزاری بیست و دومین مسابقات المپیک جهانی در سنودیموم مرکزی و ۱۰۰ لیتن واقع در لوزنیک و برای مدت دو هفته در پایتخت کشور شوروا (مسکو) شامیل خواهند بود.

دانشمند جوان شوروی که در هنگام برگزاری بیست و دومین مسابقات المپیک جهانی رهنمای ورزشکاران، خبرنگاران و مدتیون را بعد از خواهد داشت.

۱۹۸۰ در اتحاد شوروی پروگرام های وسیع اضافی و تفریحی دیگر از قبیل : آشنایی با مردم چندین ملیت و دارای کلتور های گوناگون شوروی، اشتراك در نمایشگاه معماری ، ساختمانی ، نقاشی و فوتوگرافی و بالاخره سیاحت در نقاط مختلف این کشور نیز خواهند داشت .

خارجی در مسابقات سپارناکیاد تابستانی که میتوان آنرا آماده کنی برای اشتراك در مسابقات المپیک سال ۱۹۸۰ برای ورزشکاران و موسسات مربوط شان دست اشتراك نموده .
اشترك کنندگان و مدعوین المپیک سال

نمودماند باید متذکر شد که بعضی از اعضا ورزشی بیست و دومین مسابقات المپیک جهانی در تابستان سال جاری (۱۹۷۹) که مسابقات نهایی تورنمنت تابستانی کشورشوراها بود حل و فصل گردیده . اینرا هم باید متذکر داد که در حدود دو هزار تن ورزشکار

اتحادیه های کارگری، دستگاه های ساختمانی موسسات عامه و اتحادیه های مختلف درین کشور دست همکاری و مساعدت شان را جهت تامین زمینه هرچه مساعد تر و فراهم آوری هرگونه تسهیلات برای برگزاری این مسابقات زایه کمیته مخصوص المپیک سال ۱۹۸۰ دراز

مترجم : دکتر جیلانی فرزند

سپورت اکروباتیک

تأخال تیم های اکروباتیک از گروه های شش نفری مردها یا چهار نفری زنبا مشتمل بوده است که درین نوع تیم ها عموماً تمرینات امپیتیک مانند هرم موازنه، بلند

گرین کوشیک قهرمان چمناسیتیک جهان رادر حال اجرای نمایش می بینید .

اکروبات های سپورتی عادت دارند که هرگاه کسی به آنها جهت فرا گرفتن چنین سپورتی مراجعه نمایند به پیشانی باز او را می پذیرند البته تربیه سپورت اکروباتیک مشتمل خواهد بود بر چمناسیتیک، باله و خارجیوگرافی و غیره .

ساختمان معلق سپورتی را نشان میدهد که بنام «پیرامید» یا «د» میشود و توسط چهار دختر نوجوان آلمانی عملی شده است .

بابازو های قوی خویش پلی درهوا ساخته اند

سپورت اکروباتیک مجموعه از تمرینات فزیک ، شکل های حرکتی، چمناسیتیک جاز، رقص روکن و روم، وزن برداری و باله است .

قبلا سپورت اکروباتیک رادر آلمان بنام (کونسکرافت سپورت) میشناختند که به قسم تقویه عضلات بصورت یک عنعنه قدیم در آنجا رواج داشت .

این سپورت که تسلط قوی بر نفس و عکس العمل فوق العاده سریع را ایجاب مینماید در سال های ۱۸۹۰ آغاز یافته بود .

در اوایل قرن بیستم بود که رقابتی دربه پیش گذاردن این سپورت عالی بوجود آمده و رقابتهای بیشتر به چنین نمایی احسان میشد .

آنها نظریه هنری که از خود نشان دادند طرف استقبال گرم مردم قرار گرفتند .

کردن، برداشتن و یا حمل کردن پارتورها در دست و سر استادن و مساندن اینها اجرا میشود .

در نتیجه استقرار و حاکمیت قوانین بین المللی بر چمناسیتیک، مسابقات آرتستیک و هنری مانند چرخیدن بر روی پاشنه پای و غیره نیز شامل مسابقات اکروباتیک گردیده است .

ناگفته نباید گذاشت که موجودیت موزیک درین نوع سپورت ها بسیار مهم است . البته امروز سپورت های اکروباتیک مشتمل است بر عناصر چمناسیتیک و از چمناسیتیک گرفته تا جاز، باله، رقص روی بیخ، وزن برداری و رقص روکن رول نیز در آن دخیل است . درحقیقت سپورت اکروباتیک اختلاص از زیبایی و پیشرفت سپورت است .

دیپانگوالی صنعت دری بنسٹیزی مرحلی

اوس باید صنعتی انقلاب پہ ہککلہ بوخہ وغیرہ

صنعتی انقلاب :-

دغہ انقلاب دماشین پہ پیدائیت سرہ جہ دانمان خای نیسی منخ تہ راخی دغہ رنگ ماشینونہ پہ لمیری پراوکی دلاسی مشایعو پہ کار خایونو کسی (مانسوفاکتور) جوہوی . خوداسی وخت رسیری جہ دماشین دجوہولو دپارہ ماشین منخ تہ راخی یعنی د ماشین جوہولو صنایع منخ تہ راخی دصنعت اولی خانگی لکھ حمل وقل اونور تراغیزی لاندی نیسی . ماشینی اقتصاد پر اولنیز تولیدباندی مسلط کیری پداسی حال کی جی خیلہ دغہ اقتصاد دیپانگوالی ترجیح لاندی دی . پہ لمیری پراو کی صنعتی اقتصاد پہ انگلستان کسی منخ تہ راخی او پانگوالی پی برٹول ہسواد باندی مسلط کر . وروستہ بیابہ نولسمہ پیری کی دغہ انقلاب پہ فرانسه کی منخ تہ راخی اوہ آلمان کی دولسمی پیری پہ دوشمہ نیمایی کی منخ تہ راخی .

- پہ کارگرہ طبقہ باندی دیپانگوالی دماشینی کیدو اغیزی :

ستر صنعت اوماشین دکار بارآوری پہ بی سازی توگہ لوہوی او ہفہ حدتہ یسی رسوی جی پانگوالی پہ خوب کی ہم تہ ایڈہ . کہ یوہیتہ ورکولی شوای جی یواخی بودوک وخرخوی، دکالی او بدلو لوہری ماشینونہ پہ یو وخت کی پنخلس تر شلو دوکونوپوری پہ کار اجولی شی او دادی ددغہ صنعت سترماشینونہ منخ تہ راغلی دی جی پہ یووخت کسی یو کارگر کولای شی پنخوس داوبدلو ماشین اوہ زرگونو دوکونہ پہ کار واجوی .

ستر ماشینی صنعت دپسر پہ وہاندی اود کار دبار آوری دپارہ ستر دگر برائیتی دی . ۲۳ کلو نو پہ ایدو کی د ۱۹۵۰ تہ ۱۹۷۳ پہ منجدہ ایالتونو کی دکار بار آوری ۲۳ خلی، پہ انگلستان کی ۱۹ خلی اوہ فرانسه کی ۳۳ خلی زیاتی شوی دی .

خو خرنگہ جی دتولید دوسایلو ما لکیت دغو کسو سترویانگہ والو پہ لاس کسی دی، دصنعتی پر مخنگ نتیجی ہم دھوی بہ نصیب کی دی . ۱۹۵۵ کال دآمارولہ مخی پہ متعدہ ایالتونوکی کاربگران دخپل دکار دحا صل خلورہہ پسر خہ د مزد پہ تو گہ تر لامہ کیری دی او دخلورو خخہ دری برخی پی دیانگہ والو جیونو تہ تللی دی .

دبنخو او کوچنیانو کار :- دیپانگوالی د ماشینی صنعت اضافہ ارزش منخ تہ راتگ یواخی دصنعتی کیدلولہ لاری تہ تر لامہ کیری . دصنعت دماشینی کیدلو لمیری اغیزی دبنخو او کوچنیانو دکار خخہ گتہ اخستل دی جی پہ کار خایونو کسی استخدامیری . ماشینی صنعت ہفہ دلہہ جی د کارگر پہ اوہو باندی اجوی ڈیرہ سادہ کوی، دکارگر خخہ دکار مہارت او جسمی قوت ڈیر تہ غوبنتل کیری بلکی داسی زمینہ منخ تہ راخی جی دبنخو او کوچنیانو د کار خخہ پہ ڈلہ ایزہ توگہ گتی واخستل شی .

البتہ دبنخو او کوچنیانو خخہ پہ لاسی صنایعو کی او مانوفاکتورونو کی گتہ اخستل کیدہ . زہور پہ هیواد کی خالی او بدلو پہ لاسی صنعت کی دغہ حقیقت پہ پخسوالی وختونو کی لیدل کیدہ . خو باید وواجوی صنعت تہ پہ پانگہ والی هیوادونو کی دبنخو او کوچنیانو جلیبدل دماشینی کیدوہستیمو ناپیچو خخہ دہ . او ددغہ کار یعنی دبنخو او کوچنیانو دکار خخہ پہ ماشینی صنعت کی پہ پراخہ پیمانہ گتہ اخستل دکار دقوت ارزنت کیدل دی . لکھ خخہ جی پوہیریو:

دکار دپیرو ارزنت تہ یواخی دہفہ کار پہ مخی جی دیولوی کارگر دکار د وخت خخہ جی دمعاش لیارہ پی سر تہ رسوی پاکل کیری بلکی دہفہ کار پہ وخت پوری جسی دکارگر دکورنی دساتنی لیارہ لازم دی اوہ پیداکوی . دکارگری کورنی د پولسو غم و راتگ دکار بازار تہ، ماشین دسیری د کار ارزنت پہ قولہ کورنی باندی ویش .

«دری دکارگرانو دستر مشر دوہیالسی اثر کابیتال خخہ » .

پہ بل عبارت پانگوالی ل ل ل ل ل ل ل عملہ جسی د کارگری کورنی پول غری (بنخی او کوچنیان) دکار بازار تہ جلیوی دکار دپیرو ارزنت بنکتہ راوری اودھمغسی کمنیت پہ پرتلہ اضافی ارزنت دخان لیارہ زیاتوی . خوددغہ اضافہ ارزنت سر چینہ دکار باز آوری تہ بلکی دکار دپیرو دواقعی ارزنت تہ ورکول دی . خخہ کلہ جسی دکارگری کورنی یوہ غری (نارینہ) کار کاوہ دیوسیری اضافہ ارزنت پانگہ وال جیب کی لویدہ خواوس جی ددغی کورنی اول غری کار کوی دخو کدو اضافہ ارزنت دیانگہ وال جیب تہ لویری . لکھ جی دکابیتال پہ یوہ بل خای کی داسی لولو:

«لہ ہندی خایہ خخہ دہ جی ماشین دانمانی مصالح دزیاتولو لہ املہ دزیبتاک او پیرہ اخستل دگر پراخوی ....»

دکارگری کورنی دبنخو او کوچنیانو کار کول ددوی عاید زیاتوی خوددغہ گتہ ، ہفو اضافی لگبنتونو کی مصروفیری جی دوی باندی تحصیلیری دا خخہ کلہ جی بنخی دکورخخہ پسر کار کوی ہفہ دندی جی مخکی بہ پی پہ کور کی سر تہ رسولی اوس باید دسورو پہ غاہہ ولویری اودغہ کاریو مصرف اجابوی دغہ کارونہ دکوچنی خارنہ، گنہل او اوبدل، پخلی او نور .

کار تہ دکوچنیانو ہخول پہ وا قعبت کسی مریتوب دی خخہ جی یو کوچنی خیلہ پخپل شوق کار خای تہ نہ خی او قرارداد تہ تری دغہ کوچنیان دخپل پلار ، مور او نورو لہ خوا کار خای تہ تحصیلیری دلنہ نو پہ خرگندہ توگہ مریتوب وینو ، پانگہ وال نشی کولای ادعا وکری جی دیوہ کوچنی سرہ پی برابر ترون منخ تہ راوری دی . دبنخو او کوچنیانو کار بہ پانگہ والی تولتہ کی سترتد اخلاقی گانی منخ تہ راوری جسی انگلز پخپلہ ارزنتناکہ اثر کی (پہ انگلستان کی دزیار

ایستونکو طبقو وضع) نومیری دغہ کاری پہ رویشانہ توگہ ترسیبوی .

دورخنی کار اوپدول :- ماشین پہ داسی حال کی جی دیو ستروسیلی پہ توگہ دکار بارآوری اوضافہ ارزنت ڈیروی دورخنی کار داوردیدلو سترعامل ہم دی اومطلق اضافہ ارزش ہم ڈیروی ماشین لہ یوی خوا دیانگہ وال تندہ دکار دوخت پہ اوہولو کسی ز یا سوی لہ بلکی خوا خخہ پی ددغہ کار امکان را منخ تہ کوی .

البتہ دیپانگوالی تندہ دکار دزیاتولو لیارہ دائمی دہ خود ماشین پہ پیدا کیدو سرہ دغہ تندہ لاهم زیاتییری خخہ جی پانگہ وال خپل یوہ اندازہ بیسی دماشین داخستولویارہ مصرف کیری جی پوہرشیوی پانگہ دہ او یواخی کارگر کولای شی جی ہفہ زوندی کیری دھمدنہ کار لہ املہ پانگہ والان غواپی جی د کار دوخت پہ اوہولو سرہ دغہ بیسی زر ترزہ پیرتہ لاس تہ راوری ، ماشین کہ کار وکری او یاکار وکری زویری خو دکار کولو پہ صورت کی بہ ہفہ بیسی جی ورباندی لکیدلی پیرتہ دیانگہ والو لاس تہ راخی خو ہفہ زویدل جی دیکاری لہ املہ منخ تہ راخی دیانگہ وال پانگہ کمی . خو باید وپوہیری جی ماشین یواخی پہ مادی توگہ تہ زویری بلکہ پہ معنوی توگہ ہم زویری پدی معنی جی نوی ماشینونہ پہ نوی کیفیت بازار تہ راخی او یا عماغہ پخودنی ماشینونہ پہ ارزانہ یہ تولید پیری ، زیات شمیر ماشینونہ دھفو نویو اختراعاتولہ املہ جی رامنخہ کیری سرہ لہ دی جی زوپنہ وی خوہنا زوپری او باید خپل خای نویو ماشینونہ پر سیری نوخکہ پانگہ والان آہنگار لری جی زر ترزہ خپل لیردل شوی بیسی تر لامہ کیری .

دادی دیانگہ وال دندی زیاتوالی دکار داوردولو لیارہ . البتہ یواخی دکار داوردولو تندہ جی پانگہ وال پی لری کافی ندہ باید ددغہ کار لیارہ یعنی امکان ہم شتہ وی دغہ امکان ماشین منخ تہ راوری خخہ جی ترخو ماشین مات نشی کولای شی جی دشیسی او دورخنی کار وکری . او ددی لیارہ جسی دیانگہ والی پہ تولیدی اپیکو کی انسان ماشین باندی حاکم ندی بلکی ماشین انسان باندی حاکم دی نوخکہ کار گر مجبوریری

پہ ہفو ساعتونو کی جی طبیعی استراحت لیارہ و کار وکری یعنی شبہ اونیمہ شبہ کار وکری .

ڈیری صنعتی کار خالی پہ یوہ ورخ اوشہ کی دری پانہ کار کوی جی یو تاہم یسی دشیسی لہ خوا دغہ دکار ساعت دکارگرانو جسمی او روحی روغنی لہ مینخہ وری او ہفہ پہ خطر کی اجوی او دکارگر کورنی یسی یوی خطرناکی وضعی سرہ مخامخ کوی . او ہمدارنگہ دماشین عدون کیدل دزیاتو کارگرانو دیکاری سبب کیری . (پا)

اطفال خود را با واکسین نمودن...

سرفه را گذشتانده باشد درین صورت ضرورت به تطبیق واکسین سیاه سرفه نبوده زیرا مصاب بمرض سیاه سرفه مقاومت در مقابل همان مرض را در اطفال تولید می کند. درین صورت لازم است که به عیوض (دی. پی. سی.) (دی. پی. تی) تطبیق گردد.

فلج اطفال یا پولیو:

این مرض از زمانه های خیلی قدیم شناخته شده عامل این مرض موجودات فوق العاده کوچکی اند که به چشم دیده نمی شوند و بنام ویروس یاد میشود. می باشد که از طریق غذا و آب انتشار می نماید.

در ۶۶ فیصد واقعات مرض کدام علامه از خود نشان نمیدهد در بعضی واقعات تب دردهای ناحیه سرو شکم برای چند روز به مریض پیدا شده این مرض طفل را برای دایم معیوب میسازد تعدادی که معیوبیت طفل را کاملاً اعاده نماید نیز وجود ندارد البته در زمینه از مساز برقی و آلات فلزی استفاده مینمایند مگر باز هم ناحیه معیوب دو باره صلاح کسب نمی نماید. و مرض طفل معیوب را تا آخر عمر رنج میدهد مگر امروز با بوجود آمدن واکسین خوراکی فلج اطفال واقعات این مرض قوس نزولی خود را می پیماید.

واکسین فلج اطفال:

این واکسین بشکل قطره از راه دهن به اطفال داده میشود این واکسین همزمان با واکسین دی پی تی تطبیق می گردد بدین شرح که این واکسین نیز به سه دوره تطبیق می گردد:

- دوره اول بعد از سه ماهگی.
- دوره دوم یکونیم ماه بعد از دوره اول.
- دوره سوم شش ماه بعد از دوره دوم.
- ویک دوره دیگر در اثنای شمولیت بمکتب تطبیق میشود.

سرخکان:

بمرض سرخکان همه خانواده های محترم کمربیش آشنایی دارند. رازی (امام فخر الدین رازی) که از جمله اطبا مشهور کشور عزیز مادری خود بود در مورد سرخکان چنین نوشته: «سرخکانی که عمیق و بنفش رنگ باشد وخیم بوده از نوع کشنده است» این شکل سرخکان بیست و دو سال قبل به تفصیل شناخته شده و امروز از جمله امراضی است که مرگ و میر زیاد را بار می آورد.

سرخکان نزد اطفال مصاب فقر تغذی در ممالک روبه انکشاف به مقایسه ممالک صنعتی پیشرفته در حدود چهار صد مرتبه کشنده تر است.

گذشته از آنکه سرخکان یک مرض شایع است از نظر سن و سال بیشتر در ممالک روبه انکشاف اطفال بین سه ماهه الی پنج ساله را مصاب می سازد. مصاب شدن اطفال سنین بیشتر ناشی از تماس دوامدار نظریه شرایط اجتماعی است اشکال وخیم مرض در ممالکی که فقر تغذی نوع فقندان پروتین، کالوری دامن گیر اطفال است، زیادتر دیده میشود.

مرض سرخکان توسط میکروب خردی که به چشم دیده نمیشود بوجود می آید سرخکان از طریق افرازات و لعاب بینی و دهن در وقت سرفه، عطسه و گپ زدن از شخص مریض به دیگران سرایت میکند میکروب سرخکان از دهلیز به دهلیز و از یک اطاق به اطاق دیگر نیز سرایت کرده میتواند طفل مصاب به مرض سرخکان، سرفه، تبداشته از بینی و چشمان او آب جاری بوده و مریض نارام و عصبی میباشد.

مرض سرخکان توسط میکروب خردی که به چشم دیده نمیشود بوجود می آید سرخکان از طریق افرازات و لعاب بینی و دهن در وقت سرفه، عطسه و گپ زدن از شخص مریض به دیگران سرایت میکند میکروب سرخکان از دهلیز به دهلیز و از یک اطاق به اطاق دیگر نیز سرایت کرده میتواند طفل مصاب به مرض سرخکان، سرفه، تبداشته از بینی و چشمان او آب جاری بوده و مریض نارام و عصبی میباشد.

روز سوم لکه نقطوی به اندازه سر سنجاق که رنگ سفید میداشته باشد و علامه خوب برای تشخیص است (درجدار داخلی، رخسار طفل دیده میشود) این لکه هادر کردن، پشت گوش، رخسار، تنه و پاها ی مریض پیدا میشود. تا بروز ناگهانی این سرخی نظریات و عقاید مختلفه را مطرح میسازد معمولاً پیدا شدن مرض در بدن تب مریض پایین می آید به این اساس در بسیاری جاها مردم سعی می نمایند زمینه بروز این مرض زودتر فراهم گردد برای رسیدن به هدف دست به یک سلسله اعمال می زنند طور مثال طفل را در یک تنگ سرخ می پیچانند و یا هم از بعضی شیوه های مخصوص محلی استفاده مینمایند در جمله عادات نادرست در مورد سرخکان و مریضان سرخکان یکی هم تجویز برهیز و برهیزانه های بخصوصی است به همین دلیل شدت سرخکان را در ممالک روبه انکشاف به خرابی وضع تغذی اطفال عطف نموده اند.

واکسین سرخکان:

برای وقایه از مریض سرخکان واکسین ضد مرض وجود دارد این واکسین از سن شش ماهگی به بعد یک دوره تطبیق میشود و برای اطفال تا آخر عمر معافیت میدهد.

واکسین سرخکان، کله چرک و سرخکانچه بصورت مخلوط ساخته میشود تطبیق این واکسین اطفال تا نوزاد در مقابل سه مرض فوق وقایه میکند.

نکته مهمی که خدمت تان عرض میشود اینست که والدین محترم باید متوجه باشند که در وقت تطبیق واکسین اطفال شان تب یا مریض نباشند در صورتیکه طفلسان مریض میباشد الی صحت کامل از تطبیق واکسین خودداری شود.

چیچک:

در اثر فعالیت فرزندان صدیق این خاک

و کک های موسسات بین المللی چیچک از مملکت عزیز ما یکی نابود شده و افغانستان عزیز و باستانی مادر قطار ممالکی قرار دارد که تصدیق نامه محر امحای چیچک را دارند. مردم ما با مرض چیچک کم و بیش آشنایی دارند و میدانند که عواقب خطرناک مرض چیچک باعث کری، کوری و داغ هایسی دردی میشود که باقی ماندن این داغ صادر روی در نزد عوام بنام قولنه یاد میشود برای اینکه اطفال تان در مقابل این مرض وقایه شوند از واکسین چیچک که یک مرتبه بعد از روز تولد تطبیق می گردد استفاده نمایند. تا زمانیکه امحای جهانی آن اعلام گردد.

واکسین تی تی:

برای اینکه حیات نوزادان و مادران در سه روز اول حیات حمایت شود و اطفال معصوم از چنگال ممرض خطرناک تیتانوس نجات پیدا کنند لازم است که خانم های محترم بین سن بیست و پنج و چهل رینج ولر که حمل نداشته باشند واکسین تی تی شوند این واکسین به فاصله یک ماه بدو دوره تطبیق گردد و خانم حامله باید در ماه ششم و هفتم حاملگی واکسین تی تی تطبیق نماید.

واکسین محرقه و شبیه محرقه:

این واکسین برای تولید نمودن معافیت به اطفال و کاهلان موجود است که در صورت ضرورت مورد تطبیق قرار میگیرد بخاطر داشته باشید واکسین، شما و اطفال تانرا از مصاب شدن به امراض مختلفه وقایه می نماید. واکسین امراض مختلفه بدوره های مختلف و در مدت معین تطبیق می گردد.

واکسین دفتری، تیتانوس، سیاه سرفه، فلج اطفال، سرخکان و سل در تمام مراکز تطبیق واکسین طور رایگان در خدمت خلق شریف مقرر دارد.

میداند. اگر آهنگ این دگرگونی کند باشد آمدنش حتمی است.

بسی گذشت که آدم در این سرای کهن مثال دانه نه سنگ آسیا بودست فریب زاری و افسون قیصری خوردست اسیر حلقه ی دام کسلیما بودست غلام گرسنه دیدی که بر درید آغس قمیص خواجه رنگین زخون ما بودست؟ وقتی که خواجه از خون دل مزبور شراب

ناب مر سازد و ستم دهخدايان زندمي دهقانان را ويران مي کند ودانه های تسمیح در دست شیخ وزاهد به حلقه هادام تبدیل می شود، و تضاد های طبقاتی به مرحله جاد آن می رسد، راهی دیگر به غیر از ستاخیز توده ها و قیام خلق هائیمت این انقلاب است که می تواند ویرانگر باشد و سازنده.

خواجه از خون رنگ مزبور سازد لعل ناب از جفای دهخدايان کشت دهقانان خراب انقلاب! ای انقلاب! ای انقلاب! ای انقلاب! میر و سلطان نبرد بازو بیعتانش در گل جان محکومان ز تن بردند و محکومان به خواب انقلاب! ای انقلاب! ای انقلاب! ای انقلاب! من خون شیشه های عصر حاضر دیده ام آنچنان زهری که از وی مارها فریج و تاب انقلاب! ای انقلاب! ای انقلاب! ای انقلاب!

دیدگاههای اجتماعی...

گرایان که جامی را خانم الشعرا مردانستند بی فروغ می شود و رنگ می نازد. آن چنانکه زندگی توقف ندارد ادبیات نیز ایستایی نمی شناسد در کنار اینکه اقبال از نظر لفظی شاعر قدرتمند است محتوی شعری او سرود زمانه ی ماست زمزمه های او آهنگ بیداری آسیاست. به این غزل توجه کنیم که بیانگر زبان فشرده رسا و آهنگین اقبال است:

حلقه بستند سر تربت من نوحه گران دلبران، زهره و شان، گلبدنان، سیمین بران در چمن قافله ی لاله و گل رخت کشود از کجا آمده اند اینچه خونین جگران ای که فرمدرسه جویر ادب و دانش و شوق نخرود با ده کس از کارگاه شیشه گران برکتی آن نغمه که سرمایه ی آب و گل است ای زخود رفته نمی شوز نوای دگران کس ندانست که من نیز بهایی دارم آن مناعم که شود دست زدی بصران اقبال به دگرگونی و انقلاب باوری راستین دارد. اوقیام خلق هارا نوای فرد های شان

فلسفی خیام، که سوز نوای با ظاهر آنرا از سدی و حرارت شعله زده است. در این ترانه هاهم اندیشه و حکمت هست هم شور و هیجان و گاه یک ترانه به قدریک غزل گیرندگی و زیبایی دارد. در این اشعار مثل شعر هر گوییندهی بزرگ دیگر البته است و بلند هست و وقتی شاعر تابندگی این اندیشه ها اوج میگردد. ناچار مواردی پیش می آید که از این اوج بیان فرور افتد و به پستی گراید. راز این نکته که شعر او علی الخصوص از حیث لفظ یکدست و یکنواخت نیست همین است. او از آن شاعران نیست که همواره در یک ارتفاع اندک نزدیک به زمین پرواز می کند. تازه به اوج گرایند نه به حسیض افتند. بلکه چون تا فراز آسمان ها اوج می گیرد عجب نیست که سنگینی معنی و ازدحام لفظ او را که گاه از آن بلند پروازی ها فرو کشد.

بدون تردید اقبال باسدار زبان پاکیزه ی دقیقی، بیغی ها و ناصر خسرو هاست و بسا ظهور او در عرصه ی ادبیات این نظریه بنادر

سخن گفتن

بگو منجیده در هر جا سخن را
بگفتا رعبت مکتبا ذهن را
چو بلبل در گلستان ادب باش
بیاری از تکلم انجمن را
لما خدمت برای خلق و مبین
بده جا در دلت عشق وطن را
بیا در خاطر خود درس نو گیر
ز سر بیرون بکن فکر کهن را
مکن باور همی تا می توانی
دیگر بهتان های اهرمن را

نورمحمد «فیضی» اسفنده لر

غزل

ز دودیده خون نشام ز غمست شب جدایی
هفته شب نهاده ام سرچو سگان در آستان
مزه ها و چشم شوخش بنظر چستان نماید
ز فراق چون نالم من دلشکسته چون نی
در گلستان چشم زچه روهیسه بلزاست
سر برگ گل ندارم زچه روروم به گلشن
بکدام مذهب است این بکدام ملتست این
بطواف کعبه رفتم بحرم رهسرم ندادند
به قمارخانه رفتم همه پاکباز دیدم
در دیر میزدم من ز درون ندا برآمد

چکتم که هست اینها گل باغ آشنایی
که رقیب در نباید به بهانه گسداپی
که میان سنبستان چرد آهوی فتایی
که بسوخت بندبندم ز حرارت جدایی
بامیدانکه شاید توبه چشم من دو آپی
که شنیده ام زگله ها همه بوی بی وفایی
که کشند عاشقی را که تو عاشقم جرای
که برون درچه کردی که درون خانه آپی
چو به صومعه رسیدم همه زاهد ریایی
که در افرای عراقی که تو آشنای مایی

محمدامین شجاعی

پیامها

از : حنیف «واق»
ما خواستار صلح
خواستار باهمی
عدل و برابری
یک آرزو بدل
و آن ،
اتحاد خلق
و آنگه
چو موجها
توفان نما
بسوی جهان برابری

یکی از رفقایم داستان ذیل را برایم بازگو نمود :

وقتی در ماسکو مشغول تحصیل بودم محل رهايشم در نزدیکی اتاق خانم باقیافه معلوم واقع گردیده بود. وی تبعه لهستان بود و ترلیسا نام داشت . زنی بود دارای قد بلند، قوی هیكل و سبزه رو، ابرووان سیاه و انبوه، دروی پهن، ازدیدن چشمان بزرگ و سیاه رنگ، آواز مهیب و بلند ، عضلات قوی و سیماي بدمنظرش به انسان حالت خوف و وحشت دست میداد .

من در منزل فوقانی میز یشتم و اطباق استراحت وی مقابلم قرار داشت . هر وقتی وی در منزل میبود دروازه اتاق را میبستم . در مواقعیکه در راه زینه و یا صحن حویلی با وی ملاقی میسدم تسمی میکرد، تسمی مرموز و اسرارآمیز اکثر اوقات صرف مشروب چشمانش بسته، موهایش زولیده و با من سر صحبت باز کرده میسرید:

- حالتان چگونه است آقای محصل ؟
و به تعقب آن خنده های احمقانه ای مینمود که حس نفرت را برمی انگیزت و تشدید مینمود . میخواستم محل رهايشم را تفسیر دهم ولی زیبایی اطباق، نظاره مناظر زیبای طبیعت از پنجره آن وسکوت دلپذیر سرک ها خیلی ها خوش آیند ولذت بخش بود .
در یکی از صبحگاهان بالای کوچ نشسته

اثر ما کسیم مورکی

زجه : زلمی ذاهب

مشوفته خیالی

و فکر میکردم تابانهای برای نرفتم به مدرسه بسازم که ناگهان دروازه باز شد و آواز ناله هنجار ترلیسا را از مدخل شنیدم .
- صحت تا خوب است آقای محصل ؟
به طرفش نگاه نمودم از چهره اش حالت سراسمیکی ، التماس واستدعا خوانده میشد .
گفتم :
- چه میخواهید ؟
- از تو کمکی خواهانم آیا خاضری کمکم سکوت اختیار نموده چیزی نگفتم . وی منکوم را نلامت رسا دانسه و با آواز نرم والتماس آمیزی گفت :
- میخواهم برایم مکتوبی بنویسی تا به خانه برسم . همین و بس !
در کوچ راست نشسته ورق کاغذی را بالای میزم گذاشتم و گفتم :
- بیا اینجا بنشین و بگوچه برایت بنویسم . وی در حالیکه بانگاه های معذومانه ای

بطرفم نگاه میکرد نشست . ازش پرسیدم :
- به کدام آدرس نامه بنویسم ؟
- بولیسلاوکاشیوت، شهر سویت زایانا ، سرک وارسا .
- خوب ، شروع کن !
عزیزم بولیس ، محبوبم، مشوفته وفادارم در حفظ خداوند باشی . ای امید و آرزوی تلائی من چرا این مدت مدیدی برای محبوب و دلدار غم دیده ات نامه نوشتی !
از شنیدن کلمات «محبوب» و «دلدار» غم دیده ات خنده بر من هجوم آورد . زیرا زنی باقد زیاد تر از پنج فت، دستان سنگ مانند، روی سیاه مانند کسی که سالها در رویه خانه کار کرده و هیچوقت آنرا شستشو نداده باشد و باز هم محبوب و دلدار غم دیده باشد . به هر صورت خنده ام را کنترل نموده و برخود مسئولی گشتم . پرسیدم :
- این بولیس کی است ؟
از شنیدن این پرسش هیجانی ششیده

و گفتم :

- آقای محصل ! بولیس ، بولیس است
- مرد دلخواهم .
- مرد دلخواهت؟
- چرا تعجب میکنی آقای محصل؟ آیا بعد از امکان است که یک دختر مرد دلخواه داشته باشد؟
- خیر، خیر هر چیزی ممکن است .
رابطه شما با او چندر عمر دارد؟
- شش سال .
- آها ! خوب . پس نوشتن مکتوب را ادامه میدهم .
باید بگویم که تمایل زیاد مکاتبه را با بولیس میداشتم در صورتیکه غیر از ترلیسا کسی دیگری او را دوست میداشت . نوشتن مکتوب راه پایان رسانیدم و ترلیسا بسیار مودبانانه گفت :
- تشکرات قلبی ام را به عوض این خدمت بزرگت بپذیر و امیدوارم در بدل آن خدمتی برایت انجام داده بتوانم .
- تشکرات عاجزانه ام را مقابلت تقدیم میکنم .
- شاید در تنظیم و اصلاح لیاستان بتوانم کمک کنم .
باشنیدن این جمله رنگم از خجالت سرخ گردیده و گفتم :
- به همچون کمکت روادار نبوده و ضرورت ندارم . باهم خداحافظی نمودیم .
یکی دو هفته ای گذشت ، شام یکروز

نشسته و فکر میکردم تا پروگرامی ترتیب
نموده و از تنهایی رهایی یابم . هوا خوب نبود
و نمیخواستم به گردش بروم . به حال خود
فکر میکردم بسیار خسته بودم . در این اثنا
دروازه باز شد و مزده و رود کسی را داد .
آواز تر لیساراشنیدم که گفت:

- آقای محصل ! امیدوارم مصروفیت درسی
نداشته باشید .
- خیر، فرمایشی داشتید ؟
- میخواستم مکتوب دیگری برای بنویسم .
- بسار خوب، برای پولیس؟ پلی:
- خیر، این بار از طرف او برای من .
- چه ؟

- آقای محصل عفو کنید اشتباه کردم .
برای یک رفیق یا بهتر بگویم برای یکی از
آشنا یانم، یک مردی که آشنایی کمی با او
داشتیم، او مرد خوش قلب مثل من است .
آیا حاضری برای ترلیسا مکتوب بنویسی ؟
سیمایش مغشوش بود و دستانش میلرزید .
از استماع گفتاروی حواسم را باخته و مبتلا
به سرگیچی شدم اما هسته آهسته بر خود
مستولی گشته حدس زدم واقعه از چه قرار
است، گفتم:

- بین خانم، نه پولیس وجود دارد و نه هم
ترلیسا، تمام سرگذشتی را که گفته ای دروغ
محض است . امیدوارم بعد از این باعث آزارم
نگردیده و معذوقه های خیالی برایت نسازی.
فهمیدی ؟!

دفعتا حالت غمناکی برایش دست داده و از
این طرف به آن طرف میرفت . معلوم میشد
راز را میخواهد افشا نماید ولی نمیتواند.
منتظر ماندم بالاخره چه خواهد شد . به
اشتباه در حدس خود پی برده و فکر کردم
واقعه غیر از آنست که من تصور میکردم .

ناگهان به طرف دروازه حرکت کرده و در
حالیکه دستش را به عنوان خدا حافظی تکان
میداد از اطاق خارج گردید . من ماندم و سیل
افکار ضد و نقیض و ناخوش آیند . آواز بستن
دروازه اش را شنیدم معلوم میشد خیلی ها
قهر و غمگین است . بعد از فکر زیاد تصمیم
گرفتم تا او را دعوت نموده و هرچه بخواهد
برایش بنویسم . به ایارتماش رفتم دیدم
سرش را میان هردو دستش گرفته و به میزش
تکیه نموده است . حالت ناگواری بر او
دست داد گفتم :

- گوش کن !
از جایش برخاست . در حالیکه موج
سرور و خوشی در چشمایش مشاهده میشد
بطرفم نزدیک آمد . دستانش را بالای شانه
هایم گذاشته و اینطور زمزمه نمود :
- حال برایت میگویم . پولیس قطعاً وجود
ندارد و نه هم ترلیسا . اما دانستن این واقعیت
تلخ چه مفادی برای شما دارد؟ آیا نوشتن
یک مکتوب کار مشکلی است ؟ هیچ کسی
دیگری نیست، نه پولیس نه ترلیسا . صرف
من که در پشت هستم و میخواهم خدمت
خوبی برایت انجام دهم .

در حالیکه مات و مبهوت گشته بودم گفتم:
- پس منظورت از این صحنه سازی حاجه
بود؟ گفتم پولیس وجود ندارد ؟
- خیر، حقیقت همین است .
- ترلیسا هم وجود ندارد ؟

نه ترلیسا وجود ندارد ، من ترلیسا هستم .
از اظهاراتش هیچ چیزی نفهمیدم . متوجه
حرکاتش بوده و سعی میکردم چیزی از آن
دستگیرم شود ، اما او بطرف میزش رفته
به جستجوی چیزی پرداخت . و واپس آمده
با صدای لرزانی گفت :

برایت بسیار مشکل بود تا یک مکتوب
برایم بنویسی . بگیر دیگران برایم مکتوب
خواهند نوشت .
مکتوب را گرفتم و مشاهده کردم همان
مکتوب قبلی است که به عنوان پولیس
نوشته بودم .

- گوش کن ترلیسا ! معنی این عمل
چیست ؟ چرا دیگران باید برایت نامه بنویسند
درحالیکه من برایت نامه نوشتم و آرتاناهوز
تقریباً ای !
- کجا بفرستم ؟

- چرا کجا ؟ برای پولیس .
- شخصی بنام پولیس وجود ندارد .
حواسم بکلی مختل شده بود ، چیزی
دیگری جز اینکه از وی جدا شده و بروم
نبود . در حالیکه دستانش را بیشتر به شانه
هایم میفشرد گفتم :

- گفتم پولیس وجود ندارد اما من میخواهم
وجود داشته باشد . من هم مثل دیگران
انسانم و میخواهم مرد دلخواهی داشته باشم .

میدانم پولیس وجود ندارد اما از نوشتن
مکتوب هیچ ضرری برای دیگران متوجه
نمیشود .

- مکتوب برای کی ؟
- البته که برای پولیس .
- اما پولیس وجود ندارد .

درست است . اما چه که وجود ندارد ؟
او وجود ندارد اما من به تصور اینکه وجود
دارد مینویسم و او جواب میدهد و باز برایش
مینویسم ....

بالاخره فهمیدم زبیکه در سه متری ام
زندگی میکرد هیچ موجودی نداشت تا با او
مهربان باشم . او را نوازش کند و مجسورا
برایش دلدار خیالی میساخت . ترلیسا دستانت
را چنین ادامه داد :

بین ! برایم مکتوب نوشتی تا به پولیس
بفرستم و من این مکتوب را به دیگری میدادم
تا برایم بخواند به خیال اینکه پولیس آنجا
هست . باز هم از شما میخواستم مکتوبی
از طرف پولیس برای ترلیسا یعنی برای من
بنویسی و قتر این مکتوب برایم قرائت میگردد
متیقن میشدم که او وجود دارد . و زندگی را به
این ترتیب سپری مینمودم .

و بعد از آن منظم در هر دو هفته مکتوبی
برای پولیس و از طرف پولیس برای ترلیسا

تحریر مینمودم .
وی مکاتیب را با اشتیاق تام میشنید و در
بدل این کار در شستشو و ترمیم لباسهای مرا
کمک مینمود . بعد از مدت فریاضه ماه او را
به اتهام کدام جرمی زندانی نمودند و بدون
شک حال باید مرده باشد .
از شنیدن این داستان تکان خورده و چنین
نتیجه گیری نمودم :

به هر اندازه ایکه انسان تلخی های
روزگار را چشیده باشد گرمته شریانی های
آن میگردد . و ما محصور در لباس خود کنای
و غرور معصومیت و بیچارگی دیگران را درک
نکرده و فریب ظاهری انسان ها و ظواهر زندگی
را میخوریم . این طبقه مظلوم و معصوم کی
هالند ؟ این هامردمی اندمثل مادارای عیسن
اسکلیت، عین خون و عین چشم . پس چرا ما
در گرداب غرور غرق بوده و متوجه دیگران
نباشیم ؟ چرا مشکلات دیگران را از نظر
دور داشته باشیم ؟ چرا با آنها کمک نکنیم ؟
چرا با دیگران غم شریک نباشیم ؟ و صدها
چراهای دیگر . منبع و منشأ تمام این بی -
مسوولیتی هاعدم کنترل مابالای حس خود
خواهی و غرور بیجا بوده و در پیاده کردن
حواس انسانی و عواطف بشری خود عاجزیم .
ختم

خشم خلق

دوره بیچارگی و ذلت و زندان گذشت
دوره رخشان رسید و دور سرداران گذشت
برهسه مردم مبارک باد باد
نسل دوران ساز ما آباد باد
بیرق سرخ رنگ مامرگشید از زیر پناه
سر کشی ارباب و خاین جملگی گشتند تباہ
دیگر اکنون چراغان میکنیم
دشت خشکت را گلستان میکنیم
ما دیگر اکنون غلامان نیستیم
بسته در زنجیر و زولان نیستیم
بیرق سرخین با شد سر فراز
منصب خلق جوان دور و دراز
قهرمان اردو ست در میدان جنگ
خاندان نادری تا بود گشتند بیدرتنگ
قلب اردوی شجاع سرور باد
چهره بی این رنجبران پر نور باد

آبیاری دشت و این دامان شود
در دامن در مان در مان درمان شود
گلشنش از گل چراغان میکنیم
خدمتش را از دل و جان میکنیم
نادر غدار سردار جلاد
دگر در نام و نشانی خاک باد
قهرمان خلق جوان پیروز باد
لیل ما عید و نهار - نوروز باد

اثر محمد همایون (هژیر)

کمچتکا

شبه جزیره کمچتکا که با پاسفیک شمالی
محاط است دارای (۱۷) هزار گوزن می باشد .
فارم های بزرگ زراعتی و مالدارانی اتحادشور -
وی در این ناحیه موقعیت دارد . در نواحی شمالی
این منطقه دهکده بنام کالیو وجود دارد که
این دهکده مرکز فارم بزرگ دولتی کورفسکی
می باشد جمعیت این ناحیه بالغ به سی و دو
هزار نفر می رسد .
مردم اینجا بسیار مینهن دوست اند و کارزیاد
را می پسندند .
اینجا به زیبایی های طبیعی ، افسانه های
رومانتیک و گلشنه های افتخار آمیز کمچتکا
علاقتمندی مفرط دارند .

حیرانونکی طرح

به پانگه والی هیواد ونونکی خوانان تل
دامیر یالستی کلتوری پالیسی به زنجیر و نوکی
تزل شوی دی توله توله له گمراه کو نکو
انگیز و خفه دکه ده .
به لندن کی دیشنونو جو پولویوی طراح دیسرلی
اردوبی دوسم لپاره بنجو او پیغلوته یو پول
حیرانونکی او دختنادر دسرخولی طرح کبری
ده . به زره بوری امر داده چی ددی خولی بیه
به انگلستان کی دیوی کارگری بنخسی
دمیاشتنی معاشی خنجه خوشله لوره ده .

جسی انحصاری کپیالیستی سیستم نلری
نزوند دخطر سره مخامخ کوی چی دلته ددی
خطر نا ک مر س په مقابل کی چی جنسی
په امر بالیستی نری کی دیو رزوازی ای دیان
لوزی خاوندان هم دغه سرعت نشی تعقیبولای
نوکارگره طبقه په امر بالیستی نری او پیر تم
پاتی هیواد و کی دملی آزادی بخنو نکی
جنبشونو دلوی سوسیالیستی واقعی قدرت
سره یوخی کیری او دامسپریالیزم ریسی
وربسی او هغه فیرونه چی دکارگری طبقی
لهخوا ورته جوړ سوی وراجولی او محوه
کیری اوپه خای پی دکارگرو دیکتاتوروی
تینگیری دغو فورو په خپل پراو کی متر فی
او یو تاریخی اهمیت درلود مگر دری وا په
په مختلفو شکلو سره استعمار گر ان وه
او استعمار سوی طبقی نی خپلی دوی د یوی
کوچنی ولی خغه چی دخلکو په ډیره لو په
برخه با ندی نی دیکتا توری چلو لسه
ددوی ددولت دارگان دخلکو یا و لس سره
هیخ ریسی نلری دغی دوی طبقی یعنی حاکمه
او محکو په طبقه دیو بل سره په مخالفت
اودبشمی کی دی دحاکمی طبقی و طیفه په
ولس ظلم اودهر دموکراتیک جنبش خغه
کول او یا د خپلی نیری کو نکی عسکری
قوی یواسطه دنورو ولسونو پکول دی
دآو لو په تاریخ کی مختلف دولتی شکونه
لکه انارشی - مستبد - او لیگاری سی
پار لما تنا رلیزم - جمپوری - فاشستی دولتونه
او داسی نور لیدل کیری دولتی شکل
دهر یو ددوی په خاصو ساز ما نی شکلو نو
یعنی ددوی په قدرت یاد یکتا توری پوری
ارتباط لری چی د حاکمی طبقی به کمک سره
د محکو می طبقی دودی مخه نیول غواپی
دد لو د ډولو او د دولتو د شکلو په مینخ
کی ارتباط چه په اید یا لوزی او عمل کی
نی سره لری ډیر داهمیت و پدی دپورژ وازی
علما کو نبش کوی چه ددولت د شکل او با
طریقو دتغیر په اساس ددوی په طبقانی
خاصیت باو ندی یرده و او چوی مگر که
هرخوره نی شکل ته تغیر ورکری خو په
ماهیت باوجود کی پی هیخ تغیرندی خوولی
اوهغه دپورژوازی دیکتاتور ان دی تا ریخ
وروسته له دغو دریو استثماری ډولو دو لو
خغه یوی نوی دولتی یا تیپ مینخ تهراوست
چه نو م نی سو سیا لیستی دولت دی چه
دغی ته هم دطبقی د هو جو دیت په اساس
دیرو لئا ریا دیکتا توری وانی سوسیالیستی
دولت هم د شکل په اساس دولت یاد پیری
چه دغه سیا سی قدرت دکارگری طبقی به
لاس کی دیوی آ لسی په تومه دی
سو سیا لیستی دولت د نورو و
استثماری د و لسو سره فرق لری
سو سیا لیستی دولت نورو د
خلکو خغه لری ندی بلکی دخلکو د خدمت
ډپاره جو پ سوی دی . سو سیا لیستی دولت

بقیه صفحه ۲۷

نقش سازمان جوانان

منظور تربیت سالم جوانان کشور ما آماده
کردن آنها برای ساختمان یک افغانستان مرفه
وسربلند و طیفه دارد که جوانان را با روحیه
انقلابی ، فداکاری و خدمت صادقانه به مردم
زحمتمکش کشور محبوب ما باروح پر شور
و طمئینمندی پرورش کند . وجوانان را در برابر
تمام پدیده های حیات اجتماعی تربیت نموده
و آنان را با روحیه انضباط و دسیپلین ، اصولیت
و خلاقیت ، پاک و شرافت ، دلیری و شجاعت
تواضع و صراحت لجه پرورش نماید و سطح
آگاهی سیاسی و اجتماعی و تجربه علمی جوانان
را بالا برد و آنان را به معلومات عمومی و فنی
و حرفه ای ، هنری و فرهنگی ، کوشش و زحمتمکش

بقیه صفحه ۲۷

جنگلها و محیط

توجه جهانیان در چندین دهه اخیر نسبت
به جنگلها طی پلانهای وسیع ملی تجلی نموده
و بیداری خاص در جهت ارزیابی ارزشهای
محیط زیست و اثرات آن بر زندگی انسانها
اهمیت بخصوصی بخود کسب نموده است .
در کشور عزیز ما که تقریباً (۹۱ میلیون)
هکتار جنگلات طبیعی موجود است از عرصه
سالیان متعادی بهترین منبع غایدات و رفیع
جوانب صنعتی - محروقاتی طبی و خوراکی
برای مردمان ما بوده اما آثار قطع غیر فنی
و استفاده نا مناسب و غیر متعادل بمقائمه
از دیاد حجم سالیانه درختان و میوه های مولده
و غیره رویدنی های جنگلی مشهود است
بناء از بدو پیروزی جمهوری دموکراتیک خلق
افغانستان طلیعه جدید و اساسی ترین طرح
های بنیادی زوی پروگرام های جنگلداری و

ورکری ترهغه وخت چی په بین المللی ساحه کی پی
طبقو یو لنه نده غالبه شوی زورا و قدرت
خپل سیا سی خاصیت له لاسه لسه
ور کوی .
د نری دپرولتاریا سترو لار نیوو نکسو
تل شاول دعینی او ذهنی شرا یطو په
اسا س تو لیدی قوه په یوه دا سی پیمانه
چی بیله ممانعت خغه باید په یسوه ټولنه
کی وده وکری او طبقاتی تضاد محو کوی
اوپه اخر کی ددولت او هیواد با حکمی فرق
اومذهبی او جسمی کار په مینخ کی فرق
اوبادلوی او کوچنی پورژوازی په مینخ
کی فرق له مینخه یوسی او دا تنها دسو -
سیا لیستی دولت د تقو پی یواسطه کو لای
شو له مینخه پی یو سو . او یو پی طبقو
ټولنه مینخ ته راولسو تر خوجه هلته
طبقاتی تضاد او نسو د هیخ د و ل
انسانی ضد خرا بکاری نه وی .

در فرا گرفتن زبانهای خارجی، تقویه قدرت
نویسنده کی وضاحت زبان برای تبلیغ و تئویر
توده های مردم تشویق و ترغیب کند وجوانان
را با روحیه پاکدامنی، صداقت، متانت در زندگی
اجتماعی و شخصی، احترام متقابل به خانواده،
محیط ، کار و توجه دلسوزانه به کودکان،
احترام به بزرگان، همدردی و کمک به انسان
های مصیبت رسیده و احترام به حقوق آزادی
های خلقهای زحمتمکش، تربیت نماید .
سازمان خلقی جوانان و طیفه دارد به خاطر
جلوگیری جوانان از سقوط در تجمل پرستی
همیشه مبارزه نمایند .

محیط زیست ترتیباً و قسماً بمنصه اجرا گذاشته
شده است .
مساعدت شرایط و امکانات وسیع که بوجود
آمد عقاید ما را در جهت پی ریزی یک جنبش
معقول و علمی غرض بقا و توسعه جنگلهای
کشور از تئوری به عمل مبدل ساخت .
تعداد پروژه های مهم و حیاتی جنگلانی در
مجموع پلانهای بزرگ آینده کشور ما است
که با اطمینان قوی تطبیق آنها جریان سریع
ساحات امحا شده جنگلهای کشور بوده و
فورنمای پرشکوه را در عرصه های مختلف از
جمله حفاظت جنگلها، تنظیم و بهره برداری،
صنایع کوچک و محصولات جنگلی، اصلاح و
تکمیر جنگلهای مشرف بسته، سروی و بهره
برداری از نباتات طبی، ابقای حیات و حش
احیا واحداث اراضی جنگلانی دولتی، توسعه
تعلیم و تربیت جنگلداری نوید میدهد .

قالین افغانی

تاهنوز...

آیا گفته میتوانی که تجارت قالین برای
بار اول در کدام سال صورت گرفته ؟
تجارت مستقیم قالین توسط خود افغان
ها بعد از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۵۱
به مارکیتهای خارجی عرضه گردیده و
بعد از جنگ جهانی دوم است که در اروپا
خریداران قالین افغانی زیاد شده و مشتریان
زیادی علاقمند آن گردیدند .
انقلاب کبیر نور همانطوریکه در تمام
ساحات زندگی مردم ما تاثیر گذاشت در
مورد صنعت قالین وزندگی قالین باقی چه
تحوالاتی را پدید آورد ؟
انقلاب برگشت ناپذیر نور بصورت عموم
در تمام شئون حیات وزندگی مردم ما تاثیر
مثبت وارد نمود . صنعت قالین نیز از این
تحول بدور نمانده پس از پیروزی انقلاب
کبیر نور در صنعت قالین باقی تحولات بنیادی
صورت گرفت . اصالت قالین که رفته رفته
تحت تاثیر مفاد فردی یکعده تجار قرار
میگرفت از این حالت بیرون شده و هو باره
احیا گردید .
وضع زندگی قالین باقی که خود یک کارگر
است رویه بهبودی نهاد . امروز با پیروزی
انقلاب کبیر نور کارگران قالین از مزایای
یک زندگی آبرومند که درخور شخصیت و
اهلیت ایشان است برخوردار اند . در گذشته
دختر قالین باقی مانند متاع فروخته میشد ،
هر دختر قالین باقیکه از مهارت بیشتری
برخوردار بود به همان پیمانه به قیمت بلند
تری خرید و فروش میشد .
با صدور فرمان شمار هفتم شورای انقلاب
این وضع شرم آور از میان رفت . کرامت
انسانی و شخصیت زن که سالها دستخوش
هوی و هوس اربابان قرار میگرفت کتون
انگاده گردیده . امروز یک دختر قالین باقی
به هنرش افتخار میکند ولی هرگز کسی
مجبورش ساخته نمیتواند شخصی را که دوست
ندارد به شوهری بگیرد . امروز زنان کشور
ما اختیار خود را خود دارند و این پیروزی
بزرگی است برای کشور ما . برای خلق
های کشور ما .

نگاه مختصری بر ابعاد...

منافع خلق ومصالح علیای وطن پامی نهدند. و: تحمیل وتعمیل پیمان ها عهد نامه های ضد ملی و ضد دموکراتیک که با خواست خلق ما کا ملا متباین ومغایر بود براسر و شاهان جیون، بی اراده ووطن فروش، که تاریخ مثالهای آن را بیاد دارد.

ز: ایجاد شبکه های جاسوسی در داخل استفاده از آنها بمنظور درهم کوبیدن نهضت های ملی وآزادیخواهی و ضد استعماری که پیشتر بعد از دوران حبیب الله خان و امان الله خان رونق یافت.

ح: ایجاد گروه ها وپاندهای ارتشهای وابسته به طبقات استعمارگر و مدافعین استعمار وامپریالیزم که پیشتر بعد از دوران امان الله خان وبخصوص در دوران سیادت سیاسی آل یحیی تحت سایه حمایت وشعور رهنمایی نادر ظاهر ودارد که این سه فرد خود دست نشانده استعمار نیز بودند ووسق گرفت.

ط: بمنظور حفظ وابستگی دولت های مرجع وادامه فعالیت های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی واجتماعی تحت عناوین کمک ها وقراردادهای اقتصادی وفرهنگی ونظایر اینها روز بروز به بسط اسالیب نوین واستعماری در این کشور رونق داده می شد.

اینها عمده ترین فعالیت ها و سیاست های استعمار بود که در طی یک ونیم قرن برضد منافع خلق ومصالح وطن مایه منظور فعالیت ها واهداف زیرین برآمده انداخته شده وفسا هنوز به شکل دیگری در برابر انقلاب کبیر نور وعلیه حزب ودولت خلقی ماحر بان دارد.

جواسیس خارجی توسط استعمار انگلیسی بیشتر تحت نام های دکتر، مشاور اقتصادی ونظامی، متخصص، سیاح، مولوی، مولانا، معلم، پناهنده سیاسی وفراری ها، تاجر، ترجمان مستخدم و نظایر اینها از غرب و شرق وارد افغانستان شده وبه فعالیت های جاسوسی خویش زیرگانه به فعالیت آغاز میکردند که

بخشی ازین جواسیس بیشتر در دربار شاهان وامرای قبیل از امان الله خان حتی سمت مامورین ملکی ونظامی را باز می یافتند ودر بخش های اردوی کشور ما مقام قوماندانس ویامعاونت آنها را کسب میکردند اما در مجموع تمام جواسیس استعمار در بین توده ها، در ادارات دولتی، در بین روشنفکران وطنپرست به فعالیت خویش دوام میدادند ودر مسایل تعیین سرحدات ودر قضایای مختلف

کشور وحتی در عهد نامه های تنگین گنداب و دیورند وهانند اینها مستقیما نقش ایفا میکردند وظایف این جواسیس تفرقه افکنی بین ملیت ها ومذاهب بین وطنپرستان و روشنفکران تحول طلب وحتی در زمان شاهان قبل از امان الله خان بین فیودالها وشاهان

وبین اعضای خانواده شاهان جاه طلب وغیره بود. اما استعمار در طی یکونیم قرن نفوذ مستقیم وغیر مستقیم خود بر کشور ما آنچه را در

پالیسی های نظامی ونو استعماری خود بمنظور در اختیار داشتن افغانستان منعکس داده است اگر در کشور ما زمینه هاو محمل های عینی ودعنی نمیداشت اصلا مشکل بود که استعمار

قسمت (۲)

به تحقق آنها توفیق حاصل میکرد زیرا نه تنها شرایط عقب مانده ذهنی واجتماعی جامعه ما بلکه تلاش های ارتجاع فیودالیسی ومشافت های داخلی در زمان زده خورد های شهبازگان وامرای دودمان آبدالی همه وهمه بهترین زمینه ها را برای نفوذ سیاست استعمار در پنجا مساعد ساخته بودند. واینک ما از آغاز توجه سیاست انگلیس در افغانستان یعنی از اواخر قرن (هزده) تا اوایل قرن (نوزده) تا همین لحظه که مشی از نمایندگان امپریالیزم وارتنجاع منطقه در همان سیاست ها در برابر انقلاب ما قسرا گرفته اند برخی حقایق و شواهد عینی را به نایید مطالبیکه قبلا فورمولبندی گردید در پنجا بصورت موجز و فشرده از نظر عبور میدهم.

پس منظر توجه ونفوذ سیاست استعمار

انگلیس در افغانستان:

هند بمثابة سر زمین وطلا چشم ودل کلیه استعمارگران، خاصنا استعمار انگلیس را بخود مجذوب نموده بود. یک سو از بوجود آمدن ناپلیون و از جانب دیگر از قدرت نظامی افغانستان در وقت احمدشاه و تیمورشاه و زمان شاه برهن وجان استعمار انگلیس دلبره وارتنعاش راه یافته بود بخصوص اینکه انگلیس ها بزرگترین رقیب خویش در هند افغانستان را می دانست تا مبادا بر هند سیطره کامل یابد که این انگیزه از جنگ «پانی پت» ومانور های زمان شاه در پنجاب و حلب استعداد هند منعکس شده بود.

از طرف دیگر استعمار انگلیس همه ابواب نفوذ برهند را مسدود دیده بود و تنهارا هیکه به سوی هند ملاحظه می شد آنها هم در اختیار افغانستان بود در همچو حالانیکه چشم ودل استعمارگران به سر زمین هند خیره بود در افغانستان که نظام اقتصادی، اجتماعی فیودالیزم مسلط بود و بعد از جلوس زمان شاه اختلافات قایمیلی بین زمان شاه و برادرانش از یک طرف و بین فیودالها و زمان شاه از سوی دیگر نیز درگیر بود وملوک الطوائفی داشت که تقویت یابد، وقدرت مرکزی به انحطاطا برود روی این اختلافات بین شهبازده های خلف تیمورشاه و بین خود فیودالها و بین فیودالها وشاه زمان اوضاع سیاسی افغانستان مشتت شده بود.

در چنین وقت در ایران دولت قاجاری روی کار آمد که از اراده و روحیه وطن پرستی چندان برخوردار نبوده چنانکه گاهی به طیل ناپلیون رقص کردند باری فرمان از استعمار انگلیس بردند وزمانی قول به سران وس میدادند ولی فقط زرمی خواستند و بر آستان زور سر می ساییدند، در شرق افغانستان «سرجاق شوره گورنی چترال مقبوضات هندی انگلیس شده بود در سال بعد دولت هند

ونظام دکن درهم خرد شده ونیمه یسی از کشورش را تسخیر کرده سه سال بمسیر «مارکی ولسلی» گورنی جدید انگلیسی بسا تشکیل اردوی قوی به تسخیر هندوستان و برای انهدام دولت های (مرتبه نظام دیسور) میباشند واما بعد از تغییرات ورویداد های زیاد «مارکی ولسلی» اندیشه تسخیر هند را بطوریکه بعد از اشغال به تشکیل قوای نظامی دست زده وبوسیله همین قوا حفظ کرد که مصارف آنرا مسکونین محل اشغال شده، بپردازد. چون این قوا حافظ همین مرتزمغضوبه میباشند زان جهت از طرف افغانستان خطر شکست این قوا را در برابر قدرت نظامی زمان شاه احساس میکرد بنابراین انگلیس ها توجه افغانستان گردیده و به فعالیت ها و عملیات زیرین دست یازیدند که ما صرف نظر از تشریح مبسوط عملیات و تجا و زات مسلحانه ودوام سیادت مستقیم وغیر مستقیم غول استعمار در افغانستان محض جهات وابعاد تکنیک ها ویالیسی این غول هستی خواری را

به شرح زیر بیان وبازتاب خواهیم کرد. استعمار انگلیس زمانیکه افغانستان را محبت رقیب خود احساس کرده ومتوجه این کشور گردید در پی آن شد که باید دولت قاجاری ایران را بمتابه وسیله دست و بازو سیاست خود علیه افغانستان تجویز ویانطیع وتحریک نماید. همان بود که دولت از نمایندگان خود را به ایران فرستاده و این نمایندگان دودانه الماس به قیمت دو نیم صد هزار روبیه به فتح علی شاه حریص، سه میلیون به خزانه قاجار، سی هزار تنگه و بیست توپ به اردوی دولت ایران بخشیدند.

بدین ترتیب رجعت گرایان دولت قاجاری و این کدی های بی اراده بسوسنیه تطبیع علیه افغانستان قرار گرفته و به نمایندگن انگلیسی وعده دادند که هرگاه افغانستان به سرزمین هند هجوم نماید جهت خشنی کردن این هجوم فورا به ولایات غربی آن حمله کرد و خراسان را خواهیم گرفت. دولت قاجاری بعدا چنین هم کرد. اما بسا آنها آنچه که

در خورتوجه بود همانا اجیر کردن شهبازده محمود باغی وفراری وتحریک وتجسیر وی علیه افغانستان، بخصوص در برابر زمان شاه بود. با این هم استعمار انگلیس و رقاصه روی دست او یعنی فتح علی شاه قاجار بسته نکرده وباکمک هم در افغانستان هسته یک شبکه جاسوسی را ریخته وباین نحوه عملیات وتبلیغات تخریبی را در داخل وخارج کشور جهت تضعیف وسرنگونی شاه زمان مساعد گردانید زیرا افزون به مداخلات استعمار زمان شاه خود نیز در برابر مخالفت های بی

داخلی روبرو بود بنابراین همه عوامل منفی ودسایس استعمار انگلیسی موجب انقراض قدرت زمان شاه گردید وگرایش انحطاطیسی افغانستان باردیگر نطفه بست که ازین پالیسی شهادانه استعمار انگلیسی زبان های بعدا متوجه افغانستان شد مثلا دو سال بعد از سقوط زمان شاه ولایت خراسان بدست دولت قاجاری ایران افتاد میگویند این ولایت سلاته یک میلیون روبیه وپنجاه هزار خروار غله مالیه

داشت بهمین منوال بعدها مرز در انقیساد روسیه رفت وپنجاب زیر قیادت رنجت سنک اعلان آزادی داد وموجز اینکه سلسله این تجزیه وپارچه پارچه شدن تا اواخر قرن نوزدهم دوام یافت که نتیجه تطبیق پالیسی نخست استعمار انگلیس عادر سرزمین افغانستان بود. ازسطور بالا به دستیاب این نتیجه تا میل میگردیم که استعمار انگلیس که اکنون در چهره امپریالیزم جهانی تجسم یافته است به اینکه علیه انقلاب کبیر نور، بلکه از هماندم که به افغانستان توجه خایفانه مینول داشت به دسایس وتوطئه های بیشرمانه متوسل گردیده بود که نتیجه آن انحطاط سیاسی واجتماعی افغانستان وتجزیه امپراطوری دوران احمد شاه سی و افسیدن این خاک در احاط سیاست انگلیس بود.

یکی از مداخله زیرگانه استعمار انگلیس همانا فریب وتحمیق شاه فاقد اراده یعنی شاه شجاع بود که بعدها کاملا وسیله دست انگلیس ها شد. زیرا استعمار پاشاه شجاع سه معاهده را امضا کرد که اول معاهده پشاور بود که در آنوقت شاه شجاع خرد صاحب قدرت مستقل بود وثانیا معاهده لاهور است که این شاه بی اراده و کرش خصال در آنوقت فاقد قدرت ومخلوع شده بود.

ثالثا معاهده کندهار بود که درین هنگام شاه شجاع طوق غلامی استعمار انگلیس را بگردن وکلاه آستان بوسی آنرا به تارک برداشت. استعمار انگلیس از زمانیکه متوجه افغانستان گشت تا طلیمه انقلاب کبیر نور نمایندگان وجواسیس در افغانستان داشت که در هر وقت و زمان اوضاع و احوال جامعه را به نفع استعمار حفظ کرده وبخصوص جواسیس مستقیم وغیر مستقیم آن در دربار شاهان، در دوایر دولتی و در میان مردم در دهات وشهر به نفع استعمار وارتنجاع وبرضد خلق ووطن ما فعالیت میکردند اینها انواع تفرقه هارا در بین ملیت ها، مذاهب

مناطق، زبان ها و نیرو های وطن پرست آزادیخواه وتحول طلبان کشور ما دامین میزدند که بیشتر تحت نام مسلمان وتحول طلب در کشور ما فعالیت میکردند اند امسار واقعیت امر تمام کار شان به نفع استعمار صورت میگرفته است بهر حال ما این جواسیس ونمایندگان مستقیم وغیر مستقیم انگلیسی وغیر انگلیسی استعمار را به ترتیب زیر در شمار گرفته وعده ترین آنان را با تالیع کار ومحل نفوذ وفعالیت شان مختصرا از نظر عبور میدهم.

عقال جواسیس خالص انگلیسی: تا زمانیکه انگلیس هار عنعنات و اوضاع کشور ما شناخت بهتر نیافته بودند بیشتر از جواسیس خالص انگلیسی استفاده کرده تا آنان درین کشور به نفع شان فعالیت نموده و خلق هارا از هم جدا ساخته وانواع اختلافات ملی ومذهبی وفایمیلی را دامن بزند که بعدا اینها بودند:

جوانان و ارزیابی شخصیت انسانی در اجتماع

نیازی به اثبات ندارد که جوانان نیروی محرکه و پیشاهنگ جوامع بشری را در طول تاریخ تشکیل داده اند و پیشاپیش کاروان تحول و تکامل باسرافراشته در دل زمانه ها نفوذ نموده و نقش و اثر تحرك و توان و خرد خویشرا بجا گذاشته اند که مطالعه و مرور سرسری آن ذهن انسان را به گذشته های دور و به مراحل اولیه تاریخ گره میزند . در نظامات مختلفه ای که تاکنون بخدمت طبقات اجتماعی در طول تاریخ بمیان آمده و ازبین رفته ، جوانان همیشه نقش برجسته داشته و کسی نخواهد و یا نخواهد جوانان را با تحرك هرچه بیشتر در امور اجتماعی سهیم اند و در گذشته هائیز چنین بوده است . عصر کنونی را علمای اجتماعی و دانش پژوهان بنام های مختلف یاد نموده اند که اکثر عنوان ها ، قرن اتم ، عصر انقلابات علمی و فنی ، دوران بیداری ملل ساکن در مستعمرات فروریختن زنجیر های اسارت و امپریالیزم و یا دعا عنوان دیگر داده اند که هر کدام در جایش مناسب و بجا است .

اما آنچه در صدر عنوان ها قرار داشته و دیگر عناوین را تحت تاثیر خویش دارد ، گذار از جامعه پوشالی و استثماری به جامعه سوسیالیستی است که مضمون عمده و شعار اساسی بیکار طبقاتی و آینده جهان را می توان در چهره و مضمون همین شعار پر محتوا درك و مطالعه نمود و نیروهای اجتماعی را نیز درین جهت کشاند .

وضع کنونی جهان به ارتباط درك دقیق و اصولی زمان فورمول علمی گذار از جامعه سرمایه داری به سوسیالیزم میرساند که درین

عصر و زمان تناسب قوا روز بروز به نفع صلح و سوسیالیزم و پیشرفت و ترقی تغییر یافته و تمام قدرت های عقبگرای و ارتجاعی که همکاری نزدیک با امپریالیزم دارند و در زیر رهبری امپریالیزم علیه جنبش و ترقی لاجوجانه تلاش می ورزند ، هرگز جلو سیل خروشان بیداری ملت ها و خلق های سراسر کینسی را گرفته نمی توانند که روز بروز در جهت پیروزی ، دود شاه ها ، رضاشاهها ، و دیگر شاهان و سلاطین و نوکران امپریالیزم را به زباله دان تاریخ می سپارند و در جای آن نظام های انقلابی و دموکراتیک را پیروزی می نمایند که همه و همه در تغییر تناسب قوا از اهمیت شایانی برخوردار بوده و به قوای انقلاب جهان علیه امپریالیزم نیروی بخشند .

با درك دقیق و علمی مطالبی که پراکنده گفته آمد ، لازم و ضروریست تا پیشاهنگان نهضت و انقلاب همانطور یکه در تحلیل زمانه ها تشخیص می کنند که چه باید بکنند و

شمار نیرومند چه باید کرد را طرح و راه حل آفر جستجو می نمایند باید عمیقا توجه داشته باشند تا نیرو های خودی و دشمن را در عرصه بیکار انقلابی نیک تشخیص دهند و در صفتی موضع بگیرند که آن صف فردای جامعه را می سازد و در تاریخ جامعه جا و مقامش هرگز از چشم نمی افتد .

مسأله مهم در اینجا مسأله ارزیابی شخصیت انسان است که در مسیر زندگی و بیکار اجتماعی از اهمیت شایانی برخوردار بوده و انسان را از کجروشی و گمراهی نجات میدهد .

بناء شناخت درست و دقیق از هویت بیکار گران راه انقلاب و آنهاست که در يك صف ، یکجا با نهضت و انقلاب به پیش می روند ، اطمینان به پیروزی را در مراحل مختلف نهضت تامین می نماید و ترس و هراس و یا دلهره را از بین می برد .

پس باید برای ارزیابی شخصیت اجتماعی ملاک و یاسنگ محکی داشته باشیم تا هر جوان و بیکارگرانی را که با مسأله ای مبارزه و مجادله را می نمایند بشناسیم تا در مراحل مختلفه دچار سردرگمی نشویم .

درین مسیر باید جوانان بیش از پیش محاسبه دقیق و علمی داشته باشند و آنهاست که اگر سنگ هستگری و همراهی را با ایشان در سینه می زنند بشناسند .

البته اساسات و مقررات در احزاب طراز نوین کارگری روشن بوده و در پرتو آن به آسانی می توان شخصیت های اجتماعی را شناخت و از فعالیت روزانه آن حساب گرفت .

که این کار بصورت جدی در احزاب انقلابی تعقیب میشود و از روی فعالیت و مبارزه شخص درك میشود که شخص مورد نظر تا چه حدودی عقیده و ایدئولوژی را پذیرفته و در راه آن مبارزه می کند .

پس حال به یقین که تمام جوانان شامل در احزاب مترقی جوامع بشری نبوده ولی به اشکال و شیوه های دیگر در عرصه های مختلف اجتماعی رسالت خویش را انجام میدهند که برای آنها نیز باید ملاک تشخیص در نظر باشد .

پس حال جوانان در جامعه دارای شخصیت های متفاوتی اند و در پهنای وسیع زندگی هر کدام در جهتی به بیکار می پردازند که مطالعه شخصیت هر کدام از زوایه های مختلف قابل مطالعه است . چه شخصیت اجتماعی ، شخصیت علمی ، شخصیت اخلاقی عناوین درشتی است که به حساب هر بخش باید به ارتباط مقرر و ضوابط همان شخصیت مطالعه را آغاز نمود .

درین یادداشت برای اینکه جوانان وطن ما که در زمان کار و بیکار دگرگون آفرین با هم می رسند نسبت به یکدیگر شناخت درست داشته باشند ، با استفاده از نظریات جمع شده دانشمندان نکته های عمده ای را برجسته می نمایم که برای تمام شخصیت های اجتماعی قابل تطبیق و قابل قبول باشد .

قبل از همه باید در مطالعه و ارزیابی شخصیت اجتماعی انسان ، مسأله عینیت و واقعیت را در صدر تمام محاسبات قرار داد ، چه اگر اغراض شخصی ، بدبینی ها و خوشبینی ها ، جانبداری ها و دشمنی هائیش بازی نماید ، چنان به جامه انحراف خواهیم افتید که برخاستن از آن جا ناممکن است .

چنانچه طبق میراث نظامات و روابط نابرابر اجتماعی ، در قضاوت بعضی ها ، مسایلی شخصی ، منطوقی ، مذهبی ، لسانی ، قومی و غیره و غیره چنان ریشه فواید که به همین اساس شخصیت ها را مورد ارزیابی قرار میدهند و تا زمانیکه نفعی عاید شان بود همان شخص مورد نظر خوب و احبابا اگر عایدی برای شان نرسید ، همان شخص بدنام و بی مایه به حساب می آید .

به گفته دانشمندی « يك فرد واحد در نظر این قاضیان خود پستند و مفروض صحیح نیک است ، عصرید ، دیروز در خور لنا و فردا سزاوار نفرین » .

آیا جوانان وطن ما هم همینطور باید باشند ، آیا شخصی را بدون محاسبه دقیق و علمی و بدون مسوولیت ، صحیح نیک و عصرید تلقی کنند و یا اینکه به ارتباط منافع شخصی و زواید های غارتگرانه کسی را که به نفع شخص خود شان بود نیک قلمداد کنند و دیگران را که پرده از روی جنایات شان بر میدارد بد محاسبه کنند ؟

البته عقل سلیم حکم می کند که اینطور درست نیست و بخصوص در اوضاع و احوال کنونی وطن که سخت نیاز به کار و بیکار علمی و عقلا نه آنان احساس می شود ، باید راه و روش انقلابی و علمی را دریافت و در روشنی آن شخصیت ها را به ارزیابی گرفت .

دانشمندی این مسأله را علما فورمول بندی نموده و راه حل انسانی و انقلابی را بما می آموزد باید به آن توجه عمیق نمود . چنانچه وی سوال می کند که ، چگونه میتوان دانست که کسی نیک و مثبت یابد و منفی است ؟ و در جواب سوال چنین می پردازد .

این دو ملاک را باید در رفتار و رابطه شخصی مورد قضاوت اولاً نسبت به واقعیت و حقیقت و ثانیاً نسبت به جامعه جستجو کرد . یعنی باید فهمید که شخص مورد نظر و

مطالعه ما در مورد حقیقت و واقعیت و جامعه چطور فکر می کند و موضعگیری آن چگونه است ؟

برای درك بیشتر ، موضوع را مختصراً بررسی می نمایم .

اولاً باید دید که واقعیت و حقیقت چیست و رفتار و روابط شخصیت انسان را در روشنی آن مطالعه کرد .

واقعیت را علما اینطور تعریف کرده اند . « واقعیت یعنی آنچه مستقل از ذهن ما واقعیت بذات خود وجود دارد و بر حسب قوانین خویش سیر می کند و هستی آن عینی است . »

به ارتباط واقعیت ، حقیقت را نیز باید فهمید چنانچه گویند « حقیقت یعنی آن طرز تفکر و تعقل انسانی که منعکس کننده موق و صائب واقعیت خارجی باشد ، یعنی انعکاس درست و صحیح آنچه واقعیت است در اندیشه و عمل که تجربه صحت آفر و ازمی می کند عبارتست از حقیقت . »

وقتی واقعیت و حقیقت را علماً درك نمودیم و در پرتو مطالعه دقیق و همه جانبه مسأله برای ما روشن گردید ، بصورت علمی شخصیت های اجتماعی را به مطالعه می گیریم و می بینیم که نسبت به آن چگونه موقف دارند و از کدام سنگر دفاع می کنند .

مسأله واقعیت و حقیقت از مسایلی مهم اجتماعی است که باید به آن توجه بیشتر و دقیقتر مبذول گردد ، زیرا درك حقیقت و واقعیت نیز کار ساده و بیش یافته نبوده و اگر اغراض شوم و نادرهای شخصی در میان نباشد بینایی و بصیرت علمی می شود به درك آن توفیق یافت .

مثلاً سوالات تحذیر دهنده ای در باره جهان و جامعه و قوانین حاکم بر واقعیت های عینی مطرح می گردد که جوابات را باید علما جستجو نمود . که این مسأله اکثر و طیفه فلسفه علمی بوده و امروز استاد عقب آن بدسترس اکثر جوانان وطن قسار دارد . مقصد اینکه در اینجا وارد بحث در باره مسایل فلسفی و تیوری حقیقت و واقعیت نمی شویم .

منتها نباید از یاد برد که اگر شخص مورد مطالعه قرار میدهم اولاً دیده شود که شخص مورد نظر در موضوع واقعیت و حقیقت چگونه موضع دارد . اگر در سنگر تحلیلات علمی قرار داشت و از علمیت دفاع می کرد در جریان بررسی مورد تأیید قرار می گیرد .

با اینهم مسأله به پایان نمی رسد ، باید دید که شخص تحت مطالعه ما نسبت به جامعه چگونه تحلیل برداشت دارد و چگونه سنگر می گیرد .

مصنوعیت، قانونیب او عدالت

او خوښی ستاسی د خدمتگار په توګه ستاسو حضور ته وړاندی کوم او په ګډ سنگر کی د وطن له ټولو زیار - ایستونکو سره ستاسی د هیواد بریالیتوبونه غواړم چی ستاسی رول د وطن دراتلونکو نسلونو دپاره زموږ د هیواد په تاریخ کی زیاتی ویارنی ثبتی کړی. د وطن پالنی په تودو احساساتو سره تاسی ته وایم چی :

ژوندی وی د افغانستان

شریف او نجیب خلك.
بريالی دی وی د افغانستان
د خلكو دموکراتیک گوند .
ویاږو چی زموږ کارگران،
بزگران ملی پانګه وال اوملی
سوداګر له وطن پالنی څخه
په ډک احساس په یوه ګډ
سنگر کی د دښمن په ضد
جنگیږی او خپل وطن آبادوی
د وطن ټول دښمنی بچیسان
شمار ورکوی چی بریالی دی وی
سوله په ټوله نړی کی
په درناوی .

(ب)

د ګرینادا

د هیواد د صدر اعظم په توګه پاتی شو . ما د نچو ست د ګیری یو فا شیمتی خبر بی ګروپ وچر د پولیسو او جاسوسانو له پیرو بی رحمة نسی القله اوی و جدا نه غنا سر و په ګډون جوړ شوی او د دولت د مخا لښو په ټولو ګومارل شوی و .

ګیری چی د خلكو تر تسلط وروسته یی د امریکا د متحده ایالاتو نیو پارک ته وتښتید تر نیښی وروسته ، دهغه دارتجای رژییم یو شمیر وزیران او دهغه هیواد ډیو لیسو او دمانجو ست د خبر پتی ډلی یو شمیر لار - ښو و تکی او نور مرتجعین و نیول شول او د چول د نهښت مشرا نو د هیواد د چا روپه سمون اویا تنظیم لاس پوری کړ . دکارابین په سیه کی د ګیری د رژییم په شان د یوه ګو ډا ګی ، افراطی ارتجای او فا شیمتی ټکنی نوری رژییم پتګیدلو له یوی خوا د ټول مرفی بشریت او په تیره دکارابین دسیمی داوسید ونکو خو ښی زیاته کړه او له بلی خوا یی دارتجای او امیر یا لیسی رژییمونو نه ټنګو لو تر یواله پروسه یی او پی کړه د ګیری دارتجای رژییم سقوط او د ګرینادا د خلكو دیر یا لیسی ب حما سه دکارا بین په شنه لفا کی د لمر په څیر و ځلیده او وړا نګو یی د پیرو نورو اسیر ولسو نو په نړی کی د خپلوا کی ولولی راو پا رو لی . دسوریس پیشاپ په مشری د ګرینادا نوی خلقی رژییم د خلكو په ګټه د مرفی او ژورو بدلونونو یو پرا څه پرو ګرام جوړ کړی او اعلان کړی دی . دهغه پرو - ګرام اصلی هد ف د ګرینادا د استعماری دوری د وروسته والی له مینځه وړل اود هیواد په اقتصاد باندی د پیر نیو یا لگسو د تسلط پای ته رسول دی .

د نوی پرو ګرام له مخی په ګرینادا کی تر څو نو کنترول شوی او د نارینه و او ښځو له پاره برابر کار به مقابل کی دیو شان

د نړی و ، وحشت او ورنایو په منظور زموږ هیواد ته را استول کیری . د ګرینادا د خلقی رژییم پر ضد د روزل شوو خرا بکا راو یوی ډلی څه موده مخکی دستت جوړ چه ښار کی پر دوو و دا نیو «د سودا ګری دفتر اود تسوریزم اداره» ډزی وکړی خوله یوی څسوا ملی سو دا ګرله ویری سره مخا مخ کړی او له بلی خوا ګرینادا ته د تور یستا نو دورتګ مخه ونیسی . د ګرینادا د خلكو و سله وال یو څ دا خواړه حملی شندی کړی او د خلكو دښمنان یی په کلکه وځپل .

د ګرینادا نوی خلقی رژییم اوس ، او س برحالاتو پوره مسلطدی او په ډیره انقلابی مینه د هیواد په ودانولو بوخت دی د نړی ډیرو هیوادو د رژییم په رسمیت پیژندلی اوله هغه څخه یی خپل پلار اعلام کړی دی .

بقیه صفحه ۱۵

دافغانستان دموکراتیک جمهوري دولت هم چی دخپل بهرني مینا ست دفتر قیادت سره سم د آسیا سافر یی او لایسی امریکي د خلكو د آزادی ښوونکو نهښو لیسو ملاتړ اعلام کړی دی دروان کسان داسیبه ۱۴ نیټه د ګرینادا لری خلقی رژییم په رسمیت و پیژاند او په دی او ګه یی له یوی خوا خپل تر یوال متر فی رسالت ترسره کړ اوله بلی خوا یی د ګرینادا د خلكو د ښمنانو او بین المللی امیر یا لیزم یسو کلک ګو ژار وکړ .

- بریالی دی وی د ګرینادا نوی خلقی رژییم
- بریالی دی وی د آسیا ، افریقا اولایسی امریکي د خلكو خپلواکی ښوونکی څو - څښتنه

- ډواندی د امیر یا لیزم د پوره مخو کولو په لور .

آیا بشري تمدن

تر منځ همدا بلی پر ځای یو لړ ګډوډکاره یو ته اړتیا لیدل کیری . دلته سوال داند ه چی دا ټول ښکاره ی با ید څنگه بیل شی بلکی داده چی څنگه به بشپړ شی ؟

ایا څنگه به د مرفی ټولنو هغه مفکوری نه چی غواړی تر (۲۰۰۰) عیسوی کال پوری دخپلکی د کړی له مخه د یو زلی کمله په بشپړه توګه ټول شی د عمل جامه واغوستل شی ؟ پدا سی حال کی چی وروسته پاتسی او پر مختیا یی هیوادو ته له بشپړه ناوړه اقتصادی ستو نرو سره لاس په ګر یوان دی .

څنگه کیدای شی په هغو کی ډیر مختلیو هیوادو نو په مرسته ساینس او تکنالوژی لکه څنگه چی لازمه بریښی پراختیا وموی ؟ څنگه کو لای شو ډیر مختیا یی هیوادونو دور ځنی ضرورت وپ تخنیکي سامان الا تو انداز و ټاکو اود صنعتی هیوادو نو څخه په واردولو هغه تامین کړو .

په نړی کی دخورا کی موادو ، د پاکو اوبو د زیر مو اودانژوی او اومه موادو د لږ - والی اود نفو سو دشپیر دچټکی رودی اود چا پیر یا ل دککر تیا د ستو نرو سره سره څنگه کیدی شی ډیر مختلیو او پر مختیالی هیوادونو ترمنځ تخنیکي او صنعتی همکارو سو ته په بشپړه توګه د عمل جا به واغوستله شی ؟

د پور تیبو ستو نرو ، غو ښتنو او سوالونو د بشپړ حل هیله هغه وخت لرای شو چی د نړی ټول پر مختلی او پر مختیا لسی هیوادونه د ساینس او تکنالوژی د لاس - مخک و د بشری ټولنو د ژوندانه د راز راز ضرور یا تو د تامین اود هغو د ژوندانه د سوبی د لوړولو دپاره د ساینس او تکنالوژی قوی څخه د ګټی اخیستلو دلاړود لټولو په مقصد یا ید دخپل علمی او تخنیکي همکار یو لمن لارته کړی . د پور تیبو څیر و څخه د نتیجه جو ته کیری چی دیو لیکم څه او هو سا نړی ودا نول دیو څو محدود هیوادونو د عهدی څخه ونلی کار دی .

که په پر مختلی او پر مختیا یی هیوادونو کی علمی څیړنی او انکشافات پر تله کړی لیدل کیری چی د ټولنی نړی په سلو پنځه نوی علمی څیړنی او انکشافات په پسر مختلی او صنعتی هیواد و نو کسسی صورت وموی چی دا پخپل اصل کی یوه ستره نا انډولی ده .

په خواشیننی سره باید وویل شی چی دهغو څیړنی او انکشافاتو څخه چی درو ښتیا کسره نه ، کور جوړولو او صنعتی کولو په برخو کی روانی دی په سلو یوا څسی یوه برخه یی د نړی دیو زلو خلكو (د نړی دنیمایی اوسیدونکو) په ګټه تمایز یی . د نړی پر مختلی هیواد و نه دا تر ژی دخپلنی د خر څ شپیر چنده پیسی د راز واز وژونکی و سلو د څیړنو په چارو کی څو څو همد ارنگه یو زیات شمیر پر مختیا یی هیوادونه دروغتیا او ښوونسی اوروزنی په پر تله زیاتی پیسی دو سلی په پیرو دلو لگوی .

دایوه ناقصه نړی ده داڅکه چی دهغه دورو - سته یا تی او پر مختیا یی هیوادو نوسانس پوهانو او تکنیشنانو دنوی ګټور او خو را په زړه پوری ارزانه او مناسب تکنالوژی په پراختیا کی فعال رول نلری . دا هم یوه ستره نیمګټی تیا ده چی په ملیونو تنو بیسوا دو اود ښوونی اوروزنی له فیضه بسی بهره نړیوا لوشی کولای دنننی پسر مختلی تکنالوژی په لا پراختیا کی چی دهغو د سو کاله ژوند په تامینو لو کسې څر گند نقش لری لعا له برخه واخلی .

داهم دیاد ولو وړ ده چی د نړی په زیاترو سیمو کی نیمګټی اواناقصه اقتصادی اړیکس روانی دی څکه چی دنړی یوال صنعت او بشری قوی څخه لکه څنگه چی لازمه بریښی په هغه کی ور څخه ګټه نه اخیستل کیری . او دخصوصی دنلو او ډیر مختیالی هیوادو نو دغوښتنو ترمنځ رښتینی بیلاس تحقق ندی موندلی . ددغو ټولو ستو نرو د بشپړ حل دپاره ډیر مختلیو او پر مختیا یی هیوادونو

بدون شرح

کار تونهای این
صفحه را بدقت
نگاه کنید و بعد
اختیار دارید که
عنوان آنرا
چه میگذارید!!!

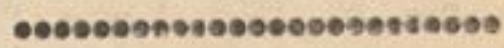
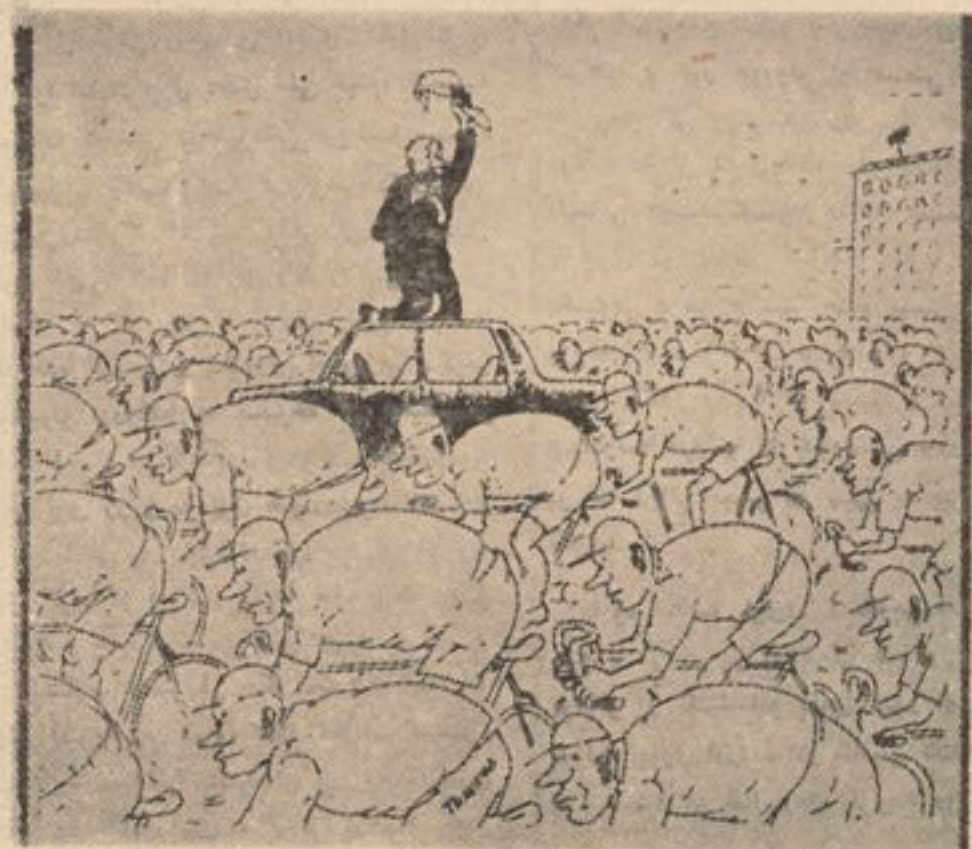

بایسکل دان اکرم تمام دنیا را با بایسکل
بگردم باز هم برنده خواهم شد.

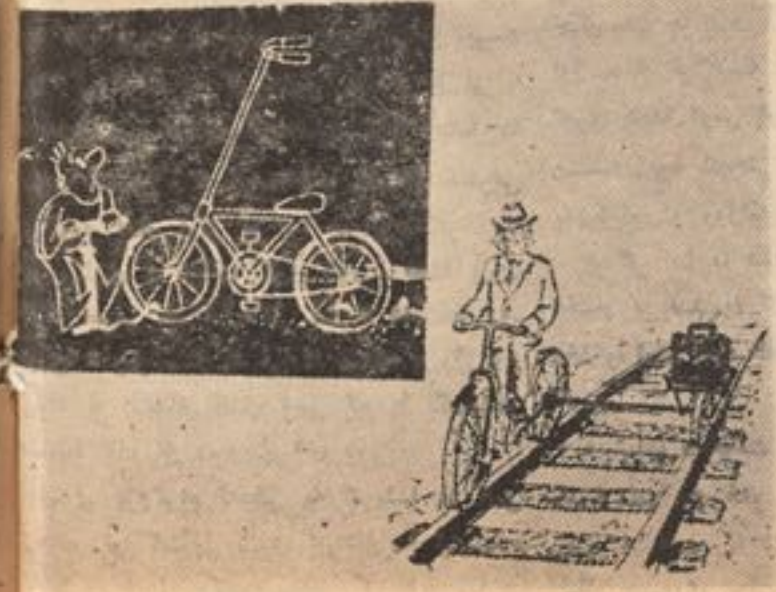
شوخی با ورزش بایسکل دوانی
با چیز دیگر !!

بدون شرح

دیگری میدان :
هلو، هلو متوجه باشید یک، دو، سه ...

بدون شرح

بدون شرح

۱۲ متر برنده شده. این ریکارد اندکی کمتر از ریکارد ۱۷ متر بود که قبلا توسط بقیه بنام (دیری کراکت) به ثبت رسیده بود.

می خواهیم او را از پیش شما ببرم اگر کسی مریض نشود...

خسری که هیچ دم خوشی از داماند داشت در مجلس خواستگاری به او گفت: جوان راستش را بگویم من بکلی مخالفم اصلا کار صحیح نیست که دختر نازنینم با تو آدم احمق زندگی کند! داماد فورا جواب داد: - همین است که آمدم به خواستگاری زیرا جان منی خواهم او را از پیش شما ببرم.

اولی رویه دومی کرده گفت: بعقیده تو اگر تمام مردم سالم باشند چطور میشود؟ دومی جواب داد: هیچ، داکترها مریض میشوند.

فرق بین حادثه و بدبختی

پسری از پدرش سوال کرد: پدرجان! فرق بین کلمه حادثه و بدبختی چیست؟ پدر جواب داد: پسرم! بسیار روشن وساده است. مثلا وقتی مادرت در دریا بیفتد میگویند حادثه ولی اگر کسی او را از غرق شدن نجات بدهد آنرا میگویند: بدبختی!

تب فوتبال

معمولا آنچه درستیوم های آلمان غرب میگردد، دردندانه ها گرمتر از میدان است. زدو خورد بسیار عام است. برای فرونشاندن استیاق تماشاچیان بسیار خونگرم، در قسمت پائینی جایگاه میمانان درستیوم گلشن گرجن جای مخصوصی بامبله ها ساخته شده که در آن اوباشی را که در خلال مسابقه اخلال مینمایند، تاختم مسابقه در آن نگاه میدارند (برای آنکه مسابقه راتاخیر دیده بتوانند) و بعد به مراکز پولیس انتقال میدهند. عده دیگری از طرفداران فوتبال احساسات شانرا به طرز بسیاری آزارانه بساز میدهند بطور مثال یکی از آنها شکم خود را لچ نموده به نمایش بر روی شکمش این پیام خالکوبی شده بود: «کلب فوتبال کولن! قلبمن باشما است»

بقه قهرمان

بقه بی بنام (ویلی) در مسابقات قهرمانی پرش برای بقه ها، که همه ساله طور عنتوی در کمپ انجلز کالیفورنیای ایالات متحده امریکا برگزار میشود، باخیزی به اندازه شش عشریه

بدون شرح

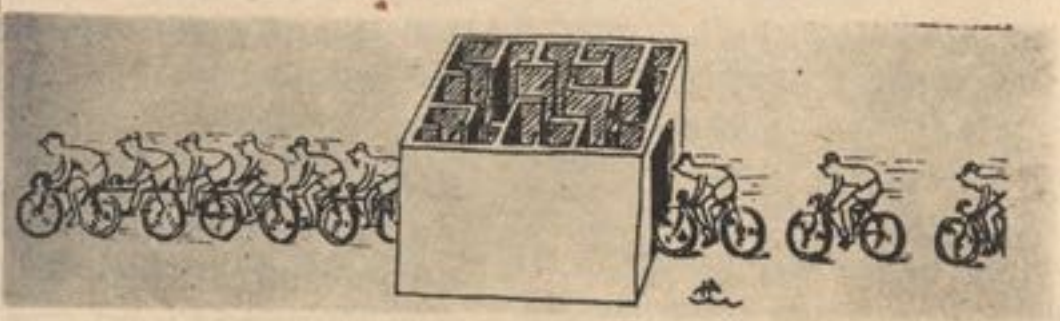
بدون شرح

بدون شرح

بدون شرح

بدون شرح

بدون شرح

ما و مشکلات نوجوانان

باشند. آنها به ارزش های جوانان ناهمگرا و اغراق اهمیت میدهند که حرفی به بیلجا می و خود سری می کنند و حدودی نزد آنها منتهی می نماید شده باشد. حینیکه جوانان بدنای واقعی مواجه می شوند و آن مواضعی را می رسد راه خود می یابند و نمیتوانند به آن توافق کنند در نتیجه بعدها موانعی بر سر خود مینمایند. یکی از مشکلات عمده دیگر جوانان عشق و علاقه شدید آنها در صحنه های خطرناک و ماجراجویانه است با آنکه هر تاروی بود و سلول های دماغ جوانان زنگ خطر را برای آنها اعلام میدارد ولی بساز هم برای آنکه شهرت خود را در بین همقطاران از دست نداده باشند به آن مغفلی اشتراک میورزند.

حتی اگر این جوان خوشبختی ای هم باشد از اشتراک در آن مغفلی خطرناک خود داری نمی کند. گاهی هم والدین آنها را با وجود محسوس بودن خطر در اشتراک همچو محافل اجازه میدهند این محافل خواه رزمی باشد یا بزمی برای حفظ نام و شهرت خود اندازه خطر آن را فراموش می کنند و به آن اشتراک می نمایند. تصور نمائید که دو شیر جوان چهارده ساله یا پوتهای گرمی بلندوسینه بند چسب و سر و روی آرامسته و پیراسته در تلافی غریبی یا جوانیکه تازه لباس درای بوری گرفته است بیرون می رود.

مادرش هم به او اجازه بیرون رفتن را با آن جوان میدهد. طبیعی است این دو جوانیکه هم در حالت نشه باده پیمایید هم نشه کشش جنسی اند دیوانه سان موثر می رانند تا آنکه خواهی نخواهی تصاد می رخ میدهند و هر دو بحالت مرگت یا نیم جان بمنازل شان آورده می شوند که وقوع این حادثه را از آغاز چنین صحنه میتوان بدست می یابی کرد. درجهای انکشاف یافته داشتن موثر مانند هرکسی است که دهقان بچه ما دارد هران میتوان فقط در بد ل چند گلن بطرف خود را بارقیقه یا رقیق خود در گوشتش دور از شهر کنار کشیده و به تفریح برداخت. مردم عاقل و دور اندیش آن سرزمین در این مورد خاص چنین تبصره کرده اند و گفته اند که جوانان آنها قبل از آنکه عمل جمع را بیا موزند بعلم مسایل ضرب اقدام میورزند. مفهوم این گفته چنان است که آنها قبل از آنکه بمن یختگی ورشد کامل برسند کارهای را انجام میدهند که پیش از وقت است و سزوار آن سن و سال نمیباشند. گویا به این دوجه بی بند و باری جوانان انگشت اعتراض آنها خوشی جوانان است اعتراض کرده اند زیرا این بی احتیاطی ها و مواجه

شدن به صحنه های خطرناک جهت شرا انی جوان را عاقبت بخت و خون می نشاند. اقتضای دیروز چنان بود که والدین دوره سالکان راه پوهنتون میفرستادند و می گفتند که ذهن و دماغ خود را بکار اندازند اما اقتضای زلدگی عصر کنونی و امروزی نظر به دیروز از هم متفاوت می باشد پس مشکلات آنها نیز از هم فرق می کند. چنانکه یکی از مشکلات جوانان عصر حاضر تاب نیوردن در برابر بی موازیگی هیجانات مشکلات اقتصادی و روانی است که نمیبخشد با آن پنجه نرم کنند که در برابر شداید زندگی مقاومت نمایند بلکه آرزو دارند تا هرچه زودتر از چنگال آن فرار اختیار کنند آنهم فرار ابدی است که دست به انتحار میزنند که این خود کمال عدم مقاومت و مقاومت جوان در برابر طوفانهای هیجانی و شدت احساسات است. این چنین تصمیم متکی بر عقل و منطق نمی باشد و خود کتی از ضعف نفس و عقل منشا می گیرد و شایسته یک جوان سالم و طبیعی نیست.

همچنان طوفان های برهم خوردن و تلاشی شدن نظام عصبی و دماغ این جوانانیکه نمی توانند به تحول سریع السیر امروزی هم گام پیش روند و توافق کنند بوفرت بملاحظه می رسد که از مشکلات عمده آنها بشمار می رود. از آنجا است که عده از والدین جهان بر جوانان سخت نمی گیرند بلکه آنچه آرزوی آنها است خوشی و مسرت فرزندان جوان ایشان میباشد زندگی با مسرت نسل جوانان از اهداف مهم آنها بشمار میرود اما بسی خیر از آنکه اصل هدف زندگی محض خوش گذرانی جوانان نیست بلکه مولد بود و منفید بودن بخود و دیگران است. تصادمات و برخورد های زندگی يك امر طبیعی است که از آن گریزی نیست باید آنرا پذیرفت و بر آن غلبه جست و عاقلانه در راه استفاده از نیروی جسمی و فتح مزید طبیعت با ایست اهتمام کرد تا آنکه دست خوش هوا و هوس شد.

مشکل دیگر جوانان امروزی عبارت از مواجه شدن با حقایق و مشکلات زندگی و پناه بردن به دخانیات، مشروبات وادویه های سکرآور است ای بسا جوانانیکه اسیر پنجه همچو فلاکت ها و ناملایمات شده اند و پناه به آن برده اند. حیف است که جوانانقدر مستمخضر و بی اراده باشد که از تحصیل حقایق و تحولات زندگی بستوه آید و بی چیز نا چیزیکه سکرآور است پنا برد و بدست خود خویشتن راه تپلکه اندازد و از حالت عقلی و شعوری انسانی بیرون کشد.

مشکل دیگر جوانان زود قانع نشدن آنها است. اگر پدری برای جوانان دیروزی در برابر خواهش و آرزویش «نه» میگفت او آن «نه» واقعیت پنداشته قانع

می شد اما حیات پر نچمل امروزی این امر را مشکل تر ساخته است که او نمیتواند جوان را بیک نه گفتن ساده و بسی پیرایش قانع سازد تا آنکه آرزوی او را بر آورده نساخت. آرزوی دیروز جوان فقط داشتن يك یا به رادیو جهت شنیدن اخبار و سازو آواز، جریان مسابقات ذهنی و داستانهای دنیا له دار بود اما امروز به آن قانع نمی باشد با دید جهت بر آوردن این منظور او نلو یز یون رنگه تهیه کرد.

هرگاه در باره مشکلات نوجوانان اندکی غور و دقت نمائیم و بیطر فانه قضاوت کنیم در می یابیم که اکثر آنها ما والدین برای آنها ایجاد و خلق کرده ایم واحساس گناه کاری را در برابر فایق نشدن آنها بر مشکلات و انحراف آنها از جاده حقیقت و واقعیت را عاقد نهاد و ضمیر ایشان پرورده ایم عکس العمل های جوانان انعکاس مزایای خوبی ها و همچنین نقصان ها و خلل های ما والدین است که آنها را چنان ریا چنین بار آورده است. چه نوجوانان تا رسیدن بسن و سال جوانی از ما امتثال و اقتضا کرده می کنند و اکثریت مسطالپ حیاتی را در اثر بیروی از ما والدین فرا گرفته اند بسبب افتخارات و خجالت آنها هر کوزاده ما است و بما می رسد. پسر هر گاه ما خواسته باشیم تا جوانان ما آرامسته به مکارم اخلاقی و پیراسته برخسوس نیت باشند باید همچو محیط و فضای واحد اقل

بقیه صفحه ۳۵ شعر تجلی...

برسیدن وصال بخدا نلانی دارم تو بیا بکلیه من چلسوی روای دارم بفراق تو مریضم بنما عیادتیم را چگر هزار پاره دل قاش قاش دارم چه شب است کین پری روی من است گرم بازی که هزار نقد جان را بدوی فلاش دارم کلد از متخجن غیسرو بساز بامن امشب که بکامه سفالین دوسه چمچه آش دارم دلم از ره قناعت به هزار شکر و بالاد که بخوان بینوایی دوسه نان داش دارم تن من گرفته عادت بلباس زنده زنده چو قلندران عشقت، سرناتراش دارم

کاکه رفتاری، نگارایت و پیزار تو کو گر تو سر تیر جوانی شف و دستار تو کو گنتی خون گریه نمودیم زهجران کسی راست میگوی اگر، دامن گلدار تو کو مگر جمال تو پسند دل مردم باشد بین این شهر خریدارو طلبگار تو کو عزیزنی لاف بزرگی به عبا و به قبا کشف احوال تو و، ورد براسرار تو کو یختی بر دعوت من چون کچرتی کلخک خیره ماس تو و کسامه آچار تو کو این ربایی کسر زانو نهادی بر نمود برده وسیم وجلو گوشک و شپهار تو کو

شمع صفت تمام شب موزد گذار داشتم دود برآمد از دلم وقت سحر به بیچوتاب مارصفت گمنزلف از دوطرف خمیده است

درخانه برای آنها نامین نمائیم تا آنها فرصت مشق و تمرین راستکاری حق بینی عدالت و نوع دوستی را در محیط خانه بیابند و چنانیکه خواسته باشند بار آیند. ما باید خانه خود را گانه نون عشق و محبت سازیم تا جوانان بخود و دیگران بدیده محبت اخلاص و صمیمیت بنگرند و بما هیبت و مفهوم عشق و محبت پی برند. ما نباید مشکلات و کج خلقی های جوانان را به معلمان و جامعه نسبت دهیم و آنها را طرف سر زنی و ملامتی قرار داده و خویشن را تیره نمائیم بلکه باید ما بمر حله اول بحیث نخستین مربیان آنها کس مسوولیت و افتخارات آنها را بعهده داریم نگذاریم تا آنها بشکلاتی که مواجه می گردند به شکست و یا سر رو برو شوند و از آن ذهنیت های منفی و عقده های شدیدی بر دارند و روح و روان واحساسات آنها جریحه دار گردد.

طبیعی است که نمیتوان مشکلات را تکلی از سر راه نسل جوان برداشت بلکه باید نسل جوان را به آنچه شدن و حل مشکلات معتاد ساخت و نگذاشت تا هیچانی و دست و پاچه شوند پس مانمیتوانیم خویشتن را در مشکلات جوانان سپیم ندانیم بلکه بصراحت میتوان گفت که مشکلات نسل جوان زاده مشکلات و اصول تربیت ما است و اصل منشا آن ما هستیم و بس.

کلچه زده بدوش آن رنگه دگر به بیچوتاب دروغم بتان بدل بسکه فتاده عشقری سر امر است و لایه لایه جو فتره به بیچوتاب ختم

بقیه صفحه ۵۲ جوانان و آرزوهای

جامعه شناسی علمی می رساند که در جوامع طبقاتی مولدین اصلی نعمات مادی و معنوی اکثریت مردم بوده که در تمام فورماسیون های اجتماعی نیروی عمده تولیدی را تشکیل داده و در خم و بیج های تاریخ با گذار از مراحل مختلفه تمام نعمات مادی و معنوی را بوجود آورده اند. در مقابل همیشه نیروی اقلیت یا طبقات استثمارگر و ارتجاعی در جوامع طبقاتی بوده اند و هستند که تمر اکثریت را می چابند و با غرور و احمقانه فردی تمام افتخارات و نعمات را بخود طبقه و حتی فامیل خویش مستخضر می نمایند. به ارتباط آنچه مختصرا از جوامع طبقاتی تصویر گردید، خود بخود روشن می گردد که درین میان در کدام سنگر باید قرار گرفت و در کدام اول کدام خواسته ها را مطرح ساخت، آیا از طبقات مستمگر و ارتجاعی دفاع نمود و یا از طبقات اصلی جامعه، یا اینکه خواسته های شخصی، اکثرا روحیه فردی دارد طرح نمود یا برعکس نظریات و خواسته های انقلابی و آگاه در خدمت اکثریت قرار دارد.

گفت و شنودی با...

لیاس می پوشد و آرایش میکند ۱۰۰۰۰ خرج را... فعلا
 که بخت یارست و وقت در اختیار، چرا برای
 دفع پسمانی کشور خود تلاش نکنیم...
 چرا از تمدن فقط عود و فیشن را بیاموزیم
 اگر تمدن همین است، خاک بر سرش !!
 * قهر شوید و تمدن همین نیست، و واقعا
 حرفهای خوبی گفتید. و حال علاوه کنید که
 چه نوع کتابها را میخوانید؟
 ** کتابی را میخوانم که ببرد ز ند گمی
 و روزگار بخورد، دردی از درد ها را درمان
 کند، علاج مشکلات را نماید.

* چند کتابی از اینگونه، نام بگیرید؟
 ** مادر، مالوا، اثر ماکسیم گورکی و
 چشم هایش... از بزرگ علوی.
 * تسکر موفقیت تا آنرا میخوام.
 شاگرد دیگری رابسه شناسایی می -
 نشانیم که اسمش شفیقه است... بگذریم
 از خودش برسیم؟
 خوب نام شما؟

** اسم شفیقه و تخلصم الله یار پخلا
 است. فعلا متعلم صنف ده ب رشته ساینس
 عایشه درانی میباشم.
 * بیشتر گفتید که تخلصم الله یار است،
 حالا پخلا هم میگوید.
 ** تخلص فامیلیم الله یار است و لسی
 خوش دارم که کارهای هنری ام را با نام
 شفیقه پخلا امضا کنم.
 * خوب میکنید، از هنرها گفتید...
 حرفم را میگیرد و زود میگوید به شعر
 سرایی خوب استم.

* خوب باشید اما بگذارید که من پرسش
 رانام کنم، چندبارچه شعر گفته اید؟
 ** زیاد گفته ام و یک بارچه آن در همین
 شماره ژوندون چاپ است.
 * در کدام صفحه آن؟
 ** گلهای سرخ.
 * هیچ به باورم نمی آید که شعری گفته
 باشد آنهم مناسب صفحه مشکل پسند
 گلهای سرخ... در همین اننا عضوی از مجله
 شماره تازه بی از مجله را، که تا هنوز من
 ندیده ام، به دفتر می آورد و میگوید اینهم
 شماره تازه. علی الحساب ورق میزنم و به
 صفحه شعر در پالیدن می افتم که شعر شفیقه
 پخلا را پیدا کنم؟ نامش را پیدا میکنم و به
 راستی شعرش در همین صفحه بچاپ رسیده
 است... و آنگاه به او میگویم که توهمنکار
 مجله استی و من ترانمی شناسم. بیشتر شعر
 بفرست و همکاری خود را ادامه بده... و از

* خوب شاگردان ممتاز لیس عایشه درانی
 گفت و شنودها، قریبا به پایان است و هرگاه
 سوال و پرسشی نداشته باشید، ماحرفی نداریم
 و جز اینکه بگویم: خوش آمدید و خوش
 برگردید. ولی یک نکته را فراموش کردم
 که هرگاه مطالب گفتنی تازه و کارهای
 مبتکرانه داشتید، ما را خبر کنید که باز هم
 باهم گفت و شنودی کنیم و چند سخن
 پیرامون آن بزنیم، پیش از این زحمت نمیدهیم
 و به آرزوی موفقیت های درخشان دیگران،
 دفع زحمت میکنم و میگویم خدا حافظان و
 دنیا به مراد شما شاگردان ممتاز عزیز...
 یک تن برسید که این مصاحبه در کدام
 شماره مجله ژوندون به چاپ میرسد... گفتم
 به ترکیب رعایت نوت، یکی دو شماره بعد...
 ختم

واژه های سیاسی، اجتماعی

و اقتصادی

فیو دالیزم :-

فیو دالیزم آن فراماسیون اجتماعی، اقتصادی
 را گویند که در نتیجهی متلاشی شدن جامعهی
 برده داری و یا مستقیما در نتیجهی متلاشی
 شدن کمون اولیه با خصوصیات مشخص خود
 در هر کشور، تقریبا در کلیه سر زمینهای
 جهان بوجود آمد. فیو دالیزم در شکل کلاسیک
 خود، یعنی عوامل آن در بطن جامعهی برده -
 داری بوجود آمد و بصورت کولون بروز نمود.
 کولون ها عبارت بودند از بردگان آزاد شده
 یا زحمت کشان آزاد یعنی غیر برده که قطعات
 کوچک زمین را با شرایط معینی می گرفتند
 و موظف بودند زمین ارباب یعنی مالک بزرگ
 زمین را زراعت کنند و سهم بزرگی از محصول
 را بصورت جنس یا نقد به مالک تسلیم کنند
 و مقرری های دیگری بشکل بیگاری و مالیات
 و غیره تادیه نمایند. در اواخر دوران برده
 داری کار به این شکل، عواید بیشتری برای
 برده داران و خواجهگان نامین می کرد. زارعین
 جدید، وابسته به زمین بودند یعنی با آن
 خرید و فروش میشدند ولی دیگر بنده و زور
 خرید بشمار نمی آمدند این نوع جدید
 زحمت کشان که بزبان رومی کولون نامیده
 می شدند، اسلاف سرف ها یا رعایای قرون
 وسطی هستند. با مرور زمان اختلاف بین
 بردگان آزاد شده، کولون ها، و دهقانان
 آزاد از بین رفت و همه به توده ی وسیع و
 یکدست رعیت که در غرب سرف نامیده
 میشود، بدل شدند، به همین جهت دوران
 فیو دالیزم را سروانیزس نامیده اند.

شاخص های فیو دالیزم عبارتست از تسلط
 اقتصاد طبیعی یعنی تولید برای مصرف نه
 تولید برای مبادله و وضع نازل و یکنواخت
 نختیک، مالکیت فیو دال (ارباب یا مسالک)
 بر زمین، وابستگی شخصی دهقان (رعیت)
 به فیو دال که آن نیز بشکلی از اجبار و غیر
 اقتصادی است. فیو دالیزم را می توان با حد
 معینی از تسامح رژیم ارباب رعیتی ترجمه
 کرد، مضمین با حد معینی از تسامح برای
 آنکه رژیم ارباب رعیتی، با وجود سرشت
 فیو دالی، با اینحال ویژگی های در کشور
 های شرقی و از جمله کشور ما داشته است
 که عین آن خصوصیات در اروپا دیده نشده
 است. بخش مهمی از دهقانان در دوران
 فیو دالیزم ابزار کار داشت، اقتصاد کوچکی
 را اداره می کرد ولی چون خود مالک زمین
 نبود مبیاست بروی ملکیت امالک گسار کنند
 و بدینسان مالک می توانست بعنوان بهره
 مالکانه نتیجهی کار دهقان را بلاعوض بسود
 خود نصب کند. بهره ی مالکانه می توانست
 جنسی یا نقدی باشد یا بصورت بیگاری
 (کار اجباری مجالی بسود فیو دال) در آید.

لطفا ورق بزنید

اوس هنر د خلکو د پاره دی او . . .

شروع کړه او د پوښتنه یې وکړه چې تاته د اشعرونه چا در ښوولی دی او په دی برخه کی ستا استاد شوک دی ؟ ماورته دغه سوال په شواب کی ولیکل چی د اشعرونه ما دخلکو له درېدری څخه زده کړی دی، اوزه خپله هم مظلوم او خواریم ماخلپل او دخپلوخلکو ژوند په خپل شعر کی تمثیل کړی او استادمی خپله درېدره ژوند دی بل کوم استاد پسې برخه کی نلرم . دوی بیابله پوښتنه وکړه چی ناولی داسی سیاسی شعرووایه ؟ ماورته وویل :

داخو کومه گناه نده څرکه چی د دولت مشر دخلکو دخطاب په و ښاکي چی دداود (دخلکو دغولولو دپاره دکاغذ پرمخلیکلی ؤ) دهنی مطابق چی دځانانو پر ضد دی ما خو کوم زیات څه ندی ویلی !

دیرکی په ترڅ کی داسی وایی : پخواسی څکه ورسره همکاري نلرله چی دغه وخت مرتجعینو واکمنو هنردابتدال در چی تهراوتیا کړی ؤ او هنرمند ته یی دقدرپه سترگه نهگل اوپه تیره بیا دترقی هنر او خلقسی هنرمندانو خوپه هغه اوجاعی رژیم کږزیات سپکاوی کیده . او هغه وخت هنراوهنرمندان دهنی طبقی دپاره په خدمت کی ؤ چی هغه ټول ظالم واکداران او ناروا دانسان ضد دښمنان (ځانان) ؤ دهنرمندانو له هنرڅخه یی ناوړه استفاده کوله نو ماپه هغه شرایط کی ونه غوښتل چی دهنو مرتجعینو ستاینه وکړم او دعوی ناروا مجلسونه ورته گسرم کړم .

- تر اوسه پوری دی په رادیو کی څو پارچی اوپه تلویزیون شوپارچی ثبتی کړی دی ؟

تر اوسه می په تلویزیون کی شپا پ لس آهنگونه ثبت کړی اوهنداراز په رادیو کی می هم شپا پلس پارچی ثبتی کړی دی او بایسه وروایم چی دپارچی سره بیلابیلی دی یعنی درادیو پارچی جلا او دتلویزیون پارچی می جلا دی . اودغه راز په افغان موزیک کی می هم یو کس ثبت کړی دی . چی یو څو آهنگونه یی زما درادیو تلویزیون دآهنگونو له جملی څخه دی .

- ستا په نظردیو هنر مند ټولنیز رسالت څه شی دی ؟

- کله چی یو هنرمند دخلکو منځ ته لاړ شی نوخلک پری ټولپیری او دغه هنر ته خوچ نیسی او ننداره یی کوی نو هنرمندباید ددغه راز ښه فرصت څخه استفاده وکسری اوخپل هنرداسی خلکوته داذهانودروښانو لو پاره د کاروی چی هنر مند دخپل وجدانی مسوولیت رفع کړی او خواریکښو پر گڼو ته پاخلپل هنرکی دهنوی دزغورنی لاره وروښی دادی دیوهنرمند ټولنیز رسالت او د هنر مقام په ټولنه کی .

- ستاپه عقیده یو هنرمند څرنگه په خپل هنرکی دټولنیزو بی عدالتیو څخه خلکوته دخلاصون لاره وروښولی شی ؟

- یو هنرمند هغه وخت دغه دنده په ښه توگه ترسره کولای شی چی خپله ټولنه او په هغی کی موجودی بی عدالتی اوناخوالی خلکوته په خپل هنرکی تمثیل کړی اوهم ددغو بی عدالتیو او تیریو ناوړه عواقب وروښی اودغه رازکوم ښه دودونه اودیووالی ټکی چی په هغی ټولنه یا سیمه کی وجود ولری وروښی چی دا دیو هنرمند اصلسی او اساسی وظیفه ده .

- دکومو شاعرانو شعردی خوښیږی ؟

- داپایید وروایم هغه شاعر چی دپراگنسرو زیار ایستونکی درد په خپل شعر کی وایی اودده شعر زیار ایستونکو دپاره لاریونونکی وی هغه ټول زما خوښی دی خوداپایید وروایم چی هغه شاعران چی شعر یسی ډیر زما خوښیږی دهنوی لهجملی څخه دپیوند او پاڅون شعرونه زماډیر خوښیږی اوهم می دخلقی - پاشعرونه ډیر خوښیږی او نور ټول هغه انقلابی شعرونه چی زموچ دټولنی داوسنسی

وضعی سره تطابق ولری زه ورسره مینه لرم .

- ستاپه عقیده دیوه هنرمند بریالینوب په هنر کی څه دی ؟

- زماپه عقیده بریالی او دروښانه راتلونکی هنر مند هغه شوک دی چی خپل هنرد پیسو په مقابل کی خرڅ نکړی اوپه خپل هنرکی داټکی تل په پام کی ونیسی چی اوردیونکی اویا اوسیدونکی ته دټولنی په گټه څه پیغام لری . که چیرته هنرمند دغه راز پیغام په خپل هنرکی ولری نو هغه مؤفق اوبریالی هنرمند دی .

- دکوم هنرمند هنردی خوښیږی ؟

- ماته دتورو ټولو خلقی هنرمندانو په څنگ کی چی هغوی می هم خوښیږی دهوا اومنکل اشراق اوهنرخوند راگوی .

- ته دیوه هنرمند په صفت له خلکو څخه څه هیله لری ؟

- زما یوازی هیله له خلکو څخه داده چی پخپل منځ اتفاق اویووالی ولری او هروخت دطیقاتی دښمنانو (کورلیو او بهرنیو دښمنانو)

واژه‌های

دندانه دار وبعد ندریجا آسیای بادی یا آبی وغیره بوجود آمد . سطح تولید ترقی کرد محصولات متنوع تر شد . مالداری رشد یافت پشه وری بتدریج کاملا از زراعت جدا شد ، حرفه‌های جدید پدید آمدند وبالاخره آهنگری، کشتی رانی واستفاده از نیروی آب و چرخ وغیره تأثیر مهمی در پیشرفت امور صنعتی نمود . بطوریکه دیگر تکامل آینده تولید در چارچوب تنگ مناسبات فئودالی ممکن نبود .

مناسبات تولیدی جامعه فئودالی بر مالکیت ارباب بر زمین و مالکیت محدودی برعیت استوار بود ، رعیت دیگر بنده نبود، اختیار جان اوفر دست مالک نبود و مستلا فروخته نمی شد، اگرچه بازمانی که بفروش میرفت به مالک جدید منتقل می شد . در مسائل شرقی اکثر دهقانان وابستگی بشکل کلاسیک به زمین نداشتند وبیشتر قرضی آنهاپه مالک آنان راز نظر اقتصادی وابسته می کرد . رعیت از محصول ، دارای سهمی بود که بخود او تعلق داشت . درین دوران هم مالکیت انفرادی فئودالی وهم مالکیت دهقان وبیشهور، برادوات تولید تواما وجود داشت . محصول اضافی رعیت تسلیم ارباب می شد که آنرا بهره مالکانه وبابهری اربابی می نامیدند . بطور کلی به سه نوع بهره مالکانه : کاربهره یابگیر، بهره جنسی و بهره نقدی برمی خوریم - که کمابیش در جنب یکدیگر وجود داشتند ولی در مراحل مختلف تکامل جامعهی فئودالی یکی از اشکال مذکور تلقی یافته است . شکل مسلط استثمار دهقانان در مرحلهی ابتدایی دوران فئودالیزم کاربهره بود . بدین معنی که دهقانان در مرحلهی ابتدایی دوران فئودالیزم روزهای معینی ازهنه را برای ارباب وروی زمین او کار می کرد . بدین ترتیب به اصطلاح اقتصادی زمان کار اضافی او از نظر زمان امکان کامل مشخص بود . البته باید دانست که بهره نقدی خصوصیت نورالیمت که فئودالیزم در

په مقابل کسی ویسی اوآگاهوی او دهنوی په خلاف آکا ما نه مبارزه و کس ی اوهغه هنرمندان چی هنر واقعا دخلکو لپاره لسو ا پ ی تشو یق کس ی ا و له هنر مند څخه می هیله داده چی هر یو هنرمند باید دخپلو دخلکو لپاره صادقانه کار وکړی اوخپل هنر اوځان دخلکو خدمت ته وقف کړی .

تسکرو گرانو لوستونکو !

په دی ترڅ کی غوښتل می چی دپختزمینی سره هم مرکه وکړم او خوراری می ور ته وویل چی رادیو تلویزیون ته په معین وخت کی راسی ترڅوچی ددی یوڅو قطعی عکسونه واخستل شی مگر نه پوهیږم چی ډیره مصروفه ده اویادایچی نه غواړی ځان خلکو ته وروښیږی اوخپل هنری یادداشتونه هنر دو ستانو ته وړاندی کړی په هر ترتیب په راتلو ټکی وخت کی نور هغه هنرمندان چی دخلکو په خدمت کی وی په وار سره به نامسو ته وروښیږند شی .

حال تلاش است ومناسبات سرمایه‌داری کم‌کم در تولید رخنه می کند. در ممالک خاورزمین باستان مدت‌ها مناسبات فئودالی با بقایای دوران های پیشین در آمیخته بود . مالکیت دولتی بر زمین و مالکیت شاهان قسمت مهمی از زمین هارا در بر می گرفت .

در آغاز این دوران اقتصاد طبیعی تسوق کامل داشت ومقصود از اقتصاد طبیعی وابسته آنست که هر ارباب در املاک خود از عواید و بهره ایکه از استثمار دهقانان بدست می آورد زندگی می کرد وتقریبا کلیهی احتیاجات وی وخدمه اش در املاکش تهیه می شد وبه ندرت معاملات با خارج ازین صورت میگرفت مناسبات تولیدی فئودالی در مرحلهی معینی از تکامل دوران فئودالی بهسوی دوره تکامل نیرو های مؤلده بدل می شود . با رشد تولید کالایی عوامل کم و بیش شکل گسرنه ی فرماسیون سرمایه‌داری پدید می گردد . قیامها وجنگهای دهقانی اساس جامعهی فئودالی را متزلزل می کند وجامعه راه رشد خود را بسوی دوران بعدی می گشاید .

در دوران معاصر بعلت وجود سیستم جهانی سوسیالیستی ، که بعامل قاطع تکامل جامعهی بشری بدل می شود و همچنین با وجود نهضت‌های نیرومند ملی وآزادی بخش امکان آن هست که جوامعی که در آن هنوز فئودالیزم ویا بقایای آن وجود دارد، دیگر از دوران پردرد سرمایه‌داری نگذرند و مستقیما بادپیش گرفتن راه رشد غیر سرمایه داری بصورت بندی اقتصادی ، اجتماعی یی برسند که درآن بهره‌کشی انسان از انسان محو گردد .

در اخیر باید اضافه کرد که انقلاب های بورژوازی نظام فئودالی را نا بود کرد ولی سرمایه‌داری بخصوص در کشور های گمشد از بسیاری از بقایای فئودالی خلاص نیست (مانند مالکیت بزرگ ارضی وسیستم مزارع ورسوم اشرافی وغیره) . ولی یگانه راه پیروزی خلق اتغاذ راهی است که درآن رشد همه جانبهی جوامع بشری مخصوصا جوامع عقب ماندهی فئودالی مقدور است وآن را رشد غیر سرمایه‌داری است .

جواب نامه های شما

همکاران عزیز، سلام علیکم!

چطور استید، چه حال و احوال دارید؟ امیدوارم خوب باشید و کارهای پرثمری را زیر دست داشته باشید.

در چند هفته گذشته، نظری انتقاد گرفته به صفحات و بخش های مختلف مجله انداختیم و چند سخنی دوستانه و صمیمانه جهت بهتر شدن آن صفحات ارایه دادیم و از سوی نیز نظر شما خوانندگان گرامی را خواستار شدیم که چه میگویید و چه نوع دگرگونی را در این زمینه می پذیرید. بهمیتگونه نظری به صفحه دوستان مجله می افکنیم که همکاران بسیار دارد و علاقمندان فراوان متعددی با ذوق و متذکر صفحه دوستان همیشه در تلاش است که صفحه دوستان مجله را، به ذوق دوستان مجله بیارایند. مطالب صفحات را طوری انتخاب نماید که آبیاری ذوق خوانندگان خود را بکند. اکثر خوانندگان این صفحه، کسانی اند که خود دست به قلم دارند و چیزی می نگارند، شعر میگویند و داستان می نویسند. و به این صفحه میفرستند تا این صفحه را، با مطالب خوب خود، آذین ببندند و آرایش بدهند.

گاهی مطالبی از همکاران صفحه دوستان به مجله میرسد که بر سر و قلم متصدی صفحه را از رنگ می اندازد و صورتش سروسامانی نمیگیرد ولی نویسنده آن مطلب به قهر میرسد که مطلب را دستکاری کرده اید و فقط نامش از من است و دیگری از شما... ما به باد انتقاد میگیریم که مطالب را عرض کرده اید. اگر بگویید آنچه فرستاده اید نه داستان است و نه مقاله و نه قابل چاپ چنان دشمنانه نظرش سر تا پای آدم میگیرد که گویی دوپل چشم با طرف انجام می دهد و یکی از دوتن در لباس ملامتی نادانی می افتد.

بهر صورت، این صفحه، جوانان تازه کار ما را فرصت و امکان بیشتر میدهد که خود را در عرصه پهنای ادب و قلم بیازمایند و آنگاه چیزهای خوبی بنویسند.

در صفحه دوستان مجله، اکثر مطالبی انتخاب و به چاپ میرسد که نمونه بی از تلاش ها و کوشش های فکری جوانان با ذوق و صاحب نظر ما باشد. در این صفحه مطالبی هم چون قصه و داستان، شعر و نثر، و دیگر مسایل اجتماعی به نشر میرسد که قلمزنان آن، هنوز در خط مقدم نوشتن اند. مایبوسته کوشش کرده ایم که این صفحه را از رنگ کم رنگ یکدراخت آن دور بسازیم ولی این جوان آن دارد که در این زمینه با ما همکاری اند. دنباله این اظهار نظر را، در مورد صفحه دوستان در شماره آینده بخوانید و فعلا به خواندن پاسخ نامه های همکاران عزیز مجله

بپردازید.

دوست مهربان محمد صابر ثبات متعلم صنف دهم لیسه حبیبیه!

ما هم سلام میگوییم و خوشوقتیم که باز هم از شما چیزی میخوانیم. اگر دوستانه به شما توصیه کرده بودیم که شعر آبدار و پخته بزرگان شعر و ادب را بخوانید، منظور ما جز پرورش و آبیاری فکری شما چیز دیگری نبود و اگر حال میگویید «تابه کی شعر بخوانم؟ آیا شعر من به شعر نمی ماند» اگر می ماند حرفی در بین نبود.

دوست عزیز، اگر چاپ نمودن اشعار شما کمکی به قریحه و ذوق شما نماید، تمام اشعار ی را که در طرف چندماه فرستاده اید بجا می سپاریم مشروط بر اینکه در شعر و نحوه نگرش شما تغییری وارد آید و نواقص برشمرده را نداشته باشد. من یقین دارم که اینکار، مشکلی را رفع نمیکند بلکه افزود هم مینماید... راستی از شما چه پنهان، آیا بدون دانستن زبان مادری، میشود شعر گفت؟ هرگاه کلمات به مفهوم درستش فهمیده نشود، میشود الفای معنی کرد؟ شما نگاشته اید «... از من آزرده نباشید اگر باشد تصویر از خود من است باز هم میگویم که تحقیر کنید. باز هم تحوین (؟) کنید به شما و مجله دلخواه خود زیاد تر علاقه میگیرم. ثبات واقعی خود را از دست ندهید شعر می نویسم مضمون می نویسم برای شما میفرستم تا در کاغذ دانی بی اندازند (؟) باز هم خوشتر و خوش.

زیبایی ما در سخن ما نیست مگر زیبایی در تفکر پیشرو و مترقی ماست. جامعه امروزی افغانستان چنان از جوانان انقلابی خواستار است که در جامعه منحیت یک فداکار تن خود را تبارز بدهند.

شما به من گفته اید که در اداره مجله تشریف بیاورید سخن به جاست مگر برای منی. برای من که چندین سال شعر گفته ام اگر وقت کافی می داشتم می آمد (؟) تا از شما نیز چیزی بیاموزم، من پیوسته موی باری نیسم مگر عشق به آزادی و عشق به خلق ما وادار ساخت ناشر بگسزیم و مضمون بنویسم. من که نوشته بودم باز می نویسم تا خوب تر بنویسم این بار با دل شکسته و نا امیدانه دیگری نا (؟) بسرای شما ارسال میدارم که تحت عنوان (؟) صلح آغاز میکرد (؟) با هم (؟) نشر نکنید تحقیرانه بگویید که دست از شعر بردارید (؟) مگر یک خسوا هس مخلصانه دارم که جواش (؟) رابنوسید (؟) از خلال نامه های که برای شما درتی (؟) پنج ماه فرستاده ام یک کلمه هم از من به نشر نرسید. از این به بد (؟) باید برسد. امضا ...

در نامه دیگر نوشته اید «خلاصه (؟) ...» های گرم و صمیمانه خود را به هر یک از کارکنان مدیریت مجله ژوندون تقدیم میدارم امیران طرف قبول شما یان (؟) قرار گیرد. بعد از دویم ماه به یک نامه من در شماره پانزدهم جواب داده شده از شما متشکرم. در جواب اظهار کرده اید پارچه شعر شما قابل نشر نبودن یک پارچه شعر برای شما فرستاده ام از زمانی که من به مجله دلخواه خود همکاری خود را آغاز کرده ام در حدود دوازده قطعه شعر فرستاده ام. آیا به شما رسیده است یا نه؟ اگر رسیده است جواب بگویید اگر نرسیده است چرا؟ سند راجستری بسته در دست من است شما گفته اید چیزی دیگری نفرستید به نظر شما چه؟ این چیز که در پایان گفتار نوشته ام آیا به نشر می رسد یا نه؟ نمیدانم چه قدر شعر بخوانم تا کی... به این امید که این شعر من به نشر برسد همکاری خود را ادامه میدهم و رنه... قطع میکنید. اختیار دارید، صلاح کار را خود میدانید.

دوست مهربان و عزیز... به پاس احترام شما، ثلث صفحه جواب نامه هارا، به گفته های شما اختصاص دادیم تا باشد اگر، حقایقی از این نوشته برخیزد و شمارا دقیقانه و هوشمندانه بر حال شعر گویی نان واقف گرداند. وقوف بر این امر، گرمی که به دندان باز خواهد شد، به دست گشایش مییابد و به سخن معروف علاج واقعه قبل از وقوع میشود و جای پشیمانی نمی ماند.

دوست عزیز! از شما هیچگاه آزرده نیستیم و هیچگاه کسی را تحقیر نمی کنیم و با از شما گلایه داریم که به ماتمیت و بهتان بسته اید که خدا ناخواست شما را (زبان ما لال) تحقیر کرده ایم، مگر بگویید با کدام کلمات و الفاظ شما را... کرده ایم همیشه گفته ایم شعر شاعران معاصر را بخوانید تا نوشته فکری برگزید؟ اگر این سخن تحقیر است که از این بعد به هیچیک از خوانندگان و همکاران خود نگریم...

ما، شعر خوب همکاران خود را، نه تنها به کاغذ نمی اندازیم بلکه در صفحه گلهای سرخ به چاپ میسپاریم و حق الزحمه قابل ملاحظه بی هم به نامشان حواله میداریم و بدنبالش تقاضا میکنیم که این همکاری را ادامه دهند...

بسیار خوب «زیبایی در تفکر پیشرو و مترقی شماست نه در سخن شما» ولی برای ما بگویید که فکر خوب و عالی را چگونه تجلی میدهید که خوب است یا بد؟ و به چه نوع، آن فکر عالی را بدیگران میگویید؟ جز کلمات زبان، دیگر چه به اختیار دارید که ما هم استفاده بریم و از زیبایی کلام بهره ببریم «جامعه امروزی افغانستان چنان از جوانان انقلابی خواستار است چه را خواستار است» که در جامعه منحیت یک فداکار تن خود را تبارز بدهند «چرا تن خود را تبارز دهند؟ تن تبارز دادن یعنی چه؟»

بله، برای شما، که بسیار شعر گفته اید، نه. تشریف بیاورید، ممنون. دوست عزیز، هر نامه بی که از شما رسیده است متقابلا جوابش ارایه شده است و هیچ دلیلی ندارد که بی جواب بماند.. «رجوع کنید به شماره های گذشته.» دوست مهربان این چند سطر سفید برای شما گذاشته ایم که شعر خود را خود بنویسید

و حظ برید و ما را معذور دارید که از چاپش انصراف ورزیدیم.

همکار مهربان محمد ظاهر یسو یسان

سیدی از سماجی بلخ هزار شریف! چند رباعی توام به امید چاپ و پیروز بد خلقهای سراسر جهان، از شما دوست عزیز دریافتیم. به جواب باید بگوییم. اگر این رباعی ها چاپ نکرده، پیروزی خلقهای جهان را نمیخواهید؟! فقط اگر چاپ کرده بخوانید؟ خدا کند اینطور نباشد! گرچه رباعی ها از دید شاعرانه و بختگی و فرمش کلام عاریست، اما به پاس خلقها، کاری میکنیم که چاپ گردد. اگر اینطور توانستیم با همکاری های خوب خویش جبران آنرا خود بکنیم.

موفق باشید. دوست مهربان یحیی از خیرخاله مینه! نامه پر لطف و محبتت بما رسید و خرسندیم که اگر این همکاری توام یابد. عجالسا پارچه شعر نشر گرفته تا آنرا که به اسم «سالها» فرستاده بودید، زیر نظر داریم و چاپش در صفحه مجله را دربر میگیرد. فعلا مقدور نیست.

دوست ارجمند... از روز های خسر شی همکاران مجله یکی روز هایت که همکاران جدیدی با مجله خود همکاری کنند و مطالب نغز و دلچسپ برای مجله خود بفرستند. تنها آرزوی ما اینست که بر شماره خوانندگان مجله افزایش بعمل آید و مطالب مجله را عمده بی بیشتری بخوانند و آنگاه نظر بدهند، انتقاد کنند و راهنمایی نمایند. به این امید و آرزو همکاری شما را خواستاریم و تقاضا داریم با ارسال مطالب بهتر و خوبتر ما را مدد نمایند تا مجله پر محتوی تر و خواندنی تر به خوانندگان خویش عرضه داریم. خدا حافظ

مدیر مسئول: شیر محمد کاوه
 معاون: محمد زمان نیکرای
 آمر چاپ: علی محمد عثمان زاده
 تلفون دفتر: ۲۶۸۴۹

مطبعه دو لئی

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**